

Carl Silfverstolpe

Klosterfolket i Vadstena. Personhistoriska anteckningar

Norstedt. Stockholm. 1898–1899

[– Läs mer om verket här](#)

Det avbildade exemplaret tillhör Göteborgs universitetsbibliotek.

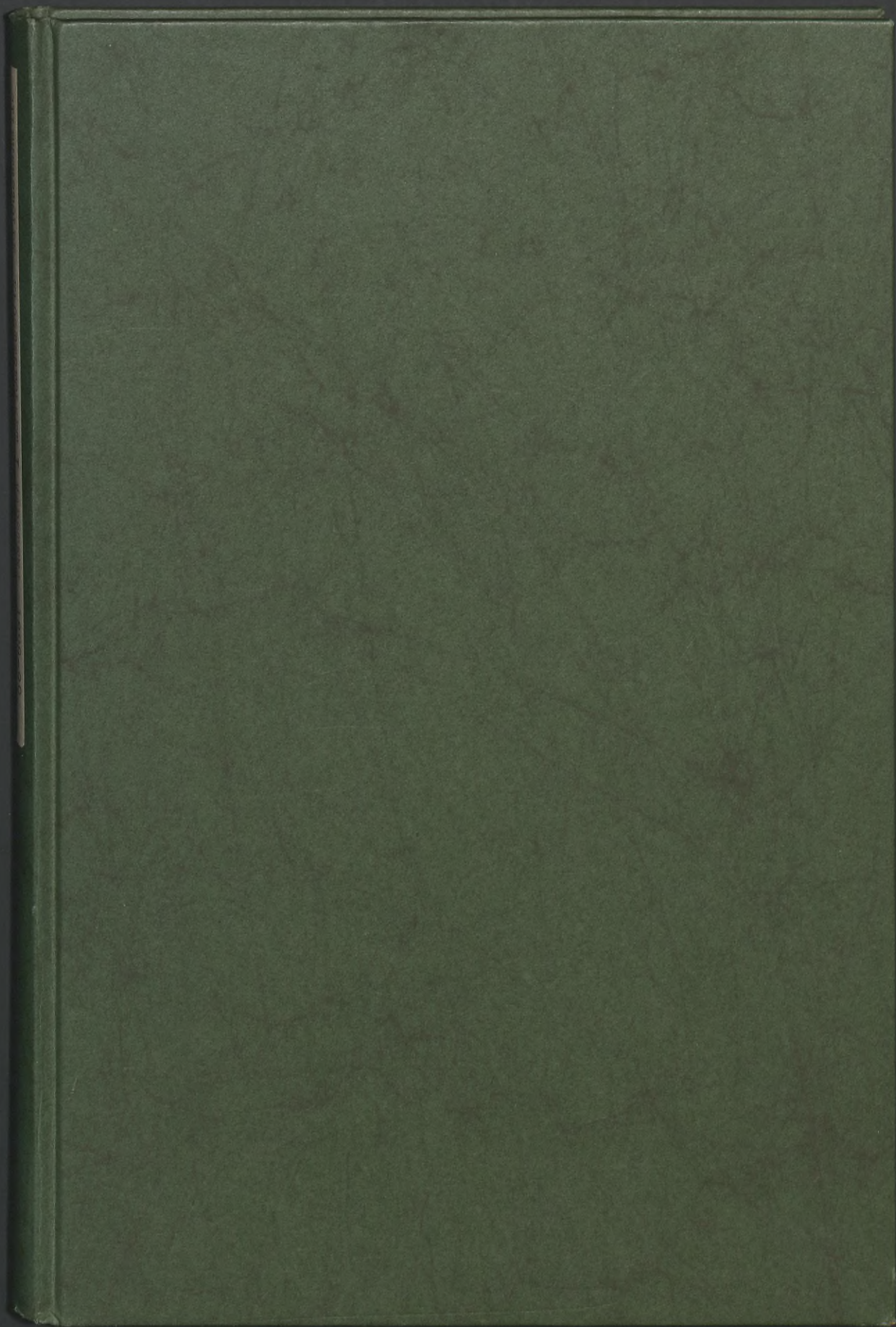
Detta verk är fritt från kända upphovsrättsliga begränsningar. Vid användning ber vi att du hänvisar till Göteborgs universitetsbibliotek och Litteraturbanken.se.

Ytterligare information om upphovsrätt för detta verk finns hos Litteraturbanken:

https://lb.se/författare/SilfverstolpeC/titlar/KlosterfolketI_Vadstena/faksimil?om-boken

Permanent länk (URN):

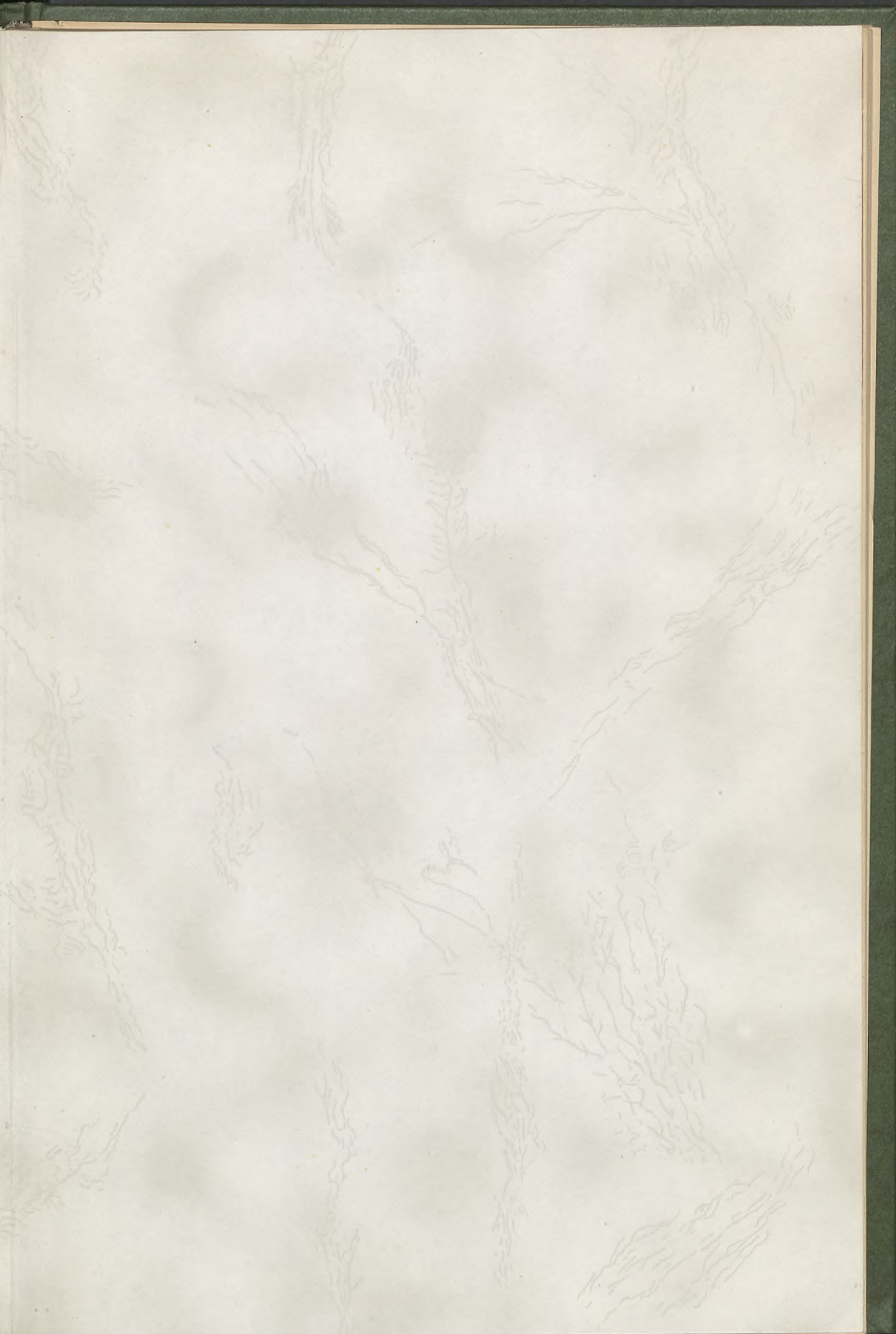
https://urn.kb.se/resolve?urn=urn:nbn:se:lb-lb_486517-faksimil

Allmänna Sektionen

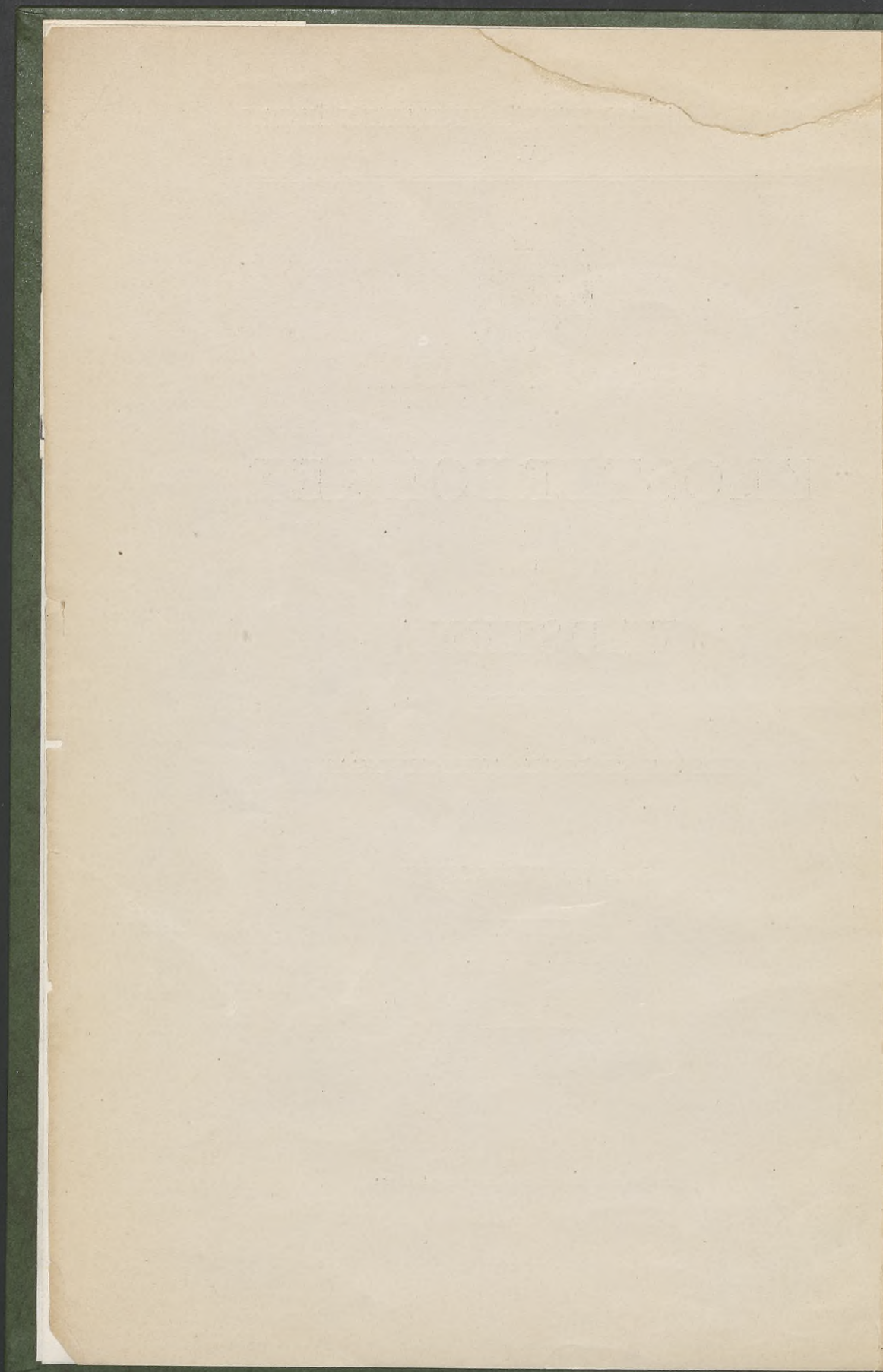
Biogr.
Sv.
Saml.
[Eckl. Linköping]
Ex.A

PLIOTEK.

A

[Eckl

Ex. A

KLOSTERFOLKET

I

VADSTENA

PERSONHISTORISKA ANTECKNINGAR

AF

CARL SILFVERSTOLPE

STOCKHOLM 1898

KUNGL. BOKTRYCKERIET. P. A. NORSTEDT & SÖNER

KLOSTERFOLKET

LADSTENA

PERSONHISTORISKA AFTONNINGAR

CARL SILFVERSTOLPE

De personer, hvilka led efter led under nära två och ett halft århundrade bildade nunnornas konvent i Vadstena kloster, jemte munkarne, hvilkas konvent tidigare upplöstes, uppingo till ett antal af vid pass 500. Deras namn förenas nu åter i dessa anteckningar, och om hvar och en af dem har minnet något att förtälja. I gemensam stillhet skulle deras lif förflyta — så bjödo ordens stadgar, — men förhållandena gjorde dock, att för mången af dem munkens eller nunnans tysta lifsgerning sträckte sig utom klostrets område eller åtminstone derinom erhöll ett betydande omfång. Olika voro i detta fall lotterna fördelade ibland dem. Tillsammans bildade de dock själen i det märkliga lif, som mäktigt ingrep i medeltidens kyrko- och kulturhistoria och hvarom Vadstena klosters häfder en gång komma att vittna.

De talrika och på många håll spridda källorna till dessa personhistoriska anteckningar om Vadstena klostrets samtliga nunnor och munkar hafva naturligtvis ett ganska ojemnt flöde. Om mången, i synnerbet bland munkarne, skulle vi kunna hafva mycket att berätta, om andra åter föga mer än de knapphändiga anteckningarna i klostrets gamla dagbok. Sammanfattar man de spridda dragen från dem alla, torde dock en bild framträda, hvori medeltiden kännes igen, om ock blott så som i en ofullständig konturteckning. Om färg och form kan ju i dessa anteckningar icke vara mycken fråga. De kunna kanske likväl gifva läsaren en aning om, att det fins bevaradt ett rikt historiskt material, som i sig innesluter Vadstena klostrets minne.

Att anföra alla urkunder, som här blifvit använda, skulle endast onödigtvis hafva inkräktat på utrymmet.

Abbedissor.

Siffrorna inom () angifva abbedissorernas ordningsnummer i den kronologiska nunneserien.

1. **Katarina Ulfsdotter** (1) [—1381], dotter af den hel. Birgitta och Ulf Gudmarsson. Född 1331 eller 1332 och vid mycket unga år gift med riddaren Egard von Kyren. Åtföljde sin moder till Rom 1349 och vistades der, när herr Egard afled. Åren 1349—1373 följde hon modren på hennes färder till heliga orter inom och utom Italien. Efter modrens död, sistnämnda år, redde hon och hennes broder herr Birger sig till hemfärd, och året derpå förde hon modrens relikor till Vadstena. Hon skänkte klostret ^{25/3} 1375 i ingift Algö i Hilleshögs socken, Ekeby i Lossa socken, Upland, Limsta i Irsta socken, Vestmanland, Bänkesta i Tumbo socken, Södermanland, och Åkerby i Mellösa socken, Nerike. Nämnas ej i Diariet abbedissa, men då hennes efterträdarinna Margareta Bosdotter der omtalas (se denna), säges det om henne, att »hon förestod abbedisse-befattningen någon tid efter Birgittas dotters, Katarinas död».¹

Samma år hon ingaf sig till nunna for hon tillbaka till Rom för att utverka modrens kanonisation. Under vistelsen derstädes erhöll hon af påfven Gregorius XI bekräftelse på den af Urbanus V utgifna bullan om konstitutionerna, som 1379 afven stadfästes af Urbanus VI; sistnämnda år framstälde hon

¹ I den handling af ^{17/7} 1380, hvarmed biskopen och domkapitlet i Linköping lade 4 angränsande socknar under klostret, kallas hon deremot abbedissa; det heter nämligen deri: »Venerabilis insuper et Deo dilecta domina Katerina Ulphsdotter, nunc abbatissa et mater ejusdem monasterii prima post matrem suam gloriosam sanctam Birgittam, per nobiles regni, propinquos et amicos suos, procuret ipsi monasterio consensum parrochianorum et nobilium, qui bona possident in prædictis parrochiis.»

i påfvens konsistorium frågan om Birgittas kanonisation, der-
vid anförande en mängd nya artiklar till bevis för modrens
heliga lefnad. År 1380 kunde hon meddela erkebiskopen i
Upsala, att förhoppningarna om Birgittas kanoniserande voro
goda; ifrade mycket för att den s. k. vårfrupeningen till
klostret skulle ordentligt erläggas. Afled barnlös $24/3$ 1381¹
och begrofs $28/3$ i Vadstena kyrka »eller kapell».

(Om åtgärderna för hennes kanonisation, se: Silfverstolpe:
Hist. Bibliotek, II, sid. 1—19.) Diariet omtalar, att sändebud
1487 affärdats från Vadstena till Rom för att genomdrifva
Katarinas kanonisation; den gick aldrig igenom, men hennes hög-
tidliga translation ägde rum i Vadstena 1489. År 1513 började
man i klostret arbeta på ett silfverskrin till förvarande af
hennes stoft, men konung Gustaf tog 1524 silfret om hand
för andra ändamål.

2. **Margareta Bosdotter** (16) [1381—1385?], dotter af Bo
Thoresson (*oxenstjerna*)² och Katarina Petersdotter (*fargalt*);
sedermera nunna i Skeninge. Gift med Birger Lax (*sparre?*);
nämnes enka 1377. Fadren skänkte gods i Småland till Nydala
kloster och modren gods till Vadstena. Ingick $27/2$ 1380, då hon
till klostret skänkte sina arf- och köpegods i Ulfsnäs, Kanarp
och kyrkbyn i Öggestorps socken samt i Klefvarp i Rogberga
socken, Småland. Den första anträffade handling, hvori hon
kallas abbedissa, är af $11/1$ 1382. Sannolikt innehade hon
embetet till 1385. (Se följande.) Afled $10/4$ 1397. »Hæc ante
inclusionem sororum et fratrum in Vatzstena per aliquod
tempus post mortem Katerinae, filie S. Birgittæ, stetit in loco
abbatissæ. Fuit devota mulier, quæ diu in sancta viduitate
vixerat.» (Diar. Vadst.) Det är sannolikt, att Margareta Bos-
dotter afträdt. och Ingegerd Knutsdotter tillträdt abbedisse-
kallet vid den stora invigningsfesten $23/10$ 1384, fastän den se-
nares installation i embetet egde rum först 1388.

¹ Enligt intyg af vittnena vid undersökningen om hennes miracula skulle
dödsdagen hafva varit $22/3$.

² Den figur, som i sigillet förekommer mellan oxhornen, synes härröra från
någon felaktighet vid originalets gravering.

3. **Ingegerd Knutsdotter** (4) [1385—1403], dotter af riddaren Knut Algotsson (*upprättstående lejon*) och Margareta Ulfsdotter, d. hel. Birgittas dotter. Abbedissan Margareta Claesdotter (10) berättar i sin »krönika om Sancta Birgitta»: »den tiden var konung Magnus' son, junker Hakon konung i Norge. Han fick konung Valdemars dotter af Danmark, som hette drottning Margareta, hvilken var mycket ung, så som om 12 år, och då var fru Margareta hennes hofmästarinna och på samma gång hade när sig sin egen dotter jungfru Ingegerd Knutsdotter. Och hände det ofta, att drottningen och syster Ingegerd fingo båda af samma ris och hade kärleksfullt umgänge sins emellan i sin barndomstid. Derefter sedan drottningen var kommen här till riket att styra, och syster Ingegerd var vorden abbedissa här i klostret, älskade drottningen henne mycket och klostret både för deras kärliga umgänge, som de haft tillsammans i deras uppfödsel, och så för hennes helga slägts skuld.» Det säges om Ingegerd i Diariet, att hon kom till Vadstena kloster samma år som Birgittas relikier ditfördes, d. v. s. på sommaren 1374. Hon var då 18 år gammal. Året derpå skänkte hon i ingift ($\frac{26}{3}$ 1375) Svärtinge i Ö. Eneby socken med underlydande Herrborum och Bostebo i S. Annæ socken, Bösebo i Ekeby socken, Yxnö i Häradsammars socken, Björnö i Jonsbergs socken, Hälla qvarn i Mogata socken, en qvarnström i Norrköping och Strömmestad i Harstads socken, Östergötland. 1379 ökade hon gåfvan med Torön i Skällviks socken. Första gången hon i samtida handlingar nämnes abbedissa är $\frac{14}{8}$ 1385. Diariet säger, att hon var »prima abbatissa post introductionem conventus», det vill säga efter den stora, första invigningen $\frac{23}{10}$ 1384; detta antyder ock, att hon var den första, som till denna värdighet högtidligen invigdes. Detta skedde $\frac{18}{5}$ 1388.¹ Diariet omtalar, att hon afsade sig detta embete $\frac{3}{2}$ 1403; detta skedde dock icke frivilligt. Biskopen i Strengnäs (och biskopen i Skara) hade redan året förut erhållit befallning af påfven att ransaka angående de förseelser, till hvilka hon gjort sig skyldig. An-

¹ Såsom abbedissa medgaf hon jemte konventen, att Vadstena erhöi stadsrätt mot erläggande af tomtören och dagsverken till klostret.

klagelserna mot henne innehöllo, att hon, »glömsk af regeln och af sin egen salighet, försålt både fast och lös egendom, som tillhörde klostret, förskingrat dyrbarheter och så illa styrt klostret, att för hennes skuld dess rättigheter blifvit förspilda». Biskopen skulle så tyst som möjligt anställa undersökning och, i fall så erfordrades, afsätta henne. Hennes frände, biskop Knut i Linköping, tog dock hennes försvar, hvaröfver den tillförordnade abbedissan,¹ konfessor, 38 nunnor och hela munkkonventet klagade inför påfven. I sin skrifvelse framstälde de utförligt orsakerna till missnöjet: abbedissan hade icke frågat efter regelns åttlydnad, mottagit förvaltningen af klostrets egodelar i utmärkt skick men bragt klostret i armod, förringat klostrets privilegier, försummat rådplägingar med konfessorn och de äldste, umgåtts alltför förtroligt med så väl lekmän som klerker — särdeles med presten Dagerus —, uppbrutit en med trenne sigill förseglad kista, som innehöll penningar, hvilka skulle sändas till Rom, m. m., tillstått biskop Knut 200 m. pgr, förfalskat åtskilliga skrivelser och derigenom afsatt syslomanen herr Sten, inom nunneklostret dolt munken Lucas (36), låtit honom affalla från orden, resa till Rom och derstädes utsprida ondt rykte om 6 af de äldste munkarne, som derföre icke kunde erhålla någon hederspost — o. s. v. För allt detta anklagades hon inför drotsning Margareta, erkebiskopen i Upsala och 5 andra biskopar; hon förklarades ovärdig att sköta sitt embete men blef på grund af sin släktskap med Birgitta ännu någon tid dervid bibehållen.² Slutligen företog hon sig dock att afsätta konfessor generalis Petrus.³ När då klostrets visitator — biskop Knut — infann sig, väcktes genast konventens misstankar mot honom, enär han: 1:o föreskref konfessor generalis att taga tre af biskopen namngifna munkar med sig såsom vittnen, hvilka han hoppades skulle försvara abbedissans sak; 2:o nedtystade den munk, som ville framföra anklagelserna; 3:o icke tillät att, då nunnorna, en och en, anförde sina klagomål, andra nunnor fingo vittna, på det striden skulle utkämpas mellan abbedissan och *en* nunna i sender och derigenom den förra så mycket lättare segra, samt 4:o föreskref, då han satt till doms, att så väl munkkonventets ombud, herr Sten Stenarsson, som den afsatta abbedissans, munken Lucas (apostata), skulle, för att lättare åstadkomma förlikning, uteslutas, men sedan lät han uppsätta en falsk fullmakt för den sistnämnde att

¹ Kristina Staffansdotter Stangenberg (9): såsom endast några månader under schismen i klostret tillförordnad att sköta embetet, upptages hon ej i abbedisse-serien.

² Ingegerds syster, Katarina Knutsdotter, önskade ingå i klostret, men hennes vistelse i fremmande land hindrade henne derifrån. Hon begrofs i klostret ^{12/11} 1407, »in sepulcro prædecessorum suorum consanguineorum: hæc nobilis domina fuit neptis S. Birgittæ, id est filia filie ejus.»

³ Sannolikt är namnet felskrifvet för Ericus (Johannis), som blifvit vald till generalkonfessor 1401.

vara hela ordens general-prokurator. Under högtidliga ceremonier blef abbedissan slutligen afsatt. Biskop Petrus i Strengnäs bekräftade i början af år 1403 afsättningen. Afled ^{14-15/9} 1412. »Hennes lefnads slut var, menskligt att döma, synnerligen skönt» — säger Diariet. — »Länge hade hon lidit af sjuklighet, i synnerhet hufvudvärk, men dock ej behöft intaga sängen; när detta slutligen måste ske, mottog hon sakramenten; hennes sista ord voro, i det hon höll krucifixet i sina händer: 'O! Guds moder, hjälp mig nu!' Så skildes själen från kroppen, och hon begrafns i gängen bakom högaltaret.» *Hon var den sista af den hel. Birgittas afkomlingar.*

4. **Gerdeka Hartlefsdotter Bolk** (21) [1403—1422], dotter af borgaren i Skeninge Hartlef Bolk och Ingeborg, nunna i Vadstena (68). Redan 1377 ^{14/5} skänkte biskop Nils Hermansson i Linköping och presten Henrik Hennekeson till klostret jord i Abbetorp i Rinna socken och Väderstad i V. socken, Östergötland, med vilkor, att om deras fränka, Hartlef Bolks dotter, komme att i klostret intagas, skulle gåfvan räknas såsom ingift för henne. (Äfven modren skänkte i ingift för sig och dottern fastigheter i Alstad, Lundby och Skeninge, Östergötland, hvilken gåfva stadfästes ^{10/7} 1397 af Gerdekas broder Peter Hartlefsson.) Af det vittnesmål Gerdeka afgaf 1417, då i Vadstena kloster undersökningar anställdes angående Skarabiskopen Brynolfs kanonisation, framgår att hon varit född vid pass 1370 samt redan vid 7 eller 8 års ålder erhållit undervisning i klostret, hvarvid hon hört så väl d. hel. Birgittas dotter Katarina, som konfessorn Petrus Olai (1) och munken Gudmarus Frederici (7) berätta ett och annat om Brynolfs heliga lefnad. Inträdet i klostret skedde sannolikt 1384, ehuru hon då ännu icke uppnått den föreskrifna åldern. Valdes till abbedissa ^{5/2} 1403; biskopen i Strengnäs, som fått befallning af påfven att ransaka angående hennes företrädarinnas felsteg, bekräftade valet, »cum nos de religionis zelo, vitæ et morum honestate aliisque virtutum meritis suis fuimus sufficienter et plene informati, ac cognovimus ipsam ad regendum et reformandum dictum monasterium et ipsius jura satis fore idoneam et discretam»; följande dag invigdes hon af biskopen i Linköping. Såsom abbedissa utfärdade hon ^{13/1} 1404 delaktighetsbref för drottning Margareta samt ^{21/3} 1405 för både konungen och drottningen. År 1412 ombesörjde hon, att hennes faders stoft, som 22 år varit jordadt i Skeninge kyrka, fördes till Vadstena, der hans hustru och son blifvit begrafna. Under denna abbedissas tid hölls konciliet i Konstanz (1414—1418), som föranledde henne och konventen att ifrigt arbeta för dess bekräftelse å ordens regel; hon verkade ock mycket för ordens utbredande till andra länder. Men äfven denna abbedissa

gjorde sig skyldig till fel, som af biskopen i Linköping befrades vid visitationen 1419. Hvad han anmärkte var, att abbedissan och nunnorna låtit förleda sig att utan urskilning mottaga gåfvor samt insläppt lekmän i klostret, med hvilka de allt för mycket samspråkät; vid bestraffandet af fel hade jemlikhet ej iakttagits; abbedissan hade ej på bestämda tider förrättat revision o. s. v. Afsade sig embetet $^{27/4}$ 1422. Aflod $^{22/1}$ 1438. »Hæc fuit una de primis intransibus et stetit in officio abbatissali 19 annis laudabiliter, et resignato officio fuit suæ regulæ devota observatrix continueque per quin-quennium ante mortem infirmabatur; — — anno a professione sua 54 — — — obdormivit.»

5. **Benkta Gunnarsdotter** (50) [1422—1447] tillhörde måhända de nunnor, som invigdes $^{23/10}$ 1384 (se föregående abbedissa). Troligare är dock, att hon ej inträdt i klostret förr än 1385.¹ Intet kan här meddelas om hennes släkt eller ingift. Hade länge varit *priorissa*, då hon $^{27/4}$ 1422 valdes till abbedissa; invigdes $^{29/6}$. Egnade mycken omsorg om vårfrupenninnens indrivande och andra klostrets ekonomiska angelägenheter. Det berättas, att det var hon, som då hon låg illa sjuk, bragte generalkonfessorn Ulf Birgersson (6) på tanken att för hennes räddning hopsamla Katarina Ulfsdotters underverk och författa hennes lefnadsbeskrifning, hvilket han ock slutligen gjorde. Under hennes embedstid var det, som det för birgittinerne ödesdigra kyrkomötet i Basel dömde öfver orden.² Såsom en anmärkning mot henne anfördes i Diariet: »Perpetuaverat episcopo Scarensi Siggoni († 1435), absque scitu conventus, fundum curiæ in Vatzstena.» Det var ock, då hon var abbedissa, som den bekante fogden Jösse Eriksson tog sin tillflykt, undan Engelbrekt, till Vadstena kloster, hvarifrån östgötabönderne dock släpade honom till döden. Klostrets egendomar ökades under hennes tid så betydligt, att deras antal steg till vid pass 600. Afsade sig embetet $^{1/12}$ 1447; aflod $^{19/1}$ 1451; »per plures annos fuit in monasterio priorissa et postea abbatisa et fuit una de primis sororibus, quæ ordinem istum inchoaverunt, et stetit in ordine 66 annis, habens sollicitudinem multam de structura monasterii et de aliis.»

¹ Då Diariet omtalar hennes död 1451, säges att hon varit nunna i 66 år; Diariets beräkningar i dylika fall äro dock icke alltid fullt riktiga.

² Se Silfverstolpes Inträdestal i V. Hist. Ant. Akad. 1894.

6. **Ingeborg Gerhardsdotter af Holstein** (84) [1447—1452 och 1457—1465], dotter af Gerhard, grefve af Holstein, hertig af Slesvig, och Elisabeth af Braunschweig-Lüneburg. Invigdes af biskopen i Linköping till nunna ²⁸/_s 1408, ehuru hon då var knapt 11 år gammal, men drottning Margareta, som var närvarande vid hennes invigning, hade förmått påfven att lemna bifall dertill.¹ Valdes till abbedissa sannolikt omedelbart efter Benkta Gunnarsdotter (1447). Kort efter hennes val utfärdade biskopen i Linköping nya stadgar för att i klostret införa bättre tukt och ordning. ²⁵/₄ 1452 sände konung Karl Knutsson befallning till klostret, att trenne munkar skulle afsätta abbedissan och confessorn Magnus Unnonis (9). Man har antagit, att anledningen härtill varit danska sympatier hos abbedissan. Munkarne funno dock ej någon anledning att afsätta henne och icke heller biskopen i Linköping, som sedermera erhöll konungens befallning i samma syfte, men på det att klostret ej skulle taga någon skada eller ådraga sig kunglig onåd, afsade abbedissan sig embetet i slutet af Maj 1452. Efter några år blef hon dock återvald (1457)² och innehade sedan embetet till sin död ¹⁴/₁₀ 1465. Hennes bref till konung Kristiern »om ett gudligt lefverne» fins ännu i behåll.³

7. **Katarina Benktsdotter** (124) [1452—1456] vigdes jemte (Botilda) Katarina Petersdotter (se Abbed. 9) till nunna ¹⁸/₅ 1427 af biskop Eskil i Vexjö. Hon blef af konventen ²⁷/₅ 1440 utsänd jemte 3 andra nunnor, Margareta Kyle (107), Katarina Dansdotter (100) och Kristina Hansdotter (130) samt 4 munkar, Johannes Bernardi (63), Clemens (68), Johannes Kyle (74) och Simon (67) till Finland för att anlägga klostret Nådendal, hvilket hon förestod till 1445, då hon ³/_s återkom till Vadstena. Valdes till abbedissa ²²/₅ 1452 och invigdes i embetet ²⁵/₅. Året

¹ Se: Svenska Ättartal, VII, sid. 30. Hon var moster till konung Kristiern I.

² Cecilia Petersdotter (94) valdes ²²/₉ 1457 »secundum Constitutionem Basileensem» till abbedissa, men kunde ej förmås att mottaga embetet.

³ Det innehåller i 14 punkter affattade råd och förmaningar om böner, messor m. m.; det sista rådet är att »ej trösta uppå människors snille, visdom eller makt».

derpå hotades abbedissan och båda konventen af påfven med bannlysning, om de icke genast till föreståndaren för S. Birgittas hus i Rom utlemnade vissa böcker samt penningar. Förlikning synes hafva åstadkommits. Vid samma tid tillbakavisade abbedissan (och konventen) ett tilltag från Nädendals kloster, hvars konvent sjelfva valt prior (presidens), ehuru denna rätt enligt privilegierna tillkom Vadstena. Abbedissan satte sig dock i spetsen för den pluralitet, som utsåg en af hennes följeslagare till Finland, Johannes Kyle, till detta embete, hvilken också var den klostret i Nädendal önskat erhålla. Det var under denna abbedissas styrelse konung Karl lät i klostret insätta sin nioåriga dotter Birgitta. Abbedissan afyttrade å klostrets vägnar till honom de båda praktfulla guld kronor, konung Erik och drottning Filippa till klostret öfverlemnade. På grund af obotlig sjukdom afsade hon sig embetet $^{20/9}$ 1456. Afled $^{2/3}$ 1457.

8. Katarina Ulfsdotter (89) [1456—1457] från Vestergötland, dotter af Ulf Sunesson (*tre björnramar*); vigdes till nunna $^{4/8}$ 1409 och valdes till abbedissa $^{25/9}$ 1456, men generalkonfessorn ogillade detta, anförande bland annat, att hon var för gammal; valet blef sålunda några dagar oafgjordt, men slutligen gaf konfessorn med sig, såsom Diariet säger, »i enlighet med Additiones prioris»,¹ hvarefter biskopen i Linköping underrättades om valet. Han bekräftade det och invigde abbedissan $^{25/1}$ 1457, hvarvid han förklarade, att om något oriktigt skett vid valet, ville han med sin makt och myndighet afhjelpa det. Samma år begrofs hennes broder, riddaren och riksrådet Otto Ulfsson till Erstavik, i klostret; han var den sista lekman, hvars begrafning Diariet omtalar; han öfverlemnade sitt testaments fullbordan åt system. I Vadstena-Diariets handskrift är en half sida utplånad, som man ansett hafva innehållit redogörelse för hennes afgang från embetet 1457 och Ingeborg Gerhardsdotters återval. Afled $^{15/1}$ 1461.

¹ Härmed åsyftas 7 kap. i Alvastra-priori Petri Olai »Constitutiones», der det heter: »thän tidh abbatissa är wald aff conuentonne . . . tha kungöri confessor biscopenom henna qwämmelighet, som wald är.»

9. **Katarina Petersdotter** (125) [1465—1473], dotter af Peter Andersson (*hjørthorn*) och Benkta Petersdotter (*båt*) i hennes första gifte.¹ Vigdes till nunna ¹⁸/₅ 1427, då hennes namn var Botilda, hvilket utbyttes mot Katarina till minne af klostrets första abbedissa. Modren skänkte 1439 till klostret gården Luckerstad i Örberga socken, Östergötland. Katarina var någon tid *priorissa*. Då Ingeborg Gerhardsdotter 1465 affidit, skulle man skrida till val af abbedissa, men konventen meddelade generalkonfessorn Magnus Unnonis, att de önskade först någon tid öfverlägga om valet. De hade nämligen beslutit, att konfessorn först skulle lemna sitt embete. ¹³/₁₁ 1465 förrättades valet slutligen i fullkomlig endragt, och konventen anhöllo hos domkapitlet i Linköping — biskopsstolen var då ledig — om valets bekräftelse. Biskop Laurentius Michaelis i Vexjö förrättade invigningen ²⁵/₁₁. Katarina kallades i konventens bref »en hövisk och gudlig jungfru». De oroliga krigstiderna föranledde denna abbedissa att medgifva, det hela Vadstena fick af borgarena omgifvas med vall och graf mot deras löfte att försvara staden. Det var äfven under hennes tid frågan om Katarina Ulfsdotters kanonisation framträdde. Afled ⁶/₆ 1473; »fuit soror carnalis domini Thordonis, qui fuit decanus ecclesie Lincopensis et postea postulatus ecclesie Upsalensis».

10. **Margareta Claesdotter** (146) [1473—1486] från Söderköping; sannolikt borgaredotter.² Vigdes till nunna ⁴/₅ 1440. Abbedissa 1473. Det var under hennes tid, som de vidlyftiga undersökningarna i och för Katarina Ulfsdotters kanonisation pågingo i Vadstena, och sjelf uppträdde hon dervid såsom vittne samt förevisade — sannolikt till bevis för den fromhet Katarina ärft efter sina förfäder — åtskilliga »reliker, guldkors samt andra dyrbara kors från det heliga landet», som af dem burits. Abbedissan Margareta har författat: »Chronicon de Sancta Birgitta», förvarad i handskrift i Linköpings Bibliotek samt tryckt första gången 1710 af E. Benzelius. Afled ¹⁰/₁₂ 1486.

¹ Hennes släggtafla meddelas i Hist. Tidskrift I, sid. 199.

² Den i Linköpings Bibliotheks Handlingar I, sid. 42 och i Scriptorum rer. Suec. medii ævi I, sid. 156, not. a förekommande uppgift om hennes slägtskap med konung Karl Knutsson är oriktig.

11. **Anna Paulsdotter** (136) [1486—1496]; vigdes till nunna $\frac{5}{8}$ 1486; *priorissa*; blef $\frac{13}{12}$ 1486 »i god endragt» vald till abbedissa och invigd i embetet $\frac{21}{1}$ 1487 af biskop Henrik Tide-mansson i Linköping. Efter att tio år hafva förvaltats embetet, hvarunder hon synes hafva egnat mycken omsorg åt klostrets ekonomi, afsade hon sig detsamma för sin höga ålders skuld $\frac{14}{5}$ 1496. Afled $\frac{9}{10}$ 1500 efter att hafva i klostret tillbragt den långa tiden af 64 år.

12. **Margareta Turesdotter** (202) [1496—1501]; tillhörde en från Danmark inflyttad släkt (Svarte Skåning, *båt med djurhufvud på stammarne*). Fadren var riddaren och riksrådet Ture Jönsson på Tuna (invid nuvarande Mariestad), lagman i Vestergötland, † 1480, och modren Birgitta, dotter af Henrik Snakenborg. Nunna $\frac{5}{8}$ 1470; valdes »i stor endragt och lugn» $\frac{16}{5}$ 1496 till abbedissa — »nobilis et strenua persona» — samt invigdes högtidligen $\frac{25}{7}$ af biskop Henrik i Linköping. Såsom abbedissa fick hon i klostret mottaga besök af drottning Kristina, som der infann sig (1499) efter sin kröning. Afsade sig embetet $\frac{20}{2}$ 1501 och afled $\frac{25}{4}$ 1508 efter en lång tids sjukdom.

13. **Anna Fickesdotter Bylow** (186) [1501—1519], dotter af Fikke Johansson Bylow (*14 bysantiner*), riddare af Heliga grafven, och Häbbla Albrektsdotter Bydelsback, som sedermera blef omgift med herr Arend Benktsson (*ulf*). Fadren inflyttade till Sverige med konung Erik och försträckte honom, enligt dottrens uppgift, ett betydligt lån mot pant af Vartofta härad med kungsgården Ettack, som barnen ännu innehade, sedan dottren Anna inträdt i klostret. Flera af släkten omfattade

Vadstena kloster med stor välvilja och blefvo der begrafna, bl. a. herr Fikkens fader, riddaren Johan Bylow, som pryddes fönstret öfver södra kyrkporten med glasmålning, framställande släktens vapen, hvarom hans sondotter säger med en viss stolt-het, att i det fönstret fans icke något annat vapen måladt. Bland nunnorna i Vadstena voro en syster till Anna Fickesdot-ter, Beata (219), samt en faster, Anna (106), och en kusin, Er-megard (158), dotter af hennes faster Ida och riddaren Lars Ulfs-son (*lejonörn*).¹ I skrifvelse till biskop Hans Brask, hvilken uppmanat abbedissan att författa sitt genealogiska arbete,² be-klagar hon särskildt, att hon icke i tid angående detsamma rådfrågat de båda sist nämnda nunnorna och anförvanterna, »ty ungdom och vishet vilja ej gerna sammanblifva», men hon tröstade sig, eget nog midt i sina genealogier, med att hafva åtyldt föreskriften i ordensreglorna om »oblivio parentum». Om modren heter det: »Hon uppfödde mig med stor aga, så att jag aldrig tordes henne annat spörja än det hon sjelf ville säga mig, i synnerhet förr än jag kom här in.» Hennes in-träde i klostret ägde rum ^{23/11} 1462. Sedan hon varit *priorissa* i 15 år blef hon vald till abbedissa ^{21/2} 1501, »nobilis genere, nobilior moribus et prudentia, ac literatissima secundum con-ditionem illius sexus». Hemming Gad bekräftade valet, och invigningen förrättades ^{16/1} 1502 af biskop Bryniolf Gerlaksson i Skara. Afled 1519; »præfuit et profuit in officio abbatissali annis decem et octo». Med Anna Fickesdotter Bylow kan Vad-stena klostrets storhetstid sägas hafva slutat.

14. **Anna Girmundsdotter (227) [1519—1529]** från Söder-köping; vi veta om hennes släkt intet mera, än att hon var systerdotter till kaniken i Linköping Ingemundus Petri. Nunna omkr. ^{9/6} 1489. Valdes ^{29/1} 1519 till abbedissa, »med ringa en-dragt från nunnomas sida, hvilka till största delen motsatte sig valet, så att hon af dem erhöill blott 18 röster, men dere-mot alla munkarnes på två när. Likväl stadfäste biskopen valet och invigde henne». Diariets tillägg: »Deo gratias» an-tyder, att man ej fått skäl att ångra detta val. Det var en ödesdiger tid, under hvilken denna abbedissa förvaltade sitt embete. I slutet af år 1520 infann sig konung Kristiern II, efter förrättadt blodbad, i Vadstena och besökte klostret ny-årsdagen 1521 samt åhörde munkarnes Te Deum. I Augusti månad samma år infann sig äfven Gustaf Eriksson i Vadstena,

¹ Andra släktingar, tillhörande ätten Krummedik, inträdde i birgittinklost-ret Mariebo på Laaland.

² Utgifvet af Peringskiöld, Stockholm 1718.

der han valdes till riksföreståndare, men något besök i klostret omtalas ej. Året derpå stadfäste han visserligen klostrets privilegier, men klostret fick snart lära sig, att privilegiernas tid var förbi. 1524 erhöll abbedissan bref från honom, med tillsägelse att sända till honom, konungen, för rikets undsättning allt silfver, som ännu, sedan den s. k. silfverhjelpen utgått, fans kvar i klostret och var ämnadt till S. Katarinas skrin. Reformationsriksdagens år medförde till denna abbedissa äfven underrättelser om att konungen tillåtit ett klosterrof och förbjudit Hans Brask att viga några flera nunnor utan konungens bifall. Två år derefter, $\frac{7}{3}$ 1529, lemnade hon sitt tröstlösa kall och afled $\frac{24}{3}$ 1538, »venerabilis soror».

15. **Katarina Eriksdotter (248) [1529—1534]**, född vid Kopparberget i Dalarne; »nobilis genere» säger Diariet,¹ men hvilken släkt dermed åsyftas är ej kändt. Nunna $\frac{6}{6}$ 1499 och vald »med stor endragt» till abbedissa $\frac{10}{3}$ 1529. Det var nära, att denna abbedissa fått mottaga en stor tillökning i klosterpersonalen, i det att konung Gustaf var 1531 betänkt att sända till Vadstena nunnorna i Skeninge, hvilkas kloster då nedbrunnit. Planen blef ej verkställd, men abbedissan upptog i stället i konventet tvenne nunnor, som luteranerne utdrifvit ur Munkalifs birgittinkloster i Norge. $\frac{9}{3}$ 1534 afsade hon sig »i nunnornas taleport» sitt embete och afled $\frac{10}{6}$ samma år.

16. **Birgitta Botolfsdotter (232) [1534—1539]** intog den efter Ragnild Petersdotter (221) lediga platsen i klostret och vigdes till nunna $\frac{2}{9}$ 1492 af biskop Henrik Tidemansson i Linköping, som betalade rikligen alla omkostnader för henne till klostret.² Blef sedermera *priorissa* och $\frac{14}{3}$ 1534 vald till abbedissa. Munkkonventet sprängdes af konung Gustaf under denna abbedissas tid; han sände, enligt Messenius, några af munkarne till Munkalif, andra till hospitalet i Söderköping, och några till Lappland för att missionera. De återstående munkarne afsatte abbedissan $\frac{7}{5}$ 1539 i nunnornas samtalsrum. Vadstena-Diariet, som slutar med 1545, omtalar henne icke vidare, ej heller har hennes namn påträffats i nunne-längder från 1500-talet. An-

¹ I *Scriptores rer. Suec. medii ævi*, der Diariet också är tryckt, hänföras de anförda orden oriktigt till en annan nunna, som invigdes på samma gång.

² I en anteckning i K. Kammararkivet uppgifves, att hennes fader varit Botolf Holmstenson och att hennes syster Katarina varit gift med Håkan Jönsson (Lillje) till Löfstad. Båda uppgifterna synas dock oriktiga.

tagandet ligger således nära till hands, att hon efter sin afsättning begagnat sig af den frihet, som konungen 1544 offentligent tillerkände nunnorna, att nämligen, utan de andra nunnornas och munkarnes gensägelse, öfvergifva klostret, begifva sig till vänner och fränder eller ingå äktenskap. I klostrets räkenskaper för 1550—1560-talen förekommer en Vadstenabor-gare omtalad, vid namn Nils Krämare. Han var klostrets synnerlige välgörare; hans hustrus namn förekommer äfven ofta; hon hette Birgitta, och då hon några gånger nämnes med den endast för abbedissor brukliga titeln »mor, syster», är det ju icke osannolikt, att vi här återfinna den forna abbedissan såsom en välburgen krämarefru. Hennes välgörenhet mot klostret var stor, liksom mannens; det ena lånet efter det andra lemnades, och varor borgades i mängd. När Nils Krämare dog, öfverkor-sade den sannolikt barnlösa enkan alla boets fordringar hos klostret. Äfven denna trofasta tillgifvenhet häntyder på närmare förbindelser med nunnorna.¹ Hon synes hafva uppnått hög ålder.

17. **Katarina Mattsdotter** (259) [1539—1548] från Vadstena, blef $\frac{2}{3}$ 1506 vigd till nunna af biskop Vincentius Bel-denak i Skara, som sedan blef ett af offren för konung Kristierns blodstörst. Valdes $\frac{10}{5}$ 1539 till abbedissa »med god endragt»; lemnade detta embete 1548 (möjligen 1547). Kort efter hennes val infunno sig i klostret konungens superintendent Georg Norman och biskop Henrik Johansson i Vesterås för att införa den nya svenska messan; de besökte äfven nunnekonventet och tillsatte Nils Amundsson till confessor (19), samt upptecknade klostrets dyrbarheter. Arbetet för katolicismens utrotande fortgick, och abbedissan Katarina fick bevittna förö-delsens framfart, då arkivet och biblioteket sköflades, kyrko-prydnader bortfördes o. s. v. Men abbedissan och nunnorna förblefvo den gamla läran trogna, hvilket föranledde konungen att uppdraga åt kaniken och skolmästaren i Linköping herr Petrus Caroli att föreslå någon person, som vore lämplig att leda dem ifrån deras »gamla papisteri». Abbedissans räkenskaper äro i behåll. Af dem framgår, att äfven klostrets ekonomi vållade henne bekymmer; själf synes hon hafva lemnat klostret något bidrag genom att afyttra sitt »fingerguld», som den hel. Birgitta sades hafva burit. Konungen tillät henne att utsända bud för att uppsamla almosor. Afled sannolikt 1559.

¹ Slutligen spred sig dock de forna nunnesystrarnas nöd äfven till henne. År 1578 frambar dåvarande abbedissan Katarina Benktsdotter Gylta (19) till konungen bön om någon hjälp för »vår fattiga syster Birgitta, Nils Krämares efterleverska».

18. **Margareta Nilsdotter** (302) [1548—1553]. Hennes namn förekommer hvarken i Diariet eller i några af klostrets handlingar, endast i abbedissans räkenskapsbok, der det 1548 heter: »Här börjas modher, syster Margrit Nielsadotthers första räkenskap»; den sista omfattar år 1553. Inom dessa båda år infaller sålunda hennes embetstid. Nöden i klostret växte till; betecknande är, att abbedissan, så snart hon tillträdt sitt embete, sålde klostrets kassakista; när munkarne slutligen (1550) lemnade Vadstena, hade hon ej större hjälp att gifva dem än en liten penningesumma, som hon synes hafva erhållit af den 8-årige hertig Magnus. Abbedissan sjelf förfogade dock öfver ganska ansefliga medel, dem hon långt efter sin afgang använde till klostrets bästa. Hundratals mark penningar erhöi klostret af henne, en gång (1562) 450, hvaraf en stor del användes till trädgårdsmurens upphjelpande. Messenius berättar, huru superintendenten Georg Norman och »ordinarius i Östergötland», dansken Nicolaus det år Margareta blifvit vald till abbedissa infunno sig i klostret och anställde en disputation med munkarne, hvilken måhända stod i samband med deras beslut icke långt derefter att träda ut i verlden. På samma gång blefvo äfven abbedissan och nunnorna nödgade att bevista den lutherska gudstjensten, men det säges, att de tillstoppade öronen med vax för att slippa höra hvad som der sades. Lefde sannolikt ännu 1569.

Karin Benckts dotter

19. **Katarina Benktsdotter Gylta**¹ (301) [1553—1564, 1565—1592²] dotter af Benkt Gylta till Torp (*fyrdelad sköld*), lagman i Tiohärad 1517, † 1520, och Birgitta, dotter af Benkt Gre-

¹ Hennes släggtabell är införd i Vestergötlands Fornminnesförenings Tidskrift 1897.

² Då konventet 1594 underrättade konung Sigismund om efterträdarinnans val till abbedissa, sades om Katarina Benktsdotter: »annos circiter sexaginta raro pietatis, devotionis ac sanctorum morum exemplo nobis omnibus præfuit»; den angifna tidrymden öfverensstämmer ej med hennes abbedissetid och ej heller med hennes nunnetid, åtminstone omtalas ej hennes invigning i Diariet, som slutar med år 1545. Sannolikt ingick hon i klostret kort efter nämnda år.

gersson (*Lillje*) till Tyresö, (omgift med Ture Eriksson (*bjelke*) till Benhammar och Råvelstad). Hennes faster Ingegerd Petersdotter Gylta blef nunna i Vadstena 1507 (276); hennes bröder voro riksrådet och skattmästaren Benkt, lagman i Vestmanland, samt Göran, känd såsom historisk författare. Första gången hennes namn förekommer i klostrets handlingar är 1547, då hon skref till en af sina bröder och tackade honom för »6 kors och några veronikor», som han skänkt och hon utdelat till nunnorna. Såsom abbedissa omtalas hon i räkenskaperna 1553—1564 (hvarefter embetet 1 års tid sköttes af en annan nunna) samt vidare från och med 1565. Svårt var det för henne att af fogdarne erhålla de anslag till nunnornas underhåll, som konungarne bestämt, och åtskilliga bref finnas i behåll från henne till Gustaf I, Erik XIV och Johan III, samt till drottning Katarina med klagomål häröfver. Under konung Eriks tid trängde sig Daniel Rantzaus knektar in i klostret (1567) och stälde till åtskilligt ofog. Konungen skref kort derpå till abbedissan och uppmanade henne att utsända någon spion till det danska lägret för att under listiga förevändningar söka utforska Rantzaus planer. Huruvida hon utförde uppdraget är ej bekant, men samma år erhöll klostret förnyadt skyddsbref af konungen. 1569 infunno sig konung Johan och drottning Katarina i klostret; de synas ifrån första stunden hafva fattat välvilja och högaktning för abbedissan samt skänkte henne och nunnorna rikliga gåfvor. Abbedissan hade dock fortfarande vedermöda af tredskande fogdar och andre tjenstemän. Mot befallningsmannen på Vadstena slott Palne Eriksson (Rosenstråle) anställde hon förmlig rättgång, med anspråk på ett fiske, som han dock för kronans skuld ej kunde afstå; deremot fick en af fogdarne konungens befallning att lemna henne i ostörd besittning så väl af den trädgård, konungen förut gifvit henne, som af munkarnes, hvilken varit så illa hägnad, att frukten gått förlorad; munkarnes våningar skulle ock åt henne upplåtas. Äfven förtalet sökte att förbittra abbedissans lif. En prest i Hof och Appuna socknar, Johannes Pauli,¹ hade (1578) utspridt ondt rykte om henne och nunnorna, sägande bl. a. att de insläppte för mycket folk i klostret. Hon klagade sin nöd för borgmästaren Nils Hansson i Stockholm och bad honom på samma gång söka återförskaffa klostret gods, som det förlorat, understödjande sin bön med »ett par grofva vantar, som hon sände hans ärliga, kära hustru». Samtidigt bad hon drottningen att nunnorna måtte erhålla den råg, hvarom de fått löfte, för att slippa förtära »hvasst, elakt och groft bjuggbröd». Med påfven Gregorius XIII stod abbedissan i liflig förbindelse, dels direkt, dels genom jesuiten Antonio Possevino. Af båda erhöilo Vadstena-nunnorna loford för

¹ Han blef under konung Gustafs tid för sitt fasthållande vid katolicismen förvisad till Tavastehus, der han tillbragte 6 $\frac{1}{2}$ år. Att döma efter hans afvoghet mot abbedissan och hennes nunnor samt efter hans återupptagna prestembete i Hof ser det ut, som om äfven han slutligen föllit ifrån sin tro.

sin fasthet i tron, uppmuntran att ytterligare deri framhärda samt råd och föreskrifter för den katolska gudstjenstens upp-
rätthållande. Possevino var abbedissan till stor hjälp. Han hade mottagit påfvens befallning att stödja henne i hennes
embetsutöfning, och hon tackade påfven särskildt derföre i ett
bref, hvori hon bl. a. sade, att som det nu, 1580, var 30 år
sedan munkarne och presterne lemnade klostret,¹ vore det väl
om några af de svenskar, som utomlands studerade, kunde be-
redas till att blifva ordens tjenare. De, som mer än andra
understötde abbedissan och hennes kloster, voro konung Johan
och drottning Katarina. Ingenstädes trifdes de så väl som i
Vadstena.. Konungen fann behag i att samtala med abbedissan,
och då hon på sin ålderdom hade svårt att röra sig, bjöd han
den förnäma damen sin arm och förde henne omkring i träd-
gården. Vid ett sådant tillfälle frågade han henne, om icke
de unga jungfrurna i klostret blefvo anfäktade af kärlek; hon
svarade, att det kunde väl hända, men man fick ej gifva kär-
leken öfverhanden, utan drifva honom bort med bön och fasta;
hon pekade dervid på en fogel, som flög öfver trädgården, och
tillade: »man kan ej förvägra fogeln att flyga här öfver, men
man kan väl hindra honom att här bygga bo.» 1593 på som-
maren nämnes hennes efterträdarinna Katarina Olofsdotter så-
som klostrets föreståndarinna; först året derpå valdes hon till
abbedissa. Sannolikt afled Katarina Benktsdotter i början af
1593; den 18 Januari hade hertig Karl bekräftat konung Jo-
hans försäkran om hennes årliga underhåll. »Grande va et
curis defessa monasticis animam suam in manus sui creatoris
feliciter tradidit.»

20. **Ingegerd Larsdotter** (293) [1564—1565.] Född i Stens
socken; vigdes till nunna ^{21/10} 1526. I »Vadstena klostres upp-
börds- och utgiftsbok 1539—1570» säges år 1564: »Här börjas
mor, syster I. L:s första och sista räkenskap.» På något annat
ställe nämnes ej Ingegerd Larsdotter abbedissa, men hon är
den enda af nunnorna, hvars namn kan betecknas med de
anförda initialerna. Det synes hafva varit af någon tillfällig
orsak, som hon under 1 års tid, 1564—1565, förvaltade abbe-
dissans embete; möjligen var abbedissan Katarina Benktsdotter
(se denna) förhindrad att det året sköta sitt kall. Ingegerd
Larsdotters räkenskaper och andra handlingar antyda, att hen-
nes mångahanda bemödanden att förbättra nunnornas ställning
varit »fåfånga».

¹ Detta öfverensstämmer med hvad ofvan sid. 18 yttrats, att munkarne år
1550 lemnade klostret.

Katarina Olofsdotter

21. **Katarina Olofsdotter** (313) [1593—] nämnes första gången i ett bref af hertig Karl ^{28/7} 1593, hvori han på konung Sigismunds vägnar tillförsäkrade klostret det underhåll, konung Johan förut beviljat. Hon kallades i detta bref »förestånderska i Vadstena kloster». Till abbedissa valdes hon enhälligt af de 9 öfriga nunnorna ^{22/5} 1594, i närvaro af vicekansleren i Polen, Johan Tarnoski, och andre polackar samt de båda konfessorerne Magnus Laurentii och Magnus Andreae. Den ^{12/7} samma år bekräftade konung Sigismund valet. Katolikerne använde fortfarande titeln abbedissa, men protestanterne synas hafva föredragit benämningen »förestånderska» eller ock endast »syster». De skrivelser, som utfärdats af eller till henne, gälla uteslutande klostrets och nunnornas underhåll. Hennes sista kända bref, till kamreraren Knut Persson, är dateradt ^{12/2} 1596. Hennes dödsår är ej känt. Under kamp för tillvaron försvunno ur tideböckerna nunnorna i Vadstena kloster och med dem
den sista abbedissan.

Priorissor.

Ofullständig serie; troligt är att flera af abbedissorna först beklädt priorissans embete, ehuru detta ej blifvit i klostrets Diarium omnämndt. Årtalen angifva tiden, då priorissan afidit eller blifvit vald till abbedissa.

Kristina Nilsson (nunna 26) — »per longum tempus» — 1399.

Benkta Gunnarsdotter (nunna 50, abbed. 5) »multo tempore» — 1422.

Kristina Jönsdotter (? nunna 86); — 1435.

Birgitta Jakobsdotter (nunna 73); — 1436.

Katarina Petersdotter (nunna 125, abbed. 9); — 1465.

Anna Paulsdotter (nunna 136, abbed. 11); — 1486.

Anna Fickesdotter Bylow (nunna 186, abbed. 13) — »annis ferme quindecim» — 1501.

Barbara Jakobsdotter (nunna 206); — 1505.

Katarina Jönsdotter (nunna 207); — »tribus annis» — 1519.

Anna Svendsdotter (nunna 212); — »per aliquot annos» — 1527.

Birgitta Botolfsdotter (nunna 232, abbed. 16) — 1534.

Nunnor.

Vid den första, stora invigningsfesten ^{23/10} 1384 blefvo 46 nunnor i klostret intagna. Af de äldsta hade då redan 3 afidit. Botilda Magnusdotter (49) var i ordningen den sista af de nunnor, som vid nämnda tillfälle blefvo invigda.¹

1. **Katarina Ulfsdotter**, se Abbedissor, 1.

2. **Katarina Ingemarsdotter**. Den första nunna, som nämnes i urkunderna; då hon ingick i klostret, skänkte hon jord i Hylinge och Gulsjö (Gårdsjö) i Häradshammars socken; gåfvobrevet beseglades af bl. a. herr Birger Ulfsson. Hon tillhörde utan tvifvel en östgötaslägt. Sigillet innehåller endast hennes initial.

3. **Katarina Bryniolfsdotter**. Ingick i klostret samma dag, ^{25/3} 1375, som dess första abbedissa, Katarina Ulfsdotter; hade varit gift med Johan Petersson, sannolikt den förste i klostret invigde munk (15; se denne). Hon nämnes »nobilis moribus et genere» och hade med sin man »etiam nobilis» öfverenskommit om att upplösa det äktenskapliga bandet och bland de aldra första inträda i klostret. Enligt gammal ritning förde hon i vapnet 2 sparrar i ginbalk. Hennes ingift utgjordes af Stratomtå, Kårantorp, Ulberstad och Aby i Östergötland; delar i de tre sistnämnda gårdarne skänktes af hennes svåger, presten Magnus Petri, som sedermera blef confessor

¹ Olaus Petri säger i sin krönika (Scriptores rer. Suec. I, 272), att ryktet förmäلت det *Elisabet*, grefve Henriks af Holstein syster, som varit trolofvad med konung Håkan, skulle hafva vid pass 1363 ingifvit sig »i den nya orden i Vadstena». — Abbedissan Margareta Nilsdotter vet ock att förtälja, att *Birgitta Larsdotter* dotter af d. hel. Birgittas dotter Cecilia och Lars Sonesson (»Johansson») »wart här syster och ingifvin oc war mykyt gudelik människa oc doo för än conventet vigdes in.» Inga urkunder besanna dessa uppgifter.

generalis i Vadstena (3). Hon hade enligt den hel. Birgittas föreskrift flyttat med sin man till Vadstena, — 4 eller 5 år innan Birgittas relikier ditfördes — för att der uppbygga klostret, och fann då intet annat än några lemningar efter trenne stenhus. »Hon förde ett gudaktigt lefverne och afled efter 1 års svår febersjukdom» ^{23/s} 1401.

(Om hennes släktförhållanden, se vidare Hist. Tidskrift 1883, sid. 225—226.)

4. **Ingegerd Knutsdotter**, se Abbedissor, 3.

5. **Ramborg Svendsdotter** i Agetomta. Hennes ingift vid inträdet i klostret ^{26/s} 1375 bestod af jord i Fjerdingsstad i Häradshammars socken, Östergötland. Till släktens provent i Askeby kloster skänkte hennes moder Katarina och moster Ingrid jord i nämnda Agetomta. I ett fastebref utfärdadt 3 år efter det att hon blifvit nunna, kallas hon, liksom några före henne i samma bref nämnda qvinnor, »hustru». Hvem hennes man varit förtäljes ej.

6. **Margareta Ingevaldsdotter**. Hennes fader, väpnaren Ingevald Anundsson (*sågskura på längden*), gaf ^{10/4} 1375 i ingift för henne till klostret jord, som han samma år utbytte emot Åsby i Roxlösa socken, Östergötland.

Fadren blef munk i Vadstena, efter att hafva varit klostrets ombudsman. (23.)

7. **Ragnild Karlsdotter**. Dotter af Karl Tjelfvarson, väpnare, och hans hustru Gunnild, hvilka skänkte klostret såsom dottrens ingift, ^{16/s} 1375, Ubbarp i Öggestorps socken samt Ljungarum i Småland.

8. **Ingeborg Tordsdotter** (*båt*) i Liljestad. Dotter af Tord Bonde och hans hustru Margareta; gift med Magnus Guttormsson. Ingick i klostret ^{8/s} 1375, då hon dit skänkte Unnerstad i Gammalkils socken och Fjerdingsstad i Häradshammars socken i Östergötland. Synes hafva varit en rik dam; utom sin ingift skänkte hon till klostret i Vadstena jord under Sjögestad i Vreta socken samt andra egendommar till klostret i Sken-

ninge, för tvenne nunnor, och till korpresterna i Linköping. Riddaren Erengisle Nilsson (*klufven sköld*) bekräftade $\frac{5}{8}$ 1383 hennes ingift. Afled $\frac{17}{7}$ 1391; Vadstena-Diariet omtalar henne såsom »en gammal och god qvinna, som länge lefvat i enkestånd».

9. **Kristina Staffansdotter Stangenberg** (*snedbjelke belagd med 2 sparrar*).

Dotter af väpnaren Staffan Nilsson Stangenberg, sedermera häradshöfding i Björkekind's härad, gift med Birgitta Nilsdotter. Hennes ingift $\frac{30}{9}$ 1375 utgjordes af Eggeby i Skärkind's socken och Tannefors qvarn i S. Lars' socken, Östergötland. Var utsedd att några månader 1403 sköta abbedissans embete, då Ingegerd Knutsdotter (Abbed. 3) blifvit afsatt. (Se ofvan sid. 8.) Afled efter långvarig sjukdom $\frac{1}{3}$ 1438. »Egnade sin dyrkan särskildt åt den hel. Treenigheten och uppmanade många dertill.» Hennes syster Ramborg blef nunna 1382 (20).

10. **Margareta Gunnarsdotter** (*fyra spetsar fr. venster*).

Modren var Katarina Källarsdotter (*sparre*), nunna (12; se denna). Vid inträdet i klostret $\frac{1}{8}$ 1377 skänkte Margareta jord i Ullevi i S. Lars' socken, Östergötland. Afled $\frac{18}{12}$ 1415.

11. **Ramborg Bruddesdotter**. Fadren Brudde Haraldsson skänkte $\frac{29}{7}$ 1378 såsom dottrens ingift jord i Hufvudstad i S. Pers socken, Erlunda i Herrestads socken, Kyrketorp i Roxlösa socken samt Krigsberga i Örberga socken, Östergötland. Afled $\frac{5}{9}$ 1401. Diariet säger, att hon var en af de första nunnorna och att hon »levvat hela sitt lif i jungfrudom samt var vid sin död 110 år gammal». Hon skulle sålunda hafva varit född 1291 samt 87 år gammal då hon gick i kloster. Diariet yttrar vidare: »Det är om hennes moder det talas i 102 kapitlet af Revelationernas 6 bok, der det heter, att hon var med den hel. Birgitta i Rom och dog der, samt att Frälsaren sagt om henne: denna qvinna är mig kär både derföre, att hon för egen del lefvat fromt samt att hon åt mig fostrat sina döttrar. Bland dem var denna Ramborg, som lefde synnerligen gudaktigt och ehuru ålderstigen, bibehöll alla själsförmögenheter i det yttersta; hon tackade Gud derför, och trodde, att det skett derföre att hon så omsorgsfullt vårdat sin jungfrudom».

12. **Katarina Källarsdotter** (*sparre*). Gift med Gunnar och moder till nunnan Margareta Gunnarsdotter (10). Skänkte

till klostret såsom ingift för sig $\frac{1}{8}$ 1379 Tokatorp, Segerstorp, Hällebyle i Gistads socken, Sättra samt delar i Bjärbo och Särstads skogar, Östergötland. Hennes broder Kristman Källarsson, prest i Torshälla, som af systemen lånat medel till sina studier och sin resa till Rom, betalade med hennes samtycke denna skuld genom att gifva fastigheter till klostret. Hennes sonson Nils Vernekesson stadfäste $\frac{18}{3}$ 1425 hennes och hennes fränders, bl. a. hennes syster Hjelmborgs gåfvor till klostret; dock, som han tyckte, att de varit väl frikostiga, förmådde han abbedissan att återställa någon del deraf, äfvensom 100 mark reda penningar. Katarina afled $\frac{16}{12}$ 1402. »En enkel, rättrådig och gudfruktig qvinna, och, såsom det läses om S. Martinus: ingen såg henne vredgad eller bannande, och visade hon sig sådan, trodde man det icke.»

13. **Botilda Jonsdotter.** Gift med riddaren Johan Kättilson (*uppräänd vinge*). Morgongåfvobrefvet utfärdades $\frac{3}{9}$ 1338; nämnes enka $\frac{26}{9}$ 1360. Då hon inträdde i klostret $\frac{5}{8}$ 1379, skänkte hennes frände riksrådet Amund Jonsson (*lejonansigte*) ingift i Virstad i Högsby socken, Småland, och Kristina Nilsdotter (*oxenstjerna*), enka efter riddaren Johan Hjärne, ingift i Torp i Norrbyås socken, Nerike. Ingiften ökades $\frac{2}{2}$ 1382 af Märta Gislesdotter (*sparre*) med Sandby i Hagbyhöga socken, Östergötland. Afled före $\frac{7}{7}$ 1398.

14. **Ingeborg Erenbjörnsdotter.** Hade varit i tjenst hos fru Märta Siggisdatter, hvars man, riddaren Birger Ulfsson (*upprättstående lejon*) gaf i ingift för henne $\frac{22}{8}$ 1379 till klostret 200 mark sv. penningar, för hvilken summa jord sattes i pant; fru Märta hade kort förut aflidit. (Möjligt är att i Diariet ett misstag skett, så att denna nunna är densamma som Ingeborg Björnsdotter; se 61.)

15. **Ingegerd Magnusdotter.** Modrens namn var Benkta. Ingiften $\frac{28}{12}$ 1379 utgjordes af Åby i Slaka socken, Östergötland; Ingegerds målsman vid inträdet i klostret var Magnus Jonsson (*snedbjelke, belagd med 2 djurhufvuden*); sannolikt tillhörde hon samma släkt. Afled $\frac{21}{2}$ 1426 »plötsligt, utan bikt och smörjelse».

16. **Margareta Bosdotter** se Abbedissor, 2.

17. **Ingrid** [trol. *I. Sigvidsdotter* från Stockholm] samt

18. **Kristina** blefvo $^{26/3}$ 1381 af Katarina Nilsdotter (*två bjelkar*) g. m. väpnaren Anund Hemmingsson, (*Liqvidsönernas vapen*), såsom hennes »qvinno» ingifna i klostret, som då erhöill jord i Kullerstad i Mogata socken, Östergötland. Ingrid dog $^{2/7}$ 1391.

19. **Kristina Tokadotter** (*tre sjuuddiga stjernor*) ingick $^{30/3}$ 1382, då hon till klostret skänkte jord i Kullerstad i Mogata socken, Östergötland, som hon samma dag erhållit af sina syskon Magnus och Katarina. (Man jemföre nästföregående.) Af-sändes $^{17/9}$ 1412 jemte munkarne Karolus Andrea (51) och Stephanus Liogason (43) samt nunnan Kristina Johansdotter (86) jemte tvenne noviser, Kristina Sigurdsdotter (99) och Katarina Dansdotter (100) »till Marienthals kloster, nära Reval, inom korsriddarens område, för att dit utbreda orden». I ett bref från en af munkarne, Petrus Johannis (35), hvori han afböjer en anhållan från Marienthal om att erhålla flera klosterpersoner från Vadstena, kallar han de båda nunnorna »dilectissimæ sorores nostræ». Kristina Tokadotter (»Tocke») är den första kända abbedissan i det livländska klostret.

20. **Ramborg Staffansdotter Stangenberg** (*snebjelke, be-lagd med 2 sparrar*), dotter af Staffan Nilsson Stangenberg, väpnare, häradshöfding i Björkekind's härad, och Birgitta Nilsdotter, samt syster till Kristina Staffansdotter (9), inträdde $^{15/6}$ 1382; föräldrarnes ingift utgjordes af gårdar i Ullevi, S. Lars' socken, Hackefors, Landeryds socken, Vedemö, Vinnerstads socken, och Särstad, Rinna socken, Östergötland. Bland sigillvitt-nena vid gåfvan var drotset Bo Jonsson. Afled $^{5/2}$ 1410; »bene scivit scribere et cetera, quæ ad officium sororum pertinebant».

21. **Gerdeka Hartlefsdotter**, se Abbedissor, 4.

22. **Kristina Petersdotter**, dotter af Peter Elifsson och Gunnild Benktsdotter, — hvilken såsom enka efter Lars Birgersson $^{27/3}$ 1379 skänkte klostret jord i Råfsjö i Fifvelstads socken, Östergötland — ingick $^{10/9}$ 1384, då föräldrarna gafvo till klostret jord i Hyppinge i Östra Tollstads socken och i Börstad i Fifvelstads socken, Östergötland; afled $^{1/2}$ 1450. »Fuit una de sororibus primis ordinem Salvatoris intransibus, et fuit in ordine 65 annis.»

23. **Sigrid Laurensdotter**, en af de första nunnorna och den första, som afled efter konventens invigning och klosterdräktens anläggande. † $^{30/4}$ 1387.

24. **Katarina Tomasdotter** »una de primis intransibus»; afled natten $^{27-28/10}$ 1390.

25. **Katarina från Söderköping**; hade varit gift före sitt inträde, men blifvit enka i början af 1370-talet. Afled $^{14/8}$ 1392.

26. **Kristina Nilsdotter** »una de primis...»; afled $^{5/9}$ 1399 »klockan 9». Var en Gudi hängifven jungfru, som undervisade nunnorna i deras sång »cantus sororum», hvilken hon sjelf inhemtat af magister Petrus, general-konfessorn (1), som sammanskrifvit den, samt af munken Ketilmundus (3), och var »såsom alla de andras lärarinna»; skötte under en lång tid *priorissans* kall samt iakttog noggrannt regeln och efterhöll äfven de andra att göra det.

27. **Katarina Birgersdotter**, »una de senioribus et primis...»; var vid sitt inträde i klostret enka; afled natten till $^{7/11}$ 1399 och begrofs dagen derpå.

28. **Katarina från Halland**; blef enka vid pass 1340; ingick bland de första i klostret och afled $^{11/10}$ 1400.

29. **Margareta Larsdotter** tillhörde en af landets förnämsta ätter (»de nobilioribus regni»). Hennes moder var Kristina Vämundsdotter, en dotterdotter (eller sondotter) till marsken Erik Kettilsson Puke; var vid sin död $^{12/6}$ 1402 34 år gammal.

Trots sin börd utförde hon villigt de lägsta göromål »så väl i köket som i tvättstugan samt sömmade kläder både åt munkarne och nunnorna»; hennes sångröst berömdes ock (»multum utilis erat ad chorum»). Så väl modren som andra fränder voro jordade i klostret, der modren vistats från 1387 intill sin död 1396.

30. **Margareta**; hade varit gift med munken Benkt Glasmästare (21); »una de primis»; »förde ett oförvitligt lif och uppnådde hög ålder.» Aflöd $10/5$ 1409.

31. **Asa**, en af de första nunnorna. »mulier valde devota»; aflöd $24/6$ 1409.

32. **Ragnild Jakobsdotter**, dotter af Jakob Bikare, som 1398 blef frater ab extra i klostret och som dog 1404, »nobilis genere sed virtutibus nobilior»; han var en berömd träsnidare och synes stundom hafva varit klostrets ombudsman. Äfven en syster till Ragnild, Birgitta (73), lät fadren »med from glädje» insätta i klostret. Ragnild aflöd $10/7$ 1411.

33. **Helena Sonadotter**, en af de första nunnorna, framlefde sina dagar under sträng penitens och återhållsamhet. Under 5 år var hon ständigt sjuk, så att hon till slut endast var skinn och ben (»nihil nisi pellis cum ossibus»). Afsomnade i frid $8/10$ 1411.

34. **Katarina Magnusdotter**; född i Turkiet, men i sin ungdom bortröfvad af en kristen samt förd till Neapel och skänkt till drottning Johanna I, som genast beslöt att öfverlemna henne till fru Birgitta, som då vistades i Rom, men då hon dit framkom, hade denna aflidit. Det förefaller troligt, att hon, då hon kristnades, erhållit namn efter Birgittas dotter Katarina samt hennes trogne följeslagare Magnus Petri, sedermera generalkonfessor (3). Hon åtföljde sedan abbedissan Katarina och kunde från sin vistelse tillsammans med henne lemna generalkonfessorn Ulf Birgersson (6) många bidrag till hans »Legenda Katharinæ». Aflöd $20/11$ 1414.

35. **Helena Ernildotter**, »una de primis...» Afled 14/12 1415.

36. **Margareta Karlsdotter**; »una de primis...» var blind och genom benbrott halt, men bar sitt lidande undergifvet och iakttog strängt ordensregeln; hade åtföljt abbedissan Katarina Ulfsdotter på hennes resor och hade lemnat bidrag till »Legenda Katharinæ» (se 34). Afled 14/11 1418.

37. **Katarina Gerekesdotter**; »una de primitivis;» afled hastigt 14/8 1421, hvarigenom plats bereddtes för den från Marianthals kloster vid Reval öväntadt hemsända nunnan Kristina Jönsdotter (86).

38. **Agnes från Norge**; »una de primitivis;» kallades förut Ragna, men namnet ombyttes sannolikt derföre, att en annan af de äldsta nunnorna bar samma namn och Agnes' fadersnamn var obekant. Liksom Margareta Karlsdotter (36) hade äfven Agnes varit i tillfälle att lemna bidrag till »Legenda Katharinæ».

39. **Cecilia Andersdotter**; »una de primo profitentibus Regulam Salvatoris». Afled 17/5 1423.

40. **Ragnild Laurensdotter**, »una de primis hunc ordinem professis;» afled 7/4 1425.

41. **Sigrid Bosdotter**, »una de primis...;» afled 22/2 1426.

42. **Gertrud Andersdotter**, »una de primis...;» var 64 år, då hon 1417 såsom vittne deltog i undersökningarna om biskop Brynolfs lefverne; (se Abbedissor, 4); afled 31/5 1426.

43. **Ragna Johansdotter**, »una de primis...;» var 54 år 1417 då bevisen för biskop Brynolfs heliga lefnad hopsamlades (se Abbedissor, 4); »afled plötsligt 13/8 1428 utan bikt och aflösning, men dock åtnjutande sista smörjelsen».

44. **Margareta Johansdotter** från Italien, »una de primis . . .» kallades på grund af sin härkomst »Walska»; ankom till Vadstena 1374, då Birgittas relikier ditfördes, och hade åtföljt Katarina på hennes resor, hvarföre hon ock hörde till dem, som kunde lemna upplysningar till hennes »Legenda». Afled $^{22}/_{10}$ 1431.

45. **Estrid Gudmundsdotter**; ingick i klostret vid den stora invigningsfesten $^{23}/_{10}$ 1384 och tillbragte der 52 år; var 50-årig då hon 1417 vittnade om biskop Brynolfs lif och underverk (se Abbedissor, 4); afled $^{2}/_{8}$ 1436. Textade det Missal, som användes vid högaltaret.

46. **Margareta Jönsdotter**; invigdes $^{23}/_{10}$ 1384; afled $^{10}/_{9}$ 1437. »Fullbordade berömvärdt sitt lefnadslopp under ordens-regelns iakttagande.»

47. **Margareta Petersdotter**; invigdes $^{23}/_{10}$ 1384 och afled i sitt 54 nunne-år $^{16}/_{11}$ 1438.

48. **Gertrud Benktsdotter**; invigdes $^{23}/_{10}$ 1384; var 60-årig då den nämnda undersökningen 1417 om biskop Brynolf anställdes; afled $^{21}/_{3}$ 1439.

49. **Botilda Magnusdotter**; var den sista af de nunnor, som invigdes $^{23}/_{10}$ 1384; »en from jungfru, som ständigt med spöslag lät spåka sin kropp, och då hon slutligen led af ålder och skröplighet, sörjde hon öfver att ej kunna läsa eller gå i kyrkan»; afled $^{10}/_{5}$ 1443.

50. **Benkta Gunnarsdotter**, se Abbedissor, 5.

51. **Lucia**. Invigdes $^{16}/_{4}$ 1385; afled $^{23}/_{11}$ 1411; Diariet säger om henne: »fuit devota virgo et 26 annis fuit in ordine et laudabiliter vixit».

52. **Ingrid Nilsdotter**; enka; invigdes $^{16}/_{4}$ 1385; afled $^{21}/_{9}$ 1402; »mulier provectæ ætatis».

53. **Kristina Finvidsdotter**; invigdes ²⁶/_s 1386; afsändes vid pingsttiden 1415 jemte nunnorna Ragnild Tidekesdotter (98), Anna Karlsdotter (74) och Kristina Esbjörnsdotter (79) jemte 3 noviser och munken Johannes Johannis (41) till England för att enligt konungens af England önskan dit utbreda birgittinorden. Då de lemnade klostret, skedde detta med stor ståt i närvaro af erkebiskopen i Lund, alla Sveriges biskopar, en biskop från Norge samt »riddare och förnäme representanter i mängd». Diariet omtalar ej nunnornas återkomst, men att Kristina samt de trenne andra nunnorna återvändt till moderklostret, framgår af ett bref från Vadstena till det engelska klostret, Syon, med tacksägelse för den välvilja, som visats dem. Noviserna blefvo kvar såsom nunnor i England.

54. **Katarina Vämundsdotter** (*sparre*) invigdes ²⁵/_s 1387; skänkte ¹⁶/_s s. å. Sättra i Röks socken, jemte angränsande lägenheter i Röks och Åby socknar, äfvensom i Valla, Appuna socken, Östergötland. Afled ²⁴/₅ 1391; »fuit magna domina in seculo antequam monasterium intravit». Kallas »fru» i ett bref af 1448 ¹⁶/₁₂, hvori klostret anropar konung Karl Knutsson att bekräfta klostrets rätt till Sättra gård, som Esbjörn Djecken och sedermera herr Erik Nipertz bestridt. Sannolikt var Katarina syster till den ofvan omtalade fru Kristina Vämundsdotter (se 29); det är antagligt att båda voro döttrar af häradshöfdingen i Norrabygd, Vämund Jonsson.

55. **Margareta från Finland**; invigdes ²⁵/_s 1387 och kom sålunda från Finland redan 3 år efter den första invigningen; hon var ock den första af de ganska få qvinnor från Finland, som i Vadstena upptogos. Hennes dödsår är okänt.

56. **Kristina Jönsdotter**; invigdes ⁴/_s 1388. Kort efter hennes inträde förrättades den första visitationen i nunnekonventet af biskop Nils i Linköping. Dödsåret okänt.

57. **Margareta Nilsdotter**; invigdes på samma gång som näst föregående; afled ¹¹/₁₁ 1439, »anno a professione sua 51».

58. **Ingeborg Laurensdotter**; invigdes ²⁹/_s 1389; kallades »senior» dock icke för att, såsom annars i klostret hände, skilja henne från någon yngre med samma namn, utan sannolikt

derför, att hon vid slutet af sin lefnad tillhörde de äldsta inom klostret; afled $10/3$ 1428.

59. **Brynild Josefsdotter**, från Norge; invigdes $28/11$ 1389 jemte nästföljande samt tvenne munkar. Invigningen var särdeles festlig, ty den firades i närvaro af biskoparne i Linköping, Strengnäs, Vesterås och Vexjö samt drottning Margareta »med största delen af rikets ädlingar». Hade länge varit enka och gjorde klostret allehanda gagn. Afled $28/11$ 1394.

60. **Gyrid Gudlefsdotter**, senare kallad *Birgitta*; invigdes vid samma tillfälle som nästföregående; afled $27/3$ 1429 och begrofs dagen derpå.

61. **Ingeborg Björnsdotter**; möjligtvis tillhörde hon »primæ intrantes», ehuru Diariet, som annars plägar angifva det, ej säger det om henne. Var född i Vestergötland. Insjuknade $22/6$ 1392, afled på natten till $24/6$ och begrofs sistnämnda dag.

62. **Ragnild Hennikedotter**; invigdes $4/8$ 1392 jemte 4 andra nunnor, 2 prestmunkar och 1 lekmanamunk af biskopen i Skara. Möjligtvis var det denna Ragnild, eller måhända Ragnild Esbjörnsdotter (71), som fru Cecilia Ulfsdotter, den hel. Birgittas dotter, insatte i klostret och hvars ingift ökades $7-12/1$ 1399 med gårdarne Valinge och Ösby i Södermanland. Dödsåret är okänt.

63. **Helena Haraldsdotter**, dotter af Harald Brynolfsson (*delad sköld med 3 stengafnar i öfre fältet*); modren (Märta Bosdotter?) blef sedermera omgift med riddaren Algot Magnusson. Af ett af bröderne Knut Karlsson och Erik Karlsson $25/4$ 1419 utfärdadt stadfästelsebref framgår, att det är hon, som åsyftas i det bref af $9/12$ 1386, hvarmed deras fader väpnaren, sedermera riddaren Karl Magnusson (*örmfot*) skänkte jord i Luckerstad, Örberga socken, Östergötland och i »Råbergsås», Linderås socken, Småland, i ingift för en jungfru Helena, med vilkor, att om hon skulle dö innan hon uppnått åldern för inträde i klostret eller visade sig ovärdig, skulle abbedissan äga rätt att välja en annan jungfru. Helena Haraldsdotter invigdes $4/8$

1392, jemte nästföregående och de trenne nästföljande nunnorna; afled $^{13}/_1$ 1440, »anno a professione sua 47».

64. **Kristina Herrmansdotter**; invigdes $^{4}/_8$ 1392 (se nästföregående); »ad intra»; afled $^{12}/_5$ 1454 och nämnes i Diariet såsom »soror de primis intransibus», ehuru detta ju icke var fallet.

65. **Cecilia Gerhardsdotter**; invigdes $^{4}/_8$ 1392 (se 63); afled $^{23}/_6$ 1453 »sumptis devote sacramentis; mulier devota».

66. **Helga Simonsdotter**; invigdes $^{4}/_8$ 1392 (se 63); afled $^{13}/_1$ 1430 och kallas i Diariet, liksom 64, »una de primo confessis».

67. **Helena Andersdotter**; invigdes $^{1}/_5$ 1393, jemte tvenne munkar, af biskopen i Skara; afled $^{22}/_4$ 1450.

68. **Ingeborg**, enka efter borgaren i Skeninge Hartlef Bolk och systerdotter till biskop Nils Hermansson i Linköping. Ingafs i klostret $^{2}/_8$ 1393 af sitt syskonbarn, dekanen i Upsala Henrik Hennikesson, son till Hennike Svärdslipare, borgare i Skeninge. I ingift gaf han jord i Axstad, Högby socken, samt i Lundby, Mjölby socken, Östergötland. Invigdes $^{3}/_8$ s. å. af biskopen i Vexjö. Hennes son Peter Hartlefsson stadfäste $^{10}/_7$ 1397 allt hvad modren och fränder skänkt till klostret, icke blott för henne sjelf, utan ock för system, sedermera abbedissan Gerdeka Hartlefsson (4). Afled $^{2}/_2$ 1400 »under det att nunnorna firade morgonmessan». Diariet säger om henne, »att hon så väl inom som utom äktenskapet förde en helig vandel och öfverträffade i sin verksamhet alla andra, som bodde i Skeninge. Två år efter mannens död var det som hon, efter att hafva ordnat alla världsliga angelägenheter, ingick i klostret. Hon späkte sin kropp med vaka och fasta och gaf hvarje dag det bästa af sin matportion till de fattiga. Tre gånger erhöill hon varsel om sin död; hon bad då utan återvänder, att hon på sitt yttersta måtte få anamma sakramenten, hvilket äfven skedde. Medan munkarne firade morgongudstjensten inträdde konfessorn till henne med nattvarden, och då nunnornas sång begynte der uti i kyrkan inträdde hon i det himmelska templet».

69. **Juliana Andersdotter**; invigdes på samma gång som nästföregående, $\frac{3}{8}$ 1393; afled $\frac{19}{11}$ 1406.

70. **Kristina Röriksdotter**, från Kalmar; invigdes $\frac{20}{4}$ 1395 jemte två andra nunnor samt riddaren Sten Stensson (37) och en annan lekmanamunk. Sannolikt var det för denna nunna eller möjligen för någon af de andra samma dag invigda nunnorna, Ragnild Esbjörnsdotter (71) eller Helena Nilsdotter (72), som riddaren Johan Gregersson (*spets från venster*) och hans fru Katarina Sonadotter (*två nedvända sparrar*) gaf till ingift $\frac{24}{8}$ s. å. jord i Hälla i Mogata socken jemte penningar. »Hæc virgo erat et bonæ conversationis», säger Diarriet, »men till hennes större beröm må lända, att hon, som på sjetten året efter det hon tagit doket, insjuknade i spetälska, taligt bar sitt lidande», som bragte henne döden $\frac{12-13}{1}$ 1406.

71. **Ragnild Esbjörnsdotter**; invigdes $\frac{20}{4}$ 1395; se vidare nästföregående. (Jmfr ock 62). Afled $\frac{28}{1}$ 1436. »Var anspråklös och fridsam samt uppfylde noggrant ordensregeln.»

72. **Helena Nilsdotter**; invigdes $\frac{20}{4}$ 1395; (se vidare 70). Afled $\frac{16}{6}$ 1445 »sumptis omnibus sacramentis».

73. **Birgitta Jakobsdotter**, dotter af Jakob Bikare; invigdes $\frac{11}{11}$ 1400; hennes invigningsfest hörde till de mera lysande. Det hände nämligen, att någon gång konungen och drottningen tillkännagafvo, att de ville öfvervara en sådan fest, och då ökades naturligtvis antalet af dem, som fingo närvara, i all synnerhet biskoparnes och rådsherrarnes. De senares antal uppgifves aldrig; de förra voro vid detta tillfälle 4. Fadren synes hafva varit en af klostrets ombudsmän. Att Birgitta inom klostret åtnjutit stort anseende, synes deraf, att hon utsetts till *priorissa*; afled efter 3 års sjukdom $\frac{26}{3}$ 1436.

74. **Anna Karlsdotter**; invigdes $\frac{11}{11}$ 1400 på samma gång som Birgitta Jakobsdotter (73). Utvandrade $\frac{20}{5}$ 1415 jemte andra

klostersyskon från Vadstena till England för att der upprätta Vadstenas dotterkloster i Syon. Om hennes återkomst till Vadstena gäller hvad som anförts om Kristina Finvidsdotter (53). Hennes dödsår har ej kunnat i Diariet uppgifvas.

75. **Margareta Gregersdotter**; invigdes $^{11}/_{11}$ 1400, vid samma högtidliga fest som Birgitta Jakobsdotter (se 73). Efter att under många år hafva såsom *sacrista* haft vård om de dyrbarheter af allehanda slag, som hörde till nunne-konventets altar-gudstjenst, afled hon $^{7}/_{12}$ 1433.

76. **Margareta Nilsdotter Kista** (*hästhufvud?*). Hennes fader, Nils Kista, skänkte klostret $^{1}/_{3}$ 1394 gårdarne Kårarp och Rödhälla i Veta socken, Mathem i Ö. Tollstads socken, Östergötland, samt Mulestad i Odensvi socken, Småland; sannolikt blef hon då mottagen såsom novis, emedan hon medförde säng och fullständig bädd, och invigdes icke förr än $^{11}/_{11}$ 1400. Fadern ökade $^{14}/_{3}$ 1395 gåfvan med åtskilliga gårdar i Vifolka härad. Afled $^{17}/_{11}$ 1424, »subito sine perceptione sacramentorum».

77. **Helena Andersdotter**, dotter af Anders Skytt; invigdes jemte Birgitta Jakobsdotter (73) m. fl. $^{11}/_{11}$ 1400 och afled $^{27}/_{4}$ 1443; af fadrens namn kan man antaga, att han var en bland de i klostrets tjenst anställda jägare.

78. **Kristina Johansdotter**, från Kalmar; invigdes $^{11}/_{11}$ 1400 (se 73); afled $^{19}/_{4}$ 1422, utan att hafva uppnått någon högre ålder; vid hennes död fann man, att hon brutit mot en af ordens hufvudstadgar, enligt hvilken det ej var klosterfolket tillåtet att samla några egna tillhörigheter; Diariet berättar, att hon efterlemnade »många öfverflödsartiklar, såsom pelsverk och dylikt».

79. **Kristina Esbjörnsdotter**; invigdes $^{5}/_{12}$ 1400; hon hade erhållit sin uppfostran af den h. Birgittas dotter, fru Cecilia Ulfsdotter, efter hvars död 1399 hon sannolikt mottogs af klostret, afsändes vid pingsttiden 1415 till England för ordens

utbredande dit; jemfr 53. Äfven hon återvände liksom de andra nunnorna till Vadstena, men hennes dödsår uppgifves ej i Diariet.

80. **Margareta Laurensdotter**; endast hennes död omnämnes i Diariet; den inträffade $^{13}/_{10}$ 1402, några månader efter det att en annan nunna med samma namn (29) afidit. Det är dock icke någon förvexling dem emellan i Diariet.

81. **Ingeborg Johansdotter**; invigdes $^{2}/_{2}$ 1403; afled $^{27}/_{10}$ 1418; var syster till generalkonfessorn Ericus Johannis (5) och sannolikt såsom han, född på Öland; »tillbragte under berömligt lefverne 16 år i klostret och slutade sina dagar utmerglad af lungсот».

82. **Ramborg Andersdotter**; invigdes på samma gång, $^{2}/_{2}$ 1403, som nästföregående; blef på grund af spetälska under några år afskild från de öfriga nunnorna, och afled $^{5}/_{1}$ 1419.

83. **Kristina Petersdotter** (*Liqvidsönernes vapen*), en högförnäm fru från Danmark, dotter af Peter Hækle (Hatt?); invigdes $^{6}/_{11}$ 1407; nunnan Botilda Petersdotter (92) från Seland var af henne uppfostrad; skänkte klostret många gods, och »efter ett regelrätt lif somnade hon in i Gudi» $^{10}/_{5}$ 1416.

84. **Ingeborg Gerhardsdotter**; se Abbedissor, 6.

85. **Ragnild Torsdotter**, född i Norge; invigdes $^{28}/_{8}$ 1408, på samma gång som hertig Gerhards af Slesvig dotter Ingeborg (84; se abbedissor, 6), hvars lärarinna hon varit; afled $^{11}/_{10}$ 1431.

86. **Kristina Jönsdotter**; invigdes på samma gång som hertiginnan Ingeborg af Slesvig och hennes lärarinna (84, 85) $^{28}/_{8}$ 1408; afsändes jemte andra nunnor (se 19) och tvenne munkar $^{17}/_{9}$ 1412 till Marienthals kloster vid Reval; återvände

efter 8 års vistelse derstädes $13/3$ 1421, men så oväntadt, att hon ej kunnat erhålla plats i moderklostret, om ej genom Katarina Gerekesdotters (37) död ett rum just då blifvit ledigt. Utan tvifvel var det denna nunna, som 1435 nämnes såsom *priorissa*. Afled $11/2$ 1452 »i nunnornas omgång, sedan hon vid fönstret biktat inför konfessorn; hade lång tid varit sjuk, ehuru ej fjettrad vid sängen; from, lydlig under regeln och själstark».

87. **Elseby Hennekesdotter**, dotter af Henneke Starke från Söderköping; invigdes $28/8$ 1408 (se 84). Fadren erlade såsom ingift för henne penningar, hvilka klostret till en del (70 mark) använde för att af Jon Staffansson (*fisk*) och hans hustru Kristina Haraldsdotter (*3 liljor snedt öfver skölden*) tillhandla sig en gård i Väfversunds kyrkoby, Östergötland. Hon afled $22/3$ 1425.

88. **Tala**; var enka efter någon riddare (»relicta quondam domini . . .»), då hon invigdes $28/8$ 1408, och kallades då »en fru ifrån Danmark»; afled $5/4$ 1438.

89. **Katarina Ulfsdotter**; se Abbedissor, 8.

90. **Birgitta Johansdotter**, dotter af Johan Klinga, borgmästare i Skeninge, och dennes hustru Katarina, som var systerdotter till biskop Nils i Linköping, syskonbarn till dekanen i Upsala Henrik Hennekesson samt syster till Hartlef Bolks hustru Ingeborg (nunna 68); Birgitta var sålunda syskonbarn till abbedissan Gerdeka Hartlefsdotter (4); invigdes $1/2$ 1411 jente nästföljande nunna samt Linköpingskaniken Johannes Haquini (52) sedermera biskop i Vesterås; afled $7/5$ 1454 »sumtis sacramentis».

91. **Helena Tykesdotter**, dotter af Tyke Eskilsson; invigdes $1/2$ 1411 (se 90); var född i Vestergötland; afled $11/4$ 1448.

92. **Botilda Petersdotter**, född på Seland och uppfostrad af nunnan (83), fru Kristina Petersdotter; invigdes $9/8$ 1411; afsändes $7/10$ 1416 jemte nunnorna Birgitta Gudlögsdotter (103) och Kristina Stensdotter (104) samt munkarne Andreas Jacobi (54) och Olaus (44) till Laaland för att der anlägga Mariebo kloster. Hon återvände derifrån $15/6$ 1443. Dödsåret ej angifvet; då den påflige nuntien Marinus de Fregeno 1462 besökte Vadstena kloster och tillerkände nunnorna rätt att för sig välja biktäder, upptogs hon i den efter åldern upprättade förteckningen på nunnorna näst efter abbedissan Ingeborg Gerhardsdotter (6) och priorissan Katarina Pettersdotter (125); hon var sålunda då den äldsta nunnan.

93. **Margareta (Greta) Andersdotter**; invigdes $25/10$ 1411 och afled $1/11$ 1459.

94. **Cecilia Petersdotter**, från Skeninge; invigdes $3/1$ 1412; hennes fader var Peter Trotteson och dennes enka Katarina Benktsdotter skänkte till klostret såsom ingift för dottern $26/3$ 1412 gårdarne Rödja, Hvalstad och Sten i Tjust, samt ökade $2/2$ 1421 gåfvan med Rummelsrum (»kalladt Fröjeborg») i samma landsända. Då abbedissan Ingeborg Gerhardsdotter af Holstein (6) afsade sig embetet (se sid. 11), blef Cecilia Petersdotter $22/9$ 1457 utsedd till hennes efterträdarinna, men ville ej på något villkor mottaga valet, utan höll sig i flera timmar gömd i en vrå i ett angränsande hus. Var tystlåten, from och klok i affärer (»agibilia»); afled $25/9$ 1465; nämnes i nuntien Marinus de Fregenos skrifvelse (se ofvan) näst efter Botilda Petersdotter (se 92).

95. **Kristina Lindormsdotter**; dotter af Lindorm Jönsson (*sparre öfver hjertformigt blad*), som samma dag dottern invigdes, $13/1$ 1415, skänkte klostret gårdar i Humla kyrkoby, Redvägs härad, samt Torbjörnstorp och Grimstorp i Vartofta härad, Vestergötland; invigdes $13/1$ 1415, enligt drottning Philip-pas önskan; drottningen var sjelf närvarande vid invigningen och lät på samma gång, liksom hennes företrädarinna, sig upp-tagas i nunnesamfundet. Afled $9/3$ 1450.

96. **Margareta (Greta) Könikedotter**; invigdes $6/5$ 1415 på samma gång som nästföljande nunna (97) samt Linköpings-

kaniken, den sedermera mycket märklige munken Johannes Hildebrandi (56); afled $6/8$ 1459; »hade vårdat sig om munkkonventets förnödenheter».

97. **Elseby Hansdotter**; invigdes $6/5$ 1415 (se nästföregående); såsom ingift för henne skänktes Bartorp, i Dalstorps socken, Vestergötland, som hennes »broder» Otto Ulfsson sedermera $19/1$ 1442 tillbytte sig emot Haddetorp i Lönberga socken; var vid sin död $20/8$ 1465 en af de äldsta nunnorna och kunde ock, då den påflige nuntien Marinus de Fregeno 1462 infann sig i Vadstena kloster, nämnas såsom efter åldern den 3:e nunnan.

98. **Ragnild Tidekesdotter**; invigningstiden okänd; åtföljde 1415 Kristina Finvidsdotter (se 53) till England för ordens utbredande samt återvände efter några år till Vadstena; hennes dödsår angifves ej i Diariet.

99. **Kristina Sigurdsdotter**; såsom novis (puella) afsändes hon 1412 jemte Kristina Tokadotter (se 19) m. fl. till Marienthal vid Reval, der ett birgittinkloster skulle upprättas; invigdes sedermera i Vadstena till nunna $15/7$ 1416 och afled $16/3$ 1443 »sumtis sacramentis».

100. **Katarina Dansdotter**; åtföljde 1412 nästföregående till Marienthal och invigdes sedan jemte henne $15/7$ 1416 i Vadstena till nunna; blef $27/5$ 1440 jemte Margareta Petersdotter Kyle (se 107) på begäran af domkapitlet i Abo afsänd till Finland för att der grundlägga ett kloster för orden, Nändendal; troligtvis afled hon såsom nunna derstädes.

101. **Ingeborg Ascersdotter**; invigdes $15/7$ 1416 (se 99). Fru Benkta Bosdotter (*delad sköld*), enka efter riddaren och häradshöfdingen i Kind, Torkil Haraldsson (*spets från venster*), och syster till biskop Knut i Linköping, skänkte klostret $20/5$ 1421 i ingift för henne gården Herkhult i Göstrings härad, Östergötland. Afled $3/4$ 1470.

102. **Sigrid Henriksdotter**; enka efter Gunnar (Alening?) i Vesterås; invigdes på samma gång, $15/7$ 1416, som de nästföregående; afreste $16/5$ 1442 jemte Helena Hinzesdotter (117) samt munkarne Olavus Gunnari (77), som var hennes son, och Laurentius Haquini (62), enligt konungens, erkebiskopens, biskopens i Abo samt hela rådets önskan, till Nådendal för att stadga klosterstiftelsen derstädes. Hon afled der, och sonen förde $5/1$ 1451 hennes stoft till Vadstena, der hon änyo jordades.

103. **Birgitta Gudlögsdotter** samt

104. **Kristina Stensdotter** utsändes jemte Botilda Petersdotter (92) till Laaland för att inrätta det derstädes anlagda birgittinklostret. Sannolikt förblefvo de der till sin död.

105. **Ingeborg Larsdotter** (*lejonörn*), dotter af riddaren Lars Ulfsson, häradshöfding i Vester-Rekarne, och Katarina Stensdotter (*två bjelkar*), dotter af riddaren Sten Benktsson och begrafven 1410 i Vadstena kloster, der flera af hennes fränder erhållit grafplats; syster till Ermegard Larsdotter (158); invigdes tillsammans med de nästföljande $6/3$ 1418; hennes fader samt dennes senare fru Ida Johansdotter Bylow (*14 bysantiner*), faster till abbedissan Anna Fickesdotter (13), gåfvo såsom hennes ingift $12/6$ 1425 gården Berga vid Nyköping; afled $13/9$ 1454 »sine sacramentis, ty då hon vid munkarnes matutinæ skulle stiga upp, föll hon plötsligt baklänges, och som hon var mycket fetlagd, brusto hennes inälfvor, och efter en kort stund afled hon».

106. **Anna Johansdotter Bylow** (*14 bysantiner*), dotter af riddaren Johan Bylow och hans fru Dorotea; faster till abbedissan Anna Fickesdotter Bylow (13); invigdes $6/3$ 1418 jemte de 3 nästföljande nunnorna, samt munken Torstanus Laurentii (60). Utsändes $18/3$ 1429 till Marienthals kloster vid Reval för att »stå i spetsen för de nunnor, som der skulle invigas». Afled $27/3$ 1465; var vid sin död en af de äldsta nunnorna och vid nuntien Marinus de Fregenos besök i klostret 1462 den femte i ordningen.

107. **Margareta Petersdotter Kyle**, dotter af lagmannen på Öland Peter Kyle; invigdes $\frac{6}{3}$ 1418 (se nästföregående); då domprosten Olof och kaniken Holmvid från Åbo 1440 kommo till Vadstena, önskade de att från Vadstena erhålla både nunnor och munkar för att undervisa i det nyanlagda klostret Näden-dal. Margareta Kyle ditsändes då $\frac{27}{5}$ s. å. jemte Katarina Dansdotter (se 100) samt munken Johannes Kyle (74), sannolikt Margaretas broder; kort derefter $\frac{12}{11}$ 1441 afled hon derstädes.

108. **Elsef Olofsdotter**, från Jutland; invigdes $\frac{6}{3}$ 1418 på samma gång som de nästföregående; afled $\frac{26}{4}$ 1427, efter treårig tvinsot.

109. **Matilda Torsdotter**; invigdes $\frac{6}{3}$ 1418 (se de nästföregående;) hon var dotter af Tor Guldsmid i Vadstena, hvil-ken gjort sig känd såsom klostrets synnerlige välgörare; hon afled $\frac{8}{4}$ 1450.

110. **Ragnild Nilsdotter**; invigdes $\frac{9}{10}$ 1418, på samma gång som trenne prestmunkar från Reval för Marienthals kloster; afled $\frac{2}{4}$ 1487.

111. **Ragnild Tyrgilsdotter**, från Vestergötland; utan tvifvel var Tyrgils Jonsson hennes fader, som till klostret sålde oxar, fläsk, smör och honung till underpris, för att be-reda ingift för henne; han lade ytterligare dertill 100 mark; invigdes $\frac{26}{3}$ 1419 och afled $\frac{18}{7}$ 1459, »sumtis sacramentis».

112. **Ragnild Magnusdotter**, syster till nunnan Ramborg Magnusdotter (121) och slägting till Ingolf i Starby och munken Johannes Magni (71); afled $\frac{28}{5}$ 1476.

113. **Ingegerd Azersdotter**; vigdes till nunna af biskopen i Skara samma dag $\frac{29}{6}$ 1422, som stiftsbiskopen (i Linköping) vigde Benkta Gunnarsdotter (5) till abbedissa; afled $\frac{5}{3}$ 1443.

114. **Margareta Olofsdotter**; torde hafva invigts omkring år 1405, fastän Diariet ej omnämner detta; afled $8/10$ 1422, då hon var 35 år gammal; »var rikt begåfvad i afseende på vakande och bedjande samt regelns åttlydnad».

115. **Anna Claesdotter**, från Danmark, munken Gerhardus Andreæ Rynings (53) syskonbarn; invigdes $28/2$ 1423; afled $17/5$ 1454; hade många år varit sacrista (se 75) och särdeles skicklig i konstväfnad (»ars plumaria») samt ödmjuk i regelns lydnad.

116. **Birgitta Spoledotter**; invigdes på samma gång som nästföregående, $28/2$ 1423; afled $25/7$ 1459, »sumtis sacramentis».

117. **Helena Hinzesdotter**; invigdes $5/9$ 1423; sändes $16/5$ 1442 till klostret i Nådendal jemte Sigrid Henriksdotter (se 102); återvände derifrån tillsammans med Margareta Arvidsdotter (118) och presten Karl (Philipsson?) $5/9$ 1456; lefde ännu 1462.

118. **Margareta Arvidsdotter**; invigdes jemte näst föregående $5/9$ 1423; sändes $10/5$ 1444 »för tredje gången» till Nådendal jemte Katarina Eriksdotter (127); var några år *abbedissa* i Nådendal. Under denna tid anhöll hon hos konventen i Vadstena att få återvända från Finland, så snart någon plats blef ledig, men generalkonfessorn Magnus Unnonis (9) ville ej lyssna härtill, enär hon ej anförde andra skäl än »svaghet och oro»; hennes bref höllos hemliga »för att ej väcka skandal», och han befalde en af Vadstenamunkarne, som då med henne vistades i Nådendal, att uppmana henne till tålmod, »som var henne högst af nöden», och till trohet i sitt kall, till dess det finska klostret kommit bättre till stadga. Slutligen $5/9$ 1456 återvände hon till Vadstena (se nästföregående); afled $10/4$ 1470.

119. **Katarina Gudmundsdotter**; invigdes lördagen före palmsöndagen $31/3$ 1425, »på hvilken dag då d. h. Ambrosii fest firades» — af erkebiskopen i Upsala Johannes Haquini, som då

synes hafva för första gången, sedan han såsom munk i Vadstena (52) blifvit vigd till svenska kyrkans primas, hafva återkommit till klostret; säges hafva varit hans »neptis»; afled $18/6$ 1444.

120. **Birgitta Gunnarsdotter**, från Vesterås; invigdes jemte nästföregående $31/3$ 1425; afled $28/1$ 1435.

121. **Ramborg Magnusdotter**, syster till nunnan Ragnild Magnusdotter (se 112); invigdes $29/4$ 1425; redan $7/10$ 1413 skänkte riddaren Knut Benktsson (*lejonörn*) och hans hustru Sofia Gerdsdotter Snakenborg (*snedbjelke belagd med en orm*) gården Domnaryd i Bankeryds socken, Småland, till jungfru Ramborg, »antingen hon i klostret gifs eller hon ute blifver med andra systرار, som utanför i klostergården stanna»; gården, som i senare fallet skulle efter hennes död komma i klostrets ego, blef hennes ingift. Dödsåret okänt.

122. **Margareta Olofsdotter**; invigdes $2/4$ 1426 jemte nästföljande, måhända en syster, af erkebiskopen i Upsala. Kort derefter skref abbedissan till honom, att Margareta nu skulle begynna sin tienst såsom »horista» (timvakterska), och, som det var vanligt, att nunnan vid det tillfället erbjöd nunnorna och munkarne någon särskild förplägning (»propina»), anhöll abbedissan, att erkebiskopen ville sända till klostret 5 askar honung i stället för det breviarium han vid invigningen velat skänka Margareta, äfvensom 20 mark penningar för hennes provent. Dödsåret okänt.

123. **Ingegerd Olofsdotter**, möjligen en syster till nästföregående; invigdes på samma gång som hon $2/4$ 1426; afled $25/6$ 1476.

124. **Katarina Benktsdotter**; se Abbedissor, 7.

125. **Katarina Petersdotter**; se Abbedissor, 9.

126. **Ingeborg Hennekesdotter** (*Bækman*); hennes fader Henneke Bækman var höfding på Axevalls slott och hennes moder Ermegard begrofs i Vadstena kloster $^{20}/_7$ 1419; de hade båda, enligt Diariets intyg, »ständigt visat sig synnerligen bevåga mot klostret». Äfven hennes syster Margareta hade ådagalagt sin välvilja genom att $^{20}/_7$ 1442 stadfästa klostrets besittning af gården Berghem, Skärstads socken, Småland, som fadren pantförskrifvit och som sedan $^1/_8$ 1405 blifvit skänkt af Sigröd Bosdotter (*sparre*), gift med Nils Djeken (*tre liljor*); afled $^{23}/_{10}$ 1455.

127. **Katarina Eriksdotter**. Knappt hade en af de första nunnorna, Ragna Johansdotter (43), aflidit, förrän hennes plats fylldes $^{28}/_8$ 1428 af Katarina Eriksdotter, som var född i Danmark och i släktskap med munken Ako Johannis (57), som sedermera blef biskop i Vesterås. Afsändes $^{10}/_8$ 1444 till Nådendals kloster i Finland, jemte Margareta Arvidsdotter (se 118). Afled $^{18}/_8$ 1481.

128. **Margareta Bodgersdotter**; invigdes $^{14}/_8$ 1429 utan att någon ingift tillföll klostret, men några år senare erhöi klostret ersättning af fru Birgitta Magnusdotter till Fällnäs; hennes båda män riddaren Arvid Benktsson och riddaren Erik Stensson hade till riddaren Benkt Nilsson (*lejonansigte*) pantförskrifvit godset Ullevi i Tjust; den sistnämnde öfverlät pant-rätten till Vadstena kloster och fru Birgitta afstod sin återlösningsrätt, med vilkor, att 200 mark, hvarmed gårdens värde öfversteg pantsumman, skulle beräknas såsom Margaretas procent. Margareta afled i början af år 1455.

129. **Kristina Andersdotter**, från Vestergötland, dotter af välborne Anders Knutsson (*öra*) och hans hustru Birgitta Gustafsdotter, dotter af riksrådet Gustaf Magnusson (*tre rosor*). Modren jemte hennes son Benkt Andersson skänkte $^2/_8$ 1445 gården Follinge i Villstads socken dels i själafgift för den då aflidne mannen, dels såsom procent för dottern Kristina, som vigts till nunna $^9/_10$ 1429, endast 14 dagar efter det att plats i klostret blifvit ledig genom Anna Johansdotter Bylows (106) förflyttande till Reval. Afled $^{20}/_8$ 1447, »sumtis sacramentis, virgo devota».

130. **Kristina Hansdotter**, dotter af Hans Rödh i Söderköping; invigdes $15/2$ 1430; afsändes $27/5$ 1440 till Nådendals kloster i Finland; jemte Margareta Petersdotter Kyle (se 107) m. fl. Afled derstädes omkr. $2/7$ 1447.

131. **Kristina Nilsdotter**, son- eller dotterdotter af borgmästaren Lembeck Unge i Skeninge; invigdes $28/10$ 1431; afled, »sumtis sacramentis», efter få dagars sjukdom, $22/1$ 1460.

132. **Birgitta Olofsdotter**, från Stockholm, i släktskap med munken Clemens (68); invigdes på samma gång som nästföregående; afled $8/2$ 1485.

133. **Margareta Gunnarsdotter**, från Jutland; invigdes $12/5$ 1435; afled $27/8$ 1452, med det vittnesbörd, att hon fört ett lif i oskuld och aldrig förtörnat någon af systrarna i klostret.

134. **Margareta Karlsdotter**, från Lödöse; invigdes $3/6$ 1436; afled under munkarnes aftongudstjenst (vesperæ) före $1/8$ 1462.

135. **Katarina Magnusdotter**, dotter af Magnus Guldsmed; invigdes $5/8$ 1436; afled $13/10$ 1455.

136. **Anna Paulsdotter**; se Abbedissor, 11.

137. **Helena Helgesdotter**, från Lödöse; var enka, då hon $13/10$ 1437 invigdes; afled $17/12$ 1455, »die, qua cantabatur: O! Sapientia».

138. **Birgitta Olofsdotter**, dotter af Olof Væsman i Vesterås; invigdes $3/8$ 1438; afled $3/9$ 1455.

139. **Margareta Ulfsdotter**; invigdes $\frac{3}{8}$ 1438 och afled efter 51 års »professio» 1489.

140. **Katarina Jönsdotter**; invigdes på samma gång som de två nästföregående $\frac{3}{8}$ 1438; var född i Kuddby socken på Vikbolandet; afled $\frac{5}{9}$ 1492 under morgonmessen; hennes professionstid i klostret uppgifves af Diariet, med ovanlig noggrannhet, till 54 år och 31 dagar.

141. **Lucia Buggesdotter**; invigdes $\frac{20}{6}$ 1439; utan tvifvel samma nunna, som i den nunneförteckning, hvilken uppgjordes 1462, då nuntien Marinus de Fregeno besökte klostret, kallas Lucia Ivarsdotter; hennes faders namn var sålunda Ivar Bugge; hennes dödsår är ej angifvet.

142. **Birgitta Albertsdotter**, dotter af Albert Bagare; invigdes samma dag, som nästföregående, $\frac{20}{6}$ 1439; afled efter 1462.

143. **Ingeborg Svendsdotter**; var syster till munken Ericus Svenonis (124) från Sala; invigdes $\frac{22}{11}$ 1439; afled $\frac{5}{7}$ 1489 och begrofs följande dag.

144. **Matilda Petersdotter**, dotter af Peter Ulf, utan tvifvel konung Eriks väpnare med detta namn, och hans hustru Greta, Gambe Kyles dotter; han pantförskref $\frac{2}{1}$ 1438 till klostret gårdar i Elfveslösa, Kläckeberga socken, och Ryssby, Ryssby socken, för 200 mark, som han lofvat i ingift för sin dotter (Mechtild); hennes syster Margareta och hennes man, väpnaren Olof Ingevaldsson stadfäste $\frac{10}{9}$ 1446 klostrets besittning af dessa gårdar; invigdes $\frac{7}{2}$ 1440; afled $\frac{6}{12}$ 1458, »receptis sacramentis».

145. **Margareta Claesdotter**;¹ se Abbedissor, 10.

¹ Bland abbedissorerna oriktigt anförd såsom 146 i stället för 145 i nunneserien.

146. **Iliana Mattsdotter** (*båt*), möjligen dotter af Matts Hakonsson; invigdes samtidigt med nästföregående och nästföljande, omkr. $\frac{4}{8}$ 1440; var enka efter Dan Ragvaldsson och hade jemte mannen $\frac{24}{8}$ 1424 sålt gården Kedevad, Aska härad, till klostret. Gaf i sin ingift $\frac{2}{12}$ 1442 gårdarne Nöttebäck och Lilla Åker i Varend. Afled $\frac{4}{4}$ 1499, »generè nobilis et devotione sincera».

147. **Ingeborg Nilsdotter**; tillhörde en Vermlandsslägt; invigdes omkr. $\frac{4}{8}$ 1440 (»festo venerationis reliquiarum»), och afled $\frac{17}{3}$ 1493.

148. **Katarina Lydekesdotter**, dotter af Lydeke Vipa i Vadstena, sannolikt borgaren derstädes Lydeke Hemmingsson, som 1477 mottog en gård i staden på arrende; invigdes $\frac{12}{11}$ 1441; afled $\frac{7}{11}$ 1488; »persona valde devota».

149. **Birgitta Jönsdotter**; invigdes $\frac{24}{6}$ 1442; afled $\frac{3}{4}$ 1492 plötsligt och utan sakrament, »tredje timman efter frukosten och begrofs samma dag under nunnornas slut-messa» (completorium).

150. **Kristina Erikdotter**, dotter af häradshöfdingen i Bobergs härad Erik Dansson, som $\frac{5}{8}$ 1446 skänkte klostret, såsom dotterns ingift, gården Åsmestad, Bobergs härad, Östergötland, hvilken gåfva $\frac{4}{2}$ 1447 bekräftades af hennes bröder Tord och Jöns. Invigdes $\frac{24}{6}$ 1442 jemte nästföregående; afled $\frac{3}{4}$ 1496.

151. **Kristina Karlsdotter**; invigdes $\frac{4}{4}$ 1443 och afled efter 61 års klosterlefnad $\frac{6}{4}$ 1504.

152. **Botilda Petersdotter**; invigdes jemte nästföregående $\frac{4}{4}$ 1443; afled $\frac{16}{11}$ 1477; var skicklig skrifverska och hade skrifvit stora volymer, missaler och annat.

153. **Anna Petersdotter Spjut**, från Söderköping; invigdes $\frac{4}{8}$ 1443, ehuru största delen af nunnekonventet motsatt sig det, enär hon led af någon viss sjukdom; lefde dock ändå till $\frac{20}{6}$ 1502.

154. **Elseby Hermansdotter**, född på Jutland; invigdes $\frac{21}{2}$ 1445; afled $\frac{19}{6}$ 1452.

155. **Margareta Paulsdotter**; invigdes samma dag som nästföregående, $\frac{21}{2}$ 1445, och afled $\frac{31}{3}$ 1462.

156. **Kristina Petersdotter**; dotter af väpnaren Peter Laurensen, som $\frac{14}{11}$ 1444 skänkte till dotterns ingift gårdarne Vidhem och Albrektsbo, Aska härad, men fastebrefvet utfärdades först året efter dotterns inträde i klostret; invigdes $\frac{10}{10}$ 1445; afled $\frac{25}{1}$ 1455; hennes lif i klostret berömdes såsom synnerligen oskuldsfullt.

157. **Benkta Eskilsdotter**, dotter af väpnaren Eskil Akeson, som $\frac{27}{4}$ 1455 ökade sin dotters provent med en gård i Läby kyrkoby; fastebrefvet utfärdades 1465, samma år som hans andra dotter Anna, enka efter Laurens Olofsson, stadfäste gåfvan; släkten var bosatt i Skåne; Benkta invigdes $\frac{2}{4}$ 1447; afled $\frac{15}{10}$ 1477.

158. **Ermegard Larsdotter**; dotter af riddaren Lars Ulfs-son (*lejonörn*) och Katarina, dotter af riddaren Sten Benktsson; var syster till Ingeborg Larsdotter (105) och syskonbarn med Anna Fickesdotter Bylow (abbedissor, 13); modren begravdes i klostret $\frac{28}{2}$ 1410 och fadren $\frac{11}{3}$ 1445; fadren hade afträdt flera gårdar till klostret; Ermegard invigdes $\frac{1}{12}$ 1448; återfinnes i nunnelängden 1462, men omtalas ej senare.

159. **Benkta Magnusdotter**, dotter af väpnaren Magnus Gustafsson och hans hustru Kristina Larsdotter; de gifvo $\frac{22}{1}$ 1451 i ingift för dottern Törvalla gård, Vilske härad; dottern invigdes $\frac{23}{4}$ 1450; afled $\frac{1}{2}$ 1499. Diariets ord: »hæc fuit de progenie beate Katharinæ, filie S. Birgittæ» röja mera vördnad för de stora stiftarinnorna, än för den genealogiska sanningen.

160. **Ingegerd Höksdotter**; invigdes jemte näst föregående och nästföljande $^{23}/_4$ 1450; afled $^{28}/_{10}$ 1495.

161. **Kristina Nilsdotter**; invigdes $^{23}/_4$ 1450; afled $^{23}/_{12}$ 1501.

162. **Elisabet Albrektsdotter**; invigdes $^{21}/_1$ 1451 af biskopen i Vesterås Acho Johannis, som förut varit munk i Vadstena (57); afled $^6/_4$ 1499, efter långvarig sjukdom, i hög ålder.

163. **Birgitta Johansdotter**, dotter af köpmannen i Vadstena Johan Dortman, och sannolikt syster till Anna Hansdotter (182); invigdes $^{20}/_2$ 1452; afled $^{13}/_1$ 1491.

164. **Anna Henriksdotter**, dotter af Henrik Guldsmed i Vadstena; invigdes $^{25}/_6$ 1452; afled i pest $^{22}/_9$ 1495.

165. **Birgitta Petersdotter**; kallas »neptis» till munken Michael Sunonis, sedermera generalkonfessor (11); invigdes $^{14}/_1$ 1453; afled $^{13}/_8$ 1463.

166. **Ragnild Unnesdotter**; hennes syskonbarn och förmyndare Jeppe Jönsson i Algutstorp gaf klostret å hennes vägnar, $^{29}/_1$ 1452, 175 mark sv. penningar för hennes kläder och föda i klostret, hvilken summa dock skulle användas till hennes provent, om hon ville ingå i klostret, då hon kommit till »regulo aara». Dessutom skänktes en qvarn vid Jönköping i ingift för henne; hon synes hafva sålunda nyss fylt sina 18 år, då hon $^{15}/_7$ 1453 vigdes till nunna; hon var syster till generalkonfessorn Magnus Unnonis (9). Afled $^8/_10$ 1495; tjenstgjorde »några mödosamma år» som *sacrista*; »virgo devota et notabilis».

167. **Ingegerd Stefansdotter**; invigdes $^{25}/_{11}$ 1453; afled $^{19}/_4$ 1481.

168. **Birgitta Karlsdotter**, dotter af konung Karl Knutson och Katarina Karlsdotter. Vid hennes invigning, som förrättades $^{23}/_2$ 1455 af erkebiskop Johannes Benedicti, gjordes

ett undantag bade ifrån åldersbestämmelsen, i det att påfven i detta fall beviljade redan $^{19/5}$ 1453 dispens, och från regelns föreskrift om clausura, i det att konung Karl i sin konungaskrud inträdde i munkarnes kor och förblef der under hela högtidligheten; då Evangeliet skulle läsas, sade han sjelf: »Dominus vobiscum», och deltog ännu mera i liturgien. Många af hans hofmän voro med, äfvensom erkebiskopen i Lund samt biskoparne i Linköping, Strengnäs och Vexjö, samt electus i Vesterås, jemte kanikerne. Koret och en del af stenläggningen fram till nunnornas ingång voro betäckta med mattor. 4 andra nunnor, nämligen Margareta Karlsdotter (169), Birgitta Petersdotter (170), Katarina Andersdotter (171) och Helena Vivastersdotter (172), vigdes på samma gång. En ståtlig samling af fruar och jungfrur, äfvensom deras följe och lekare, gingo före de unga nunnorna ända till dörren. »Hvarken stolthet, leende eller smärta röjdes i konungadotterns anlete, utan endast själsstyrka och fromhet, och då hon öfverlemnades till abbedissan, ilade hon gerna från sin faders armar emot nunnorna». Afled $^{14/4}$ 1469.

169. **Margareta Karlsdotter** (*vase*), dotter af riddaren Karl Kristiernsson och Ebba Krummedik; om hennes invigning $^{23/2}$ 1455, se nästföregående. Anna Fickesdotter Bylow säger i sina genealogiska anteckningar: »och weet jae ej sannare än att hennes egen broder biskop Kätell gaf henne her in och wigde henne». (Invigningen förrättades dock af erkebiskop Johannes Benktsson). Afled $^{9/7}$ 1460.

170. **Birgitta Petersdotter**, dotter af borgaren i Vadstena Peter Jercho som arrenderade klostret tillhöriga bodlägenheter i staden; invigdes $^{23/2}$ 1455; afled $^{3/7}$ 1521. Övanligt hastigt fylles hennes plats. Se härom Birgitta Ingesdotter (282).

171. **Katarina Andersdotter**; invigdes på samma gång som konung Karls dotter Birgitta och de nästföregående $^{23/2}$ 1455; hon gaf sjelf till sitt provent $^{15/8}$ 1457 Tuna gård i Nykils socken, Östergötland; biskop Olaus Gunnari i Vesterås, kort förut munk i Vadstena (77), som haft gården i sin värjo, afstod densamma, och Ingeborg Ivarsdotter m. fl. utfärdade $^{18/8}$ s. å. intyg om gåfvan. Dödsåret ej känt, men hon lefde 1462, då i nuntien Marinus de Fregenos bref nunneserien angafs, och sannolikt långt derefter.

172. **Helena Vivastersdotter**; den sist nämnda af de nunnor, som $^{23}/_2$ 1455 invigdes tillsammans med konung Karls dotter Birgitta; afled $^{30}/_9$ 1462.

173. **Katarina Erengislesdotter**; invigdes jemte nästföljande $^{23}/_{11}$ 1455; afled $^{15}/_6$ 1506, (»sumtis sacramentis»).

174. **Ingegerd Petersdotter**; invigdes $^{23}/_{11}$ 1455; möjligen var hon dotter af borgmästaren i Vadstena Peter Brudzson, som i ingift för henne skänkte klostret hvad som återstod af den summa, för hvilken riddaren Thomas Benktsson till honom pantförskrifvit två gårdar i Luderstad, Aska härad, Östergötland, då hans syster Anna Benktsdotter löste dem till sig och skänkte dem $^2/_{10}$ 1457 till klostret. Afled $^2/_7$ 1470, »simplex et innocens».

175. **Kristina Jönsdotter**, från Småland; invigdes $^7/8$ 1457; afled $^{27}/_6$ 1463.

176. **Kristina Johansdotter**; invigningstiden ej omnämnd; afled $^{16}/_{12}$ 1457.

177. **Kristina Johansdotter Brask**; invigdes $^{22}/_2$ 1458 af biskopen i Vesterås Olaus Gunnari, förut munk i Vadstena (77). Afled $^{13}/_3$ 1520. Var skicklig i skrifkonsten och skref en mängd böcker. Man anser henne hafva skrifvit bl. a. det Antiphonarium, som användts af abbedissan Margareta Claesdotter. Afskref en codex, som nu förvaras i K. Biblioteket i Berlin (fol. n. 726), innehållande Regula Salvatoris, delar af Revelationes m. m. Hennes bönbok, skrifven af henne sjelf, förvaras i K. Bibl. i Stockholm (A. 38); i samma Biblioteks codex A. 4, har hon afskrifvit »Hæлга mæssona dygdher oc wttydhilse», samt efter all sannolikhet utfört den digra afskriften af »Speculum Virginum» — Jungfruspegel —, hvilket arbete, författadt af de lärde Benediktinerne, till svenska öfverflyttades af munken Mathias Laurentii (92). Det är utgifvet af Svenska Fornskriftsällskapet. (Se vidare 207).

178. **Kristina Anundsdotter**; invigdes $\frac{4}{2}$ 1459 och afled $\frac{12}{9}$ 1465.

179. **Katarina Nilsdotter**; invigdes $\frac{30}{9}$ 1459 på samma gång, som de två nästföljande samt prestmunken Johannes Johannis (41); afled $\frac{30}{7}$ 1481.

180. **Kristina Hansdotter**; invigdes $\frac{30}{9}$ 1459; afled $\frac{13}{2}$ 1518 »senio gravata». (Diariet anger orätt detta år såsom hennes 46 professions-år.)

181. **Katarina Tydekesdotter**; invigdes jemte de två nästföregående $\frac{30}{9}$ 1459; dödsåret ej angifvet; omtalas 1462.

182. **Anna Hansdotter Dortman**, sannolikt dotter af köpmannen i Vadstena, Johan Dortman och syster till Birgitta Johansdotter (163); invigdes $\frac{16}{3}$ 1460; afled $\frac{31}{10}$ 1465 under nunnornas slutmessa (>completorium>).

183. **Birgitta Johansdotter**, dotter af borgmästaren i Vadstena Johan Gudmundsson, som af klostret arrenderat sädesjord i Vadstena och syster till Katarina Johansdotter (207); invigdes $\frac{16}{3}$ 1460; afled $\frac{26}{4}$ 1504.

184. **Birgitta Hansdotter**, från Norrbotten, släkting till munken Michaelis Gudmundi (130); invigdes $\frac{14}{4}$ 1461; afled $\frac{12}{10}$ 1465.

185. **Katarina Petersdotter**, dotter af Peter Törve; invigdes $\frac{14}{4}$ 1461; var den yngsta bland nunnorna, då de uppräknades i nuntien Marinus de Fregenos förut nämnda bref af 1462; afled $\frac{20}{12}$ 1516.

186. **Anna Fickesdotter Bylow**; se Abbedissor, 13.

187. **Anna Nilsson** (Anna Nicolai Palmadotter), dotter af väpnaren Nils Palmesson och hans hustru Märta Andersdotter; invigdes $^{23}/_{11}$ 1462. Föräldrarne stadfäste, såsom närmaste arvingar, Märta Benktsdotters (*bjelke*), enka efter Magnus Jönsson, testamente till klostret af Öjevalla gård, Vartofta härad, Vestergötland, med vilkor att dotterns provent skulle deri inbegripas. Hon och abbedissan Anna Fickesdotter Bylow voro sångföreståndarinnor (»cantatrices»). Afled $^{8}/_{5}$ 1499 »nobilis genere et in factis suis seriosa».

188. **Margareta Haqvonsdotter**, invigdes omkr. $^{1}/_{5}$ 1493;¹ afled $^{9}/_{2}$ 1493.

189. **Katarina Johansdotter**, »neptis dominæ abbatissæ in Wrethom»; denna abbedissas namn var Elin (Helena) Nilsson; invigdes $^{17}/_{11}$ 1463; afled $^{15}/_{8}$ 1465.

190. **Ingeborg Hermansdotter**; invigdes på samma gång som nästföregående $^{17}/_{11}$ 1463; afled $^{5}/_{11}$ 1493.

191. **Katarina Ervastsdotter**; invigdes till nunna $^{1}/_{12}$ 1465, några dagar efter det att abbedissan Katarina Petersdotter blifvit vigd till abbedissa. »Fuit simplex.» Afled plötsligt $^{17}/_{7}$ 1465, (»sumtis sacramentis»), i det hon, »som hade en tung och fet kropp, föll ifrån bänken i sjukrummet och bröt af sig nacken».

192. **Ingeborg Laurensdotter**; invigdes på samma gång som nästföregående $^{1}/_{12}$ 1465; var tre år *sacrista* (se 75); afled $^{13}/_{10}$ 1506 (eller 1507).

193. **Margareta Nilsson**; invigdes samma stora invigningsdag som de nästföregående och nästföljande nunnorna, $^{1}/_{12}$ 1465. Hennes död omtalas ej i Diariet.

¹ I Benzeliij upplaga af Diariet är uppgiften om hennes invigning förbigången.

194. **Birgitta Claesdotter**; invigdes $1/12$ 1465; afled $19/5$ 1498 »af lefversjuka, som hon tåligt utstått».

195. **Helena Benktsdotter**; invigdes $1/12$ 1465; dödsåret okändt.

196. **Cecilia Svendsdotter**; invigdes $1/12$ 1465. I ingift för henne skänkte väpnaren Lars Hjort $23/2$ 1466 till klostret gården Hårketorp i Bråbo härad, Östergötland, hvilken gifva äfven skulle räknas såsom själagift för hans hustru och barn; afled $19/11$ 1493.

197. **Katarina Jönsdotter**; invigdes $1/12$ 1465; afled $10/6$ 1506 (»perceptis ecclesiasticis sacramentis»).

198. **Ingeborg Johansdotter**, från Broby Qvarngård i Strå socken, Dals härad, Östergötland; köttslig syster till munken Ericus Johannis (151) och sannolikt äfven till nunnan Katarina Johansdotter (208); invigdes $21/3$ 1466 af en isländsk biskop; afled $17/12$ 1516.

199. **Ingegerd Olofsdotter**, från Vermland; invigdes $6/12$ 1468; dödsåret okändt.

200. **Gia Johansdotter**, dotter af Johan Koger i Skeninge; invigdes $12/3$ 1469 och afled $3/4$ 1506.

201. **Birgitta Jönsdotter**; invigdes samma dag, $12/3$ 1469, som nästföregående; hennes fader var borgaren i Vadstena Jöns Larsson; afled $16/5$ 1514, efter att några år hafva varit blind och sjuklig.

202. **Margareta Turessdotter**; se Abbedissor, 12.

203. **Ingeborg Benktsdotter**, dotter af Benkt Guldsmed i Vadstena; invigdes på samma gång som nästföregående och nästföljande, $\frac{5}{8}$ 1470; afled $\frac{21}{8}$ 1522.

204. **Katarina Algotsdotter**; invigdes $\frac{5}{8}$ 1470. Då på våren 1509 bud anländt från Nädendals kloster om att 35 af klosterfolket derstädes blifvit under en månad borttryckta af pesten, beslöt man i Vadstena att ditsända 6 nunnor och 2 munkar »pro sublevamine et reformatione». Främst bland de förra nämnes Katarina (i Diariet orätt kallad Anna).¹ Då hon derifrån återvände $\frac{16}{8}$ 1512, medförde hon en ung flicka för att i Vadstena uppfostra henne. Tre år derefter återsände hon henne till Nädendal, sedan hon »väl kunde både bok och annat», samt lade domprosten i Åbo på hjertat, att hon ej måtte glömma hvad hon lärt. Afled $\frac{29}{11}$ 1527.

205. **Katarina Ingwardsdotter**; invigdes $\frac{29}{11}$ 1472 och afled $\frac{30}{6}$ 1528.

206. **Barbara Jakobsdotter**, dotter af Jäppe Hansson från Dalarne; invigdes $\frac{10}{10}$ 1473; afled såsom *priorissa*, $\frac{19}{4}$ 1505, »virgo multum Deo devota».

207. **Katarina Johansdotter**, dotter af borgmästaren i Vadstena Johan Gudmundsson och syster till Birgitta Johansdotter (183); kallades ock Gudmundsdotter; invigdes $\frac{31}{5}$ 1476; var under trenne år *priorissa*; afled $\frac{26}{2}$ 1519 efter långt lidande. Har, jemte Kristina Johansdotter Brask (177) afskrifvit den tyske mystikern Susos »Horologium æternæ Sapientiæ», i öfversättning kallad »Gudeliga Snillewäckare» (i A. 4 i K. Bibl.), utg. af Svenska Fornskriftsällskapet, äfvensom en del af codex A. 3 i K. Bibl. i Stockholm. (Se 215, not.)

208. **Katarina Johansdotter**, i Broby; sannolikt syster till nunnan Ingeborg Johansdotter i Broby (198) och munken Ericus Johannis (151); invigdes på samma gång som nästföregående, $\frac{31}{5}$ 1476. Dödsåret okänt.

¹ De öfriga voro: Elisabeth Gjordsdotter (215), Birgitta Petersdotter (216), Birgitta Andersdotter (229), Anna Nilsson (239) och Helena Svensdotter (241). Munkarne voro generalkonfessorn Sveno Tordonis (18) och diakonen Clemens Martini (131).

209. **Anna Olofsdotter**, dotter af borgaren i Vadstena Olof Larsson; invigdes $29/9$ 1476; dödsåret okänt.

210. **Kristina Övidsdotter**; hennes fader Övid hade uppfört taket på klosterkyrkan; invigd $29/9$ 1476, på samma gång som nästföregående; *sacrista* (se 75) under tre år; afled $15/5$ 1510.

211. **Anna Larsdotter**, dotter af borgmästaren i Vadstena Lars Ulfsson; invigdes $25/1$ 1478; afled $5/7$ 1492 »efter långvarig sjukdom, hvarunder hon förnyade gånger åtnjutit sakramenten».

212. **Anna Svendsdotter**; invigdes på samma gång som föregående $25/1$ 1478; var under några år *priorissa*; afled $31/7$ 1527. Har afskrifvit »Ingegerd Ambjörnsdotters bönbok» (codex A. 43 i K. Bibl. i Stockholm).

213. **Anna Petersdotter**, från Åland, en af de få nunnor, som hitkommo från finska sidan; invigdes omkr. $7/10$ 1478; dödsåret okänt.

214. **Kristina Johansdotter**, dotter af Johan Sigvardsson (Sivatsson), borgmästare i Linköping; invigdes $6/8$ 1480; afled $26/4$ 1487.

215. **Elisabet Gjordsdotter**, dotter af borgmästaren i Vadstena Gjord Larsson, som på 1460-talet tillbytte sig några bodar i Vadstena af klostret samt arrenderade en af klostrets tomter. Invigdes i början af år 1481. Afreste till Nådendal på samma gång som Katarina Algotsdotter m. fl. (se 204) och återvände först efter 5 år, $19/8$ 1514. Var sångförestånderska (summa cantrix) i klostret och skref under den tiden »Liber Maccabæorum», i K. Bibliotekets codex A. 3, samt ombesörjde de öfriga afskrifterna i samma codex. Den innehåller stycken

ur Bibeln (bl. a. Nicodemi Evangelium) fördelade i vissa lektier, legender m. m.¹ Afled ²⁸/₂ 1535.

216. **Birgitta Petersdotter**, dotter af Peter Nilsson i Vinnerstad (jmf. 236), hvilken gård utgjorde ett bland de af konung Magnus Eriksson och hans drottning Blanka skänkta fundationsgodsen; invigdes 1481; afsändes till Nådendal ⁴/₆ 1509 (se 204) och återvände derifrån ¹⁶/₈ 1512. Afled ¹¹/₁₁ 1530. De till nummornas drägt hörande ringarna (fingergulden) öfvergingo sannolikt till efterträdarinnorna, men vid detta dödsfall kom sådant ej mer i fråga. Birgitta Petersdotter var den äldsta af de nunnor, hvilkas ringar i klostret afyttrades. Hennes syster Helena blef nunna 1493 (se 236).

217. **Katarina Nilsdotter**, dotter af borgaren i Vadstena Nils Karlsson; invigdes 1481 och afled ²⁶/₁₀ 1519; var utmerglad af långvariga plågor, »ita quod cutis et ossa solum videbantur remanere»; var dock alltid tålig.

218. **Birgitta Stensdotter Sture**, dotter af riksföreståndaren Sten Sture d. ä. men ej af hans fru, Ingeborg Åkesdotter Tott; invigdes ⁹/₁₀ 1485; fadren uppgjorde ett jordabyte, mähända till klostrets fördel, men vid annat tillfälle ansågs han med orätt innehafva en af klostrets gårdar. Ehuru ej abbedissa innehade hon något föreståndareskap i klostret, hvilket särskildt synes deraf, att konungens systers, fru Margaretas fogde, Jon Smälänning aflemnade till henne de penningar han skulle insätta i förvar för fru Margaretas räkning. Konungen anmodade ⁸/₁ 1527 Birgitta Sture att uppgifva summans belopp. Afled ²⁷/₆ 1536.

¹ I afskriften läses, efter anvisning om att abbedissan Magaretas (sannolikt Turesdotters) bok går fram till trefaldighetshelgen: »Oc ær thet witandhe, at the boken, som begynnas oppa sancte Trinitatis dagh, hæne læt syster Elzeby Giorderi skriffwa: tæslisik oc thenna oppa thet perman, som henna modhersyster, hustru Cristin, Byörn Nilgilssons, gaff til conuentzböker för sith tæstamænt, i eth bælte om 24 marc. Oc kom i the bok 20 quinterne, oc henne skreff syster Anna Girmundi (abbedissor, 14) oc haldher the bok alla the hælga manna hystorias, som wardha læsna för bordhe fran Trinitatem oc in til Symonis et Jude, Oc tha skal thænna hær boken begynnas næst æpter hæne. Oc ær thet wetande, at i tæssa bok kommo 17 qwinterne aff hustru Cristina perman, oc löper permanet i hadha böckerna 18¹/₂ dikker (= 185 skinn), thet ær 18¹/₂ mark. Oc tæssa bok skreff syster Katerina Gudmundi (207) (fol. 1—80), oc syster Anna Germundi (fol. 81—156), hwarthera sin halfdeel. Item 2 dikker fingo brödhrena aff samma hustru Cristina perman. Item 2¹/₂ dikker kom til Makabeorum bok, som iak syster E. G. siælff skriffvar. Item 1 mark kom wt for 2 rysk-skin, oc i swa matto löper thetta alt 24 mark, som komna æra i conuentzboker, mina modhersysters tæstamænt, thy bidhis for henne trolika oc glömmes ej them, som scriffwadh. Item bæltet, som hær til gifwit war, thet köpte hustru Birgitta, Anders Tordzsons, för 24 mark.»

219. **Beata Fickesdotter Bylow**, dotter af riddaren Ficke Johansson Bylow och Häbbla Albrektsdotter Bydelsback samt syster till abbedissan Anna Fickesdotter Bylow (se 13); hennes invigning nämnes ej, men egde rum efter 1462; afled $17/5$ 1487.

220. **Kristina Henriksdotter**, född i Upsala; invigdes $28/1$ 1487 och afled $19/4$ 1506.

221. **Ragnild Petersdotter**, från Norrköping, »neptis» till generalkonfessorn Martinus Olavi (14); invigdes $12/6$ 1487; afled $30/7$ 1492, »under vårfrumessan, hvarföre, för tidens korthets skuld själamessan för henne sjöngs i stället för den höga messan».

222. **Katarina Larsdotter**; invigdes jemte föregående $12/6$ 1487 och afled $18/4$ 1532.

223. **Angerd Nilsdotter**; då hon invigdes, $17/6$ 1487, synes hennes fader hafva varit död. I det bref, hvarmed hon $22/6$ s. å. gaf i ingift till klostret gårdarne Mjögaryd och Aborre-kulla, Vestbo härad, nämnde hon endast, att det skett med bifall af hennes moder Birgitta Petersdotter, syster Kristina, moster Ragnild och dennas söner Nils Olsson och Peter Olsson; bland sigillvittnena var hennes »frände» Karl Benktsson (*Klufven sköld, med bjelkar i högra fältet, en half lilja i det v.*); kallas i Diariet »virgo nobilissima de Vesgotia»; afled $15/5$ 1525.

224. **Helena Håkansdotter**; hennes invigning omnämnes ej; den egde dock rum efter 1462; afled $24/1$ 1488.

225. **Katarina Petersdotter**, dotter af borgaren i Vadstena Peter Bagge och »neptis» till generalkonfessorn Petrus Ingemari (21); invigdes $4/5$ 1488; afled $10/4$ 1539.

226. **Anna Johansdotter**, dotter af Johan Brun; invigdes $23/11$ 1488; afled $24/6$ 1528.

227. **Anna Girmundsdotter**; se Abbedissor, 14.

228. **Agneta Venzelsdotter**, född i Preussen; invigdes $\frac{3}{8}$ 1489 af erkebiskopen i Upsala, som sjelf »sjöng messan vid högaltaret i munkarnes kor»; denna invigning utgjorde nämligen en del af de högtidliga fester, som då firades i klostret i anledning af Katarinas translation; afled $\frac{24}{4}$ 1532.

229. **Birgitta Andersdotter**, från Lödöse; gift i Stockholm, enka; invigdes $\frac{13}{2}$ 1491 och intog det rum, som genom Birgitta Johansdotter Dortmundans (163) nyss inträffade död blifvit ledigt. Alla omkostnader och provent åtog sig riksrådet Nils Stures fru, Birgitta Karlsdotter (Bonde); afled $\frac{26}{3}$ 1498, »illiterata sed tamen devota».

230. **Helena Petersdotter**, dotter af borgaren i Vadstena Peter Udsson; invigdes $\frac{27}{5}$ 1492 och erhöll det genom Birgitta Jönsdotters (149) död lediga rummet; afled $\frac{26}{2}$ 1527.

231. **Kristina Erlendsdotter**, dotter af Erlend (Jönsson?) Smed; invigdes $\frac{7}{8}$ 1492 efter nunnan Anna Larsdotter (211); afled $\frac{7}{7}$ 1504.

232. **Birgitta Botolfsdotter**; se Abbedissor, 16.

233. **Dorotea Nilsdotter**, från Norge (»nörcha» = norica); blef på anhållan af erkebiskopen i Nidaros, biskoparne i Linköping och Bergen samt många adliga och oadliga qvinnor mottagen och 1492 invigd efter nunnan Katarina Jönsdotter (140); afled $\frac{9}{11}$ 1515. »Magnam devotionem ad S. Trinitatem habuit».

234. **Birgitta Johansdotter**; dotter af Hans Vinter, rådmän i Söderköping; invigdes $\frac{12}{5}$ 1493; afled $\frac{12}{11}$ 1495 i pest.

235. **Birgitta Farmansdotter**, född i klostrets grannsocken Örberga; invigdes $\frac{12}{5}$ 1493 och afled $\frac{17}{11}$ 1539; med hennes fingerguld ökades klostrets knappa tillgångar.

236. **Helena Petersdotter**, från Vinnerstad, dotter af borgaren i Vadstena Peter Nilsson och syster till nunnan Birgitta Petersdotter (216); invigdes $9/12$ 1493; hennes ingift bestod i gårdarne »Länksmala» och »Marstad» i Törnesfalla socken, Tjust, som $26/6$ 1494 skänktes till klostret af Magnus Nilsson Länk, sannolikt hennes farbroder; afled $30/8$ 1525.

237. **Margareta Nilsdotter**, dotter af Nils Krögare, borgare i Söderköping; invigdes $9/12$ 1493, på samma gång som nästföregående, och afled $8/6$ 1497.

238. **Birgitta Olofsdotter**, dotter af Olof Jönsson, rådman i Vadstena; det var sannolikt hans enka, Ingeborg Haquonsdotter, som $15/10$ 1498 skänkte klostret gården Jogerstorp i Bråbo härad; invigdes $25/10$ 1495; afled $31/7$ 1522.

239. **Anna Nilsdotter**, från Svanhals socken, Östergötland; invigdes på samma gång, $25/10$ 1495, som nästföregående; var syskonbarn till prestmunken Nicolaus Ragvaldi, sedermera generalkonfessor (17); afsändes omkr. $3/6$ 1509 till Nådendals kloster jemte Katarina Algotsdotter (se 204) m. fl. Hon afled derstädes omkr. $30/11$ 1511.

240. **Ingeborg Petersdotter**, dotter af Peter Jönsson, borgmästare i Vadstena; invigdes på samma gång som de två föregående nunnorna $25/10$ 1495; afled $28/8$ 1524.

241. **Helena Svensdotter**, dotter till Sven Smed, borgare i Vadstena; invigdes $8/11$ 1495; afsändes omkr. $3/6$ 1509 till Nådendals kloster (se 204); återkom derifrån $16/8$ 1512 samt afled $15/4$ 1532.

242. **Ingeborg Johansdotter**, född i Vestergötland; invigdes $25/7$ 1496; afled $6/12$ 1544. Underrättelsen om hennes död är den sista uppgift Vadstena-Diariet meddelar om klosterfolket.

243. **Anna Matsdotter**, dotter till guldsmeden Mathias Kart, borgare i Vadstena; invigdes $21/1$ 1498 och afled $18/12$ 1524; »devota et zelatrix regulæ».

244. **Birgitta Petersdotter**, från Vestervik; fadern var vid hennes inträde borgare i Vadstena; invigdes $\frac{28}{5}$ 1498; var före sitt inträde nästan fänig och förblef sådan ända till inemot sin död; afled $\frac{19}{4}$ 1517.

245. **Dorotea Nilsson**, dotter af Nils Mälare; invigdes tillsammans med nästföregående $\frac{28}{5}$ 1498; afled 1552; hennes fingerguld såldes för omkr. 14 mark.

246. **Margareta Laurensdotter**, från Slaka socken, Östergötland; invigdes $\frac{6}{6}$ 1499; afled 1555; hennes fingerguld värderades i klostrets räkenskaper till 20 mark.

247. **Anna Olofsdotter**, född i Vadstena; invigdes jemte nästföregående och de två följande nunnorna $\frac{6}{6}$ 1499; afled $\frac{6}{4}$ 1529.

248. **Katarina Eriksson**; se Abbedissor, 15.

249. **Katarina Svensdotter**, från Laglösaköping; invigdes $\frac{6}{6}$ 1499; afled 1555.

250. **Ingrid Ambersdotter**; hennes fader bodde i Vestergötland; invigdes $\frac{6}{6}$ 1501 af biskop Brynolf i Skara »med ymniga tårar och djup rörelse» och afled $\frac{10}{1}$ 1531.

251. **Ingegerd Tostesdotter**, dotter af Toste (Torsten) Bostesson i Lödöse; modrens namn var Ingegerd; invigdes $\frac{19}{1}$ 1502; dödsåret okänt. Hon lät på pergament, »som modren Ingegerd gifvit henne» 1526, afskrifva den öfversättning på svenska af Mose-böckerna, Domare-boken, Judiths, Esters och Ruths böcker, som utgör codex A. 1. i K. Biblioteket i Stockholm, och som är använd vid utgifvandet af »Svenska Medeltidens Bibelarbeten» 1848—1853.

252. **Gyrid**, »neptis» till generalkonfessorn Johannes Mathæi (16); invigdes $\frac{19}{3}$ 1503; drottning Kristina (af Sachsen)

var då i Vadstena — der hennes gemål konung Hans två år förut blifvit afsatt — och deltog i högtidligheten. Dödsåret okänt.

253. **Ingeborg Magnusdotter** från Skeninge, invigdes $\frac{25}{8}$ 1504 och afled $\frac{6}{9}$ 1543.

254. **Katarina Nilsdotter**, från Vestergötland; invigdes tillsammans med nästföregående och nästföljande $\frac{25}{8}$ 1504; i klostrets räkenskaper upptogs 1561 hennes fingerguld till ett värde af 2 gyllen; hon synes hafva afidit nämnda år.

255. **Helena Mattsdotter**, dotter af Matts Brask i Vadstena; invigdes $\frac{25}{8}$ 1504; afled $\frac{6}{5}$ 1525.

256. **Katarina Tyrgilsdotter**; invigdes $\frac{8}{2}$ 1506; hennes »fingerguld», af förgyld koppar, tillföll klostret 1549, hvilket år sålunda var hennes dödsår.

257. **Ramborg Birgersdotter**, från Vadstena; invigdes $\frac{2}{8}$ 1506, en af de större invigningsfester, som i klostret förrättades, då 5 nunnor och trenne munkar i konventen upptogos; afled 1559; synes hafva haft något särskildt uppdrag inom klostret, enär hon 1552—1555 uppbar penningar af konventet.

258. **Ingeborg Thorsdotter**, från Skeninge; invigdes vid den stora invigningsfesten $\frac{2}{8}$ 1506 (se 257); afled 1557.

259. **Katarina Matsdotter**; se Abbedissor, 17.

260. **Margareta Olofsdotter**, från Nyköping; invigdes $\frac{2}{8}$ 1506 (se 257). Dödsåret okänt.

261. **Birgitta Claesdotter**, från Vadstena; invigdes $\frac{2}{3}$ 1506 (se 257); afled omkr. $\frac{11}{11}$ 1514. Den munk, som vid denna tid skref Diariet, tillägger vid antecknandet häraf: »det sades, att hon led af ett slags morbus caducus» (epilepsi).

262. **Magdalena Paulsdotter**, från Kopparberget; invigdes $\frac{3}{8}$ 1507;¹ hennes moder hustru, Elin, skänkte klostret 1540 ett silfverbälte om 2 lödiga mark; afled 1567.

263. **Anna Olofsdotter**, från Skeninge; invigdes tillsammans med nästföregående $\frac{3}{8}$ 1507;¹ sannolikt den nunna, som 1547 omtalas såsom konventets vestiaria (klädeförvalterska). Dödsåret okänt.

264. **Katarina Ingevaldsdotter**, från Linköping; invigdes $\frac{15}{1}$ 1508 och afled efter långvarigt lidande $\frac{5}{8}$ 1511.

265. **Ingeborg Torstensdotter**; invigdes $\frac{20}{2}$ 1508 på begäran och bekostnad af erkebiskop Jakob Ulfsson i Upsala samt på grund af munken Jöns Johanssons (136) enträgna böner; afled $\frac{27}{7}$ 1526.

266. **Birgitta Andersdotter**; invigningen ej omtalad i Diariet, men den synes hafva skett något af åren 1481—1495. Afsändes till Nådendal $\frac{3}{6}$ 1509 (se 204) och qvarblef der ända till 1514, då hon $\frac{19}{8}$ återkom till Vadstena; afled $\frac{25}{3}$ 1532. (Se vidare 277).

267. **Ingrid Andersdotter**; invigdes $\frac{25}{8}$ 1510, en af de största invigningsfesterna i klostret, då 6 nunnor och 5 munkar upptogs i konventen; nämnes 1556 nunnornas »portaria» (»verldsportssystem»); året derpå upptecknades i räkenskaperna hennes fingerguld »om 4 gyllen, mest rhenskt guld»; detta år var sålunda hennes dödsår.

¹ Diariet hänför denna invigning till 1506, men års-rubriken 1507 är tydligen där utglömd.

268. **Birgitta Lindormsdotter**; invigdes $25/s$ 1510 (se 267); 1541 antecknades i räkenskaperna hennes provent, som uppgick till 133 mark; afled 1565.

269. **Anna Månsdotter**, »nobilis»; invigdes $25/s$ 1510 (se 267); afled $31/10$ 1539.

270. **Kristina Elofsdotter**; invigdes $25/s$ 1510 (se 267); öfversatte från tyskan »Sagan om S. Gregorius Stylista» (tryckt i »Fornsvenskt Legendarium» III, 321—342), förvarad i Linköpings Bibl:s Vadstenacodex XXXIX, der det är antecknadt: »Thetta är thäs hälga herrans sancti Gregorii oppa stenenom hans lifverne oc hälga syndabättring, som war kära syster haffver wänt, syster Cristin Elffsdotter aff tyska twngo oc oppa swänsko». Afled samma dag, $13/12$ 1541, som nunnan Katarina Paulsdotter Kyla (288).

271. **Helena Månsdotter**; invigdes $25/s$ 1510 (se 267); afled 1565.

272. **Margareta Nilsdotter**, från Vadstena; invigdes $25/s$ 1510 (se 267). Pergament-codex A. 2. i K. Biblioteket i Stockholm, som innehåller doktor Alani de rupe (dominikanern Alain de la Roche's, 1428—1475), skrifter, slutar med följande ord: »Thessa bok hafver vår kära syster, syster Margarith Nilsdotter lätid seriffua oc haffuer hon henne allesamman, i alla matthe kostwardt med thet som Gudz vänner oc hennes haffua henne giffuid. Oc var hon seriffuad aff ene ovärdogha conventz-syster i Vadzstena closter, oc var hon lyktad divisio Apostolorum ($15/7$) aarum äpter Gudz byrdh 1534.» Margareta Nilsdotter fick ej se arbetet fullbordadt, enär hon afled $20/1$ 1524. Hvilken nunna, som verkstält sjelfva afskriften, är ej kändt. »Jungfru Marie Örtegård» (se gen.-konf. 17) anses af dess utgifvare vara af samma hand.

273. **Kristina Olofsdotter**, från Sköfde; invigdes $18/5$ 1516; det hade då icke på 6 år förrättats någon invigning i klostret; afled $22/9$ 1526.

274. **Margareta Olofsdotter**, från Kopparberget; invigdes $\frac{7}{6}$ 1517; afled $\frac{23}{2}$ 1543.

275. **Helena Jakobsdotter**, från Linköping; invigdes på samma gång som nästföregående, $\frac{7}{6}$ 1517; sannolikt tjänstgjorde hon inom konventet 1541—1549 dels såsom »verldsports-syster», dels såsom »visthus-syster». Dödsåret okänt.

276. **Ingegerd Petersdotter Gylta**, dotter af riksrådet Peter Benktsson Gylta till Påtorp och hans fru Ingeborg Petersdotter (*sparre*), samt faster till abbedissan Katarina Benktsdotter Gylta (19); invigdes $\frac{8}{11}$ 1517 samt skänkte $\frac{17}{7}$ 1524 en gård i Ödeshög, Östergötland i ingift; hon ökade sitt provent 1559 med 100 mark och 1565 med 50 mark, samt försträckte stundom klostret penningar i dess nödställda belägenhet; om hennes dödsår erhåller man underrättelse i räkenskaperna 1569, då klostret utbetalade 1 mark till »Arvid gatläggare för syster Ingegerd Persdotter han groff op under».

277. **Kristina Magnusdotter**; invigdes omkr. $\frac{23}{5}$ 1518; liksom andra nunnor vid denna tid sökte äfven hon gifva klostret penningehjelp, som ökades då hennes broder Arvid Guldsmed 1555 dog; var mot slutet af sin lefnad »trädgårds-syster»; afled samma år som brodern. Har skrivit Birgitta Andersdotters Breviarium och Bönbok, i K. Bibl. i Stockholm, på hennes bekostnad (nunnor, 266).

278. **Hillica Hansdotter**; invigdes $\frac{8}{5}$ 1519 af biskop Hans Brask i närvaro af legaten Johannes Angelus, »som erhöill plats i nunnornas kor och der blef kvarstående till messans slut»; afled $\frac{9}{1}$ 1533.

279. **Helena Siggisdotter**; invigdes $\frac{8}{5}$ 1519 (se 278); afled $\frac{7}{1}$ 1530.

280. **Margareta Andersdotter**, dotter af borgaren i Vadstena Anders Tordsson, som var en af klostrets många arrendatorer i staden; invigdes $\frac{12}{3}$ 1520; »var i förhållande till sitt kön och sin ålder litterärt bildad»; afled $\frac{4}{10}$ 1524.

281. **Katarina Petersdotter**, från Hångers by i Dals härad, Östergötland; invigdes $^{21/3}$ 1520; för hennes provent erhöi klostret 1562 en krans om $16 \frac{1}{2}$ lod silfver; afled 1564.

282. **Birgitta Ingesdotter**, dotter af Inge Skytt; invigdes $^{2/8}$ 1521; afled 1553.

283. **Anna Benktsdotter**; invigdes $^{12/10}$ 1522; afled 1549, då räkenskaperna förtälja: »Syster Anna Benktsdotter hadhe inthe thet vi fingom af.»

284. **Margareta Amundsdotter**; invigdes tillsammans med nästföregående, $^{12/10}$ 1522; afled 1562.

285. **Ingeborg Laurensdotter**; invigdes $^{16/10}$ 1524; försträckte penningar till klostret; afled 1555.

286. **Margareta Olofsdotter**, från Söderköping; invigdes tillsammans med nästföregående $^{16/10}$ 1524; afled redan året derpå $^{3/8}$ 1525.

287. **Helena Haquonsdotter**, slägting till erkedjeknen Ambernus i Skara; invigdes $^{12/2}$ 1525; afled 1569; hennes fingerguld kom ej klostret till godo, emedan Daniel Rantzaus knektar vid sitt inbrott i klostret 1567 bortröfvat det.

288. **Katarina Paulsdotter**, dotter af Paul Kyle, som »med orätt» innehaft klostret tillhörig jord i Hammarby i Handbörds härad, Småland; invigdes $^{19/4}$ 1525; gaf klostret $^{28/10}$ s. å. gården Matkull i Varend för provent, af hvilken gård uppbars (1540) 19 mark; afled 1541, då klostret efter henne erhöi bl. a. ett guldspänne om 3 ungerska och 6 rhenska gyllen, 1 kalk om 14 lod samt 1 guldtaffla om 10 gyllen.

289. **Katarina Benktsdotter**; hennes fader, Långe Benkt, var frater ab extra i klostret; invigdes $^{19/4}$ 1525; dödsåret okänt.

290. **Katarina Eriksdotter**; invigdes på samma gång som nästföregående ¹⁹/₄ 1525; afled 1555.

291. **Barbara Magnusdotter**; invigdes ²⁵/₁ 1526; afled ⁴/₉ 1539.

292. **Kristina Gunnarsdotter**; fadren var borgmästare i Jönköping; invigdes ²¹/₅ 1526; afled 1526.

293. **Ingegerd Larsdotter**; se Abbedissor, 20.

294. **Ingeborg Benktsdotter**; född på Vikbolandet; invigdes ²¹/₁₀ 1526; dödsåret okänt.

295. **Kristina Simonsdotter**; invigdes jemte de tre nästföljande nunnorna ²⁸/₆ 1528. Detta var den sista invigningen, som i klostrets Diarium omtalas.

296. **Margareta Johansdotter**; invigdes på samma gång, ²⁸/₆ 1528, som nästföregående; erhöll 1543 af drottning Margareta Leijonhufvud understöd i penningar; afled 1556.

297. **Elisabet Matsdotter**; invigdes ²⁸/₆ 1528; dödsåret okänt.

298. **Anna Petersdotter**; invigdes tillsammans med de 3 nästföregående nunnorna ²⁸/₆ 1528; afled 1566, då Lasse Klockare erhöll 1 mark »för thet han groff under syster Anna Persdotter».

299. **Barbara Torkilsdotter** och

300. **Ragnild Nilsdotter** hade varit nunnor i Munkalifs kloster i Norge, men blefvo derifrån fördrifna af luteranerne och

²⁸/₆ 1531 upptagna i Vadstena-konventet. Ragnild afled ¹²/₆ 1536 och Barbara 1552. Den sistnämnda var någon tid sjukhus-syster (»infirmaria»).

301. **Katarina Benktsdotter Gylta**; se Abbedissor, 19.

302. **Margareta Nilsson**; se Abbedissor, 18.

303. **Birgitta Jönsdotter**; med henne börjar antalet af de nunnor, hvilka intogos i klostret, sedan man upphört att föra Diariet. Hennes invigningsår är derföre ej känt, men 1560 erhöi klostret 40 mark, utgörande hennes provent; hon afled 1562.

304. **Katarina Olofsdotter**; hennes provent tillföll klostret 1560; det utgjorde tillsammans med nästföljande nunnas 80 mark; hennes broder Per Olsson skänkte 1564 penningar till klostret; hon afled sannolikt efter 1570. (Möjligt är ock, att detta är samma nunna, som 1593 blef utsedd till abbedissa; se 21.)

305. **Ingeborg Petersdotter**; om hennes provent till klostret, se nästföregående nunna; var den äldsta i konventet då, ¹²/₇ 1594, Katarina Olofsdotter valdes till abbedissa; uppbar ännu 1595 årligt underhåll i klostret.

306. **Ingeborg Hansdotter**; erlade 1560 40 mark såsom provent till klostret; afled före 1594.

307. **Margareta Helgesdotter**; gaf klostret 1560, »tha hon bandz til reglona» 20 mark; hennes provent utgjorde 60 mark; afled året derpå.

308. **Helena (Elin) Matsdotter**; erlade 1561 till klostret för provent 40 mark; afled efter 1570, men före 1594.

309. **Anna Henriksdotter**; erlade 1561, liksom nästföregående, 40 mark för provent; afled efter 1570, men före 1594.

310. **Kristina Svensdotter**; erlade 1565 i provent 50 mark; hennes syster, hustru Ingeborg, skänkte klostret 1566 för sin man och sina anhöriga 20 mark och när Kristina afled, 1569, lemnades hennes fingerguld till en annan hennes syster, Karin, som var gift med Jöns Orgelmästare.

311. **Margareta Jonsdotter**; när hennes inträde i klostret skedde, är okänt; 1567 gaf hon 20 mark till klostret för sin systers, hustru Agnetas räkning; denna nämnes ofta i klostrets räkenskaper såsom »Agneta i örtegården»; afled 1569.

312. **Ingegerd Mänsdotter**; hennes provent 1569 utgjorde 50 mark; deltog i abbedissan Katarina Olofsdotters (21) val ^{12/7} 1594; synes hafva biträdt nämnda abbedissa vid vården af klostrets ekonomi och afsände samma dag som hon, ^{12/2} 1596, en skrifvelse till kamreraren Knut Persson med påminnelse om att sända klostret underhålls- och »beställnings»- bref samt med begäran om två drängar för erforderligt arbete, sannolikt i trädgården, som hon, enligt samtida anteckning, hade under sin uppsigt. Dödsåret okänt.

313. **Katarina Olofsdotter**; se Abbedissor, 21.

314. **Kristina Petersdotter**; omnämnes 1594, vid abbedissan Katarina Olofsdotters val, samt 1595, då hon uppbar sitt årsunderhåll i klostret; sannolikt inhystes några af de sista nunnorna hos enskilda personer; om denna heter det nämligen: »blifver hos Lars Jönsson». Hennes dödsår är okänt. I Biblioteket i Berlin finns en handskrift, å hvars band står: K. P. D. 1593. Vidare förekommer följande anteckning: »Christina Petri filia, sic vocata sum ex patre et matre mea anno 94 Vastenis in monasterio monialis, vel monica, vel soror». Innehållet är ett kalendarium, tiderna (på latin) samt böner på svenska.

315. **Helena (Elin) Eriksdotter**; nämnes vid samma båda tillfällen som nästföregående; synes hafva varit orättvist misstänkt för delaktighet i nunnan Katarina Johansdotters brott (se 320). Ännu den 26 Mars 1618 bekräftade konung Gustaf II Adolf det underhåll, som hans sväger, hertig Johan af Östergötland, hvilken kort förut affidit, beviljat »Elin Eriksdotter, fordom nunna»; det utgjordes af 4 tunnor spannmål och 1 slagtkreatur.

Hon var den sista nunnan i Vadstena kloster.

316. **Ingegerd (Inger) Petersdotter**; nämnes åren 1594 och 1595 liksom nunnan Kristina Petersdotter (se 314).

317. **Margareta Jakobsdotter**; nämnes ej såsom delta-gande i abbedisse-valet 1594 (se 305), ehuru hon utan tvifvel blifvit i klostret intagen långt förut; i »conventzsystrernas utspisningh anno 1595» förekommer hon deremot upptagen; »blifver hos Jon Larsson» heter det i den sista anteckningen om henne.

318. **Margareta Matsdotter**; synes hafva tillhört en för-mögen slägt enär hon, såsom nunna, 1567 skänkte klostret 30 mark och 1569 400 mark; sannolikt är det hon, som i räkenskaper-na kallas »klostrets goda vän M. M»; hon bodde på sista tiden tillsammans med abbedissan.

319. **Ingrid Jonsdotter**; nämnes vid abbedissevalet 1594 och i underhållslängden 1595.

320. **Katarina Johansdotter**; nämnes vid samma tillfällen som nästföregående; kallades 1596 »nyckelpiga», då hon såsom trädgårdsnunna afsändes till hertig Karls hof i Vesterås med frukt. Nöden i klostret bragte denna nunna på fall. 1605 $\frac{7}{2}$, då konung Karl förnummit att hon, »som Vi lätit sätta dertill att akta trädgården vid klostret», stulit både messing, kläder och tenn ifrån klostret, befalde han fogden Jöns Peders-son att drifva henne bort och anställa ransakning; denna hölls $\frac{7}{3}$ 1605. Protokollet gifver följande sorgliga skildring deraf:

»Item hades fram för rette Karin Johansdotter för thet tuiferij hon hade stulet ythur closteret, och tillspordes henne om någon menniskia här ij staden hade köpslagit medh henne, men hon frijade alla . . . och Elin Erickzdotter nonna (315) frijede hon aldeles så hon inte hade wist derutaf; och bekenede hon också, att hon krupit på taket genom ett fenster in i inventarium oc läst up dören och tagit de stycker dedan, som för är sagt, och Erickz hustru i Fogelstadh hade varet meth henne i inventario, ther till Erietz hustru icke kunde neka . . .» Efter ytterligare redogörelse slutar protokollet sålunda: »Och röstede dee gode män samptligen och sinnerligen omkringh och blef afsagt, att Erick i Fogelstad, hans hustru och Karin nonna voro lijke gode; hade ock Karin Johansdötter tagit een hufebolster och lagt honom under trappen, och medan hon hade ett litet spätt barn, så och efter tingest var kommen till städes, så micket hon hade bekenedt, badh hela menigheten för hennes lijf och blef samtyekt, att hon skulle draga uthur thänne landzenden, och finnes hon herefter udi Östergötlandh, skall mista hufudh sitt.»

321. **Anna Larsdotter;** är i alla samtida nunnelängder upptagen sist, och som i dem den kronologiska följden alltid iakttages, framgår häraf, att Anna Larsdotter var den sista, som tog doket i Vadstena. Daniel Hansson, hos hvilken hon slutligen blef inhyst, var sannolikt en af borgarena i Vadstena.

Nunnor utanför koret.

(Sorores ab extra¹).

1. **Katarina Eriksdotter** (*sparre*), en släkting till lagmannen i Vestergötland, riddaren Erik Erlandsson; gift 1375 med Peter Jönsson Djeken, sedan underlagman i Vestergötland; enka 1399. Hon skänkte klostret 1400 ¹⁸/₁₀ qvarnströmmar på Falbygden samt ²⁸/₁₂ 1402, vid sitt inträde i klostret, sin morgongåfva i Skeda och Nykils socknar. Möjligen ernade hon låta inviga sig i konventet, emedan hon nämnes »soror votiva». Hennes man kallas »frater» men synes ej hafva blifvit invigd till munk. Afled ²¹/₂ 1403.

2. **Kristina Tyska**; namnet hänvisar hennes härkomst till främmande land; afled ¹⁶/₆ 1404; »mulier honestæ vitæ provectæque ætatis».

3. **Ingeborg Petersdotter**, syster till munken Stephanus Petri (39); hon och hennes broder skänkte alla sina egodelar till klostret, då de flyttade dit. Äfven hennes moder och styffader Peter i Skeda inträdde i klostret. Ingeborg kallas »devotissima mulier». »Aldrig såg någon henne vredgad; hon var tålig i alla skiften och kunde sjelf trösta

¹ Om dessa nunnor bestämde ordens-regeln: »Um widhirthorfftelichit är oc stadin oc rumit utkräfvir, unnis abbatissone taka in um poortin fyra stechirhus-qvinnor, hvilka, som rökta eldin oc bära in vidh oc vatn oc kasta ut orenlicheet aff clostreno oc hielpa i thera ämbite systranna, som mindra formaagha; hvilka som maagho gaanga in i kyrkiona oc andra städin i clostreno for ärfvödis scull, och varin i them stadh, som them skal skipas aff abbatissone vidh poortin, at the varin redho at anama oc inbära i ämbitis husin thet inbärande är, thogh sculu the ey til föghias conventinne i chorenom, dormitorio ellir conventzstufwo, utan stande utom chorin, tha the äru lidhugha oc hafuin ey maaltidh meth conventinne utan lifvin aff systranna almoso eller aff the prebenda, som abbatissan them foreseer...» De kallades ock focariae. Hos munkarne funnos två fratres ab extra (focarii). Förteckningarna på detta slags nunnor och munkar äro ej fullständiga.

alla; hon var, så mycket hon kunde, en moder för alla fattiga.» Hade varit gift, men blifvit enka på 1380-talet; afled $\frac{9}{9}$ 1405.

4. **Margareta**, från Kalmar; enka; hon och hennes man had låtit inviga sin dotter till nunna (sannolikt Kristina Röriksdotter, 70). Mannen afled i Kalmar, hvarefter enkan begaf sig till Vadstena kloster »vivens sub obedientia in omni simplicitate cordis et tandem $\frac{11}{12}$ 1405 in senectute bona quievit in pace».

5. **Ingeborg Torsdotter**, (*båt*), tillhörde Bonde-släkten; enka 1401 efter Daniel Knutsson; skänkte klostret i själafgift för mannen gården Åkerby, Skärkinds härad, samt $\frac{9}{9}$ 1404, vid sitt inträde i klostret, sin morgongåfva Fiestad i Vifolka härad; kallas »nobilis»; var en lång tid stum; afled $\frac{20}{3}$ 1408.

6. **Helena**; gift med Lars Redesven, som var bosatt i Södermanland; enka på 1380-talet; tillbragte 30 år i klostrets tjänst »in laudabili et honestissima vita»; var föreståndarinna för klostrets bageri.

7. **Dotir** (af namnet förekommer i Diariet endast detta patronymicum); gift med vagnmakaren Johannes, en bland fratres ab extra (9); enka 1390, hvarefter hon ingick i klostret, der hon hela sin tid förestod bryggeriet; afled $\frac{21}{4}$ 1411; »in conversatione sua mansvetissima fuit».

8. **Ingrid**, nobilis; »den förnämsta inom denna afdelning af konventet»; afled $\frac{9}{3}$ 1423.

9. **Helena**, enka efter Peter Radh; en bland de äldsta i klostret; under mer än 40 år förestod hon väfveriet; afled $\frac{2}{11}$ 1424.

10. **Ingeborg Nilsdotter**, enka efter Birger i Lårbo; skänkte klostret »för sitt uppehälle derstädes» 1407 $\frac{31}{10}$ gårdar i Aska, Vifolka och Dals härader samt dessutom »för afrad och tjänst» jord invid Skeninge; var en bland de förnämsta bland sorores ab extra. Hon var moder till generalkonfessorn Ulpho Birgeri (6). Afled $\frac{1}{s}$ 1428.

11. **Ramfrid**; afled $\frac{2}{11}$ 1428.

12. **Estrid**, gift med Peter i Orlunda, en bland fratres ab extra (16); de hade båda förvaltat klostrets gårdar i Orlunda; enka 1429; afled $21/1$ 1432.

13. **Elseby**, enka efter Odeman i Söderköping. Hade efter sitt inträde i klostret blifvit tvenne gånger sänd till Rom, sannolikt med Katarina Ulfsson; afled $23/3$ 1434.

14. **Ragnild**; den första, som i Diariet benämnes »focaria»; afled $25/4$ 1436.

15. **Ingegerd**; förestod bryggeriet under många år; afled $10/7$ 1438.

16. **Ingrid**; gjorde flera år tjänst som bagerska; afled $30/11$ 1445.

17. **Sigrid**; den första bland sorores ab extra, om hvars invigning uppgift meddelas; hon invigdes af generalkonfessorn $18/3$ 1447 och gjorde tjänst i bageriet.

18. **Katarina Torstensdotter**; kom vid unga år till klostret och förrättade der allehanda göromål; hon afled $16/6$ 1452; hon och alla de, som efter henne intogs, benämndes »focaria».

19. **Ingrid**; afled $1/8$ 1484.

20. **Margareta Ottesson**; intogs i klostret 1447; afled i pest $25/9$ 1495.¹

21. **Margareta Jonsdotter**; intogs 1457; tjenstgjorde i köket; »valde patiens et magnæ devotionis»; afled vid hög ålder $17/12$ 1507.

22. **Helena Larsdotter**; intogs 1460; afled $5/4$ 1510. Diariet omtalar henne med alldeles samma uttryck som nästföregående.

¹ Utom Margareta Ottesson (20) och Margareta Jonsdotter (21) nämnas af nuntien Marinus de Fregeno 1462 såsom focaria *Katarina Jakobsdotter* och *Ingeborg Nilsdotter*.

Om de öfriga finnas endast följande uppgifter:

23. **Helena Mattsdotter**, afled $18/6$ 1524; 24. **Helena Petersdotter**, intogs $17/9$ 1525; 25. **Birgitta Olofsdotter**, afled $10/4$ 1532; 26. **Birgitta Petersdotter**, afled $18/11$ 1542; 27. **Kristina Månsdotter**, intogs $26/11$ 1542; 28. **Katarina Nilsdotter**, intogs $21/1$ 1543. I klostrets räkenskaper 1539—1570 förekomma några sorores ab extra, men de nämnas der endast med sina initialer.

Generalkonfessorer.

P. Vadstena

quorundam venerabilis sue lingue confessor

1. **Petrus Olavi** (1) [— 1378]. »Petrus från Vadstena, fordom den vördnadsvärda fru Birgittas bikt-fader» — sådan var den titel Vadstena klostrets förste generalkonfessor själf använde. Han var född i Skeninge. Om fadren vet man blott, att han hette Olof; modrens namn var Botilda; hennes fader Peter var borgare i Lund. Om Petri Olavi förfäder sades, att de voro »mediocres secundum seculum, magni tamen in justificationibus Domini». — Till bevis på hans tidigt vaknade hängifvenhet till kyrkan berättas, att han, då han såsom barn roade sig med att rida på käpphäst, sade till föräldrarna, att han nu red till Rom. — En syster till Petrus, Margareta, lät d. hel. Birgitta insätta i Skeninge kloster, för att brodern icke skulle behöfva hafva omsorg för henne, då han, som var en af Birgittas bikt-fäder, skulle medfölja henne till Rom. Han var då föreståndare för Helgeandshuset i Skeninge. Af honom hade Birgitta inhemtat sin kunskap i latinska språket. Han var hennes följeslagare i 30 år och stannade hos henne till hennes död. Det sades, att han i Rom skötte Birgittas hela hus och familj »in magna animi tranquillitate, prudens in temporalibus dispensator». Om honom talas flerstädes i hennes »Revelationes», i hvilket arbetes redaktion han tog del. Efter hennes död återvände han till Vadstena med hennes dotter Katarina, hvars faderlige vän han blef, delande med henne det lifligaste intresse för klostret. Oaktadt sina mångahanda litterära göromål hade han tillfälle att egna sig äfven åt vården af klostrets ekonomi, som vållade honom bekymmer, enär de stora omkostnaderna för klosterbyggnadernas uppförande lemnade föga öfrigt till konventens underhåll. Han meddelade sig härom med Katarina i ett bref, som ännu är bevaradt, och i ett annat uppmanade han biskop Nicolaus Hermanni i Linköping — sannolikt en barndomsvän från Skeninge —, att, såsom Revelationes föreskrefvo, taga sig an Bir-

gittas unga stiftelse. Han var sin namne, priorn i Alvastra, Petrus Olavi behjelpig att författa »Vita Sanctæ Birgittæ»¹ — hufvudkällan för kännedomen om Birgittas lif; naturligtvis ifrade han på det högsta för hennes kanonisation. Särskildt berömd gjorde han sig genom utarbetandet af klostrets veckoritual »Cantus Sororum», hvori flera hymner äro af honom författade; man har ock ansett troligt, att han skrifvit musiken till delar af Cantus. Af hans skrifter framgår för öfrigt, att han mycket ifrade mot presternes konkubinät, som han ansåg vara särdeles allmänt, och att han ville genomdrifva en noggrannare ordning vid bikten. Han afled ¹⁶/₉ 1378. Hans grafskrift lydte så:

Annis millenis revolutis septuagenis
 Ac ter centenis exhinc octo quasi plenis
 A partu Christi mortem bone Petre tulisti.
 Virgo vixisti conscribens dogmata Christi
 Tradita quæ late Birgittæ glorificatæ,
 Ac mensurate cantus depromitur a te,
 Quem studio morum nunc concinit alma sororum
 Concio, factorum sic commemorando tuorum.

Han ansågs såsom en helig man; de underverk, som från och med 1408 berättades ske vid hans graf, blefvo upptecknade, och till påminnelse om dem upphängdes vid grafven allehanda tecken och bilder af vax. Man uppgaf ock i klostret sent den förhoppningen att »vår helge herra Petrus, S. Catharinæ tuchtemästare, skulle æn uphöges hær i jorderijke ibland menniskor, som i the helga Trefallighetz åsyn ær dageliga oc blifver everdeliga». I hans lefnadsbeskrifning heter det: »tota ipsius vita in terris ingens quoddam miraculum fuit».²

2. **Johannes Prest (2) [1379?—1384].** Var en af de äldste munkarne i Vadstena och en af de 11 prestmunkar, hvilka deltog i munkkonventets högtidliga invigning ²⁴/₁₀ 1384. Hans val till generalkonfessor omtalas ej i Diariet; sannolikt var han endast vice generalkonfessor från Petri Olavi död och till nämnda invigning. I denna egenskap nämnes han flera år senare i Diariet. Samlade en »Liber Sermonum», hvilket arbete

¹ Endast de förnämsta monumenten af Vadstena-munkarnes litterära verksamhet angifvas i dessa anteckningar.

² Såsom ett betecknande exempel på berättelserna om underverken må anföras: »En dag, då han satt vid ett fönster i Birgittas hus i Rom och upptecknade en af Revelationes, riktad emot romarnes laster, borttryckte en vind papperet ur hans hand och förde det till några romerska ädlingar, som förlustade sig i närheten af detta hus. De försökte på allt sätt att fånga papperet, som flög omkring dem, hvilket helt visst skulle hafva bragt skrifvaren i förderfvet, men då kom en motsatt vind och förde papperet tillbaka i hans hand.»

hans vän Lucas Jacobi (36), då han blifvit konfessor i klostret Paradisus vid Florens, ansåg af stor vigt att erhålla. Han berömdes såsom en utmärkt predikant och kallades af några »secundus Chrysostomus». Kunde nästan hela Bibeln utantill och hopsamlade samt bearbetade många volymer predikningar för årets alla dagar, såväl sön- som helgondagar. Afled ¹¹/₆ 1391.

3. **Magnus Petri** (4) [*tre liljor snedt öfver skölden*] [1384?—1394]. En af de äldste munkarne; hade varit en af d. hel. Birgittas »förtrognaste tjenare» och kunde derföre lemna upplysningar om betydelsen af många ställen i Revelationes; hans förklaringar af dem användes särskildt, då det 1417 blef fråga om biskop Brynolfs i Skara kanonisation. (Se abbedissor, 4.) När klostret i Vadstena uppfördes, skänkte han, äfvensom hans broder Johannes Petri, som blef munk (15), och svägerska Katarina Brynolfsdotter, som blef nunna (3), till klostret ²⁵/₃ 1375 gårdarne Ulberstad, Åby och Kårantorp i Östergötland. Han hade varit gift, men då han vistades i Italien med Birgitta, hvilken han äfven åtföljde till Heliga Landet, blef han på grund af en af hennes uppenbarelser ordinerad till prest. Var äfven Katarina följaktig till Rom, då hon 1379 skulle till påfven Urbanus VI öfverlemnade Revelationes till hans godkännande. År 1382 sändes han af konventen å nyo till Rom för att verka för Birgittas kanonisation, hvarvid konventen meddelade erkebiskopen i Upsala, att de till detta ärende utsett Magnus Petri, »qui ob reverentiam ejusdem dominæ nostræ (Birgittæ) gratam et magnam inibi notitiam contraxerat et negotiorum ipsorum experientiam præ ceteris habebat». Under denna vistelse i Rom öfverlemnade den romerska damen Francisca di Papazura, Birgittas beundrarinna, till honom, under lagliga formaliteter, sin gåfva, det invid Campo di fiore belägna »Birgittas hus», ⁸/₁ 1383. Tillträdde general-konfessors-embetet i Vadstena sannolikt vid den stora invigningen i oktober 1384; äfven som konfessor blef han utsänd till Rom i och för kanonisationsfrågan. Han afreste från Vadstena ²⁸/₉ 1390 och fick taga del i sjelfva kanonisationsfesten i oktober följande år. I den med 30,000 ljus upplysta Peterskyrkan firade han

vid påfvens messa altarets sakrament (oblatio), jemte sin följeslagare från Vadstena, munken Andreas Olai (6) och de trenne kardinaler, som varit kommissarier vid kanonisationsärendet. Kardinalerne tillerkände honom, »ad ejus instantiam et labore et devotionem plurimi moti erant», stor heder af frågans utgång. En af dem skref till konventet, »att han aldrig upphörde att dagligen upplifva kardinalernes intresse och att han med den rika erfarenhet, han under lång vistelse i Rom samlat, härvid gått tillväga på ett fornenligt och klokt sätt». Kardinalernes brevexling med klostret och med honom visar, att de för honom hyste den största vördnad. Han afsade sig sitt konfessorsembete ^{12/3} 1394. Två veckor derefter erhöll han konventens pass för en ny färd till Rom i klostrets angelägenheter. Ändamålet var egentligen att anlägga och ordna birgittinklostret Paradisus vid Florens, men han fick på samma gång tillfälle att bevaka Vadstena klosters rätt till »Birgittas hus», som några af gifvarinnans fränder ville bestrida; den skiljedomare, som af parterna utsågs, baron Gentile Orsini, afdömde tvisten till klostrets förmån. Magnus Petri ernade äfven begifva sig till Danzig för att lemna birgittinklostret derstädes undervisning i ordensregeln, men han afled i Florens ^{21/3} 1396.

4. **Johannes Petri** (5) [1394—1401]; deltog i munkkonventets högtidliga invigning ^{24/10} 1384, men hade utan tvifvel dessförinnan inträdt i klostret. Deltog i en beskickning till Rom i och för Birgittas kanonisation, men undgick dervid sin följeslagares, munken Andreas Olai's, öde att blifva tillfångatagen af Saracenerne (se 6). Sannolikt besökte han under denna resa äfven klostret vid Danzig, ty han stod sedan i brevexling med vice konfessorn derstädes, som sände honom meddelanden, hvilka icke blott rörde detta kloster utan ock planer om att förmå benediktiner-munkarne »apud Sanctum Jacobum juxta Tiberim» att utrymma sitt kloster för birgittiner. Valdes till generalkonfessor ^{12/3} 1394; utfärdade kort derefter s. k. delaktighetsbref för riddaren Nils Jönsson Svarte Skanung och hans fru Margareta. Diariet omtalar icke hans afgang från konfessorsembetet, men från annat håll kan man erhålla kännedom derom. Johannes Petri var generalkonfessor under abbedissan Ingegerd Knutsdotters (3) tid — en tid, då klostret var upprördt af intriger. Bland anklagelserna mot henne var äfven 1402, att hon afsatt generalkonfessorn Petrus.¹ Men äfven mot Johannes Petri och trenne andra munkar, Nicolaus (11), Gre-

¹ Vi hafva på annat ställe (se sid. 8, not 3) yttrat den förmodan, att namnet i den urkund, som omtalar detta, varit felskrifvet för Ericus Johannis. Sannolikare är dock, att härmed åsyftas munken Petrus Johannis (35), ehuru Diariet ej omnämner honom såsom generalkonfessor. Han upptages därför heller icke här bland generalkonfessorerne, äfven om han några månader mellan Johannes Petris afgang och Ericus Johannis' (5) val skötte embetet.

gorius (13) och Torirus Andreae (33) riktade hon sin vrede. ^{2/6} 1401 utfärdade nämligen påfven Bonifacius IX en skrifvelse, hvori han säger sig hafva »fidedigna relatione» fått veta, att nämnda 4 munkar begått brott, »enormia et pene abusiva», hvilka uppväckt förtrytelse hos abbedissan och andra personer i Vadstena kloster. Han dömde dem derföre ovärdiga att för framtiden innehafva konfessors-embete. Man trodde i klostret, att munken Lucas Jacobi (36) varit abbedissan behjelpig härvid. Johannes Petri's efterträdare Ericus Johannis valdes ^{23/12} samma år. Det synes sålunda hafva varit på hösten 1401, Johannes Petri upphörde att vara klostrets generalkonfessor. Hans dödsår är ej känt.

5. **Ericus Johannis** (29) [1401—1423]; var född omkr. 1362 på Öland, der klostret redan under sin grundläggningstid förvärfvat sig åtskilliga gods; invigdes ^{28/11} 1389 i närvaro af drottning Margareta, 4 biskopar m. fl. (jmf. nunnor, 59), och blef diakon. Hans syster Ingeborg vigdes till nunna 1403 (81). Valdes ^{22/12} 1401 till generalkonfessor, hvarvid Diarriet, måhända i anledning af söndringen denna tid inom klostret, tillägger, att valet skett »i enlighet med den h. Birgittas stadgar och bekräftats af biskopen». Sändes 1402 vid Michaelsmessan jemte Thorirus Andreae (33) till Rom för åtskilliga klostrets angelägenheter och utfärdade der ^{18/4} 1403 fullmakt för Vilhelmus Leo, Johannes Gramkow och munken Sten Stensson (37) att i hans ställe vara klostrets ombudsmän i Rom, hvarefter han återvände hem. Begaf sig ^{8/7} 1410 jemte 3 af munkarne till Marienthals kloster vid Reval, för att der visitera, hvarom så väl konventen som Linköpings domkapitel voro synnerligen angelägna. Återkom sannolikt samma år, men några år derefter (1414?) anhöll Marienthal hos Vadstena, att han ånyo måtte sändas dit; detta afböjdes dock, dels derföre att det endast i nödvändiga fall var munkarne tillätet att begifva sig bort, dels ock särskildt derföre att Ericus, »medan konfessorn för klostrets angelägenheter vistades vid kurian, hade dennes embete om händer» — ett yttrande, som angifver, att han vid denna tid skulle hafva nedlagt sitt generalkonfessorat och att Thorirus Andreae (33), hvilken ^{20/12} 1414 afrest till Rom och till kyrkomötet i Konstanz, varit vald till generalkonfessor, ehuru uppgift derom ingenstädes förekommer, samt att Ericus sedan återtagit embetet.¹ — Enligt konungens önskan blef han ^{2/1} 1416 jemte Petrus Johannis (35) och Gerhardus Ryning (53) afsänd till Laaland för att der vid byn Skjenninge, som för detta ändamål blifvit af drottning Margareta inköpt, anlägga det birgittin-kloster, som sedermera kallades Mariebo. Under

¹ Vid undersökningarna för biskop Brynolfs kanonisation 1417 benämndes han »prior».

sin vistelse derstädes erhöll han från moderklostret bref med enträgen begäran, att han måtte återvända; han inträffade åter i Vadstena redan $2\frac{4}{5}$ s. å. Han utsände i stället prestmunken Asmundus (58), med löfte att denne efter 3 års vistelse i Mariebo skulle få tillbaka sin plats i Vadstena. Petrus Johannis, som stannat kvar och blifvit konfessor derstädes, uppmanade honom, 1422 att åter begifva sig dit för att »visitera klostret och styrka dess inbyggare». Han var dock förhindrad dertill, men fick uppbära förebråelse af erkebiskop Johannes Haqvini, den forne Vadstenabrodern (52), för att icke han och klostret i Vadstena tagit tillräcklig vård om nämnda kloster, af hvars munkar några påstodos »konspirera» med munkar i Vadstena emot nunnekonventet — sannolikt en begynnelse till den sedermera vid generalkapitlet i Marienwald uppfammande striden mellan konventen. Med konfessorn i det nyanlagda klostret Syon i England underhöll han brevexling, som rörde så väl privilegierna och synodernas förhållanden gent emot orden, som ock litterära spörsmål och uppdrag om bokinköp samt om försändande af böcker, som blifvit tagna i beslag i London. Äfven sände han förmanande och uppmuntrande bref till Magnus Hemmingi (55), som flyttat öfver till Syon för att egna dotterklostret sin omvårdnad. $7/10$ 1421 utfärdade han ett märkligt intyg om att den holländske (?) glasmålaren »meister Claus» till konungens, drottningens och rådets samt klostrets enskilde välgörares synnerliga tillfredsställelse fullgjort sitt arbete med glasfönstren i klosterkyrkan, samt förband sig att föranstalta om utbetalandet af hans fordran för arbetet. Afsade sig generalkonfessorsembetet $17/4$ 1423, men nämnes vice konfessor i ett bref af 1435. Blef 1425 af konventen utsedd att resa till klostren Marienkron och Marienwald för att der utöfva generalvisitatorns, på påfliga privilegier grundade, vidsträckta makt och myndighet, men ålder och sjukdom hindrade honom att åtaga sig detta uppdrag. Vid det generalkapitel, som fullmäktige från alla birgittinkloster höllo i Vadstena 1429, utsågs han till president. Afled vid 85 års ålder $11/11$ 1447. Var mycket verksam vid uppbyggandet af kyrkan och munkklostret, skref åtskilliga böcker, såsom Antiphonarium, Missale m. fl. och synes hafva varit en ifrig forskare i Revelationes; »en klok, anspråkslös och mild man, med tålmod fördragande sin sjukdom».

6. **Ulpho Birgeri** (47) [1423—1426]; son af Birger i Lårbo och Ingeborg, soror ab extra i Vadstena (10); genomgick Linköpings skola, hvarefter han företog en resa, under hvilken han led skeppsbrott och utstod hunger och svåra lidanden under 40 dygn. Sannolikt gaf han då löfte att, om han blefve räddad, egna sina dagar åt klosterlefnad. Först återvände han

dock till Linköping och blef föreståndare för skolan derstädes. ^{6/11} 1407 invigdes han till prestmunk i Vadstena. Jemte generalkonfessorn Ericus samt munken Johannes Hildebrandi (56) hade han öfverinseende öfver d. h. Birgittas hus i Rom och mottog 1422 uppmaning af erkebiskop Johannes Haquini i Upsala, som nyss återvändt från Rom, att anställa någon förvaltare af denna klostrets egendom, hvartill erkebiskopen gaf förslag. Valdes ^{17/4} 1423 till generalkonfessor och blef samma dag af biskopen konfirmerad i embetet. Af hans omsorger under de närmaste åren efter valet må anföras, att han, 1424, anbefalde generalkonfessorn i Marienthal vid Reval, Gerlacus, att begifva sig till klostren Marienwald vid Lübeck och Marienkron vid Stralsund, hvilka ansågos såsom Marienthals dotterkloster, för att bilägga tvister, som dem emellan uppstått, och året derpå utfärdade han å munkkonventets vägnar fullmakt för en viss Sven Håkansson, som vistades i Rom för att ombesörja underhåll och reparation af Birgittas hus, att der erhålla bostad. Ett varaktigare minne af sin verksamhet har han lemnat efter sig i den af honom författade lefnadsbeskrifningen öfver Vadstena klostrets första abbedissa, »Legenda Katharinæ». Liksom hans företrädare, Ericus Johannis, var han väl bevandrad i Revelationes och egnade ofta sina tankar åt Birgitta och Katarina. Då abbedissan Benkta Gunnarsdotter (se abbed. 5) under sin sjukdom förmådde honom att afgifva löfte, för att utverka hennes tillfrisknande, om att utföra något godt verk, lofvade han att hopsamla Katarinas underverk och skrifva hennes lefnads historia, men han glömde sitt löfte. Då, säger legenden, angreps han sjelf af samma sjukdom, till dess han företog sig arbetet. Hans »Vita sive Legenda Katarinæ» trycktes i Stockholm 1483 och anses vara den första i Sverige tryckta bok. Efter all sannolikhet har han ock författat den utförliga biografien öfver klostrets förste generalkonfessor, af hvilken biografi en fullständig afskrift är förvarad i British Museum och utgifven i Antiquarisk Tidskrift, 5:te delen. Afsade sig generalkonfessors-embetet ^{22/8} 1426. Vid ordens generalkapitel 1429 i Vadstena blef han utsedd att jemte Ericus Johannis, som der var president (se gen.-konf. 5) vara fullmäktig för moderklostret. Afled ^{19/12} 1433; ansågs såsom en af de mest framstående (»potiores») munkarne ej blott i Vadstena utan inom hela orden, och var särskildt utrustad till att kunna förklara de dunkla ställena i Revelationes, enär han visste, på hvilka personer de syftade, samt lärt mycket af äldre munkar. — Flera år efter hans död framkastades mot honom en svår beskyllning. Den gälde ett byte af jordegods. Ramborg Staffansdotter (*tillbakaseende ulf*), som varit gift med Ödgisle Sonesson (*Liqvidsönernes vapen*), hade skänkt till klostret gods i Svärta socken, Södermanland; hennes son, Matts Ödgislesson tillbytte sig dessa gods 1425, men på allt för goda villkor, enär det var konventet berättadt, att »klostret med in-

gen rätt egde de godsens; derföre jakade somlige af oss och gäfvö vårt samtycke, och ej annorlunda» — heter det. Ulpho, menade man, hade bortskingrat gäfvobrevet.

7. **Gervinus Petri** (65) [1426—1443]; hade studerat i Paris, der han varit prokurator för Linköpingskollegiets hus, i hvilken befattning han före 1414 sannolikt efterträddes af Johannes Hildebrandi (56); blef baccalaureus in jure och kanik i Linköping; invigdes till munk $15/12$ 1420. I stället för åt generalkonfessorn Ericus Johannis (se 5), som icke kunde motaga uppdraget, utfärdade klostret åt Gervinus 1425 fullmakt och rekommendationsbref (= pass) för att resa ut och visitera de tyska birgittinklostren; $28/5$ 1426 anträdde han sin färd till Marienwalds kloster för att der återställa endräkten samt öfvervara generalkapitlet; återvände $11/s$ s. å., medförande åtskilliga förslag till reformer inom orden, hvilka uppväckte mycken tvist och split. Valdes $22/s$ s. å. till generalkonfessor, men några inom konventen bedrefvo det så, att konfirmationen uppsköts ända till allhelgonadagen. Då 1428 kallelse kommit från Rom till Vadstena, att klostret skulle ditsända ombud för att höras i frågan om dubbelklostren, blefvo Gervinus och munken Acho Johannis (57) utsedda dertill, men då de begäfvö sig till konungen för att erhålla hans tillstånd att resa ut, åter-sände han dem och åtog sig saken samt skref till påfven och kardinalerne med begäran, att Vadstena-munkarne måtte lemnas i fred. Vid generalkapitlet 1429 beslöts dock, att han skulle begifva sig till Rom och på samma gång visitera ordens kloster; han anträdde färden $20/7$ 1430. Nu hade han till reskamrat munken Nicolaus Jacobi från Mariebo. Konungen utfärdade för dem begge — »circumspecti viri mihi que carissimi» — rekommendationsbref till så väl påfven som kardinalerne och anhöll, att de ville mot alla förföljelser skydda denna orden, af hvilken konungens riken haft så mycket gagn, samt nådigt motaga beskickningen och åhöra dess andraganden. Det var dock icke trösterika bref generalkonfessorn sände hem till Vadstena. Huru länge han vistades i Rom är ej noga känt; 1431 öfverlemnade han vården af S. Birgittas hospital (= S. B:s hus) till en klerk från Linköpings stift, Andreas Johannis, och en lekman, Johan från Gofland, och samtidigt utfärdades från Vadstena i hans och abbedissans namn statuter för hospitalet, hvilka sedermera blefvo stadfästade af påfven Eugenius IV. Efter en kort vistelse hemma i Vadstena, kallades han åter, 1433, ut till kyrkomötet i Basel, för att förete de handlingar, som rörde erkännandet af Revelationes samt ad-vincula-aflaten. Han och ofvannämnde Acho begäfvö sig af $27/9$ s. å. Han åter-vände slutligen derifrån $27/6$ 1436, »inexpeditis negotiis ordinis nostri, sicut prius fecerat». — Då konung Kristoffer på våren

1442 befann sig i Lödöse på väg till Norge för att mottaga den norska konungakronan, och rådet der var samladt, infann sig generalkonfessorn för att genom deras hjälp erhålla af Abraham Broderssons arfvingar skadeersättning för gods, som herr Abraham beröfvat klostret, hvilket ock lyckades, ehuru sannolikt med anlitande af en oäkta urkund. — Jemte Johannes Magni (71) hade Gervinus vid denna tid särskildt uppsigt öfver klostrets nyss uppförda nya sjukhus. ^{16/10} 1443 afsade han sig »fri och välbetänkt, i alla systrars och bröders närvaro generalkonfessors-embetet». Några få dagar förut framlade han för biskop Nils i Linköping till hans bekräftelse utförliga stadgar i afseende på klostrets ekonomi, nämligen om sysslomannen och hans åligganden; likaså om gårdsmästaren; om det tjenstfolk, som för klostrets behof erfordrades; om register öfver de personer, som i klostret skulle erhålla sitt dagliga underhåll; om matordningen samt om lifsmedlens och almosornas fördelning. Han lär ock hafva låtit nedskrifva Petri Olavi (1) och Katarinas biografier, som i klostret förvarades »inter annalia nostra» och som beseglats med hans sigill. Han afled 1445.

8. **Johannes Borquardi** (69) [1443—1444]; föddes i Stockholm; vigdes till munk ^{18/4} 1428 af biskopen i Skara; var 1439 en af klostrets båda procuratores vid afdömandet af en egotvist. Då konung Kristoffer på sin eriksgata äfven besökte klostret i Vadstena och ^{31/1} 1442 inträdde i munkkonventet, förelades honom till bekräftelse hans företrädares privilegier för klostret jemte några nya, hvilka alla voro sammanskrifna af Johannes Borquardi; åtföljde s. å. generalkonfessorn Gervinus till Lödöse (se 7). Valdes ^{19/10} 1443 till generalkonfessor, men confirmationen uppskötts ända till ^{22/12}, ehuru konventen redan ^{21/10} hos biskopen anhöllo om bekräftelse af hans val, »tröstandes at han meth Gudz nadh oc dygdh scal wara oss, waro clostre oc ordini til bestandilse til altz guth ökilse oc beskirman». Såsom generalkonfessor sände han till biskop Henneke i Odense en utförlig förklaring angående ordens benämning. Redan ^{19/5} 1444 afsade han sig embetet, i närvaro af begge konventen, men behöll vid ceremonien en af de högre platserna (»sedes prælati»), enligt abbedissans och munkarnes önskan. Slutligen blef han dock så häftigt angripen af en bland munkarne, att han öfvergaf denna plats och intog sitt rum efter åldern — ett af de många bevisen på huru strängt anciennitetsprincipen inom klostret tillämpades; den försvarades äfven af honom; detta framgår af ett bref, som han få dagar före sin afgang sände till de senast till Nådendal utsända munkarne, hvori han, på deras begäran att snart få återvända hem, svarade, att platserna i klostret skulle först erbjudas de munkar, som blifvit före dem utsända. — Hans afsägelse af embetet ogillades af biskopen i

Linköping, som derföre skref till konventen: »I maghen witha, ath thet ærande maa ey swa slættelika tillgaa, forthy ath honum bordhe först hafva aff oss loff thertill och hafva opsakt thet i ware nærwaru ok mædh wart tillaath, medhan han ær confirmatus aff oss; och för then skuld, ath I hafven ganget til nyth kor för æn thetta skeddhe ok hans confirmatio war ey aterkalladh ok ey casseradh, thy maghom wi engoledes mædh ræth stædhia til the andra electionem, som I nu gjort hafwin; togh williom wi scriffva herra Hanis Borquardi til ok biudha honum staa i confessoris æmbete til thæs Gudh wil ath wi komom til Watzstena igen.» Slutligen bekräftade biskopen vid sitt besök i klostret ^{7/10} efterträdares val (se gen.-konf. 9). — ^{5/11} 1444 utsändes han tillsammans med munken Olaus Petri (78) till kurian för att erhålla godkännande af Revelationes, bekräftelse af Salvatorsregeln och egenhändiga underskrifter af de lärde män, som förklarar och försvarat de artiklar af Revelationes, mot hvilka motståndarne gjort anmärkningar. Det för de båda sändebuden utfärdade passet är ganska typiskt för dylika skrivelser. Deras färd hejdades dock; vid Wilsnak blefvo de anfallna af röfvare och utplundrade; Johannes Borquardi begaf sig snarligen hem, öfverlåtande åt sin kamrat att med stor lifsfara söka återförskaffa hvad de förlorat. En summa penningar hade de redan förut insatt hos en bankir i Lübeck. Såsom väl bevandrad i rättsliga frågor blef han ^{9/2} 1446 jemte Johannis Magni (71) sänd till herredagen i Stockholm för att återförvärfva gods, som åtskilliga förnäma män förhöllo klostret; till och med konungens embetsmän på Elfsborg utpekades såsom inkräktare. På sommaren s. å begaf han sig åter dit; det gälde då frågan om klostrets rätt till fiske i Kymmene elf, för hvars skuld han sedan fortsatte färden till Finland, der han tillbragte en del af vintern i Nådendals kloster, men då han följande år skulle begifva sig till Kymmene, angreps han af en häftig feber och afled ^{4/3} 1447. Han var skicklig lärare, skrifvare och lagkarl samt stor talare »med god utförsgåfva» och höll strängt på ordensregelns efterlefnad.

9. Magnus Unnonis (73) [1444—1452; 1460(?)—1465]; var magister artium, baccalaureus sacræ Theologiae och kanik i Linköping, då han ^{12/5} 1435 af erkebiskopen i Upsala vigdes till prestmunk i Vadstena. Hans syster Ragnild Unnesdotter blef nunna 1453 (166). Valdes ^{29/4} 1444 till generalkonfessor med alla munkarnes samtycke, men större delen af nunnorna motsatte sig valet. Som detta dock skett »secundum Regulam et sanioerem partem», godkändes det af abbedissan. Biskopen utfärdade dock endast interimfullmakt, till dess han kunde komma för att på stället undersöka valet. Då de nunnor, som

stätt emot valet, icke kunde anföra lagliga skäl dertill, utfärdade biskopen konfirmationsbrevet. — Efter Johannis Borqvardi och Olai Petri misslyckade färd året förut (se gen.-konf. 8), begaf sig Magnus Unnonis af ²²/_s 1445 till Rom och sammanträdde i Mariebo med Olaus Petri; äfven konfessorn i Mariebo synes hafva, likasom Olaus Petri, medföljt på färden, hvarunder besök gjordes i Marienkron. De återvände ²⁰/₁₀ 1446, medförande defensorernes förklaringar öfver de anmärkta styckena i Revelationes, men de andra ärendena voro oafgjorda, enär enighet inom kyrkan ej blifvit uppnådd. Vid hemkomsten afgåfvo munkarne redogörelse så väl för de supplikationer, som af dem framburits till påfven, som ock för de påfliga bref angående absolution de förvärfvat. 1451 uppsatte Magnus Unnonis »Modus Vivendi» för fratres et sorores ab extra, men gjorde sedermera några förändringar, som af konventen antogos; skriften förelades konung Karl vid hans besök i klostret ¹⁵/₉ s. å., som gjorde deri ytterligare förbättringar och beseglade den. Den fins ännu i behåll (i Codex 15 i Upsala Univ:s Bibl.). Under Magni första konfessorat utfärdade biskopen i Linköping, utan tvifvel efter samråd med generalkonfessorn, nya utförliga stadgar angående klostrets tjänstefolk, broderskapsbref, räakenskaper m. m. Deri inflöt ett märkligt stadgande, att nämligen »engin jordhis i closters kirkione utan thet see merkeliken persona oc giffvit hafver merkelikit testament». Det må tilläggas, att efter Magni Unnonis tid Diariet icke vidare omtalar någon främmande persons begrafning i klosterkyrkan. Bland de sista var konung Karl Knutssons gemål Katarina. — Vid denna tid hade konungen börjat fatta ovilja mot abbedissan Ingeborg Gerhardsdotter och generalkonfessorn, samt yrkade på deras afsättning (se abbed. 6). Biskopen i Linköping fann dock ingen sak med dem, men de lemnade frivilligt sina embeten, generalkonfessorn ²⁰/₅ 1452. Han var 1453 en af klostrets trenne procuratores, då tvisterna med klostrets förvaltare i Rom, Erik Fastesson, bilades. ¹/₆ 1456 utfärdade konventen pass för honom och dåvarande generalkonfessor Michael Sunonis (11) för en resa till generalkapitlet i Marienwald, men konung Karl förbjöd dem att lemna landet, emedan de fiendtlige danskarne lågo i sjön med en stor flotta. I ett prokuratorium, utfärdadt af klostret 1460, nämnes Michael Sunonis ännu generalkonfessor och Magnus Unnonis conventualis. Troligtvis var det kort derefter rollerna ombyttes och Magnus åter tillträdde generalkonfessoratet. Afreste ¹/₆ 1462 tillika med munkarne Richardus Benedicti (87) och Magnus Haqvini (86) till Nådendals kloster, der lifvet vid denna tid kräfde betydliga reformer. Redan året förut hade han förstänidigt »fader» Thomas i Nådendal, vid förlust af sitt prestembete, att inom 15 dagar sända två namngifne munkar till Vadstena för nödig undervisning. Efter att i Nådendal hafva infört strängare klostertukt samt åstadkommit förlikning mellan klostret och biskop Konrad i

Åbo, återvände generalkonfessorn ^{11/11} 1462. — Några dagar efter det, att abbedissan Ingeborg Gerhardsdotter (6) affidit, 1465, sammankallade han konventen till val af abbedissa, men de sade sig vilja vänta några dagar, hvarunder alla seniores samt en stor del af de öfriga munkarne och nunnorna beslöto att ej skrida till något val, förrän generalkonfessorn lemnat sitt embete. Då Magnus erfor detta, uppstod en het strid mellan honom och konventen, hvilken dock slutligen bilades af domprosten i Linköping Petrus Mörth. Kort derefter, ^{1/12} 1465, lemnade han frivilligt sin befattning, hvilket konventen delgäfvo domkapitlet i Linköping i dessa ordalag: »nu som var in dominica tertia adventus Domini, tha uthsungit war for middaghen, kalladhe waar fadher, brodher Magnus confessor abbatissam ok alla systra oc brödher til saman och i allas waara nærwaru oc ahöro, tha upsagde han sith confessoris embithe ok wi honom kärligha takkadhom och loffudhom honom wilia han gerna haffua ey thes sidher i hedher oc wordning oc wara honom till kärleek oc lisa hwar wi kunnom». Han afled natten ^{11—12/s} 1470. Hade så väl i andra kloster som i Rom arbetat mycket för ordens bestånd; klostret erkände ock att det var han som anskaffade revelationernas viktiga defensorium emot angriparne. Särskildt med kardinalen Johannes de Turre Cremata stod han i brefvexling, hvaraf ännu delar återstå.

10. **Botulphus Haquini** (84) [1452—1454]; från Söderköping; invigdes ^{16/12} 1442; valdes ^{26/5} 1452 till generalkonfessor och konfirmerades och installerades af biskopen följande dag. Deltog såsom konfessor i uppgörelsen å klostrets vägnar 1453 med förvaltarens i Rom, Erik Fastessons ombud, då klostret till honom återstälde böcker, penningar m. m., tillhörande hospitalet i Rom och hvilkas qvarhållande i Vadstena hotade att bringa klostret i bann. Under den korta tid han innehade generalkonfessoratet erhöll han från biskop Olaus Magni i Åbo uppmaning att bekräfta munken Johannis Kylonis (74) från Vadstena val till konfessor (præsidents) i Nådendal, men Vadstena nekade att erkänna honom, emedan det efter statuterna varit Vadstena, som skulle välja, och Nådendal, som skulle bekräfta konfessorsvalet. För formens skuld förrättades derföre nytt val i Vadstena, men samme munk blef der utsedd. ^{22/s} 1454, då han mottog bikt af nunnor, förlorade han plötsligt målet, och sedan han återvänt till koret, blef han slagrörd i högsta sidan. Ännu på hösten predikade han likväl men återvann aldrig fullkomligt talförmågan; han afsade sig likväl icke embetet, emedan abbedissan och andra personer inom konventen, som voro honom tillgifna, hoppades, att han skulle tillfriskna; men ^{8/11} s. å. fördes han på begäran af seniores och andra till nunnornas taleport, der han inför abbedissan, nunnor och mun-

kar med tecken, enär han ej kunde tala, gaf tillkänna, att han nedlade sitt embete. En vecka derefter utfärdade biskopen fullmakt för hans efterträdare. Han afled $\frac{5}{5}$ 1458.

11. **Michael Sunonis** (82) [1454—1460 (?)]; kanik i Vesterås; invigdes $\frac{12}{11}$ 1441 till en af de 13 prestmunkarne. Valdes $\frac{10}{11}$ 1454 till generalkonfessor »in bona concordia» och infördes i embetet af biskop Nicolaus Kenicius, »som enligt ordensregeln tilldelade honom makt att lösa och binda, att rätta och reformera». Den utförliga fullmakten är daterad $\frac{17}{11}$ s. å; han kallas der »en hederlig och tystlåten person, lämplig att blifva klostrets andlige fader»; själavården för klostrets underlydande lades ock på honom. (Om hans tilltänkta färd till generalkapitlet i Marienwald 1456, se generalkonfessorn Magnus Unnonis, 9). Under hans generalkonfessorat hotade en brytning att uppstå mellan det sekulära och det regulära presterskapet. Han erhöll nämligen en skrifvelse från domkapitlet i Linköping, i hvilken visserligen Vadstena klostrets stora betydelse i ampla ordalag erkändes, men han uppmanades tillika att icke tillstådja munkarne att i sina offentliga predikningar, d. v. s. på svenska, så som nu skett, angripa det sekulära presterskapet och framhålla dess »oerhörda och afskyvärda laster». Sannolikt togo munkarne sig i akt; åtminstone tala inga urkunder om vidare misstämning. Innehade embetet ännu 1460, men synes kort derefter hafva nedlagt det. Afled $\frac{3}{8}$ 1469 »sub vesperis fratrum» och begrofs följande dag.

12. **Olaus Johannis** (91) [1465—1468]; kyrkoprest i Bringetofta, Småland, och sedermera i Vadstena; invigdes $\frac{1}{12}$ 1448 till prestmunk (»ad officium prædicationis»); blef $\frac{25}{1}$ 1460 sacrista (= vårdare af all kyrkoskrud i munkarnes kor). Valdes till generalkonfessor $\frac{17}{12}$ 1465; »tha gingom wi till wals» — yttrade konventen i skrifvelse till domkapitlet i Linköping — »pro novo confessore per formam scrutinii och æffther waare reglo, swa tha som forra; tha gaff och Gudh sina nadh besynnerligha ath wi ok tha medh kärleek och eendrekt och utan alla twædrekt waldom oss til fadher och forman höwizskan och gudhliken man, brodher Olaff Johansson, som forra war sacrista, huilken forst aff scrutino fick 47 vota aff systrom och brödhrum och ther næst per accessum fik han til sik alla andra systra och brödher, som annarstadz haffden sina vota giffwit, hulken och modhor abbatissa samtykte och walde som waare regula ludher». — $\frac{9}{7}$ 1468 afsade han sig embetet i båda konventens närvaro. Detta skedde, som brukligt var, i nunnornas talport. Afled $\frac{26}{10}$ 1477.

13. **Johannes Johannis** (96) [1468—1479]; född 1429; kyrkoherre i Vadstena; invigdes »ad officium prædicationis» ^{30/9} 1459 af biskopen i Vesterås. Blef ^{30/7} 1468 af hela nunne- och munkkonventet vald till generalkonfessor. Synes hafva kort efter tillträdet till detta embete utverkat medgifvande af biskop Henrik i Linköping för Vadstenamunkarne att i klosteromgången förkunna bannlysningen öfver personer, som ådragit sig den, hvilket ansågs nödigt, på det dessa icke måtte kunna, såsom hittills, komma i obehindrad beröring med andra, som varit okunniga om deras straff, samt till och med deltaga i gudstjenst. Ett till denne generalkonfessor utfärdadt qvitto visar, att enskilda personer stundom anlidade klostret för deposition af viktiga handlingar. — Generalkonfessorn Johannes Johannis var det första vittnet som framkallades, då 1475 undersökningarna angående abbedissan Katarina Ulfsdotters underverk togo sin början i Vadstena kloster. Det vittnesbörd, han kom att aflägga, var af en ganska egendomlig art. På Katarinas tid hände det nämligen, att nunnorna hemsöktes af ohyra till den grad, att under gudstjensterna andakten icke kunde förblifva orubbad. Genom bön, säger legenden, befriade Katarina sina systrar derifrån. Generalkonfessorn berättade sig hafva burit samma plåga, till dess han begaf sig till kyrkomötet i Arboga, för att utverka biskoparnes och rådets skrifvelse, som påbjöd anställandet af de nämnda undersökningarna, då han, såsom stadd i Katarinas ärende, blef derifrån befriad. — Han nedlade sitt embete 1479 på grund af sjukdom och blindhet samt afled ^{27/1} 1482.

14. **Martinus Olavi** (97) [1479—1488]; invigdes af biskopen i Vesterås ^{16/3} 1460; blef vald till generalkonfessor 1479, ehuru Diariet ej omtalar detta. Egnade stor omvårdnad åt klostrets bibliotek och omtanka om de utländska birgittinklostren. Från en af munkarne i Mariebo erhöill han 1486 underrättelse om att det i dessa kloster stod värre till än han anade, hvarföre han »såsom alla dessa klostres öfverhufvud, från hvilket allsköns dygd och maning till ett godt verk kunde sprida sig till de yttersta lemmarna», borde sjelf begifva sig ut för att bistå dem med råd och dåd.¹ Generalkonfessorn tecknade på sjelfva brevet ett svar, att han ej kunde komma, men att Vadstena redan beslutit att utsända ombud till generalkapitlet i Gnadenbergs kloster vid Nürnberg, der dotterklostrens angelägenheter skulle uppmärksammas. Nedlade embetet ^{30/9} 1488 på grund af stor sjuklighet; »tacksägelse utbyttes mellan honom

¹ Munken sökte gifva styrka åt sin framställning genom att anföra Seneca: »Diu deliberandum est quod semel statuendum est», och »den vise»: »Quidquid agis, prudenter age et respice finem».

och konventen». Afled ^{30/11} 1490; »en god och from man och väldig predikare».

15. **Clemens Petri** (100) [1488—1499]; invigdes ^{23/11} 1462. Då munken Arvidus Nicolai (114) begaf sig (omkr. 1483) till Nådendal, der han sedan blef konfessor, hade han sällskap af Clemens Petri, som var honom »såsom en fader och broder, en syster och moder», och som, enligt hans ord, använde all omsorg på att förbättra förhållandena i det finska klostret. — Clemens tog ock särskild vård om en yngling, som studerade i Upsala, Clemens Martini. Till denne skref han ett förmaningsbref, uppfyllt af visa och kärleksfulla råd. Han förebrådde honom hans håg att byta om vistelseort och varnade honom för dåligt sällskap (»ex convictu et societate formantur mores») samt tillhöll honom att helt egna sig åt sina studier (»sapientior omnibus eris, si ab omnibus discere volueris»). Denne yngling blef sedermera under hans konfessorat munk i Vadstena (131). Men från en annan adept, en prest i Upsala vid namn Magnus Andree, erhöll Clemens längre fram ett afböjande svar på den erbjudan, som gjorts honom att få ett rum bland Vadstena-munkarne. Denne ansåg sig icke värdig »quia inutiliter expenderem juventutem meam, non in studio, ut debui, sed de scolis ideota ad chorum Upsalense deveni». — ^{26/6} 1487 utsändes han tillika med munken Johannes Mathæi, sedermera generalkonfessor (16), till det generalkapitel, som skulle ^{28/8} öppnas i Gnadenberg vid Nürnberg. Konventen utfärdade, såsom vanligt, pass för dem, med särskild begäran att de skulle få, så snart de det önskade, hålla sina gudstjänster. De fortsatte resan äfven till Rom, hufvudsakligen för att utverka Katarina Ulfsdotters kanonisation. Clemens och hans följeslagare bemyndigades att mot säkerhet i klostrets egendom i Rom för ändamålet upplåna 900 dukater; då icke målet vanns, insatte de penningarne i en bank och återvände med oförrättade ärenden både i Rom och vid generalkapitlet, der man önskat åvägabringa en förnyelse och ny bekräftelse af hela ordens privilegier. Dock hade påfven Innocentius VIII lofvat, att då han fått bättre tid att egna sig åt frågan om Katarinas kanonisation, taga den under närmare öfvervägande och gaf hopp om dess lyckliga utgång. På samma gång berömde påfven de båda sändebudens synnerliga nit i detta ärende. Då de ^{28/9} återkommo till Vadstena, mottogos de i högtidlig procession af prester och borgerskap samt inträdde i klostret under nunnornas och munkarnes sång. I Rom började man frukta, att de lidit skeppsbrott på hemfärden, enär man der så länge fick vänta på underrättelse ifrån dem. — Valdes ^{4/10} 1488 enhälligt till generalkonfessor. Med riksföreståndaren Sten Sture, som kallade honom sin »godhe besynnerlige vän», stod han ofta i skriftvexling. Dels gälde det riksföreståndarens

önskan att byta gods med klostret, dels hade Clemens vändt sig till denne landets herre i åtskilliga klostrets angelägenheter, särskildt angående Katarina. Sten Sture hade ock lyckats förmå prelaterne till insamlingar för »helga fru Katarinas skrin». — Så väl erkebiskopen i Upsala som biskopen i Linköping anhöll hos generalkonfessorn att från Vadstena få hjälp med sina byggnader; den förre bad honom att få sända någon byggmästare från Upsala domkyrka för att af munkarne lära sig att täcka tak med koppar; den senare önskade erhålla tegel från munkarne för nya byggnader, som skulle uppföras i stället för de gamla, som nyss uppbrunnit. Biskopen ville för sina efterträdare sätta biskopsgården i bättre skick än den varit före branden, anförande:

»Rumor de veteri facit aventura vereri:
cras possunt fieri turpia sicut heri.»

Clemens gick ock 1494 i författning om att från Nådendal erhålla en munk, som för språkets skuld kunde tjena till konfessor för dem, som kommo till Vadstena ifrån Finland eller Vesterbotten. — Afsade sig embetet ¹⁸/_s 1499 och erhöll då i Diariet det vitsordet, att han varit klostret till stor nytta, särskildt i afseende på de båda konventens byggnader. Af en skrifvelse från biskop Hans i Bergen ³¹/₁₂ 1499 synes det framgå, att Clemens då blifvit från Vadstena afsänd till Munkalif. Han afled i Vadstena ¹⁹/₁₁ 1500.

16. **Johannes Mathæi** (115) [1499—1501; c. 1509—1511; 1512—1514]; från Jönköping; baccalaurens sacrorum canonum; studerade i Rostock, i hvars universitets-matrikel står antecknad, att han ¹⁸/₇ 1472 erlagt 2 mark. Äfven året förut vistades han där; han ähörde då det tal öfver änglahälsningen, hvarmed dominikanern Alain de la Roche (Alanus de Rupe) ⁴/₉ 1471 mottog sitt baccalaureat i theologi. Den måhända af Johannes Mathæi verkställda öfversättningen inledes i en nu bevarad afskrift med dessa ord: ». . . oc ær thet wetandhe at nar thenna predican giordhis, waro thær nær stadde manghe aff Swerikis rike, ibland hwilka war hederliken fader mæsther Johannes Mathei, hwilken sedan warth ingeffwen i Watzstena closther oc blef sedhen confæssor thær samma stadhz, hwilkens siæl Gudh æwerdelica nadhe»; invigdes ³¹/₇ 1476; var en af dem, som inom konventets prestafdelning bar titeln »evangelista». Åtföljde 1487 Clemens Petri på dennes färd till generalkapitlet i Gnadenberg och till Rom samt återvände med honom till Vadstena ²⁸/₉ 1488 (se gen.-konf. 15). Blef ¹⁹/₈ »valde concorditer» utsedd till generalkonfessor, men afsade sig embetet ⁹/₅ 1501. Han räknade släkt med kyrkopresten Laurentius Petri i Grenna, som med honom underhandlade om att erhålla plats i klostret. —

Jemte Petrus Magni (139) utsändes han till Rom ^{10/10} 1507 för att sätta sig i besittning af S. Britas hus, för hvilket ändamål konventen för honom utfärdade procuratorium. De blefvo dock på sjön uppfångade af danske konungens folk och fördes först till Gotland, der de hade att utstå mycken oro; sedan blefvo de förflyttade till Köpenhamn, der de vistades i 5 veckor i Helgeandshuset och kommo inför konungen, som ej ville, att de skulle utföra sitt uppdrag vid kurian, utan tvang dem att återvända till Vadstena, dit de anlände omkr. ^{30/4} 1508. I Lübeck skulle han för resan lyfta en penningesumma, men då han ej kom dit, erbjöd sig — ehuru förgäfvos — kaniken i Strengnäs Laurentius Andreae, den sedermera ryktbare kanslern och reformatorn, att taga penningarna om hand och öfvertaga vården af hospitalet i Rom. Möjligt är, att det var under denna vistelse i Danmark, som Johannes besökte Mariebo kloster; munkarne derstädes klagade, att han mycket »dyflats» med dem, men ej »gått till kors» med dem och ej tagit närmare reda på förhållandena i deras kloster. — Blef omvald till generalkonfessor, sannolikt 1509 — i ett bref från biskopen i Åbo, ^{30/6} 1509, kallas han vice konfessor —; han afsade sig omkr. ^{22/2} 1511 ånyo embetet. Samma år blef han anmodad af en Vadstenamunk, som vistades utomlands, att »fara till Danzig och visitera; han kunde sedan sätta sig i en polsk täckt vagn och fara till Lublin, Triumphum Mariæ, och komma det till rättelse, det vore ej stor möda; sol och väder kunde honom intet skada och ej regn heller; der är godt bröd och öl och vin nog i landet, och godt folk; det skulle komma de båda bröderne, konungen af Polen (Sigismund I) och konungen af Ungern (och Böhmen, Wladislaw II) till stor huggnad och hela deras länder; det skulle också vara orden till stor gunst». De, såsom det synes, förbättrade fortskaffningsmedlen kunde dock icke locka honom åter ut; han företog ej vidare någon resa. — En tredje gång blef han återvald ^{4/11} 1512 till generalkonfessor, men nedlade embetet ^{5/8} 1514. I det förmaningsbref, han året derpå stälde till nunnorna, framhöll han, huru deras lif gifvit honom anledningar till missnöje. Han framställde sina anmärkningar med kärleksfullt sinne och inledde dem med följande ord: »Kära fru abbedissa, priorissa och alla unga och äldre, mina älskliga och andliga döttrar i Gudi. Jag skrifver eder nu till för sista gången, på det att, om något är försummadt å mina vägnar inom eller utom embetet, det måtte med denna närvarande epistel uppfyllas och med goda förmaningar bättras.» Han uppmanade dem att alltid komma ihåg den dagen de inträdde i klostret, emedan de då voro blyga och ödmjuka; den dagen, sade han, borde de erinra sig liksom Israels söner, enligt Herrans förmaning, den dag Han förde dem ut ur Egypten. Han förebrådde dem särskildt att de voro lystna efter världsliga ting, »böcker, psaltaren, band, knifvar och 2 proventkannor o. d.» samt att de icke höllo tillbaka onödigt tal, »liksom stig-

bordet vattnet vid qvarnen». Han slutade sitt bref med att tillråda dem att mera hålla sig till Regeln än till påfvarnes bref, »thy hafvom vi 1000 pawabreff liggiande i archenne och icke reglohald, de kunna lithet aller enkte hjälpa oss». — Samma codex, som förvarar nämnda bref,¹ innehåller ock en öfversättning af »S. Stephani Saga», tryckt i »Fornsvenskt Legendarium». Derom är antecknad: »Hæræpther skriffwas aff tæs hælga herrans sancte Staffans föslo oc ungdoms oppbörian, som allas ware ælskelike oc kære fadher herr Joghhan Mathei haffwer wænth aff latino oc oppa swensko, idher allom til hugnat». Då slutligen ^{17/10} 1517 Sveno Tordonis (18) afsade sig sitt generalkonfessorat, lät Johannes Mathæi »för nunnornas enträgna böner och munkarnes hängifvenhet till honom» förmå sig att för en kortare tid och utan något lagligt val förvalta »presidentens» embete. Han afled ^{19/11} 1524, efter att hafva varit mycket verksam för klostrets gagn; »maximus zelator Regulæ».

17. **Nicolaus Ragvaldi** (116) [1501—1506; 1511—1512]; invigdes ^{29/9} 1476 till prestmunk; nunnan Anna Nilsdotter (239) från Svanshals socken i Östergötland, var hans syskonbarn. Han valdes ^{12/5} 1501 »i endragt och lugn» till generalkonfessor, såsom en man »af stor fromhet och omtanke»; valet stadfästes ^{18/8} s. å. af biskop Hemming Gad. — Han och munken, sedermera generalkonfessorn Karolus Benedicti (20) afreste ^{28/4} 1506 för att visitera och reformera klostren vid Reval och Danzig, hvilka kloster skrifvit och beklagat sig öfver klosterfolkets fätalighet derstädes. Från Danzig hade dessutom gamla, onda rykten upprepats. Vidunderliga berättelser om det lif konfessorn Matheus der förde, hade nått fram till moderklostret och stå ännu att läsa. Under sin vistelse i Reval på sommaren 1506 insände Nicolaus Ragvaldi till Vadstena sin afsägelse af konfessoratet. — Diariet berättar om honom, att han »låt it upmura och slå tak öfver munkarnes celler». — ^{24/6} 1508 återkommo de båda munkarne från Reval; i följd af krigen hade de ej kunnat komma fram till Danzig. I Reval hade Nicolaus Ragvaldi under tvenne år beklädt konfessorsplatsen. Han blef i Vadstena omkr. ^{22/12} 1511 återvald till generalkonfessor, men innehade ej embetet längre än till ^{3/11} 1512, då han afsade sig detsamma. Afled ^{1/7} 1514. Han har efterlemnadt åtskilliga skrifter. Så uppsatte han en vidlyftig berättelse om Katarina Ulfsdotters translationsfest, som med stor högtidlighet firades i Vadstena 1489. Denna berättelse skulle hvarje år uppläsas i klostret, på det att minnet af denna fest alltid måtte bevaras. Vidare öfversatte han legenden om Sancta Amalberga. Öfversättningen inledes med

¹ Codex 39 i Linköpings Bibliotek, innehållande en stor samling legender, m. m. Den anses vara i sin helhet afskrifven af Johannes Mathæi.

följande anteckning: »Her börias en bok, som kallas Sancta Amalberga bok, oc skriffwas först aff the hálga jomfruna liffwärne oc sidhan aff alla the hálga jomfrur hystorias oc hálga manna, som war käre fadher her Nigils Rawaldi wändhe aff latino oc oppa swänsko i sinne ytersta sywkdöm, som han aktat haffde; thy wari thetta lilla idher allom anameliket til andeliken hugnat oc honom til äwerdelika lön i hymerike för thetta oc alt annat, som han os oplyst haffwer aff the Hálge Skriff.» Äfven öfversatte han Josuas Bok och Domare-Boken. Märkligast af hans skrifter är den svenska bearbetningen och utläggningen af nunnornas ritual, »Jungfru Marie Örtagård». Huru han sjelf uppfattade den metod, som borde användas vid utläggningar af heliga skrifter, framgår af hvad han yttrat i afseende på den i nämnda ritual ständigt återkommande psalmen »Venite» (Davids 95:e). »Den psalmen» — säger han — »aktar jag med Guds hjälp uttyda efter helga fäders lärdöm, och är märkandes, att all den Heliga Skriff uttydes med glosor. *Glosa* är uttydning eller upplysning, och derföre skall ingen undra på mig, om jag tillägger mycket svenska, som texten ej innehåller, och i synnerhet i denna gudliga sång, som i antiphoner och responsorier är satt på rim, hvilka äro alltid mödosama eller beswärliga att uttyda och hafva *få* ord, innehållande och betydande mycket, och måste derföre glosan vara större än texten, så framt enfaldiga personer skola deraf något förstå.»

18. **Sveno Thordonis** (129) [1506—c. 1509; 1514—1517]; född i Vestergötland; var kapellan hos höfvidsmannen på Vesterås och i Dalarne, Nils Sture, riksföreståndaren Svante Stures fader, och åtnjöt hans synnerliga gunst på grund af sin trohet i hemliga ärenden; invigdes $\frac{7}{8}$ 1492. Hans förbindelseskrift — ett synnerligen rart aktstycke — vid inträdet i klostret är i behåll; den har följande lydelse: »Ego Sweno Tordonis presbiter protestor et recognosco per hæc propriæ manus meæ scripta, quod eligerem assumi inter fratres sacerdotes et ad eorum statum et gradum, cum suis annexis officiis et oneribus in monasterio Watzstenensi per fratres hujusmodi in tali gradu et statu exerceri solitis, usque ad finem vitæ meæ sine murmure et reclamatione a me tenendum et peragendum, de mera et libera mea voluntate electum, circa festum Petri ad vincula habitum suscepturus. In testimonium præmissorum sigillum meum hic inferius est impressum.» — Valdes $\frac{9}{8}$ 1506 »i god endragt» till generalkonfessor; erkebiskop Jakob Ulfsson utfärdade $\frac{4}{9}$ s. å. fullmakten, emedan Hemming Gad icke då var erkänd såsom innehafvare af Linköpings biskopsstol; men för att denne icke skulle anse sig förolämpad, mottog Sveno Thordonis äfven konfirmationsbref af honom. — Utsändes omkr. $\frac{3}{8}$ 1509 jemte

nunnan Katarina Algotsdotter (se 204) m. fl. samt diakonmunken Clemens Martini (131) till Finland för att anställa reformer i klostret Nådendal. Biskopen i Åbo skref ^{30/6} s. å. till Vadstena, att han mottagit de svenska nunnorna och munkarne och var särdeles angelägen, att Sveno Thordonis en längre tid skulle få qvarstanna i Nådendal »med dessa fattiga, öfvergifna systrar och bröder, till dess de kunna något bättre komma sig före». Denna ansökan beviljades; generalkonfessorn stannade länge qvar, men afsade sig sitt embete i Vadstena genom bref, som kommo klostret tillhanda ^{18/s} 1510. Munken, sedermera generalkonfessorn Petrus Ingemari (21), som denna tid vistades i Rom och icke viste af att generalkonfessorn rest bort från Vadstena, skref till honom för att ytterligare stärka intresset för Katarinas kanonisation, hvarom ännu underhandlingar pågingo, och framhöll, huru önskligt det vore, »att det i häfderna måtte komma att inristas, att ett så stort och minnesvärdt verk blifvit fullbordadt under Sveno Thordonis' generalkonfessorat». Göromålen i Finland hindrade dock denne att taga någon vidare del deri. — Han återkom ^{16/s} 1512 från Nådendal jemte tre af nunnorna. Återvaldes ^{6/s} 1514 till generalkonfessor »in bona concordia», med fullmakt af biskop Hans Brask, och innehade embetet till ^{17/10} 1517, då han nedlade det. Afled ^{22/4} 1519.

19. **Nicolaus Amundi** (133) [1517—1520; 1524—1525; 1528—1529; 1541]; född i Skeninge, kyrkoprest i Rök, Östergötland; invigdes ^{21/1} 1498. Då Petrus Magni (139) vistades i Rom, skref han ^{24/s} 1512 till konventen med anhållan, att de måtte sända Nicolaus Amundi dit, honom till hjälp, så vida de ville, att han skulle stanna qvar. — Nicolaus var en af dem, som sammanskjutit medel för hans resa. Men han blef ej ditsänd. Två år senare, då bud kommit till Vadstena från Marienkrones kloster vid Stralsund, hvilka berättade, att biskopen i Schwerin bannlyst munkarne derstädes, blef han deremot, jemte Erlandus Sigvardi (144), ditsänd i början af oktober 1514. Då han reste genom Danmark, erhöll han af konungen och drottningen samt af hertig Bogislav (X) af Pommern och hertig Henrik (III) af Mecklenburg bref till åstadkommande af endrägt i nämnda kloster. Då han framlemnade dem till biskopen, frågade denne ej efter dem, utan yrkade på en ersättning af 3000 dukater. Nicolaus uppsatte en utförlig redogörelse om förhållandena i Marienkrona. Hans anteckning i Diariet, att denna »processus per me scriptus» förvarades i klostrets brefkista, visar, liksom ock en anteckning för 1517, att det var han, som denna tid skref klostrets Diarium. De båda munkarne återkommo från Stralsund till Vadstena ^{6/10} 1515. Bland minnen de medförde voro ock tvenne hufvuden »de illa sacratissima 11000 virginum in Agrippinensi Colonia

KLOSTERFOLKET

Rättelser och tryckfel.

Sid. 18 rad 10 nedifrån står *Torp* läs *Påtorp* (jfr sid. 66 r. 8
uppfifrån).
» 34 » 2 » » *uti* » *ute*
» 92 » 20 » » *baccalaurens* » *baccalaureus*.

AF

CARL SILFVERSTOLPE

SENARE HÄFTET

STOCKHOLM 1899

KUNGL. BOKTRYCKERIET. P. A. NORSTEDT & SÖNER

nunnan Katarina Algotsdotter (se 204) m. fl. samt diakonmunken Clemens Martini (131) till Finland för att anställa reformer i klostret Nådendal. Biskopen i Åbo skref ^{30/6} s. å. till Vadstena, att han mottagit de svenska nunnorna och munkarne och var särdeles angelägen, att Sveno Thordonis en längre tid skulle få qvarstanna i Nådendal »med dessa fattiga, öfvergifna systrar och bröder, till dess de kunna något bättre komma sig före». Denna ansökan beviljades; generalkonfessorn stannade länge qvar, men afsade sig sitt embete i Vadstena genom bref, som kommo klostret tillhanda ^{18/8} 1510. Munken, sedermera generalkonfessorn Petrus Ingemari (21), som denna tid vistades i Rom och icke viste af att generalkonfessorn rest bort från Vadstena, skref till honom för att ytterligare stärka intresset för Katarinas kanonisation, hvarom ännu underhandlingen pågingo och framhåll huru önskieligt det vore »att det

han ^{24/5} 1512 till konventen med anhållan, att de måtte sända Nicolaus Amundi dit, honom till hjälp, så vida de ville, att han skulle stanna qvar. — Nicolaus var en af dem, som sammanskjutit medel för hans resa. Men han blef ej ditsänd. Två år senare, då bud kommit till Vadstena från Marienkrones kloster vid Stralsund, hvilka berättade, att biskopen i Schwerin bannlyst munkarne derstädes, blef han deremot, jemte Erlandus Sigvardi (144), ditsänd i början af oktober 1514. Då han reste genom Danmark, erhöll han af konungen och drottningen samt af hertig Bogislav (X) af Pommern och hertig Henrik (III) af Mecklenburg bref till åstadkommande af endrägt i nämnda kloster. Då han framlemnade dem till biskopen, frågade denne ej efter dem, utan yrkade på en ersättning af 3000 dukater. Nicolaus uppsatte en utförlig redogörelse om förhållandena i Marienkrona. Hans anteckning i Diariet, att denna »processus per me scriptus» förvarades i klostrets brefkista, visar, liksom ock en anteckning för 1517, att det var han, som denna tid skref klostrets Diarium. De båda munkarne återkommo från Stralsund till Vadstena ^{6/10} 1515. Bland minnen de medförde voro ock tvenne hufvuden »de illa sacratissima 11000 virginum in Agrippinensi Colonia

SKRIFTER OCH HANDLINGAR UTGIFNA GENOM SVENSKA AUTOGRAF SÄLLSKAPET

IV.

KLOSTERFOLKET

I

VADSTENA

PERSONHISTORISKA ANTECKNINGAR

AF

CARL SILFVERSTOLPE

SENARE HÄFTET

STOCKHOLM 1899

KUNGL. BOKTRYCKERIET. P. A. NORSTEDT & SÖNER

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY

quiescentium societate». Valdes $\frac{1}{12}$ 1517 till generalkonfessor, då han erhöill alla munkarnes och 40 nunnors röster; de öfriga nunnorna hade »honoris causa» röstat på sina biktfäder, men godkände valet. Nicolaus skildrar sjelf detta i Diariet och kallar sig den ovärdigaste bland menniskor, samt tillägger: »in laboribus a juventute mea exaltatus autem humiliatus sum et conturbatus». För sin stora sjuklighets skuld nedlade han sitt embete $\frac{3}{1}$ 1520. Han anskaffade genom bidrag af sina vänner, utan kostnad för klostret, en altartafva, som invigdes $\frac{7}{10}$ 1521. Han återvaldes $\frac{12}{11}$ 1524 till generalkonfessor »cum magna concordia utriusque conventus», men nedlade embetet efter 1 år $\frac{12}{11}$ 1525; åter valdes han $\frac{21}{9}$ 1528. På konung Gustafs befallning infann han sig jemte munkarne Thorstanus Johannis (122) och Petrus Nicolai, sedermera generalkonfessor (23), vid kyrkomötet i Örebro 1529 »contra Lutheranos»; de återkommo derifrån $\frac{12}{2}$ »perturbati». Afsade sig konfessoratet $\frac{22}{9}$ 1529. $\frac{25}{5}$ 1540 gingo han och konventet in i kapitelhuset jemte riddaren Magnus Johansson (*natt och dag*) samt konungens fogde Hans Skrifvare, då den nya gudstjenstsordningen pålystes. Samma dag inträdde de i nunnekonventet, då Nicolaus Amundi för fjerdte gången valdes till generalkonfessor; han bibehöll ej embetet längre än till $\frac{25}{7}$ 1541. Hans sista kända åtgärd som generalkonfessor var att afyttra en klostrets gård i Motala, med vilkor att ej intrång skulle ske »på klostrets område» — som dock under hans konfessorat visat sig icke längre vara fridlyst. Codex A. 4 i K. Bibl. i Stockholm innehåller fol. 183—188 ett arbete af honom; det börjar med dessa ord: »Hær börias eth gudeligit oc myckit hugneligit samtal huru korsfæster Jhesus liuffliga talar meth enom syndera; thætta wændhe eller sammansatte waar kære fader confessor, her Niels Amundi».

20. **Karolus Benedicti** [1520—1521; 1525—1528]; altarprest vid S. Katarinas kapell; invigdes $\frac{6}{6}$ 1501 af biskop Brynolf i Skara (se vidare: nunnor, 250); »en man med stadgade seder och allvarlig gudsfruktan». Atföljde generalkonfessor Nicolaus Ragvaldi (19) på färden 1506 till Reval och återvände med honom $\frac{24}{6}$ 1508. Blef $\frac{13}{1}$ 1520 vald till generalkonfessor; hans val stadfästes af biskop Hans Brask $\frac{13}{4}$ s. å. Men $\frac{22}{4}$ 1521 kom samme biskop till Vadstena och inträdde i det allmänna samtalsrummet för att i några munkars närvaro förständiga generalkonfessorn att lemna sitt embete, ty i annat fall skulle biskopen afsätta honom; någon orsak härtill anföres icke. — Slutligen $\frac{27}{4}$ afsade Karolus sig frivilligt embetet; »licet nobis non . . . » säger Diariet. Han blef dock $\frac{15}{11}$ 1525 återvald, men synes hafva för sjuklighet åter afträdt $\frac{9}{12}$ 1528, ty kort derefter, $\frac{2}{1}$ 1529, afled han. Han öfversatte från latinet »Sagan

om S. Bartholomæi moder», den sedermera spridda folksagan: »Qvinnan utan händer». Öfversättningen inledes med följande ord af afskrifvaren eller afskrifvarinnan i klostret: »Hær æpther star aff the ærofulla drottningenne, sancte Bartholomei modher, som war kære fadher, her Karl Benedicti haffwer wænt».

ff> p.c. Ingemari. Watzstena

21. **Petrus Ingemari** [1521—1524]; född i Vadstena; nunnan Katarina Petersdotter Bagge (225) nämnes såsom hans »neptis»; invigdes ²⁹/₁₀ 1480 af biskopen i Linköping. ²⁶/₉ 1491 utfärdade konventen pass och rekommendationsbref för honom och munken Gerhardus (126), hvilka för viktiga ärendens skuld utsändes till Tyskland och särskildt till Lübeck, med begäran om skydd för dem, deras följeslagare och tjenare samt medförda saker. De begåfvo sig af följande dag till Lübeck för att ombesörja tryckningen af Birgittas Revelationes och återvände omkr. ²⁵/₁₁ 1492 med en upplaga af 800 exemplar på papper och 16 på pergament, illustrerade med träsnitt, som till någon del utförts af Vadstena-munkar. I slutet af 1499 var Petrus i Munkalifs kloster i Norge, enligt bref från biskopen i Bergen till Vadstena. Han skref då hem och visade huruledes detta kloster aldrig kunde komma till fullbordan för fattigdoms skuld, och begärde annat rum för dessa personer i det land, der kornet växer och annat, som behof görs till lekamligt uppehälle» — men fick ej svar på sin framställning. 1501 begaf han sig derifrån. Konventen utfärdade då ¹⁸/₉ för honom det intyg, att han »haffver waridh waar forman oc confessor generalis och umgaath sigh meth oss som en cristen dandeman, gudelika och höfwidzlika i alle maatho, saa ath wij honom kärligha takkom, och nu själfwiljande upsadhe han sith confessoris æmbide til at fara hem igen til sith eghith closter Watzstena, æn wille han bliwa frandelis hær hos oss, tha ær han oss wælkommen». — ⁴/₂ 1504 erhöll han ånyo rekommendationsskrifvelse från Vadstena konventen för sig och Johannes Nicolai Rääf (135). De skulle besöka de utländska birgittinklostren samt ordna förhållandena inom hospitalet (S. Birgittas hus) i Rom och hade för den skuld med sig fullmakt att aflägsna den dåvarande föreståndaren Petrus Henrici, men begagnade sig ej deraf; Petrus Ingemari utverkade stadfästelse på klosterregeln

och privilegierna och begaf sig följande året hem. Hans följeslagare Johannes Nicolai lemnade då klostret följande teckning af honom: »Gud forlathe broder Peder Ingemari swa hedergirugher han ær. Han sagde mik at han haffdhe her Petri Henrici hancscript i hwad mottho han haffde hospitalid, holka handscript han wilde mik ej faa; om jak henne nw haffde, tha ware conclusio facta contra adversarios, som litigere oppa, at her Peder Henrici haffde hospitalit tamquam beneficium et sub titulo beneficii, quod non est verum, och at her Peder Henrici styrde thet i swa mangh ar oc at aldrik nogher religiosus thet styrd haffdhe; tiskeligis haffde broder Peder Ingemari eth mandatam ex monasterio nostro lönlige meth sigh, holkit jak inthet visthe, holkit swa lyde: om her Peder Henrici haffdhe warit i lifwe, skulde han medh thet samma mandatam sætia honum aff gubernationem domus; thetta mandatam dolde oc han for domino Latino oc wilde honum latha thet ey see; om dictus Latinus haffde thet mandatam fangit, uthen al gensægelse haffde broder Peder Ingemari fangit possessionem domus. Item allestadis hwar her Peder Ingemari haffwer i war kloster varid, bade i Welskaland, Tiskaland oc Danmark, haffwer han defectus nostros in Watzstena kundgiort oc sakt, holkit han ey skulde göra. Thetta ær mik under ögonen kommid meth stor bligelse, oc wardom therfore ganska mekit forsumade i war orden, æn tha war brist oc forsumilse ær stor i warth klosther licamliga oc en dels andeliga.» — Särskildt påstods, att han i Mariebo omtalt, huru man i Vadstena plögade bryta mot regeln medelst samtal och öfverläggningar på otillättna tider. — Han återkom till Vadstena 1506, medförande dels relikier af de 10,000 riddarne, dels ock af honom utverkad tillåtelse från Rom att öka antalet focariæ (sorores ab extra) utöfver de 4, som i Revelationerna bestämts — en tillåtelse, som de öfriga munkarne ej ville veta af. Behagligare för dem var deremot påfvebrefvet om Katarinas hyllande såsom beatificata, hvilket skulle utsträckas öfver hela orden. ¹⁰/₈ 1508 afreste han jemte Petrus Magni (139) till Rom för att taga besittning af hospitalet och dess tillgångar samt äfven söka ännu ytterligare verka för Katarinas kanonisation. De togo vägen öfver Lübeck, Augsburg och Florens och anlände till Rom ⁷/₁₂ s. å. Ur Petri Magni skildring af denna färd må anföras: »Försth wari Gudi loff ath wi kommom wæl gönom Danmark, oc taladom widher inga herra oc inthe fingom wi war breff igen aff konungenom. Til Lybeck kommom wi oc funnom Henrich fan Busken hemma, æn ey en smapæninga fingom wi aff honum; annath loffwade han oss i Wisby Item warum wi i Mariebo kloster i tre nætter; ther star wæl til in observantia; item i Mariewaldh¹ i twa nætther; ther

¹ Vid Lübeck.

ær thet hoffsambth; item i Mariemay¹ i tio nætther; ther ær alstingis goth reglahaldh; the waro gladhe ath waro kommo² oc mykit atspordho de observantia et ritu monasterii nostri. Thet clostred ær ey utan 33 ar gammalth, æn the haffwa ena liberam, firasinnom ypparen æn i Watzstenom ær . . . The nödgadho oss ath bliffwa swa længe ther oc hwila hæstana vara. Item i Paradyss³ warom wi i tre nætter; thet rummith ær wisselika werdlennas paradyss medh subtiligheth oc bygningh, æn annath prisar jak ther inthe. Wæl foro the mædh oss badhe ther oc swa the andro clostren, och iblandh annor ærande oc widhertall wi haffdom i them allom clostromen spordhe her Pædher Ingemari om nokor hörde æller haffde hörth honum tala illa um Watzstena closter. The nekadho alle oc takkadho honum fore thet han ther warith haffde som en godher man; æn frater Johannes Nicolai haffde budith til ath göra officium visitationis i them clostromen, oc skreff samman longa materias, læsande them til rättelse, oc thet toko the til widherwilija, sæyandis, ath the wiste wæl hwadh tæxthen innehaller for æn han kom, och willo the gerna giffwit her Pædher Ingemari bewisning huru han ther warith haffde». — — — Petrus Ingemari reste från Rom ⁹/₅ 1509. Petrus Magni skref till Vadstena, att han icke ansett sig mycket kunna uträtta derstädes, utan derföre begifvit sig af, men hänsköt närmare berättelsen till Petrus Ingemari sjelf »quoniam ejus viva vox ad aures singulorum vestrorum pervenit luculenter». I Augusti 1509 var han i Lübeck för att samla penningar till beredande af kanonisationsfrågan och skref derifrån hem, att om någon märklig person önskade erhålla hans plats i Vadstena, borde den ej hållas obesatt för hans räkning. Han synes ock endast helt kort hafva besökt Vadstena, ty efter ett besök i Syons kloster i England — dit han medförde relik af Katarina — inträffade han åter i Rom ⁷/₁₂ 1511. Det lyckades då honom och Petrus Magni att ²³/₁₂ s. å. förvärfva sig besittningen af hospitalet, der de följande vår kunde flytta in. De lefde dock der i nöd. I afseende på sina kläder skref han till Vadstena: »visade vi oss på en åker eller i en trädgård, skulle alla foglar rädas och flyga bort». Han återkallades till Vadstena 1513 och erhöll då af kardinalen Jacobus af S. Alban det intyg, att han i Rom fört en utmärkt vandel samt varit nitisk i sina åligganden och särskildt i afseende på Linköpings domkyrka och tvisterna der, samt att han, då han blifvit tillfrågad, huruvida han sjelf vore hugad att uppstiga på biskopsstolen, svarat, att han ej ansåg sig dertill värdig. Under några år försvinner hans namn ur urkunderna; 1519 återfinna vi

¹ I närheten af Öttingen i Bayern.

² De voro glada åt vår ankomst.

³ Vid Florens.

honom i Rom och ²³/₆ 1520 återkom han till Vadstena »cum plumbo et magna gratia super negotio beatæ Katarinæ». Valdes ¹¹/₅ 1521 till generalkonfessor »cum concordia pacifica» och erhöll sin fullmakt ¹⁶/₅ af Hans Brask. För sjuklighet afsade han sig embetet ⁷/₁₁ 1524 och afled ³¹/₁₀ 1526.

22. **Ericus Beronis** (145) [1529—1535]; kyrkoprest i Vårdinge, Öknebo härad; invigdes ²/₈ 1506, vid den stora invigningsfesten (se nunnor 257). I den »Ordo fratrum Vadstenensium» för 1524, som biskop Brask antecknat, upptages han såsom den femte ibland de tjugu munkarne, med förbigående af äldre prestmunkar. Genom ett cirkulär af erkebiskop Erik Walkendorf ¹⁵/₃ 1517 bemyndigades han (namnet skrefs då, liksom i klostrets räkenskapsböcker Erik Brodsson) att på Vadstena klosters vägnar begifva sig till Norge för att samla allmosor, »på det att den helga moders s. Katarinas skrin, som de goda renlefnads-systrar och bröder i Vadstena hafva låtit börja med stor flit, arbete och kostnad, må dess snarare och bättre fullkomnas». — Valdes till (general)konfessor ²⁷/₉ 1529 och afsade sig embetet ⁷/₁₁ 1535. Af klostrets räkenskaper framgår, att han och några få andra kvarvarande munkar då blifvit inhysta i stugor i klostrets närhet. Afled ⁵/₁ 1542.

23. **Petrus Nicolai** (168) [1535—1540; 1541—1550 (?)]; skol- föreståndare i Skeninge; invigdes ²¹/₅ 1526. Var en af de tre munkarne, som sändes till kyrkomötet i Örebro 1529, dit konung Gustaf kallat »kyrkornas prelater och lärde män» för att inom kyrkan införa likhet i ceremonier och kyrkobruk. (Jmfr gen.-konf. 19). Valdes till (general)konfessor ⁹/₁₁ 1535. Då konungens superintendent Georg Norman och biskop Henricus Johannis i Vesterås 1540 infunno sig i Vadstena kloster för att äfven der påbjuda den nya messordningen, tvungo de Petrus Nicolai att afsäga sig konfessoratet, men han återvaldes ⁹/₈ 1541. Den ¹¹/₇ 1544 kommo till Vadstena bref från electus i Linköping med kallelse för konfessorn samt trenne munkar, Laurentius Thorberni (169), Laurentius Petri (174) och Erlandus Sigvardi (144), att begifva sig till konungen, som då vistades i Linköping, vid herredagen, »pro unione facienda»; de tvenne sistnämnde återvände derifrån till Vadstena, men konfessorn och Laurentius Thorberni åtföljde konungen till Stockholm och återkommo till sitt kloster ²⁹/₉. Detta är den sista under- rättelse Diariet har att meddela om klostrets *siste general-*

konfessor. Från annat håll veta vi, att han stannade kvar i klostret, sannolikt såsom nunnornas biktfader, och afled 1559. De prester, som under den katolska reaktionens tid voro nunnornas biktfäder, voro icke munkar.

Munkar.

Den högtidliga invigningen af munkkonventet egde rum ²⁴/₁₀ 1384, dagen efter nunnornas. Det första konventet utgjordes af 11 prester och 7 lekmän: två af de föföra, som »för konventets räkning» på sjelfva invigningsdagen stodo utanför koret (extra stabant), vigdes två dagar senare.¹ Uppgifterna om hvilka munkar, som varit *priorer*, äro ytterst ofullständiga: de återfinnas i munkarnes biografier.

1. **Petrus Olavi**, se Generalkonfessorer, 1.

2. **Johannes Prest**, se Generalkonfessorer, 2.

3. **Ketilmundus**; var kyrkoherre i Vadstena och ingick i klostret sannolikt vid den tid, då Birgittas »reliker» fördes dit, 1374; kallas »unus de primis fratribus Vadstenensibus»; berömmes för sin rena och fromma vandel; var en utmärkt sångare, samt inöfvade nunnorna att sjunga den af generalkonfessorn, »magister» Petrus (Olavi) skrifna »Cantus sororum» (se gen.-konf. I). Aflod ¹⁷/₁₀ 1384, en vecka före munkkonventets högtidliga invigning.

4. **Magnus Petri**, se Generalkonfessorer, 3.

5. **Johannes Petri**, se Generalkonfessorer, 4.

6. **Andreas Olavi**; en af de förste prestmunkarne i klostret och »primus in statu diaconorum».² Utsändes jemte munken, sedermera generalkonfessorn Johannes Petri (4) till Rom för

¹ Enligt abbedissan Margareta Claesdotters »Chronicon» var Ulf Birgersson, d. h. Birgittas sonson, »ingifven till bröderne i Vadstena och dog förr än konventet invigdes». Uppgiften är ej från annat håll styrkt. — En lek-munk, Johannes Alneri (!) nämnes 1462 i en skrifvelse af legaten Marinus de Fregeno, men ej i Diariet. Det är troligt, att dermed äsyftas Johannes Olavi (Jöns Olofsson), frater ab extra.

² Utom de 13 prestmunkarne skulle enligt ordensreglorna konventet bland de andlige hysa »fyra mess-djeknar, hvilka kunna vara prester, om de det vilja».

att utverka Birgittas kanonisation; på vägen blef han tillfångatagen af Saracener och af dem qvarhållen i mera än två års tid, hvarunder han utstod svåra lidanden, hunger och törst, blef ständigt piskad samt tre gånger såld, första gången för 40 dukater, sedermera för ökad pris; biskop Alfonso i Jaën, som varit Birgittas biktfaeder och blifvit eremit, köpte honom slutligen för 400 dukater och återsände honom till Vadstena. Han utsändes ånyo 1390 jemte generalkonfessorn Magnus Petri (3) och deltog i Birgittas kanonisationsfest i Peterskyrkan året derpå. Konventen utfärdade $\frac{25}{3}$ 1394 än en gång för dem rekommendationsbref till Rom, men Andreas Olavi synes ej hafva företagit denna resa. — Diariet förtäljer om de anmärkelser han utstod kort före sin död, hvilken inträffade $\frac{26}{4}$ 1399.

7. **Gudmarus Frederici**; född omkr. år 1347; var kyrkoherre vid Vårfrukyrkan i Enköping 1378 och kallas *prior* i Vadstena, då han vid ett besök hos erkebiskop Birger på Arnö nämnda år af honom lånade åtskilliga böcker och predikosamlingar. Han hade varit Birgittas kapellan och var en bland dem, som åtföljde henne till Jerusalem 1372; kort före sin död sände Birgitta honom i åtskilliga ärenden tillbaka till Vadstena, men möjligt är, att han återkommit till Rom innan hon afled. Det berättas nämligen, att han följde med hennes stoft till Vadstena och var en af de förste, som ingingo i klostret. Detta skedde sannolikt kort efter 1374. Af ett bref från abbedissan Ingegerd Knutsdotter till en kardinal kan man förmoda, att det varit konventens afsigt att 1389 afsända honom jemte generalkonfessorn Magnus Petri (3) till Rom, men han afled $\frac{9}{2}$ s. å., vid hög ålder. Han berömmes såsom en »glödande predikant».

8. **Folco**; en af de förste prestmunkar, som ingingo i klostret; afled $\frac{12}{8}$ 1390 vid hög ålder; »vir magnæ abstinentiæ».

9. **Finvidus Simonis**; var född i början af 1350-talet; en af de förste 13 prestmunkarne; hade, då klosterbyggnaderna uppfördes, särskild uppsigt, jemte munken Gregorius (13), öfverträplankets uppsättande omkring munkgården, men de iakttago dervid icke de i ordensregeln föreskrifna måtten, hvarföre biskop Nils i Linköping $\frac{8}{7}$ 1384 i konventens närvaro exkommunicerade dem, förbjödande dem tillträde till kyrkan och till nattvarden samt bruket af kött. Huru länge detta straff räckte, är ej känt; 1405 var Finvidus sysselsatt med att tillverka och fullborda (»fecit ac complevit») glasrutorna i

munkarnes nya kor och berömmes såsom »särdeles nyttig» för klostret. Var vice konfessor under den tid generalkonfessorn Ericus Johannis (5) vistades vid Mariebo (1416); han meddelade honom under denna tid underrättelser från Vadstena, bl. a. att han beviljat nunnekonventets begäran, att för dess räkning en brunn måtte i munkarnes trädgård upptagas. — På förfrågan af erkebiskop Eskil i Nidaros förklarade han, att Vadstena-munkarne icke följde några bestämda formulär för inledningarne till deras predikningar, utan att hvar och en talade efter andens ingifvelse. — Deltog 1417 i vittnesmålen angående biskop Brynolfs lefnad. Afled $\frac{28}{3}$ 1424, efter att hafva ifrån sjukdomens begynnelse varit mållös.

10. **Johannes Petri**; en af de äldste prestmunkarne. Då 1406 den engelske riddaren Henrik Fitz-Hugh, herre till Ravenswather och konungens af England skattmästare, besökte Vadstena kloster och greps af beundran för denna institution, utlofvade han att bereda plats för orden i England. Konventen beslöto då att ditsända Johannes Petri samt en diakon, Katillus Thorberni (32). De afreste $\frac{5}{4}$ 1408. Det engelska klostrets, Syons, anläggning var Johannis Petri verk. Han qvarblef i England inpå åttonde året och mottog Vadstena-konventens tacksägelse för den uthållighet han visat i uppfyllandet af detta naturligtvis med mångahanda vedermodor förknippade uppdrag; Fitz-Hugh betygade ock Vadstena sin tacksamhet för den gunst moderklostret låtit dottern Syon komma till del i och genom de utsände munkarne. Att Johannis vistelse der ute varit förmånlig icke blott för Vadstena klostres växande rykte utan ock bibliotek, i det han i England sannolikt användt sina lediga stunder till skrifning, framgår af Diariets vitsord, att han efterlemnade »mycket godt i skrifter och böcker». Återvände $\frac{4}{10}$ 1416. Afled $\frac{30}{12}$ 1417.(?)

11. **Nicolaus** (de Hærseme); var född omkr. år 1320; nämnes kyrkoprest i Häradschammar 1378; vistades 3 månader med Birgitta i Rom och var en af de förste munkarne i Vadstena. Konventen underrättade 1382 erkebiskop Birger Gregersson, att de beslutit afsända till Rom generalkonfessorn Magnus Petri (3) och Nicolaus; om den senare sades: »magnum usum conversandi in curia habebat et negotiis illis pluries interfuerat». Frågan, som var före, gälde Birgittas kanonisation; några vidare uppgifter om huruvida han denna gång verkligen afrest och om att han förut haft dylikt uppdrag, föreligga ej. Hvad man deremot med visshet vet, är att han och munken Störkarus (12) uppfört munkkonventets byggnad i större dimensioner än

ordensregeln medgaf, och derföre drabbades de 1384 af samma straff, som Finvidus (se 9). Äfven hörde han till de munkar, som $\frac{2}{6}$ 1401 af påfven Bonifacius förklarades ovärdige att förrätta konfessors-syssla (se gen.-konf. 4). Diariets omdöme om honom: »multum laudabiliter vixit omni tempore vitæ suæ», ådagalägger huru man ansåg påfvens dom hafva saknat grund. Afled $\frac{26}{7}$ 1409.

12. **Störkarus**; en af de förste prestmunkarne; delade med munken Nicolaus från Häradshammar så väl omsorgerna för konventsbyggnadens uppförande som ock straffet (1384) för dervid begångna felaktigheter (se 11); gjorde samlingar till en förklaring öfver ordens-regeln, »sicut patet lucide in diversis»; afled efter 5 veckors sjukdom $\frac{1}{3}$ 1416. Strax efter hans död underrättade klostret en prest, herr R. B. om att plats vore ledig, i fall han ville inträda; skulle han vilja vänta, borde han dock besinna, huru vanskligt det vore att föredraga det osäkra framför det säkra. Denne synes icke hafva ingått i klostret.¹

13. **Gregorius Jacobi**; en af de förste prestmunkarne; med Finvidus (9) delade han ansvaret och straffet (1384) för att hafva anlagt munkarnes gård rymligare än ordensregeln medgaf, och med generalkonfessorn Johannes Petri (4, se denne) samt tvenne andra munkar påfvens dom 1401 att vara ovärdig till att bekläda konfessors-embete. Då han $\frac{11}{12}$ 1417 vid 80 års ålder afled, var Diariets vitsord om honom, att han varit en man »af största fromhet och djupt begrundande, som hela nätterna varit försänkt i bön». Han kunde under många år ej sofva annat än i sittande ställning och var alltid iklädd tagel-skjorta. Ej långt före sin död hade han varit kallad till vittne vid undersökningarna angående biskop Brynolfs lefnad.

14. **Martinus Laurentii**; född i början af 1340-talet; enligt hans egen utsago, då han 1417 deltog i vittnesmålen angående biskop Brynolfs heliga lefnad, hade han under 6 års tid »tjenat» herr Nicolaus i Häradshammar (11) och då hört af honom, att Birgitta sjelf sagt det ett stycke i Revelationes handlade om Brynolf; — en af de förste prestmunkarne, förrättade generalkonfessorssysslan, då klostret $\frac{18}{12}$ 1402 till påfven aflät skrifvelse med klagomål mot biskop Knut i Lin-

¹ Af den form, hvori erbjudandet gjordes, skulle man kunna förmoda, att det varit ställt till Linköpings-biskopens kansler, herr Ragvald Basse.

köping, derfore att denne tagit sin släkting, abbedissan Ingegerd Knutsdotter (se abbed. 4 och gen.-konf. 5) i försvar mot de anklagelser konventen mot henne framställt. Afled ²⁹/₈ 1427.

15. **Johannes Petri** (*tre liljor snedt öfver skölden*); född omkring år 1315; kallas i Diariet väpnare; var broder till generalkonfessorn Magnus Petri (3); vistades med Birgitta i Rom och fick då, enligt egen berättelse, uppdrag af henne att anlägga ett kloster »in castro Vazstena», som då var en öde plats. Efter sin återkomst skred han genast till verket; nämnes härads höfding i Kind 1366 samt klostrets ombudsman 1370—1381 och, jemte biskop Thomas i Vexjö samt herr Birger Ulfsson, föreståndare för klosterbyggnaderna från och med 1371. Han anlade äfven munkarnes trädgård. Enligt Birgittas uppmaning anmodade han sin hustru Katarina Brynolfsdotter och sin moder (Elin Karlsdotter?) att ingå i klostret; den förra blef nunna (3); den senare afled i Vadstena och begrofs slutligen i klostret. Johannes Petri och hans hustru deltog i konventens första högtidliga invigning. Deras barn, om hvilka Birgitta lofvat taga värd, afled o såsom unga. Han berömdes för sin fromhet och mildhet; »potius videbatur esse angelus quam homo». Afled ¹⁵/₉ 1405 efter att 8 år hafva varit lam och nästan mällös.

16. **Petrus Sartor**; en af de första 7 lekmän, hvilka inträdde i klostret vid invigningen 1384. Han hade gjort sig redan förut känd såsom en from man. Medan Birgitta vistades i Rom anlände han dit i afsigt att vallfärda till Jerusalem. Birgitta var nödsakad att bedja honom förskjuta henne de penningar han för resan medbragt och sade, att han i Sverige skulle af hennes fränder erhålla betalning. Han lemnade henne penningarna, återvände till Sverige, men efter att hafva der återfått sina penningar, anträdde han ånyo den långa färden och framkom till Jerusalem; han sökte dock hålla denna sin vallfärd hemlig och ville ej med någon tala derom. — »En from man, aldrig sysslolös; än sydde han eller lagade munkarnes kläder, än arbetade han och gräfde i trädgården, än var hans tid upptagen af gudstjensterna; bar alltid tagelskjorta». Afled ¹³/₁₀ 1405 efter 14 månaders sjukdom.

17. **Petrus Johannis Stekare**; var en af de 7 förste lek-männen i klostret; flyttade till Vadstena redan 1374 och invigdes 1384. Var mycket verksam och af stort gagn för

klostret, i synnerhet vid inbindning af böcker och tillverkning af glas. Tillsammans med Finvidus (9) utförde han arbetet med glasfönstren i munkarnes nya kor. Afled ²⁹/₇ 1405.

18. **Ragvaldus Svenonis**; en af de förste lekmännen; invigdes 1384; skicklig skräddare och vagnmakare och i många stycken oumbärlig (»necessarius») för klostret. Då Birgittas skrinläggning frades, skulle han nedtaga en tapet, som han sjelf för denna fest upphängt i kyrkans tak, men föll ned på stenläggningen och afled påföljande natt, ¹¹/₆ 1393.

19. **Martinus Anundi Djeken**; var en af de förste lekmännen; möjligtvis samme Martinus Djeken, som 1368 innehade jord i Bankekinds härad, som han ¹¹/₈ afyttrade till Jens Djeken. Ehuru lekman var han studerad och skref åtskilliga böcker, nämligen »Legendarium» (vinterlängden), »Evangeliarium & Epistolarium» samt ett »Kalendarium». Afled ¹⁷/₈ 1391.

20. **Ingolphus**; en af de äldste lekbröderne; var till yrket kittelsmed. Hans hängifvenhet till den heliga jungfrun kostade honom lifvet. Han hade nämligen medfört till klostret hennes bild, som insattes i det ursprungliga träkapellet. Då detta natten till ¹⁴/₆ 1388 råkade i brand, störtade han sig in midt i lågorna för att rädda bilden, men blef innebränd.

21. **Benedictus**; var gift med Margareta, som blef nunna (se 30) och sannolikt fader till Gertrud Benktsdotter (48), som likaledes var en af de nunnor, hvilka invigdes 1384. Han var en af de äldste lekbröderna. Var skicklig glasmästare samt inöfvade flera af munkarne i glastillverkning, så att de kunde förse både sin egen bostad och kyrkan med glasfönster i stället för att af de världslige köpa den dyra varan. Då han en gång föll ned från en hög ställning och illa skadades, blef han genom handpåläggning botad af Katarina, hvilket sedermera anfördes som bevis på hennes underverk. Blef på alderdomen blind och ofärdig och kunde ej röra sig utan andras hjälp, men ville dock ej begagna sig af den beqvämare bädd, som stod de sjuka till buds. Afled ³/₅ 1404.

22. **Laurentius Boëtii**; med honom börjar längden af munkar, som inträdde i klostret efter den stora invigningen

1384. Var född i Vestergötland och nämnes kyrkoherre i Köping i ett fastebref af $^{20/11}$ 1382; var prost i Vestmanland, då han inträdde i klostret $^{16/4}$ 1385; möjligtvis var det denne Laurentius, som ett tiotal år derefter omtalas i bref från konfessorn i Danzig; denne tackade Vadstena kloster för en del af Birgittas relikier m. m., som munken Laurentius ditfört; var en ibland de fem munkar,¹ som $^{2/6}$ 1401 af påfven Bonifacius IX förklarades ovärdige att bekläda konfessors-embete (se gen.-konf. 4). Diariets omdöme om honom är, att »han lyste af många och stora dygder, var den ifrigaste iakttagare af ordensregeln samt utmärkt predikant; antingen studerade han, gjorde samlingar och skref, eller ock åhörde han bikt och arbetade för själars välfärd». Efter att hafva ett halft år lidit af hosta och feber afled han $^{4/5}$ 1406.

23. Ingevaldus Anundi (*sågsкура på längden*); en af de två första munkar, hvilkas invigning i Diariet omtalas. (Jmfr näst föregående.) Ägde gods i Södermanland; nämnes väpnare $^{18/5}$ 1370; ingaf $^{10/4}$ (och $^{2/8}$) 1375 sin dotter Margareta (6). Gift med Ingrid Karlsdotter, † före $^{6/7}$ 1379, då mannen för henne inköpte grafplats i Juleta kloster, äfvensom för deras dotter Benkta. Skänkte till klostret $^{20/11}$ 1379 jord i Forsa och Björkviks socknar, Södermanland. Nämnes klostrets ombudsman $^{12/10}$ 1384, men hade redan tidigare ($^{17/4}$) varit såsom sådan anlitad. Ingick $^{30/3}$ 1385 och invigdes såsom lekman $^{16/4}$ s. å.; skänkte vid sitt inträde Sundby i Forsa socken, Södermanland, och kallades (1405) »unus de primis intrantibus». Han hade (före $^{14/9}$ 1385) skänkt en gård i Jönåkers härad till en sin sven, men »ångrade detta brott emot både gudomlig och mensklig lag» samt återtog sin gåfva;² att confessor generalis bevittnat denna återkallelse häntyder måhända på, att den

¹ Sid. 80 uppgifves origtigt dessa munkars antal hafva varit 4.

² Samma dag han ingick i klostret skänkte han en gård till en enskild person; då ingen ändring deri synes hafva skett, var han sannolikt berättigad enligt lag att ännu i sista stunden före sin invigning förfoga öfver denna sin egendom.

skett till klostrets förmån. Cecilia Anundsdotter, gift med Karl Öra, var sannolikt hans syster; hans brorssöner, Anund och Torsten Nilssöner, stadfäste ^{20/4} 1399 sin affidne farbroders alla gåfvor till Vadstena kloster. Afled ^{31/7} 1391; »a pueritia sua fuit in obsequio sanctæ Birgittæ, adhuc ipsa vivente, et mariti sui et cognationis eorum».

24. **Tydekinus**; var född på Sjælland; sannolikt prest i Upland, då han ^{21/1} 1386 vigdes till munk (diakon). I början af sin vistelse i klostret skref han flitigt, »Collectarium», »Hymnarium» och många andra böcker. Då han ^{17/10} 1413 steg upp för att deltaga i morgongudstjensten, blef han hastigt sjuk utan att förut, enligt berättelse af den munk, som bodde i cellen bredvid, hafva varit illamående; han fördes in i sjukrummet, der han kort derefter afled. Man fann då, att han plägade bära en ovanligt sträf tagelskjorta. »Fuit optimæ conversationis.»

25. **Karolus Ketilvasti**; invigdes ^{26/8} 1386 till prestmunk (diakon). Då han ^{16/4} 1436 afled, sades om honom endast: »vir simplex et ætate decrepitus».¹

26. **Johannes Svenonis**; nämnes första gången ^{18/11} 1382, då han såsom kanik i Strengnäs jemte domprosten derstädes vidimerade ett testamente till domkyrkans förmån; invigdes ^{25/8} 1387 till munk, ibland diakonerna. Afreste ^{28/9} 1390 tillsammans med generalkonfessorn Magnus Petri (3) och munken Andreas Olavi (6) till Rom, för Birgittas kanonisation, men afled på färden i Thorn ^{4/11} s. å. »Utmärkt predikant och stor vältalare.»

27. **Johannes Karoli**; invigdes bland prestmunkarne ^{25/8} 1387; hade studerat vid universitetet i Prag. (Anses af v. Stierman vara samme man, som Johannes Caldarini, decretorum doctor, hvilken i Prag 1376 skref en Bibel-konkordans; måhända har Johannes Karoli afskrifvit detta arbete; slutet skrefs dock af Magnus Andreæ, scholaris in clastro Vadstenensi 1399.) Afled såsom diakon ^{14/10} 1388. »En god och from prest.»

¹ Benzelius har i sin upplaga sid. 78: »Karolus Offonis (!) diaconus» i st. f. K. officio d.

28. **Andreas Lydekini**; var skolföreståndare i Örebro, då han ²⁵/₈ 1387 vigdes till munk. (En person med samma namn omtalas 1382 såsom gårdsegare i Upsala; möjligtvis var det denne.) Afled i nästan alla munkarnes närvaro ²⁵⁻²⁶/₈ 1410, efter att i tre år hafva lidit af febersjukdom. Var mycket arbetsam och skref många böcker, predikningar m. m. för konventet; gjorde ock anteckningar i och för Diariet. »En i umgänget särdeles fridsam man och sträng iakttagare af ordensregeln.» I ett bref, hvori hans begrafning omtalas, kallas han »unus de senioribus et potioribus fratribus».

29. **Ericus Johannis**; se Generalkonfessorer, 5.

30. **Nicolaus Laurentii**; invigdes på samma gång som nästföregående, ²⁸/₁₁ 1389, i närvaro af drottning Margareta, med stort följ, samt biskoparne i Linköping, Strengnäs, Vesterås och Vexjö; leebroder. Afled ²²/₉ 1417; »vir vite venerabilis».

31. **Ericus Gudmundi Buza**; född i Småland; prost i Finveden; invigdes till prestmunk ²⁶/₃ 1390. Sändes ¹/₅ 1394 jemte Magnus Petri, f. d. generalkonfessor (3), och Lucas Jacobi (36) till Italien för att anlägga klostret vid Florens (Paradisus). Magnus Petri afled i Florens; då de andra båda munkarne i slutet af 1396 anträdde återfärden, erhöilo de af påfvns advokat, doktor Peter af Pisa, samt kardinalen Philippe d'Alençon intyg om sina bemödanden att äfven i Rom anlägga ett birgittinkloster, hvilka dock denna gång ej kröntes med framgång, »för denna tidens onskas skuld». Den förre tillade i sin skrifvelse till Vadstena, att kraftigare medverkan erfordrades af konungen och drottningen i Sverige äfvensom af presterskapet och adeln. — På hemfärden stannade de i klostret vid Danzig för att undervisa konventen i tilläggena till regeln. Ehuru detta kloster uppmanades från Vadstena att återsända Ericus, qvarhölls han der länge i afvaktan på utnämningen af en ny stiftsbiskop, som skulle, sannolikt tillsammans med Ericus, förrätta invigning af munkar. Han afled i Vadstena ²⁴/₅ 1402.

32. **Katillus Thorberni**; född i Danmark; blef ⁴/₈ 1392 invigd till leebroder, men sedan befordrad till diakon samt slutligen — »ut tunc moris erat», säger Diariet — till prestmunk. Anmodades af konventen att jemte Johannes Petri (10) begifva sig till England för ett birgittinklosters anläggande

derstädes. Afresan skedde $\frac{5}{4}$ 1408. Katillus stannade der ända till 1421. Den $\frac{31}{3}$ utfärdade det nyanlagda klostret Syon pass för honom till hemfärd, utbedjande skydd icke blott för hans person utan ock för de »ting och böcker», som han från England medförde. I början af sin vistelse i England hemsände han till generalkonfessorn Ericus Johannis (5) en utförlig redogörelse för de förslag, konung Henrik IV i England och den engelske riddaren Fitz-Hugh till påfven framställt om klosteranläggningen. Från Vadstena erhöll Katillus uppmantrande bref under sin långa frånvaro, och bref från Syon efter hans hemkomst visa, att man der erkände sin stora tacksamhetsskuld till honom. Aflod $\frac{22}{s}$ 1442.

33. **Thorirus Andrea;** möjligtvis den person med samma namn, som 1375 omtalas såsom tillhörande en småländsk släkt; invigdes $\frac{4}{s}$ 1392. Var en bland de 5 munkar, som 1401 af påfven Bonifacius IX dömdes ovärdige att beklåda konfessors-embete (se gen.-konf. 4). Munken Lucas Jacobi (36), som sedan 1394 vistats i Rom, skref derifrån till Vadstena med begäran, att Thorirus måtte utsändas för att medfölja Lucas till Florens, der ett birgittinkloster skulle anläggas. I September 1402 afsändes han tillika med generalkonfessorn Ericus Johannis (5) till Rom i åtskilliga ärenden; efter det att han varit der närvarande, då Lucas afsade sig befattningen såsom ordens konservator, begafvo sig dessa båda till Florens. Thorirus återvände i början af Augusti 1405 till Vadstena. Han skref klostrets Diarium och fortsatte det till år 1414. Han berättar sjelf, huru han kort efter hemkomsten 1405, då det var hans tur att förrätta messan, plötsligt sjuknade vid altaret, uttröttad af den mödosamma färden. Omkring $\frac{15}{9}$ 1406 utsändes han ånyo till Florens och återkom $\frac{30}{6}$ 1408. Ännu en gång, $\frac{20}{12}$ 1414 begaf han sig till Rom; denna färd utsträcktes äfven till Konstanz, der han vid kyrkomötet skulle bevaka ordens intressen. Han meddelade klostret redogörelser från kyrkomötet. $\frac{4}{5}$ 1415 skildrade han de kyrkostrider, som vid mötet utkämpades så väl i anledning af John Wycliffes läror som emot Hus och Hieronymus af Prag. Han var då sjuk och skadad i högra foten; äfven hans tjenare Simon hade insjuknat, hvarföre han bad generalkonfessorn att sända någon annan tjenare till Konstanz med en god häst för hans återfärd. Hans vistelse i Konstanz blef dock långvarigare än han beräknat. 1416 sände konventen till honom Johannes Hildebrandi (56), emedan man väntade, att hans andre medhjelpare Lucas snart skulle aflida; på samma gång erhöll han uppdrag att låta gravera ett stort sigill för klostrets räkning¹ samt att utverka kyrkomötets medgifvande för klostret att meddela indulgens

¹ Sannolikt är det detta sigill, som anträffas under klostrets urkunder fr. o. m. 1419.

åt pilgrimer, som från aflägsna orter dit anlände. På hemfärden uppehöll han sig någon tid i Marienwalds kloster vid Lübeck, der han synes hafva tillsammans med Lucas verkat för regelns upprätthållande. Han insjuknade i Malmö; då han återläts, utkom ej blod, men han var fri från plågor, hvarföre hans följeslagare Andreas Jacobi (54), som några år vistats i Mariebo, efter framkomsten till Jönköping anskaffade ett fartyg, som skulle föra honom derifrån till Vadstena. Det uppstod dock så stark storm, att man ej vågade sig ut. Han afled $\frac{9}{9}$ 1418 i Jönköping. Andreas Jacobi förde hans stoft till Vadstena, der det »mottogs med tårar».

34. **Ragvaldus Olavi**; invigdes till leebroder $\frac{4}{8}$ 1392 och afled $\frac{8}{10}$ 1431; »vir magnæ devotionis et innocentie».

35. **Petrus Johannis**; prest vid Strengnäs domkyrka och sedermera skolföreståndare i Örebro. Invigdes $\frac{1}{5}$ 1393. Var prior, då $\frac{28}{10}$ 1400 presten från Linköpings stift Sten Stenarsson af munkkonventet utsågs till klostrets ombud i Rom. Då konventen $\frac{7}{12}$ 1400 medgaf på vissa vilkor stadsrätt åt den på klostrets mark belägna byn, kallades han »konfessor». Det omtalas äfven, att han blef vald till generalkonfessor, men afsattes af abbedissan Ingegerd Knutsdotter (se abbed. 3). Diariet omtalar ej hans val. I slutet af 1401 tillträdde Ericus Johannis (5) embetet. Sannolikt är, att Petrus några månader under pågående schism i klostret skötte generalkonfessorns kall. Af-sändes $\frac{8}{7}$ 1410 tillsammans med den nämnde Ericus Johannis och Laurentius Öjarsson (42) för att visitera klostret vid Reval. Efter återkomsten derifrån synes han hafva blifvit anmodad från Reval att ånyo begifva sig dit, men hindrades på grund af ålder och svaghet äfvensom af förbud från konungen att lemna klostret. Men $\frac{2}{1}$ 1416 åtföljde han likväl Ericus och Gerhardus Andree Ryning (53) till Laaland för att anlägga klostret Mariebo. Då följande år tvenne andra munkar från Vadstena dit anlände, blef han återkallad till sitt kloster, men meddelade konventen, att konungen icke tillät någon att lemna den unga klosterstiftelsen före hans återkomst från en resa. Han anhöll om vidare föreskrifter från Vadstena. Han blef slutligen af konventen i Vadstena utnämnd till konfessor i Mariebo, der han afled $\frac{22}{1}$ 1427. Han hade dock äfven i Vadstena uträttat många ting; klostret erkände sin tacksamhetsskuld till honom särskildt derföre, att han förmått rikets magnater att bekosta klostrets pelare (pilarii), »som kanske annars blifvit ofullbordade».

36. **Lucas Jacobi**; till börden spanior; invigdes $\frac{1}{5}$ 1393 till lekbroder i Vadstena. Hans vistelse der blef kort, ty redan årsdagen derefter — om man får tro Diariets tidsuppgifter, hvilka dock stundom äro osäkra — sändes han jemte f. d. generalkonfessorn Magnus Petri (3) och Ericus Gudmundi (31) till Italien för att anlägga det Florentinska klostret Paradisus. Det hvilat ett visst dunkel öfver hans vistelse i Vadstena. Abbedissan Ingegerd Knutsdotter (se abbed. 3) anklagades för att hafva hållit honom dold i nunneklostret samt utrustat honom med en stor summa penningar för att i Rom motarbete ordens bästa. Hans verksamhet der synes dock i stället hafva gått ut på att gagna birgittinerne. Han blef i Rom ordinerad till prest och uppflyttades derefter till diakon inom orden. Då han — möjligen i Krakau — sammanträffade med biskop Mathias derstädes, hvilken synes hafva hyst oro för att det skulle gå med birgittinerne, som med så många andra klosterordnar, nämligen att hastigt råka i förfall genom olydnad mot regeln, kunde han meddela lugnande underrättelser från ordens moderkloster. Om hans bemödanden att i Rom upprätta ett ordenskloster, se Ericus Gudmundi Buza (31). Lucas Jacobi, som blef en af birgittin-ordens mest nitiske befrämjare och hade tillfälle att under sin långa vistelse i Italien begagna sig af det stora inflytande han vid kurian egde, blef af påfven Bonifacius IX utsedd till ordens konservator $\frac{2}{6}$ 1401. Det heter i påfvens fullmakt, att den utfärdats »icke i följd af hans eller någon annan persons anhållan, utan blott på grund af påfvens välförtjenta nåd», hvilka ord — så vida fullmakten är äkta — antyda, att abbedissans intrigspel af Lucas blifvit fortsatt i Rom. Han afsade sig i Rom konservatorsbefattningen $\frac{22}{4}$ 1403 och utverkade en bulla af Bonifacius IX, dat. $\frac{4}{5}$ s. å. som ännu Messenius hade i godt minne, hvilken förklarade, att birgittinerne skulle vara förpligtade till regelns efterlefnad »in virtute sanctæ obedientiæ», hvilket innebar en lindring i de förut gällande straffbestämmelserna, som afhöllo många från att i orden inträda. Han blef den egentlige grundläggaren af klostret Paradisus vid Florens och dess generalkonfessor. Han bevakade dock äfven under sin verksamhet för detta kloster hela ordens intresse, hvilket framgår af bref till Vadstena. Han var angelägen att erhålla originalen till privilegierna, då afskrifter kunde vara tillräckliga i Vadstena, och utverkade af Bonifacius deras bekräftelse $\frac{4}{5}$ 1403 äfvensom tillåtelse för orden att anlägga nya kloster; han framhöll nödvändigheten af att vid underhandlingar med kurian alltid hafva penningar till hands samt att ej i orden intaga personer af oäkta börd, hvilket erfarne män inom kyrkan afrådt; han gaf ett uttryck åt sina farhågor för sådant kamratskap med orden:

»Quod nova testa capit
inveterata sapit.»

Om hans anseende blifvit rubbadt under klostrets tvister med abbedissan Ingegerd, förmärktes dock icke derefter något misstroende från klostrets sida emot honom. Lucas var jemte Thorirus Andreæ klostrets ombud 1416 i Konstanz, der han insjuknade, så att man misströdade om hans tillfrisknande. Omkring 1418 synes han hafva besökt birgittinklostren i Danzig och vid Lübeck. Slutligen, efter att hafva förskaffat medgifvande af påfven Martinus V, ^{23/7} 1427, till att generalkapitel skulle hållas i Vadstena, infann han sig ånyo i moderklostret ^{21/5} 1429 och höll kapitlet derstädes. Vid återfärden insjuknade han i Bohus och afled ^{4/12} s. å. Han blef begravnen i Kastelleklostret i Kungelf, hvilket tillhörde den med birgittinerne närbeslägtade augustin-orden.

37. **Sten Stensson** (*två bjelkar*); riddare (1370), son af marsken och riddaren Sten Thuresson och Ingeborg Nilsson (*oxenstjerna*). Då han för sin ingift skänkte ^{27/1} 1395 klostret Blacksta och Sten i Blacksta socken, Ålspånga och hvad mera han ägde i Bettna socken, Gryta i Gryta socken, Södermanland, den hälft han ägde i Piteå fiske i Norrbotten, Alarp och »Betzlaberg» i Sjögestads socken, Nässja i Nässja socken och Granby i S. Pers socken, Östergötland, samt alla sina egendommar i Väreud, Vireda socken och »Romblaborgs» fögderi, Småland, voro hans halfbröder, riddarne Arvid och Jöns Benktsöner sigillvittnen.

Försträckte konung Albrekt en betydlig penningesumma, som gäldades 1370; var lagman i Vestmanland 1374 samt häradshöfding i Bankekinds härad 1377 och riksråd 1378. Skänkte jemte andra fränder ^{8/1} 1380 till klostret Högstena gård, Västergötland. Bekräftade, tillsammans med andra riksråd, ^{11/7} 1382 stadgan om Vårfrupeningens erläggande till Vadstena kloster. Skänkte i själagift för sig och sin afidna hustru Katarina Lafrinzdotter (*örnsparre*), dotter af häradshöfdingen i Öster-Rekarne Lars Sonesson och Cecilia Ulfsson, Skälarp, Bosared och Tornaryd i Västergötland; då han ^{31/3} 1387 uppsatte sitt

testamente, tillade han 100 mark sv. penningar. Äfven till Bondakyrkan i Vadstena skänkte han $\frac{25}{3}$ 1395 några gårdar, som tillhörde honom och hans svärmöder, nyssnämnda fru Cecilia Ulfsson (lejon). Invigdes $\frac{20}{4}$ 1395; afled $\frac{1}{3}$ 1431; »circa Olavi inante coepit obmutescere, nec postea convaluit; fuit in seculo miles egregius». Margareta Claesson säger i sitt Chronicon: »lifde här ärlika och väl och dog sääl».

Tvenne söner Sten och Ulf afledo före 1391; i släktböcker från 1500-talet omtalas ock en dotter Birgitta, som skulle hafva varit nunna i Vadstena.

38. **Stephanus Laurentii**; invigdes $\frac{20}{4}$ 1395 till lekbroder; gjorde tjenst under många år såsom skräddare och urmakare;¹ på gamla dagar befriades han från detta arbete, men sysslade då i köket med matkärlens rengörande o. d. Afled $\frac{14}{3}$ 1448. »Bonus zelator et observator regulæ Salvatoris».

39. **Stephanus Petri**; prest. Omtalas såsom Vadstena klostrets ombudsman 1391—1402. Var broder till soror ab extra Ingeborg Petersdotter (3). De båda syskonen skänkte till klostret alla sina egodelar, då de ditflyttade. Hvilket år Stephanus vigdes till munk, är ej känt. Troligtvis skedde detta kort efter 1402. Diariet omtalar den möda han underkastade sig för att skydda klostrets egendomar gent emot »fogdar och andra Belials söner, som då tyranniserade folket». De hotade ombudsmannen med döden, men han betedde sig manligt. Han inberättade ock till biskop Knut i Linköping huruledes klostrets egna landbor tredskades i fullgörandet af sina skyldigheter till klostret. Biskopen förbjöd presterskapet att meddela nattvarden åt sådana personer. Afled $\frac{12}{9}$ 1403.

[40. **Ericus**. Vadstena-Diariet omtalar 1403 att »frater Ericus» blifvit året förut utsänd till Rom. Utan tvifvel åsyftas härmed generalkonfessorn Ericus Johannis, fastän, mot vanligheten, ej hans embetstitel här blifvit använd. (Se gen.-konf. 5).]

¹ 1417 hade Vadstena kloster utsändt så många af sina munkar till dotterklostren, att endast 5 voro kvar hemma; ibland dem var Stephanus den ende, som var vid hälsa; de andra 4 kunde af ålder och sjukdom ej förrätta någon tjenst.

41. **Johannes Johannis**; son af Johannes Guldsmed i Kalmar; var född omkring 1362; prest. Huruvida han är densamma, som en prest med samma namn ifrån Linköpings stift, hvilken såsom notarius publicus ^{28/10} 1400 utfärdade ett intyg, att en annan prest från samma stift, Steno Stenari, blifvit efter Stephanus Petri (39) utsedd till klostrets ombudsman, kan ej med bestämdhet sägas. Före sitt inträde i klostret ombesörjde han åtskilliga klostrets uppdrag; då han en gång för sådant ändamål vistades i Hofgården (»castrum Hoff») i Göstrings härad, blef han gripen af klostrets ovänner, hvilka abbedissan Ingegerds frände, biskop Knut, enligt klostrets anklagelseskrift 1402 till påfven, uppeggat till att förfölja klostrets landbor och tjenare. Han hölls fången i 14 dagar till dess han slutligen genom egen fintlighet lyckades fly derifrån. Invigdes ^{29/5} 1404 till diakon. Utsändes ^{5/9} 1407 jemte Laurentius Öjari (42) till det under byggnad varande klostret vid Reval, Marienthal, för att undervisa munkar och nunnor i Salvators-regeln. De återkommo derifrån vid Brit-messo-tid året derpå. 1413 kom bref från Marienthal med begäran, att Johannes måtte ånyo ditsändas, men det svarades, att detta ej kunde ske, enär redan förut många blifvit från Vadstena dit utskickade. Ehuru det då sades om honom: »non voluit limina monasterii desiliri», måste han ännu två gånger begifva sig af till främmande land. 1415 gälde färden, — tillsammans med Magnus Hemmingi (55), 4 nunnor och 3 noviser, — klostret Syon i England (se nunnor, 53), och sedan han derifrån ^{28/7} 1416 återkommit och blifvit i konventet upptagen, ehuru hans plats intagits af en annan munk, dröjde det knappt 1 år, innan han och munken Asmundus (58) affärdades ^{24/6} 1417 till Mariebo, för att der vistas en treårs-period. De framkommo dit ^{22/7} och blefvo »med välvilja mottagna». Han afled i Vadstena vid 84 års ålder ^{29/3} 1446. Skref åtskilliga böcker, bland andra »Bonaventura super Lucam», »Vitæ Patrum» och »Revelationes beatæ Birgittæ»; sistnämnda afskrift förvaras nu i Lunds universitets bibliotek.

42. **Laurentius Öjari**; hade sannolikt varit bosatt i Upland innan han ^{3/5} 1405 blef invigd till lekmannamunk i Vadstena. Utsändes ^{5/9} 1407 till Marienthals kloster vid Reval tillika med Johannes Johannis (se 41). Det gälde då att i det nya klostret meddela undervisning i ordens-regeln. Han återkom efter ^{7/10} 1408, men blef åter ditsänd ^{8/7} 1410 jemte general-konfessorn Ericus Johannis (se gen.-konf. 5) och tvenne munkar för att undersöka huru regeln efterlefdes. Han afled i Vadstena ^{26/4} 1417.

43. **Stephanus Liogasson**; utöfvade stenhuggareyrke; vigdes till lekbroder $14/3$ 1406. Utsändes $17/9$ 1412 jemte prestmunken Karolus Andreæ (51) samt 2 nunnor och 2 noviser (se nunnor, 19) till Marienthal vid Reval för att befrämja klosterstiftelsen derstädes. Munkarne återkommo $18/6$ 1414. Efter ett halft århundrades klosterlefnad afled han $6/10$ 1455.

44. **Olavus [Jacobi?]**; till yrket jernarbetare, sannolikt bosatt i Upland; invigdes samma dag som näst föregående, $14/3$ 1406. Liksom denne handtverkare blef äfven Olavus utsänd tillsammans med en prestmunk, Andreas Jacobi (54), samt 3 nunnor till ett utländskt kloster, nämligen Mariebo på Laaland, för att tillse det ordensregeln iakttogs. Både nunnorna och han synas hafva kvarblifvit der till sin död. (Se nunnor 103, 104).

45. **Nicolaus Petri**; [skölden klufven, högra fältet schackrutadt]; son af lagmannen i Vestergötland Peter Johansson Djeken och Katarina Eriksdotter [sparre]; prest. Egde en gård i Vadstena samt gods så väl i Östergötland som i Vartofta i Vestergötland. Dessa dels sålde, dels bortskänkte han före sitt inträde i klostret. Invigdes $3/8$ 1406 och intog den plats, som kort förut $4/5$ blifvit ledig genom Laurentii Boëtii (22) död. Den gård han egde i Vartofta skänkte han till Gudhems kloster i ingift för en nunna, men ansåg nödigt att sedermera utverka sig medgifvande dertill af en qvinna, som i munkarnes tal-port i Vadstena tillkännagaf sig afstå från alla anspråk. Afled $19/9$ 1448 »receptis sacramentis et omnibus fratribus sibi assistentibus».

46. **Tyrnerus Andreæ**; prest från Åbo stift; invigdes jemte de tvenne nästföljande $6/11$ 1407. Han afgaf i Vadstena $29/5$ 1417, på anmodan af biskop Magni i Åbo prokurator, ett

utförligt intyg om, att konung Magnus Eriksson skänkt cisterciensklostret Padis, i Revals stift, patronatsrätten till Borgå kyrka. Efter en lång tids aftynande afled han ¹⁸/₁₁ 1435. Det berättades om honom, att han i 26 år led af våldsam rheumatisk hufvudvärk, men då han efter ingifvelse anropade »beatus confessor magister Petrus» (Olavi), skedde det underverket, att han blef fri från sin plåga.

47. **Ulpho Birgeri**; se Generalkonfessorer, 6.

48. **Nicolaus Elavi**; född i Vestergötland; invigdes ⁶/₁₁ 1407 och upptogs bland diakonerne. Utmärkt sångare. Afled ⁷/₅ 1443.

49. **Magnus Nicolai**; född på Öland. Företog 1406—1407, ehuru mycket ung, en pilgrimsgång öfver Rom till Jerusalem; invigdes kort derefter ²²/₁ 1408 till lekbroder, men afled redan ¹⁰/₉ s. å. »Var mycket from och ödmjuk i sitt umgänge och ehuru blott en yngling, dock mognad till sina seder».

50. **Petrus Olavi**; var kyrkoprest i Kils socken, Nerike, då han ⁷/₆ 1408 invigdes till prestmunk i Vadstena. Möjligtvis är han samme Petrus Olavi, korprest i Strengnäs, hvilken 1399 omnämnes i tvenne vittnesbref. Var en flitig skrifvare och efterlemnade vid sin död, som inträffade ¹⁹/₅ 1438, »Ordinarium in choro» (messordning), magister Mathie »Expositio super Apokalipsin» samt theologernes vid konciliet i Basel afgifna förklaringar öfver vissa ur Birgittas Revelationes utdragna artiklar.

51. **Karolus Andrea**; född omkr. 1370; omnämnes ¹/₅ 1404 såsom sigillvittne, då Anders Eriksson på Hisingen utfärdade gåfvobref till Vadstena kloster; var då kyrkoprest i Sköfde;

kanik i Skara. Invigdes $\frac{4}{8}$ 1409. Åtföljde $\frac{8}{7}$ 1410 generalkonfessor Ericus Johannis (5) och tvenne andra munkar till Reval för att visitera klostret derstädes. Begaf sig $\frac{17}{9}$ 1412 ännu en gång dit i sällskap med Stephanus Liongasson (43) samt 2 nunnor och 2 noviser för att pådrifva klostrets fullbordande. I Reval insjuknade han; sjukdomen räckte i 18 veckor och försvagade så hans krafter under återfärden, att han några få dagar efter sin hemkomst afled, $\frac{18}{6}$ 1414. Under sin vistelse i Reval afskref han åtskilliga böcker.

52. **Johannes Haquini** (3 sparrar). Hans fader Haqvone Benktsson, möjligen halfbroder till nunnan Katarina Bryniölsdotter (3), var gift med Ingrid, syster till Birgers i Lårbohustru Ingeborg Nilsson (soror ab extra, 10). Johannes var sålunda syskonbarn med generalkonfessorn Ulpho Birgeri (6); hans syster Margareta var gift med väpnaren Gudmund Gregersson (*nedvänd sparre*), häradshöfding i Gullbergs härad. Nämnes, bland sigillvittnen, $\frac{2}{11}$ 1405 skolmästare i Söderköping och $\frac{31}{10}$ 1407 kanik i Linköping, hvilken senare befattning han innehade vid sin invigning till munk $\frac{1}{2}$ 1411. Han utsändes $\frac{10}{12}$ 1418 tillsammans med Johannes Hildebrandi (56) till Rom pro reformandis privilegiis et indulgentiis ordinis. Konung Erik sände med dem bref till den nyvalde påfven Martinus V; dessutom medförde de afskrifter af privilegierna, hvilka skulle bekräftas. Det förefaller som om icke mycket uträttats med denna beskickning. Johannes Haquini blef sjuk (— möjligtvis gäller dock detta Johannes Hildebrandi, enär endast initialerna äro i urkunden utsatta —) de andra svenskarne, som vistades i Rom, voro upptagna af sina studier, och penningar synas hafva fattats. Den försigtighet de båda munkarne iakttog i afseende på privilegiernas hemlighållande, försummades af andra, och man ansåg detta hafva ökat oviljan mot orden. Johannes Haquini återkom till Vadstena i början af 1420. Aret derpå, då den lastbare erkebiskopen Johannes Jerechini blifvit skild från sitt embete, aflemnade domkapitlet förslag till konungen angående efterträdare. Bland de tre, som föreslogos, utsåg konungen Johannes Haquini. Af bevarade skrivelser till andra kloster kan man se, att munkarne ansågo

det detta val lände deras konvent till utmärkelse, ehuru de ock uttryckte sin saknad öfver hans afgang; »credimus eum velut alterum Joseph ante nos in Egiptum præmissum, ut eo mediante securius conservemur.» — Han vigdes till erkebiskop ^{28/6} 1422 af biskoparne i Linköping, Skara och Strengnäs, i munkarnes kor. Vid skildringen här af tillade Diariet en önskan, att detta icke måtte medföra någon fara för klostret, emedan någon biskop ej egde rätt att inträda i klostret annat än vid visitation eller invigning af klosterfolk. Det spred sig ock snart ett rykte om, att exkommunikation förkunnats öfver klostret. Emellertid afreste Johannes till Rom för att mottaga pallium; på hemvägen besökte han Mariebo kloster och efter hemkomsten meddelade han klostret i Vadstena åtskilliga råd i afseende på val af prokurator i S. Birgittas hus äfvensom förmaningar att taga bättre vård om dotterklostret Mariebo. ^{31/3} 1425 infann han sig i Vadstena; biskopen i Linköping Knut Bosson var då »ad peragenda divina inhabilis et suspensus», hvarföre metropoliten anmodades att förrätta der förestående invigningar. Till den plats han sjelf innehafte, vigde han presten Clemens (68) från Vesterås stift; dessutom invigdes tvenne nunnor, bland hvilka Katarina Gudmundsdotter (119), dotter af hans ofvannämnda syster Margareta. Såsom erkebiskop utvecklade han mycken verksamhet till så väl det vidsträckta stiftets som domkyrkans bästa. Med Vadstena kloster uppgjorde han ^{4/10} 1426 en öfverenskommelse att mot erhållandet af fjerdedelen af den inom stiftet hopsamlade »Birgitta-penningen» upprätta till Birgittas ära ett altare i domkyrkan och underhålla gudstjensten der. Han afled ^{9/2} 1432. — Ett porträtt af honom berättas hafva funnits i S. Birgittas hus i Rom. Det sigill han såsom *erkebiskop* begagnade, finnes afbildadt å medföljande plansch. Så väl detta som de trenne till *biskopar* upphöjde Vadstenamunkarnes sigill — likaledes der afbildade, — visa, att de alla i sina sköldar bevarade det birgittin-kors de såsom munkar burit.

53. **Gerhardus Andreae Ryning;** tillhörde en dansk släkt, hvaraf åtminstone tvenne bröder flyttat öfver till Öland, nämligen Gerhardus, som blef fogde på Borgholm, och hans broder Peter, som der efterträdde honom. Nunnan Anna Claesdotter (115) var deras syskonbarn. Gerhardus nämnes såsom fogde ämnu ^{25/4} 1412; han vigdes till munk ^{6/11} s. å. Under sin fogdetid tillvällade han med orätt kronan gården Färjestaden på Öland; han erkände sedan, att denna gård rätteligen tillhörde herr Kristiern Nilsson (*vase*), som ärfte den efter sin svärmoder fru Katarina Glysingsdotter, och bad konungen »vakta sin själ och min» samt återställa gården till dess rätte egare. Herr Kristierns son Karl qvitterade slutligen (1434) penningar, som Gerhards broder för dennes räkning betalt för lidna förluster. ^{2/1} 1416

åtföljde han generalkonfessorn Ericus Johannis (5) och munken Petrus Johannis (35) till Laaland för anläggandet af Mariebo kloster; ansågs af konventen i Vadstena särdeles lämplig att, på grund af den ynnest han hos konungen åtnjöt, utverka för klostret en rekommendationsskrivelse från honom till påfven och kyrkomötet. Han yttrade flera gånger sin längtan att få återvända hem och fruktade, att ej något rum skulle i Vadstena hållas ledigt för honom. Slutligen återvände han i början af 1420. Konventen i Mariebo gifvo honom de bästa vitsord och önskade, att han hade stadnat qvar. Härpå svarade man från Vadstena, att »förr kunde de hårdaste stenar mjukna än hans hjerta dertill bevekas». »Med konventets vetskap» begaf han sig ^{22/8} 1434 till Dantzig för att söka bot för benbrott; der afled han ^{27/10} s. å. och begrofs i birgittinklostret.

54. **Andreas Jacobi.** Var 1406 altarprest i Linköpings domkyrka; köpte 1409 såsom sakristan några hus, belägna på sakristietomten; deltog i den protest domkapitlet ^{24/12} 1409 afgaf mot den af konciliet i Pisa afsatte påfven Gregorius XII, till förmån för den nyvalde påfven Alexander V; innehade S. Annas prebenda och var en af de fyra prester kaniken Johannes Hildebrandi (sederm. munk, 56) utsåg till sina ställföreträdare, då han 1414 anträdde sin studieresa till Rom. Samma år blef han ^{4/11} invigd i Vadstena; var korprest (choralis) hans fader Jacobus, som i början af följande år uppehöll sig derstädes några veckor, afled derstädes och blef begrafven i klostret. Andreas, som då förde anteckningarna i Diariet, kallade sig sjelf då ännu novis, och uttryckte sin önskan att en gång begrafvas invid sin fader. Utsändes ^{7/10} 1416 jemte Botilda Petersdotter (se 92) m. fl. till Laaland, för Mariebo klostres anläggande. Johannes Hildebrandi (se ofvan), som då såsom munk blifvit afsänd till Konstanz, skref derifrån hem, att han ansåg Andreas »oerfaren och oskicklig» till ett sådant uppdrag. Måhända var detta anledningen till att klostret följande år anmodade konventen i Mariebo att genast återsända honom; äfven han sjelf erhöll kallelse, dat. ^{10/8} 1417, att skyndsamt återvända; såsom orsak angafs munkarnes fätalighet i Vadstena. Kort derefter var man dock betänkt att låta honom åtfölja Johannes Hildebrandi till Konstanz, men denna plan fullföljdes ej, enär Johannes skref till Vadstena, att Gerhardus Ryning (53) ej ensam ville kvarblifva i Mariebo; äfven Andreas skref derom till generalkonfessorn. Andreas återkom till Vadstena ^{12/9} 1418. Efter sin återkomst skref han tacksägelsebref till munkarne i Mariebo och meddelade dem på samma gång underrättelse om Thoriri Andreae (se 33) död, tilläggande:

»Fama repleta malis
velocibus evolat alis.»

Var sacrista, men nedlade befattningen ^{21/9} 1436. Afled ^{30/6} 1438. Var skicklig och flitig i att korrigera de böcker, som användes i koret (psalteria, antiphonæ, gradualia och legendæ); konstruerade uret i dormitorium och iordningsatte ett annat i mellangången. »From och tålig i regelns efterlefnad.»

55. **Magnus Hemmingi.** Då den engelske riddaren Henrik Fitz-Hugh, efter sitt besök 1406 i Vadstena, derifrån hemvände med afsigt att bereda birgittin-orden plats äfven i England, åtföljdes han af, eller mottog i sitt hemland kort derefter Magnus Hemmingi, som då var capellanus i Vadstena. Denne bidrog att understödja planen, men återvände till Vadstena, då verkställigheten dröjde. 1408 utsändes tvenne munkar (Johannes Petri, 10, och Katillus Thorberni, 32). 1415 skrefvo konventen till dem, att Magnus nu blifvit upptagen i deras brödraskap samt att de ernade utsända honom till dem, med förhoppning, att han måtte blifva väl mottagen. Afresan egde rum ^{20/5} 1415 tillsammans med 4 nunnor, 3 noviser och munken Johannes Johannis (41; se nunnor, 53). Magnus afled sannolikt i Syon.

56. **Johannes Hildebrandi;** var son af borgaren i Söderköping Hildebrand Cruse och dennes hustru Elisabeth. 1403 ^{7/3} nämnes han såsom prest inom Linköpings stift samt »notarius publicus imperiali auctoritate». Var 1406 kanik i Linköping; då hans moder blifvit enka, skänkte hon och sonen Johannes 100 guldnobler m. m. till grundläggandet af S. S. Petri et Pauli kapell och altare i Linköpings domkyrka. Hans broder Gerlacus var sannolikt den förste konfessorn i Marienthals kloster. Han kallas nämligen 1418 »pater monasteriorum in M». Släkten härstammade troligtvis från Estland. Johannes Hildebrandi var en språkkunnig och mäktig lärd man. Redan några år innan han inträdde i klostret, var han (1413) dess

ombud vid en testamentstvist; detta så väl som hans ofvan nämnda befattning såsom notarius publicus bevisar hans juridiska bildning. För att fullfölja sina »skolastiska studier» samt af vördnad för Rom, begaf han sig dit »och annorstädes» i början af år 1414. Innan han lemnade Sverige, utsåg han $\frac{8}{3}$ s. å. fyra prester, som under hans bortovaro skulle sköta hans göromål och vara hans ombud. Helt visst hade han redan då fattat beslut att blifva birgittinmunk. Från sina många resor har han lemnat efter sig en mängd anteckningar; han afskref både egna och andras brevexlingar samt uppköpte ett stort antal böcker, hvarmed sedan Vadstena klostrets bibliotek riktades. Hans noggranna räkenskaper sprida öfver odlingshistorien en god belysning. På sin studieresa tog han vägen öfver Lübeck och Brügge till Paris. Till Rom synes han den gången ej hafva nått. Redan $\frac{1}{9}$ 1414 var han föreståndare för Linköpingskollegiets hus i Paris, beläget vid »Cornucervi in vico Sancti Hilarii apud carmelitas». Han uppbar då af en kanik ifrån Åbo penningar, som den förre föreståndaren, sedermera generalkonfessorn i Vadstena Gervinus Petri (7), lemnat denne i förvar. Huset var då i mycket bristfälligt skick. Den innehållsrika codex 6 i Upsala Universitets bibliotek synes hafva varit en trogen följeslagare på hans färder. Deri inskref han bref, hvilkas betydelse för vår medeltidshistoria helt visst blef större än han kunde ana; der talas och åtskilligt om astrologi och fysik och poetrik m. m.; äfven åtskilliga latinska minnesvers tecknade han upp. Första rummet gaf han åt följande:

»Non est prudentis
Cito propter verbula gentis
Perdere vim mentis,
Sed talia tradere ventis.»

Det var ej långt efter hans återkomst till Sverige, som han, $\frac{6}{5}$ 1415, invigdes till munk i Vadstena. Han erhöll den plats som Tydekinus (24) innehaft, »in loco evangelistæ». ¹ $\frac{29}{5}$ 1416 blef han af konventen utsänd till Konstanz för att biträda Thorirus Andreæ (33) i hans göromål vid kyrkomötet, som gingo ut på intet mindre än att få kyrkomötets bekräftelse på birgittin-ordens afundade privilegier. Med pass från klostret begaf han sig af som vanligt öfver Lübeck. Såsom stationer på färden nämnas vidare utmed kusten Haringvliet, en af Maasflodens utloppsgrenar, Sluis i Zeeland, ej långt från Brügge, samt denna sistnämnda sedvanliga landstigningsplats för nordmän på resa till södern. Utom hvad som gälde det hufvudsakliga ärendet, hade han ock fått i uppdrag af konventen att göra allehanda uppköp, i synnerhet i Paris. Listan blefve

¹ Prestmunkarnes platser betecknades möjligen med namnen på de 12 apostlarna och Paulus samt evangelisterna.

här för lång. — Efter mångahanda vedermödor anlände han till Konstanz ^{14/10} 1416, men ombuden der kunde föga uträtta; de afvaktade ett nytt påfveval. Det var nog också kient med pengarna. Kanske var det vid den tiden Johannes Hildebrandi i sin resebok nedskref sin makaroniska vers:

»Munera da summis,
So werd recht dat vore krum is;
Munera si non das,
So werd krum dat vore recht was.» —

Han förklarade, att det endast var lydndad för klostrets befallningar, som förmått honom att resa; han hade annars kunnat blifva såsom ohörsam straffad med carcer. I den skrifvelse till konventen, i hvilken han yttrade detta, framlyste ock hans omtänksamhet för klostret i afseende på val af lämplige noviser.¹ Han återvände till Vadstena ^{29/8} 1417 för att erhålla upplysningar i vissa tvifvelaktiga frågor, och utsändes ånyo vid Michaelsmessan. Han besökte, såsom vanligt Mariebo. Året derpå ^{29/7} kom han tillbaka till Vadstena; kort derefter sammanträffade han i Söderköping med sin broder Gerlacus och dennes följeslagare, trenne prester från Reval; han följde dem till Vadstena, der desse sistnämnde vigdes till munkar för Marienthals kloster. I följd af de oroligheter bland Revals borgare samt bland korsriddarne, som då rådde, hade moderklostret bekymmer för dottern Marienthal. — Samma år (1418 ^{10/12}) blef han ännu en gång utsänd, jemte Johannes Haqvini (52) till Rom »pro reformatiois privilegiis et indulgentiis ordinis». Äfven från denna resa äro hans räkenskaper i behåll. Han hade då ganska mycket att bestyra och betala äfven för Mariebo och Marienwald. För framtida behof nedsatte han penningar i någon bank i Florens. ^{15/6} 1420 återvände han och fick nu i 20 år stadna i ro i Vadstena. Kanske stördes hans lugn emellanåt, ty han var vid sidan af generalkonfessorn klostrets synnerlige förtroendeman. ^{20/7} 1440 sändes han till Munkalif för att visitera samt »styrka och stödja munkarne och nunnorna derstädes». Efter nära ett års frånvaro kom han tillbaka (^{23/6} 1441). Han afled ^{26/4} 1454.

57. **Acho Johannis;** såsom hans släkting nämnes nunnan Katarina Eriksdotter (127) från Danmark. Man skulle derföre kunna antaga honom hafva varit af dansk börd och måhända gissa på fogden i Malmö Johan Akesson (Bugge, *bölja*) såsom hans fader. I ett bref af ^{7/7} 1413, som handlar om huruledes han såsom »proventprest» i Vesterås anført klagomål

¹ Han åsyftade särskildt Magnus Erics (*örnfot*), hvars hustru Katarina Stensdotter afidit och nyligen blifvit begrafven i klostret. Han hade visat klostret mycken välvilja.

mot borgarne, har hans namn erhållit den danska formen Ake Jenisson.¹ Det uppgifves ock, att han tillhörde en svensk släkt, som förde 2 sparrar i vapnet. Sedan efter prestmunken Störkari (12) död $\frac{1}{3}$ 1416 en plats i klostret blifvit ledig, skrefvo munkarne $\frac{28}{5}$ till honom ett af de kärleksfulla välkomstbref, de plögade sända dem, som väntade på inträde; man var ock i klostret angelägen att fylla antalet af de fåtalige och uttröttade munkarne. Han invigdes $\frac{15}{7}$ 1416. Blef 1428 utsedd att jemte generalkonfessor Gervinus Petri (7) begifva sig till Rom, på grund af kallelse derifrån, för att lemna upplysningar angående inrättningen af dubbelkloster, men behöfde ej resa, enär konungen lofvade att skriftligen hos påfven och kardinalerne utreda frågan. Men $\frac{27}{9}$ 1433 affärdades de till Basel med de akter, som angingo Revelationerna och ad vincula-aflaten. De begåfvo sig först till Rom; han sammanträffade der med birgittin-ordens nitiske beskyddare, svartmunken, sedermera kardinalen Johannes de Turre Cremata (Torquemada), som blef hans trogne hjälpare; der ordnade Acho äfven åtskilliga klostrets affärer; vid afresan tog han derifrån med sig »thet klenodium, som drottningh Philippa gaf til Watzstena, thet ær en länkkia af gul oc en laas af gul, som hængir vidh länkkiona». Han hade för afsigt att föra det tillbaka till Vadstena, men troligt är, att han förutsåg, att det kunde behöfva disponeras vid kyrkomötet. I brevet härom till abbedissan, dat. Basel $\frac{5}{5}$ 1434, tillade han: »lætin systrana althidh throlica bidia för varom stadhga, för ty mic thykker at thæs ær nu stoor tharf.» Diariet omtalar ej huruvida han återkom på samma gång som generalkonfessorn (1436), eller ej. 1438 erhöll han ett annat uppdrag. Ett birgittinkloster skulle då anläggas i Finland, och han blef $\frac{14}{10}$ jemte Laurentius Haqvini (62) ditsänd för att taga platsen i besittning. Han återkom till Vadstena $\frac{3}{7}$ 1439. Det visade sig dock snart, att den plats, som ursprungligen uppläts för det finska klostret, ej var lämplig. En annan Vadstenamunk, Johannes Kylonis (74), som blifvit ditsänd 1440, återvände följande år och anhöll, med stöd af bref från biskopen i Åbo och marsken Karl Knutsson, att Acho, »primus loci acceptor», måtte begifva sig till Kalmar, der »rikets prelater och råd, klostrets stiftare och beskyddare» voro församlade, för att utverka tillåtelse till klostrets förläggande till en annan trakt. Han lyckades väl i sitt uppdrag och inträffade åter i Vadstena $\frac{27}{8}$ 1441. Längre fick han dock ej der förblifva. $\frac{28}{2}$ 1442 infunno sig i klostret kanikerne Franciscus och Kōnekinus samt altarpresten Birgerus Petri (?) från Vesterås med bref från domkapitlet till munkkonventet och till Acho, tillkännagifvande, att han blifvit af kapitlet utsedd till stiftets biskop. I skrifvelsen

¹ Dock är att märka att på samma tid omtalas såsom borgare i Malmö en annan Ake Jenisson.

till konventet framhölls huru stiftet lidit af att hafva varit öfverlemdadt i utländske mäns händer, samt att detta val skett »unanimiter et concorditer, nemine discrepante» . . . »firmiter sperantes quod ipsius electi mediante industria, quem regalis excellentia, gratiosa affabilitas ceterorumque regni dominorum favorabilis familiaritas gratum sibi reddiderant atque acceptum, jura ecclesiae deperdita in statum debitum restaurentur.» I brefvet till honom sjelf stodo ock loford, och samtidigt sändes från domkapitlet till konungen anhållan om bekräftelse af valet; Acho nämndes såsom en man »litterarum scientia, morum honestate, ætatis maturitate ac ceterarum virtutum probitate multipliciter insignitus». Äfven biskopen i Linköping, Nicolaus Kenicius skref till honom med uppmaning att mottaga valet, men sade tillika: »gloria episcopi plus est oneris quam honoris». Konungen gaf ej direkt sitt bifall till valet, utan hänsköt det till erkebiskopen och det öfriga rådet. Erkebiskopen förklarade det vara nog, att konungens bifall blifvit sökt. Några af klosterfolket skrefvo ock till den förstnämnde, hänskjutande till honom att bekräfta valet eller ej; men slutet af skrifvelsen (som är något defekt) innehåller en uppmaning till honom, »att ej gifva lösa tyglar åt dem, som äro benägna att afvika från det rättas och det klokas väg». På meningen med »inclusio» ville man i allmänhet strängt hålla i Vadstena kloster.¹ Acho mottog valet, kofessorn och munkarne samtyckte dertill.² 18/3 1442 gick han en särskild väg ut ur klostret (»per ostium, quod habetur in gerris» = gallerporten); han konfirmerades i embetet 3/4 i Upsala och vigdes i Stockholm 29/4 i närvaro af konung Kristoffer. Han besökte sedermera ofta klostret, några gånger för att inviga nunnor, men i fastan 1453 kom han dit för att dö. Han afled der 17/4 nämnda år och begrofs i midten af munkarnes kor. Åtskilligt af hans qvarlätenskap tillföll klostret; hans capitulares gjorde inga invändningar deremot, »emedan han så i verldsligt som andligt afseende varit domkyrkan till så stort gagn». I sitt biskopssigill förde han i den venstra skölden birgittinmunkarnes kors. (Se planschen.)

58. **Asmundus;** var prebendeprest i Skara, då han 15/7 1416 vigdes till munk.³ Vid midsommartiden 1417 blef han jemte Johannes Johannis (41) sänd till Mariebo kloster på Laaland för att der förblifva en treårs-period. Vadstena underrättade Mariebo, att Asmundus väl icke ännu fullt genomgått sina noviciats-år, men han hade på kort tid uträttat

¹ Om munkars val till biskopar, se Revel. III, 18, och Durandi not dertill.

² Af denna uppgift i Diariet skulle man kunna sluta, att det var nunnekonventet, som afsände nyss nämnda bref till erkebiskopen.

³ Samma namn bars af en kyrkoprest i Norunga, i slutet af 1300-talet, som skänkte gods till domkyrkan och biskopsbordet i Skara.

mycket, »så att hans umgängelse nu var en mogen och gudlig mans, och i tal och verk var han en kraftig regelns tjänare». Vid affärden erhöll han löfte om, att en plats i Vadstena skulle stå honom öppen, då han återkom, och konventen i Mariebo förstodigades att ej hindra hans hemfärd, då den kunde påfordras. Huru länge han kvarblef i Mariebo, är ej kändt; derifrån sändes han till Norge, och återvände ej förr än ²⁵/₁ 1430. Då fanns intet rum i Vadstena ledigt, men med båda konventens samtycke blef han mottagen såsom hospes och slutade der sina dagar ²⁰/₈ 1434. Det sadades med rätta om honom, att han hade haft mycken möda för birgittin-ordens utbredande.

59. **Johannes Benechini**; var född på Öland, kanik (stationarius), anstald i Kalmar. Då han i början af år 1416 önskade inträda i klostret, fanns intet rum för honom. Vicekonfessorn kunde derföre ej mottaga honom, men lät sig angeläget vara att styrka hans håg och uppmanade honom att ej låta af fränder locka sig till att afstå från sin föresats.¹ ²³/₅ s. å. blef han erbjuden plats såsom diakon och invigdes ¹⁵/₇. Generalkonfessorn anvisade honom ²¹/₉ 1436 sacrista-tjensten, som Andreas Jacobi (54) lemnat; åtskillige af munkarne sökte dock motsätta sig detta. Han uppsatte en berättelse om Birgittas translation, hvilken 1440 upplästes i koret, men sedermera blef mycket förkortad. Afsade sig sacrista-tjensten ²⁵/₁ 1460 på grund af svårighet att gå. Afled ²³/₄ 1461; »fuit vir simplex, prudens et devotus ac bonus scholaris». Han skref många böcker för konventets räkning samt författade följande »Historiæ de Sanctis», nämligen:

1) »De S. Symeone, qui Christum suscepit in templo»; den började:

»Assunt Sancti Symeonis
præfulgentis Dei donis . . .»

2) »De S. Joachimo, patre beatæ virginis Mariæ»:

»Gaude mater ecclesia
promens læta memoria . . .»

denna historia blef dock ej mycket använd i klostret;

3) »De sororibus beatæ Mariæ virginis»:

»Gaude coelesti júbilo
mentis excusso nubilo . . .»

samt

4) »De beata Katharina, filia sanctæ Birgittæ»:

»Lætare Syon filia
jucunda fac tripudia.»

¹ »Cave, ne amici tui te retrahent; non differat, quæsumus, non evacuet tuæ conversionis propositum proditoria et seductrix affectio parentelæ.»

60. **Thorstanus Laurentii**; vigdes till lekbroder $\frac{6}{3}$ 1418 och intog den plats Nicolaus Laurentii (30) innehåft; han afled $\frac{30}{5}$ 1469, vid hög ålder; »en fridsam man och klok i affärer».

61. **Olavus**; anteckningarna i Diariet nämna ej hans fadersnamn, ej heller omtalas hans invigning; man får blott i korthet veta, att han $\frac{3}{8}$ 1419 rymde (»apostatavit») ur klostret, medtagande åtskilligt af klostrets tillhörigheter.

62. **Laurentius Haquini**; nämnes rådman i Vesterås $\frac{3}{2}$ 1413 och f. d. borgmästare, då han $\frac{26}{3}$ 1419 vigdes till lekmanmunk. Vid sitt inträde förärade han klostret 8 skeppund koppar samt ett stort och nytt fat med en dyrbar vattenkanna. Utsändes $\frac{20}{7}$ 1430 jemte generalkonfessorn Gervinus Petri (7) till Rom, hvarifrån han $\frac{25}{8}$ 1431 återkom, medförande bref från konfessorn. Åtföljde $\frac{14}{10}$ 1438 Acho Johannis (57) till Finland och qvardröjde der, då Acho begaf sig tillbaka till Vadstena, för att öfvervaka uppbyggandet af det finska klostret och dess kyrka. Han återvände $\frac{28}{10}$ 1440, men sändes tillbaka till Finland $\frac{16}{5}$ 1442 tillsammans med Olavus Gunnari (77) och två nunnor, på framställning af konungen, erkebiskopen och biskopen i Åbo m. fl. Efter några år grepos de af längtan att få återvända, men generalkonfessorn Johannes Borquardi uppmanade dem att egna all sin omsorg åt det nya klostrets bästa, »på det människorna måtte se deras goda gärningar . . .» Särskildt ville han, att de hos det finska klosterfolket skulle inskräpa lydnad i afseende på förbudet mot besittning af någon enskild egendom. — Laurentius afled i Nådendal på våren 1451.

63. **Johannes Bernhardi**; prest ifrån Kalmar; vigdes till munk $\frac{28}{5}$ 1420. Då 1426 generalkapitel skulle hållas i Marienwald, blef han $\frac{28}{5}$ ditsänd tillika med Gervinus Petri (gen.-konf. 7); de återvände $\frac{11}{8}$ s. å. Någon tid efter sin hemkomst underrättade han munkarne i ett annat birgittinkloster om hvad som blifvit stadgadt af generalkapitlet. Han berättade ock, att nunnorna i Vadstena vid hans afresa öppet sagt: »Hvad I än kommen att besluta, det må vara godt eller ondt, skola vi aldrig bry oss derom.» Nunnorna hade nämligen på hemliga vägar fått kunskap om, att på generalkapitlet beslut skulle komma att fattas, hvilka i viss mån inskränkte nunnekonventets makt. Johannes uppmanade de främmande munkarne att hålla fast vid kapitlets beslut: »grave enim est periculum, quum movetur bellum intestinum». — För att undervisa klosterfolket i Nådendal afreste han dit $\frac{27}{5}$ 1440 jemte några andra munkar och nunnor (se nunnor: 107). Han åtnjöt der det anseende, att han blef klostrets »fader och förman».

Utan att vara hemkallad kom han tillbaka till Vadstena på sommaren 1443, men kunde icke då erhålla någon plats bland de 13 prestmunkarne, utan mottogs »såsom gäst eller pelgrim». Han för derföre ¹⁰/₅ 1444 tillbaka till Nådendal, der han afled ²⁰/₉ 1445. Berömdes såsom skicklig lärare, predikare och »dictator». ¹

64. **Ingolphus**; invigdes ²⁸/₅ 1420 och erhöll platsen efter Olavus (61) såsom lekmanamunk. Särdeles kunnig i byggnadskonsten. Då han var sysselsatt att reparera kyrkans tak, nedföll en grof bjelke och träffade hans hufvud; han blef sanslös och afled efter några timmar ²/₁₀ 1422. Förlusten för klostret var så mycket större, som kort derefter en annan af byggnadsmännen, Michaël, frater ab extra, äfven afled, hvarföre man befarade långt uppehåll i arbetet.

65. **Gervinus Petri**; se Generalkonfessorer, 7.

66. **Sveno**; hans invigningsår är ej känt; han afled ⁶/₁₁ 1422; hade varit klostrets ombudsman samt haft tillsynen i sysslomansgården, »nobis plurimum utilis et benignus». Möjligtvis är det han, som i S. Katarinas Legend öfversatt berättelsen om ett järtecken, som rörde »en grewe, som war både fadherlös och modherlös».

67. **Simon**; i hans eftermäle säges, att han redan föresitt inträde i klostret hade haft för detsamma mycken omsorg. Det är derföre ganska sannolikt, att han är den Simon Jonson, hvilken ¹⁴/₁ 1418 omtalas såsom »byfogde» i Vadstena. Hade åtföljt några munkar till Konstanz; antogs derefter till munk och invigdes ⁵/₉ 1423; hans inträde mötte dock mycket motstånd, enär åtskilliga munkar åberopade det kort förut (1422) utgångna påfliga beslutet om konventens åtskiljande, och hotade med bannlysning dem, som samtyckte till någon munks invigning under sådana förhållanden; Diariet tolkar en förhoppning, att intet ondt måtte följa af detta inträde. Johannis Haqvini invigning till biskop (se 52) var ock en härmed sammanhängande anledning till oro. Afsändes ²⁷/₅ 1440 till Finland jemte Johannes Bernhardi (se 63); återkom ⁴/₈ 1445, men sändes tillbaka till Finland dels derföre, att ej någon plats i Vadstena

¹ Med »dictator» menades utan tvifvel den, som uppsatte skrivelser eller vid deras uppsättande, särskildt på främmande språk (t. ex. latinitatis dictator), dikterade för den, som skref.

var obesatt, men ock derföre, att konventen i Nådendal önskade, att han skulle återvända. Afled i Vadstena $8/1$ 1459.

68. **Clemens**; ett tillägg i Diariet till hans namn är Civikin, men betydelsen deraf är oviss.¹ Prest i Vesterås; invigdes $31/3$ 1425 till prestmunk af den forne Vadstena-munken, erkebiskopen i Upsala Johannes Haqvini (52) och erhöll hans plats. Sändes $27/5$ 1440 jemte Johannes Bernhardi (63) m. fl. till Finland för det nya klostret derstädes. Återkallades af konventet och hemkom $1/11$ 1443, då han intog en diakonplats, men enär intet af prestmunkarnes rum var ledigt, begaf han sig, enligt sin önskan, $10/5$ 1444 tillbaka till Finland, äfven denna gång tillsammans med Johannes Bernhardi samt två nunnor. Efter sin återkomst på sommaren 1447 stannade han några år i Vadstena, men begaf sig $3/7$ 1450 jemte Olavus Gunnari (77) och Jasparus Nicolai (81) till Bergen för att införa ordning i Munkalifs kloster; året förut hade man nämligen i Vadstena fått underrättelse om att en prest derstädes hade dödat en af munkarne. Efter att hafva varit den sedvanliga treårsperioden i Munkalif, erhöilo Clemens och Jasparus kallelse från Vadstena att begifva sig hem; de återkommo 1453. Afled $6/8$ 1459 under vårfrumessan. »Var skicklig sångare och talare, mild och saktmodig i umgängelsen, from och gudfruktig.»

69. **Johannes Borquardi**; se Generalkonfessorer, 8.

70. **Simon Ingevasti**; lekman; invigdes $10/6$ 1431 och erhöill plats efter herr Sten Stensson (37). Öfvergaf klostret natten $14-15/6$ 1434, sedan han företett för konfessorn bref från påfvens penitentiarius; ville ej underkasta sig konventets vilja, utan tänkte begifva sig till Rom, men fördes tillbaka och undergick penitens. Emellertid framkom en supplik till påfven Eugenius IV ifrån honom och $29/12$ 1435 tillät denne honom, »då han icke med sinneslugn och godt samvete kunde stadna kvar inom birgittinorden i Vadstena», att uppsöka ett annat kloster af samma orden eller ock öfvergå till predikaremunkarne. Den påfliga tillåtelsen kungjordes i Linköping $5/6$ 1436. Innan denna blifvit Simon bekant, hade han i ytterligare tvenne suppliker $10/1$ och $3/2$ 1436 upprepat sin begäran; »taliter qualiter ab ordine absolutus» begaf han sig en julinatt 1436 ut ur klostret, utan att taga farväl af bröderne. Han upptogs bland svartmunkarne i Skeninge och blef slutligen befordrad till prest.

¹ Möjligen sammanhänger ordet med det latinska civicus — borgerlig — eller ock är det kanske af finskt ursprung, såsom formen skulle kunna antyda.

71. **Johannes Magni**; sannolikt broder till nunnorna Ragnild Magnusdotter (112) och Ramborg Magnusdotter (121) samt slägtning till Ingolf i Starby; invigdes till lekbroder ^{28/10} 1431. Då klostrets nya sjukhus uppfördes, 1442, hade han och konfessorn uppsigt deröfver. Skicklig lagkarl, hvarföre han var en af dem, som 1446 sändes till herredagen i Stockholm för att häfda klostrets rätt till några gårdar i närheten af Elfsborg (se gen.-konf. 8). Riksföreståndaren Nils Jönsson (*oxenstierna*) lyssnade till hans framställning och förbjöd kronans embetsmän att hindra klostret i dess besittning. Vid sin död ^{3/2} 1470 berömdes Johannes för sin omtanke om klostrets gods och gårdar, dem han förstod att skydda mot inkräktare.

72. **Jacobus Magni** Sartor; invigdes till lekbroder omkr. ^{15/4} 1435. Hans död omtalas ej i Diariet.

73. **Magnus Unnonis**; se Generalkonfessorer, 9.

74. **Johannes Kyle (Kylonis)**; möjligen broder till nunnan Margareta Petersdotter Kyle (se nunnor, 107), om icke förhållandet att slägtnamnet stundom erhållit genitivformen Kylonis, sammanställt med uteslutandet af annat fadersnamn, häntyder på att äfven fadern hetat Johannes; en man med detta namn var i början af 1400-talet bosatt i Malmö; 1410 var han affiden. Nämnes ^{27/2} 1422 konung Eriks kaplan. Johannes vigdes ^{3/6} 1436 till prestmunk; vid sitt inträde pantförskref han till klostret 2 gårdar i Elfveslösa i Norra Möre för 150 mark gutn. och skänkte en strandbod i Kalmar; gårdarne återlöstes af brodern Claes Kyle d. y. ^{18/2} 1442, men kommo sedan i klostrets ego. Utsändes ^{27/5} 1440 till Finland jemte ofvannämnda Margareta, Johannes Bernhardi (63) m. fl. för inrättandet af ett birgittinkloster derstädes, men återkom följande år ^{7/6} med förklaring, att den utsedda platsen ej vore lämplig; begaf sig kort derefter tillbaka och blef föreståndare (»fader oc forman») för klostret, som anlades i Nådendal. Han fick snart att kämpa mot lekmäns intrång i det unga klostrets gods och fiskvatten. Hans omvårdnad om detta kloster förvärfvade honom allt större anseende; ^{24/8} 1453 anhöll biskop Olaus Henrici hos munkkonventet i Vadstena att stadfästa Johannis val till klostrets »präsidens», hvilket vore af nöden. Som detta val dock skett i strid mot ordens privilegier (se vidare gen.-konf. 10), anställdes nytt val i Vadstena, då Johannes erhöi de flesta rösterna och blef således i embetet insatt. Han slutade sina dagar i Nådendal ^{24/4} 1454; »fuit ibi prior per plures annos et ædificavit monasterium quasi de novo».

75. **Nicolaus Ricardi**; var kanik i Upsala, då han $\frac{5}{8}$ 1436 vigdes till diakon i Vadstena. Han afled $\frac{11}{2}$ 1455.

76. **Jöns Pedersson** från Halland;¹ om honom är intet annat känt, än att han invigdes till lekbroder $\frac{5}{8}$ 1436.

77. **Olavus Gunnari**; son af Gunnar (Alening?) i Vesterås och Sigrid Henriksdotter (nunna 102); kanik i Vesterås; vigdes till prestmunk $\frac{3}{8}$ 1438; sändes $\frac{16}{5}$ 1442 till Finland enligt konungens önskan (se munkar 62); äfven modren reste då dit; hon dog der och sonen återkom med hennes stoft till Vadstena $\frac{5}{4}$ 1451. Då tvist uppstått med förvaltaren i Birgittas hus, Ericus Vastonis, och denne utverkat 1453 klostrets exkommunikation, sökte man från klostrets sida åstadkomma förlikning. Olavus sändes jemte Magnus Unnonis (gen.-konf. 9) i slutet af samma år till Linköping, der förlikning ingicks $\frac{16}{12}$ med förvaltarens ombudsman. Det berättas, att de båda munkarne gifvit kardinalen Torqvemada löfte om att klostret skulle sända honom en häst, såsom erkänsla för den hjälp han lemnat klostret, särskildt i afseende på omsorgerna om Birgittas hus; troligt är att detta skett skriftligen några år förut, och att icke någon anledning gafs för dem att resa till Rom. Olavus var för ofrigt sjelf närvarande i Vadstena vid midsommartiden 1454, då tvenne kaniker från Vesterås der infunno sig för att aflemna till honom domkapitlets kallelse till biskopsstolen, som Petrus Mathiæ, hvilken efterträdt Acho Johannis (57), icke innehåft längre än 3 månader; denne lemnade kyrkan i stor skuld, enär han måste upplåna medel till de amater, som vid hans utnämning borde till kurian utgå. Olavus sökte undandraga sig denna upphøjelse, med förklaring, att han dertill ej vore skicklig, men gaf slutligen vika för konungens och domkapitlets enträgenhet; de framhöll, att »han var i tal, lefverne och goda verk mäktig till att upphöja och skydda Herrans kyrka». Han begaf sig derpå till Vesterås; med de ombud han affärdade till kurian, sände klostret bref till Torqvemada, underrättade honom bl. a. om valet samt framhöll den nyvalde biskopens och kyrkans ekonomiska trångmål. Olavus återvände till klostret i slutet af Juli och qvarstannade der ännu några månader. Slutligen lemnade han det $\frac{9}{10}$; han invigdes till biskop $\frac{24}{6}$ 1455. Då han $\frac{6}{10}$ s. å. ånyo infann sig i klostret, invigde han tvenne altaren äfvensom $\frac{1}{10}$ 1459 ett altare till Birgittas ära; dessutom invigde han några gånger nunnor. Inträdde bland rikets råd. Uppehöll sträng tukt och

¹ I Laholm var 1409 en fogde med samma namn.

ordning i stiftet, men ådrog sig derigenom hat och blef under prestmötet 1460 med gift dödad.¹

78. **Olavus Petri**; invigdes ^{13/9} 1439 till munk. Blef ^{5/9} 1444 utsänd till Rom i viktiga angelägenheter. I sällskap med Johannes Borqvardi (se gen.-konf. 8) och försedd med viaticum (pass), som var särskildt stäldt till några af ordens bepröfvade gynnare, samt fullmakt i ordens namn, begaf han sig af, men de båda munkarne blefvo i närheten af »det heliga blodets» stad Wilsnack utplundrade af rövare; tack vare Olavi Petri förakt för dödsfara och »Lübeckarnes» hjälpsamhet lyckades det honom att få tillbaka både böcker och penningar, som han medfört. Med »Lübeckarne» menas helt visst klosterfolket i Marienwald vid Lübeck. Olavus synes först hafva tagit sin tillflykt dit; klostret fick ock mottaga en tacksägelseskriivelse från Vadstena. Hos en bankir i Lübeck insatte han de återbekomna penningarne, 70 gyllennobler, och erhöll fullmakt af klostret att sedermera lyfta dem. Vidare begaf han sig till Mariebo, der han vistades vid pass 1 år. Då följande år generalkonfessorn Magnus Unnonis (9) utsändes till Rom för att fullfölja ärendena, besökte han Mariebo och tog Olavus Petri till kamrat på färden. Birgittinerne funno, såsom vanligt, beskyddare i Rom; sedan de ^{20/10} 1446 återkommit till Vadstena med endels uträttade ärenden, utfärdade klostret tacksamhetskrifvelser till desse samt löfte om den bästa gåfva, som stod klostret till buds, — en af sina präktiga hästar. — ^{3/7} 1450 sändes han, jemte tvenne andra munkar (68, 81) till Munkalif i Norge »pro reformatione tam loci quam personarum»; han afled der ^{16/8} 1452, »dilectissimus frater noster». Var skicklig lärare och sångare och iakttog regeln med stränghet. Afskref åtskilliga böcker för korets räkning, nämligen »Liber S. Thomæ», »Secunda Secundæ», »Missale», »Hymnarium» och andra, som der behöfdes.

79. **Bondo Johannis**; prest ifrån Öland. Blef invigd till prestmunk ^{4/8} 1440. Var en af de tre munkar, som ^{10/2} 1462 för biskop Kettel i Linköping förededde konung Eriks och konung Kristierns bref angående inrättandet af ett prestkollegium i S:t Pers kyrka i Vadstena, hvarefter biskopen utfärdade kungörelse om kollegiets stiftelse. Afled ^{23/8} 1473, »homo simplex, pacificus et devotus».

80. **Henekinus** från Jönköping; prest vid den prebenda i Vadstena, som Kristina Anundsdotter (*lejonansigte*), enka

¹ Hans biskopliga sigill är afbildadt å planschen.

fter riddaren Anund Sture, stiftat; blef vigd till munk samma dag, som nästföregående, $\frac{4}{8}$ 1440, och erhöi vid sin död, $\frac{8}{10}$ 1453, ungefär samma vitsord i Diariet som sedermera denne: »simplex et bonus observator regulæ».

81. **Jasparus Nicolai**; till börden tysk; var flera år anställd såsom jägare i klostrets tjenst; vigdes till lekmunk $\frac{4}{8}$ 1440 och sändes $\frac{3}{7}$ 1450 till Munkalif jemte Olavus Gunnari (77) och Clemens (68); återvände derifrån 1453. Afled $\frac{5}{5}$ 1469, efter att hafva varit slagrörd sängliggande i två år.

82. **Michael Sunonis**; se Generalkonfessorer, 11.

83. **Karolus Andreae**; född 1390; prestvigdes 1415; var 5 år korprest i Linköping och 1 år i Skeninge; blef sedan kyrkoherre i Vist i Hanekinds härad, Östergötland.¹ Under denna tid egnade han sig ifrigt åt studier; tre codices, som han då samlade, förde han med sig till Vadstena, då han der $\frac{16}{12}$ 1442 invigdes till munk.² Om denna invigning yttrar han sjelf i en Chronologia rerum Suecicarum ab a. 1389 ad a. 1446, som ännu är bevarad och under den titeln i tryck utgifven: »nescio utrum laudo vel non; Deus scit». På den kyrka han förestått, tänkte han gerna; till en sin efterträdare der sände han en samling indulgensbullor i afskrift och till kyrkan en kalk. — Nämda trenne codices, hvilka nu tillhöra Universitetsbiblioteket i Upsala, innehålla, cod. C. 75: åtskilliga Sermones, bl. a. »de Birgitta» samt »Miracula»; åtminstone en del deraf skrefs 1418; cod. C. 218: åtskilliga Specula, nämligen »Ecclesiae», »Sacerdotale», »Peccatorum» och »Munditiæ»; stycken af Ovidius, »Physiologus de XII animalibus» m. m.; sannolikt af honom sjelf är der inskrifven en liten svensk, beaktansvärd ordlista, under titel: »Vocabula lineæ consagvinitatis», hvilken, likasom en följande växtförteckning, till svenska öfverflyttat de inom båda grupperna begagnade latinska ord; cod. C. 219: en samling miracula och annat af teologiskt innehåll. Afled i början af April 1451.

¹ Möjligtvis var han född i Vist, åtminstone skänkte han året efter sin prestvigning till Vists kyrka en ännu bevarad kalk, hvarå finnes graveradt: »Vist curatus frater Carolus Vasten. hec procuravit de dono Dei. Orate pro eo. Anno Domini medxvj».

² Han intog, enligt uppgift, den plats, som blef ledig efter Andreas Jacobi (54), hvilken afled redan 1438.

84. **Botulfus Haquini**; se Generalkonfessorer, 10.

85. **Ericus Simonis**; kyrkoherre i Lommaryd i Norra Vedbo; vigdes till munk ¹⁶/₁₂ 1442. Efter åtskilliga års vistelse i klostret, önskade han lemna det för att ingå i något annat kloster af samma orden eller något med strängare observans. Han sände en supplik härom till Rom, och 1457 gaf en af kardinalerne med påffig myndighet biskopen i Linköping i uppdrag att undersöka härom och att, om det för hans sinnesro och i öfrigt kunde anses skäligt, medgifva honom detta. Hans lugn tyckes dock hafva återkommit och han slutade sitt lif i Vadstena ³¹/₁₂ 1464. »God i umgängelsen, mycket skicklig lärare i grammatik och den ypperste att diktera latin (latinitatis dictator optimus).»¹ Cod. 9 (gamalt signum) i Upsala Universitets bibliotek innehåller »Sermones conscripti et collecti per fratrem Ericum Symonis» samt på svenska legenden om Sancta Anna.

86. **Magnus Haquini**; köpman i Arboga; blef vigd till munk ¹⁶/₁₂ 1442. Hade i sin ungdom egnat sig åt målningskonsten och färgtillverkning samt deri vunnit en viss skicklighet. hvarföre klostret önskade, att denna skulle ytterligare utbildas; han erhöll derföre från Vadstena rekommendation till Mariebo (?) för att der få åtnjuta undervisning af munken Snedarus, »qui hujus artis magister est scientissimus et expertus». Afsändes ¹/₆ 1462 till Nådendal (se gen.-konf. 9); från Vadstena medförde de rekommendationsbref till de finska konventen. Afled ¹/₃ 1470; »vir simplex, innocens et fratribus suis humilis et devotus».

87. **Ricardus (Rötkarus) Benedicti**; från Kalmar; invigdes ¹⁰/₁₀ 1445 till diakon i klostret. Åtföljde ¹/₆ 1462 Magnus Unnonis (se gen.-konf. 9) till Nådendal och återvände ¹¹/₁₁ s. å. Till honom å klostrets vägnar skref en viss Hans Hesse i Lübeck angående ett bildsnideri, som klostret, sannolikt genom Rötkarus, af honom bestält och om hvars fullbordande äfven konung Kristiern visat sig angelägen; han hade i brist af medhjelpare endast hunnit afsluta en del, för hvilken han af Rötkarus åskade betalning;² äfven hade han hindrats i arbetet derigenom, att han under en resa blifvit tagen till fånga. En

¹ Se noten sid. 130.

² Det fans vid denna tid i Lübeck en konstnär, med hvilken konungen hade att göra; han förekommer under namnet Hans Bachmeister. Måhända var det samme man.

annan borgare i Lübeck skref ock till Rötkarus härom och erbjöd sig att taga om hand affären med den, såsom det tyckes, något tvetydige konstnären. Rötkarus nämnes någon gång i viktiga angelägenheter vid sidan af generalkonfessorn, hvaraf framgår, att hans anseende var stort inom klostret. Afled af slag $26/3$ 1485.

88. **Jacobus Laurentii**; var kyrkoherre i Vadstena, då han $2/1$ 1446 vigdes till munk. Var flitig skrifvare; hade sammanskrifvit flera band predikningar äfvensom »Revelationes»; god predikant och ifrig för regelns efterlefnad. Afled $17/2$ 1460.

89. **Thuro Magni**; till börden dansk; vigdes till diakon i December 1446; afled $4/10$ 1469; »homo simplex et devotus».

90. **Laurentius**; kyrkoherre i Törnevalla, Östergötland; vigdes till prestmunk $1/12$ 1448; afled $24/7$ 1458 (?).

91. **Olavus Johannis**; se Generalkonfessorer, 12.

92. **Mathias Laurentii**; från Jönköping; konung Karls kaplan; vigdes till munk $25/11$ 1453. Författade efter all sannolikhet 1470 biografien öfver klostrets förste konfessor, »Vita et miracula Petri Olavi». Afled natten $2-3/2$ 1486. »En man af stor utveckling, tålmod och återhållsamhet; egnade sig åt fromhet och begrundande, älskade enslighet och tysthet, sträng mot sig sjelf, välvillig mot andra; besökte ej samtalsrummen utan i tvingande fall, afvaktande i glädje själens förlossning från kroppen».

93. **Olavus Johannis**; hade besökt Rom, Heliga landet och många andra heliga orter, innan han $23/2$ 1455 vigdes till diakon i Vadstena. Afled $17/9$ 1483; »homo simplex, devotus, castus et valde quietus».

94. **Andreas**; prest från Strengnäs; invigdes till munk $18/6$ 1458; sändes 1467 på hösten till Hovedö kloster vid Oslo, dit birgittinerne flyttat efter Munkalifs klostrets brand; munken Thorgillus Elavi (101) var hans följeslagare. Andreas afled i Hovedö $17/3$ 1468; »fuit vir simplex et multum devotus, vita et conversatione exemplariss».

95. **Olavus Olavi**; vigdes 1459 till lekbroder i Vadstena; afled $^{19/11}$ 1486, »vir mansuetus et honestus».

96. **Johannes Johannis**; se Generalkonfessorer, 13.

97. **Martinus Olavi**; se Generalkonfessorer, 14.

98. **Laurentius Michaelis**; från Norrbotten; vigdes till diakon $^{7/3}$ 1462; »skänkte till klostret mycket af de Guds gåfvor han erhållit»; var en bland de fyra munkar, som benämndes evangelistæ. Afled $^{31/12}$ 1494; »vir devotus et simplex ac sanctæ regulæ fervens æmulator».

99. **Gunnarus Beronis**; vigdes till prestmunk $^{23/11}$ 1462; hade vallfärdat till Heliga landet. Petrus Henrici, som var föreståndare för Birgittas hus i Rom 1470—1505, skref, i en hemsänd promemoria, med anledning af Gunnari sjukdom, att läkemedel (piller) borde för honom anskaffas »enligt herr Jakobs i Roeskilde ordination». Afled $^{18/5}$ 1478.

100. **Clemens Petri**; se Generalkonfessorer, 15.

101. **Thorgillus Elavi**; invigdes $^{17/11}$ 1463 till munk; utsändes 1467 jemte Andreas (94) till Hovedö i Norge; på hans framställning derifrån till klostret i Vadstena om ditsändandet af flere munkar, svarade generalkonfessorn Olavus Johannis (12), att detta ej kunde ske, dels emedan man utsatte sig för exkommunikation, om man bröte emot påfven Eugenius IV:s constitutiones i detta fall, dels emedan de hemmavarande brödernes ålder och ständigt tilltagande sjuklighet ej tilläto detta; Thorgillus uppmanades till att troget leda de norske munkarnes steg på regellydnadens stig. Aterkom sannolikt efter 3 års bortovaro. Afled $^{2/4}$ 1513, »immensæ devotionis senior noster»; han hade då varit munk i 50 år. Den i »Fornsvenskt Legendarium» intagna »Sagan om Sankt Briceus» är af honom öfversatt på svenska.

102. **Gudzerus**; kyrkoherre i Skeninge; nämnes i Herdaminnet Sundverdssonius. Måhända är detta en förvrängning af Simonis. Vid aflatskrämaren Marini de Fregeno besök i Vadstena 1462 omtalas nämligen i förteckningen på klosterfolket en munk med det ovanliga namnet Gudzerus, och faders-

namnet Simonis. Möjligen var denne man redan då i klostret, ehuru hans invigning till munk ej skedde förr än $2/12$ 1465. Var en af de 13 prestmunkarne. Afled $19/5$ 1476.

103. **Petrus Nilsson**; föreståndare för klostergården och tjenstefolket; vigdes till lekmunk $6/12$ 1468; tillhörde en adlig släkt. Afled $19/3$ 1498. En klok och from man.

104. **Laurentius Nicolai**; prest; från Söderköping. Invigdes $31/12$ 1469. Afled $2/9$ 1480.

105. **Laurentius Juthe**; invigdes $31/12$ 1469 »quasi decrepitus»; blef diakon. Afled omkr. $17/6$ 1480. I en Vadstena-codex äro införda legenderna om S. Emerentia och S. Anna, i svensk öfversättning; denna slutar: »Här haffver nu Sancta Anna bok en ände; Larens Elfsson henne af tysko oc i svänsko vände». Någon annan munk med namnet Laurentius fans vid denna tid ej i Vadstena. Måhända är därför Laurentius Juthe dessa legenders öfversättare.

106. **Johan(nes) Torstensson**; invigdes till lekbroder $31/12$ 1469. »Var klostret till stor nytta och sysslade med underhållet af kyrkans koppartak och med glastillverkning». Nedföll från kyrkotaket på marken och afled ögonblickligen $22/5$ 1517.

107. **Johan(nes) Skrifvare**; invigdes till lekmunk $31/12$ 1469. Diariet omtalar om honom, att han $24/2$ 1479 smög sig bort ur klostret, qvarlemnade sin munkdrägt, samt begaf sig ... är derefter till ordens kloster Munkalif i Norge, der han återtog sin drägt och blef prestmunk». Af urkunderna framgår, att han uppehållit sig i Vestmanland och Dalarne och der sökt stämma allmogen välvillig mot klostret samt sjelf vunnit anseende. En af hans vänner, Johan Jönsson i Vesterås, anmodade $1/5$ 1499 abbedissan Margareta Turesdoter (12) att låta honom komma tillbaka till Vadstena för att göra bot och bättring och medsände den hälsningen från sin bygd: »Far han annat än väl, då är det allmogen ej till vilja». Han tillade, att Johannes, om han blefve åter upptagen i konventet, helt visst skulle komma att göra klostret mycken nytta, om det gälde att utsända honom i några klostrets ärenden. Emellertid synes Vadstena ej hafva varit benäget att ånyo släppa honom in, ty $31/12$ s. å. underrättade biskop Johannes i Bergen klostret,

på derom gjord förfrågan, att han icke blott upptagit honom till munk i Munkalif (»minores ordines recept»), utan äfven befordrat honom till prestmunk (»sacros et majores ordines eidem contulimus»). Sannolikt slutade han sina dagar derstädes.

108. **Jacobus Johannis**; född i Vadstena; vigdes till lekmunk $^{22}/_2$ 1471; afled $^{16}/_2$ 1505; »devotus et bonæ conversationis».

109. **Jöns Jonsson**; invigdes till lekmunk omkr. $^{17}/_6$ 1471; afled $^{31}/_{12}$ 1504 och kallades då »senior» till skillnad från en annan munk med samma namn (136). »Vir multum devotus et bonæ conversationis».

110. **Knut Kettilsson Hvässing**; tillhörde en adlig, i Södermanland bosatt släkt, som i vapnet förde *en half båt*. Fadren var Björn Hvässing, hvars hustru Margareta blef omgift med Peder Ulfsson, efter hvilken hon nämnes enka 1447. Knut uppfostrades tidigt till krigareyrket och hade derinom förvärfvat sig stort rykte, då han på gamla dagar blef, omkr. $^{25}/_{11}$ 1471, invigd till munk. Han skänkte då i ingift gården Ramsta i Husby socken, Oppunda härad, som afkastade vid pass 4 tunnor säd. Han afled vid hög ålder $^{4}/_3$ 1498.

111. **Andreas Christmanni**; från Söderköping; var född omkring 1425; gick i skola i Skeninge, då han bodde hos rådmannen Johannes Andreae. Under denna tid besökte han en gång, vid 15 års ålder, Vadstena kloster och såg då stenar uppbrutna och uppställda »för Katarina Ulfsdotters begrafning i södra ändan af klostret».¹ Hans berättelse härom vid hemkomsten föranledde en prest i trakten att omtala för gossen ett af Katarinas underverk, och Andreas, som $^{17}/_8$ 1472 blifvit prestmunk, frambar 1475 vid undersökningarna i och för Katarinas kanoniserande, prestens vittnesbörd derom. I klostret afskref han »Liber spiritualis gratiæ» (näml. S. Mechtilds uppenbarelse, cod. C. 198 i Upsala Universitets bibliotek); det står i boken skrifvet: »Iste liber pertinet monasterio Wadstensis, quem scripsit frater Andreas Cristmanni, piæ memoriæ». Afled $^{14}/_7$ 1487.

112. **Birgerus Johannis (Strale)**; född i Skara; prest sannolikt inom Vermlands prosteri, enär Diariet, då hans namn

¹ Hvilken förändring i afseende på Katarinas grafplats härmed åsyftas, är ej klart.

der inskrefs, tillade: »de Værmelandia in Wæsgotia». Invigdes $17/8$ 1472. Afsändes $13/8$ 1489 jemte Michaelis Nicolai (127) till Munkalif i Norge, men lär snart hafva derifrån återvändt. — Aflod $12/3$ 1499.

113. **Benedictus Nikolai**; invigdes till lekmunk $5/2$ 1473. Man synes icke hafva i klostret haft sig om honom mycket bekant. Han aflod $21/8$ 1510.

114. **Arvidus Nicolai**; prest från Vestergötland, då han $10/10$ 1473 invigdes till prestmunk. Afreste omkr. 1483 jemte Clemens Petri (se gen.-konf. 15) till Nådendal. Då han dit anlände, var detta klostres generalkonfessor Nicolaus (Johannis?) »tyngd af år och långvarig sjukdom» samt afsade sig därför embetet. Enhälligt blef Arvidus utsedd (1484?) till hans efterträdare. Han ville ej antaga valet; han delade med öfriga Vadstena-munkar, som utsändes, längtan hem. Han uppsatte därför ganska bestämda vilkor och anhöll hos Vadstena att der få påräkna någon plats, om han återvände inom tre år. Han förklarade ganska vackert, kanske onödigt, att han mottog embetet der borta i Finland »icke för att vinna penningar åt sig, men själar åt Gud». — Han bevistade 1487 det generalkapitel, som hölls i Gnadenberg. Till Vadstena återkom han på ett besök 1495 (?) men återvände snart. I Nådendals klostres handlingar omtalas han såsom generalkonfessor 1484—1498. Han sände 1496 ett bref till Vadstena med skildring af den nöd, som drabbat klostret genom det ryska kriget och ryssarnes härjningar i Finland. Endast föga af vårfrupeningen hade betalats, pesten härjade så, att i klostrets s. k. borgaregård, — ett slags herberge — 50 personer aflodo, och man ansåg i klostret sig hafva att välja endast mellan »martyrium eller flykt». Han bad Vadstena om undsättning. År 1500 omtalas han såsom affiden.

115. **Johannes Mathæi**; se Generalkonfessorer, 16.

116. **Nicolaus Ragvaldi**; se Generalkonfessorer, 17.

117. **Petrus Karoli**; kanik i Skara och »magister artium». Invigdes till prestmunk $18/10$ 1478 samt aflod $16/3$ 1497.

118. **Ericus Johannis**; kyrkoherre vid S. Olofs kyrka i Lödöse; invigdes till prestmunk $18/10$ 1478. Afled $23/4$ 1508, »senio gravatus».

119. **Henricus Magni**; från Stockholm; vigdes till lek-munk $2/8$ 1479. Afled $11/11$ 1495 af pest, som i början af vintern utbröt, och som äfven bortryckte en af »focariæ» samt 4 nunnor (234, 164, 166 och 160).

120. **Ingemarus Johannis**; invigdes $6/8$ 1480 till diakon; led på sin sista tid af förlamning och afled $11/10$ 1509. »Skicklig trädgårdsmästare och sångare».

121. **Petrus Ingemari**; se Generalkonfessorer, 21.

122. **Thorstanus Johannis**; kyrkoherre i Jönköping, der han var född; var i slutet af 1460-talet kyrkoherre i Grenna. Vigdes $28/4$ 1482 till prestmunk i Vadstena. Det är sannolikt, att han förut studerat i ett annat kloster, till hvilket han sedan meddelade sin tillfredsställelse öfver att hafva blifvit munk. Han uppmanade äfven en af sina vänner att följa hans exempel, men tillade, att munkarne önskade det han före anläggandet af munkdrägten, måtte beklädas med »toga magistralis» och öfriga tecken på den värdigheten. Kort efter den brand, som i oktober 1495 härjade i klostret, meddelade han en munk i ett annat kloster, eller möjligen någon Vadstenamunk, som var stadd på resa, utförliga underrättelser om de förluster klostret då lidit, särskildt i afseende på den mängd böcker, som då blef lågornas rof. Den munk, till hvilken han skref, förlorade ock en af sina böcker, som han lemnat i klostret till inbindning. I ett annat bref skildrar han ryssarnes härjningar i Karelen och Nyland. Han afled $9/11$ 1505 efter att nära 10 år hafva såsom slagrörd varit intagen i klostrets sjukhus.

123. **Olavus Petri**; från Vestergötland; invigdes till diakon $6/12$ 1483. Man ansåg, att det var genom hans vårdslöshet, som den våldsamma branden i klostret utbröt natten $14-15/10$ 1495, hvarigenom bl. a. en stor del af de i Lübeck tryckta Revelations förlorades; »plus quam dici potest, dampnum evenit indicibile». Om hans förflyttning till Munkalif nämnes intet, man vet blott, att han derifrån återvände 1510, efter vid pass

10 års bortovaro. I Vadstena var han »evangelista».¹ Han afled ²/₅ 1516, efter att, då han åtta dagar förut i munkarnes kor messade »completorium», plötsligt träffats af slag.

124. **Ericus Svenonis**; född i Vadstena; kyrkoherre (»rector ecclesie») i Sala. Vigdes till diakon ²⁹/₅ 1485; afled ¹³/₁ 1493. »Läste och sjöng väl»; »vir simplex et rectus ac timens Deum».

125. **Johannes Svenonis**; af dansk börd; hade varit kyrkoprest i Ystad; vigdes till prestmunk ²⁷/₈ 1486. Affärdades, sannolikt omkring 1510, till Munkalif, för detta klosters angelägenheter, men ovisst är om han någonsin kom fram i följd af de fiendtliga förhållandena med danskarne. Han skref hem, att han »ville sik uthan Munkaliff holla saa lenghe han hörer huru thet gongha kan». Han påminde ock om löftet, att Vadstena skulle »medh sin screvilse och gudheligha maecth nær oss gestha i Munkaliff och taka the sammo thre hvasso tisla, them som rothena förderva, som fructina skulle bæra». Han önskade få afbryta denna färd och i stället blifva sänd till Nådendal för att der hjälpa konventen »med sina konster att inleda färskt vatten». Innan detta hann ske, slutade han sina dagar ¹⁶/₂ 1511 i Vadstena.

126. **Gerhardus**; till börden tysk; invigdes till lekmunk ²⁸/₁ 1487. Utsändes ²⁷/₉ 1491 jemte Petrus Ingemari (genkonf. 21) till Lübeck för att ombesörja tryckning af Revelationes Sanctæ Birgittæ. Konventens pass för dem och deras medföljande tjenare är dateradt dagen före afresan. Gerhardus var skicklig tecknare och träsnidare. Träsnitten i den praktfulla Lübecks-upplagan äro för visso till stor del alster af hans konst.² — Passet gälde icke blott Lübeck, men det är sannolikt att resan ej utsträcktes denna gång längre, enär återkomsten skedde omkr. ²⁵/₁₁ 1492. I början af följande århundrade företogo Johannes Mathæi, som kort förut nedlagt sitt konfessorsembete (16), och Gerhardus en visitationsresa till ordens kloster »i Vesterlandet». Många kloster besöktes då och öfverallt blefvo de mottagna med kärlek. Senare hördes från Vadstena-munkar klagan öfver, att icke moderklostret i denna tid, då förfallet inom klostren liksom frammanade den stundande förföljelsen, egnat bättre vård åt de andra klostren.

¹ Se not. sid. 124.

² För egendomlighetens skull kan nämnas, att i K. Bibl. i Stockholm ännu förvaras korrektur-blad till denna första upplaga af Revelationes.

Om tillståndet särskildt i Brielle i Sydholland hade Gerhardus hemska historier att förtälja. — Han afled i Vadstena ¹²/₁₁ 1515.

127. **Michael Nicolai**; prest i Söderköping; invigdes till prestmunk ¹²/₄ 1487. Sändes ¹³/₈ 1489 jemte Birgerus Johannis (112) till Munkalif, hvarifrån han återvände efter 2¹/₂ år. Afled ²⁶/₇ 1516; »iste bonus pater fuit magnæ devotionis atque patientiæ».

128. **Simon**; född i Nyköping; prest i Nora, då han ²³/₁₁ 1488 vigdes till prestmunk; han afled ⁷/₂ 1506; »vir multum Deo devotus».

129. **Sveno Thordonis**; se Generalkonfessorer, 18.

130. **Michael Gudmundi**; prest från Upsala; vigdes till diakon ¹⁵/₆ 1494. Afled ¹⁹/₆ 1518 i följd af ett fall från visthus-taket.

131. **Clemens Martini**; var född på Öland. Blef, såsom prest vid S. Katarinas altare i Klosterkyrkan, vigd till munk ¹/₂ 1495. Var själen i »Jungfru Marias psaltares broderskap». Föreningen mellan dess medlemmar synes hafva bestått deri, att de inskrefvo hvarandras namn i »Jungfru Marias psaltarebok»,¹ för att ihågkommas i deras böner. Abbedissan i Askaby sände honom alla sina nunnors namn och 1504 anmodade han abbedissan i Vreta(?) att göra likaledes; han yttrade i sitt bref bl. a.: »Nu för thy ath jomfru Marie psaltars brodherskap inscriffvas nu i marghom stadhom, soknom oc clostrom, haffuer jak oc Gudhi til heder oc jomfru Marie sammansankat eet got taal, som deelactoghe skulu wara hvar meth andrum . . .; oc tarffvas idher nakat lata vende oppo svensko aff varefru psaltarebook, thet gör jak gerna som jak kan.» — Sändes omkr. ³/₆ 1509 till Nådendal jemte generalkonfessorn Sveno Thordonis (se 18). Afled i Vadstena ⁵/₄ 1527.

132. **Laurentius Erics Jercho**; från Vadstena; invigdes till lekmunk ²⁵/₁₀ 1495. Meningen var, att han skulle i klostret studera till att blifva prestmunk — i enlighet med Petri Magni (139) plan att söka utesluta lekmän —, men han afled 1535 i samma status, som vid invigningen.

¹ »Jungfru Marias psaltare» bestod — åtminstone enligt Du Cange — i en böngrupp af 1 Pater Noster och 10 Ave Maria, hvilken upprepades 15 gånger.

133. **Nicolaus Amundi**; se Generalkonfessorer, 19.

134. **Petrus Gjorderi**; magister artium; var född i Vadstena; kanik i Linköping; troligtvis kaplan i Vadstena, innan han ^{28/5} 1498 vigdes till prestmunk. Äfven före sin invigning var »mäster Peder» verksam för ordens bästa. Med läget af Munkalifs kloster var man aldrig rätt belåten, och då Varnhems och Alvastra kloster vid denna tid stodo ganska tomma, omfattade Petrus Gjorderi planen att sammanslå dessa båda kloster och af dem bilda ett birgittinkloster. Sådana förändringar skedde ej sällan i andra länder. — Kort efter Petri inträde i klostret inträffade jubelår i Rom; bland dem, som gerna ville begifva sig dit, var ock en qvinna, men hon afled samma år. Af hennes qvarlätenskap funnos dock medel för en pilgrimsfärd och Petrus blef anmodad att utse dertill lämplig person. Hans val slog dock icke väl ut. — Petrus afled ^{1/7} 1505.

135. **Johannes Nicolai Rääf**; hade i sin ungdom studerat i Skara och Upsala samt fortsatt sina studier i Rom; altarprest i Stockholm; invigdes till diakon i Vadstena ^{28/5} 1498. Konventen utfärdade rekommendationsbref ^{4/2} 1504 för honom och Petrus Ingemari (gen.-konf. 21) för färd till Rom; på vägen skulle ordens kloster visiteras, och munkarne erhöllo äfven fullmakt att taga om hand Birgittahusets tillhörigheter, i händelse föreståndaren herr Petrus Henrici vore död. Brist på penningar gjorde det för Johannes nödvändigt att snart återvända. På våren 1505 befann han sig åter i Stockholm. Han afsände derifrån ^{12/4} till klostret en berättelse om sin färd. I Rom hade han lemnat Petrus Ingemari. Alla d. h. Birgittas klenoder, som funnits i kapellet, hade Hans Brask belånat i en bank för 80 dukater. — Johannes erhöll på hemvägen i Florens¹ ett rekommendationsbref af gonfalonieren Piero Soderini, — som då herskade der intill de fördrifne mediceernes återkomst — till hans broder Francesco, kardinal af Volterra, och en annan kardinal. Desse visade honom mycken välvilja. Under resan besökte Johannes ordens kloster Marienwald och Marienkron. I Stockholm sammanträffade han med Bartoldus Leonis (se 147 B) och förde honom med sig till Vadstena. Båda blefvo snart derefter utsända till Rom, men ej heller denna gång blef Johannis vistelse der långvarig. Han var missnöjd med förhållandena i Birgittas hus, men kunde ej afhjelpa dem. Hans Brask hade ock uppsatt en vidlyftig skrift, rigtad mot honom och klostret. Efter sin hemkomst gaf han en af sina förtrogna vänner och studiekamrater, munken Laurentius Benedicti (142), i uppdrag att hjelpa honom att återfå de penningar,

¹ Om hans besök vid detta tillfälle i klostret Paradisus, se gen.-konf. 21.

han efter sina resor hade att fordra. — Då han under nämnda resa besökte klostret Triumphus Mariæ vid Lublin, erfor han den stora okunnighet, som der rådde i afseende på ordensregeln. Han har efterlemnadt en utförlig skildring af sin vistelse derstädes. Borgarena i staden, som fingo se hans ordensdrägt, uppmanade honom att införa en dylik hos de polska munkarne, och sjelf häpnade han öfver deras »svarta, ludna hattar med räf- och mårdskin». Han lät förmå sig att öfvervara en för honom anordnad fest hos en af Lublins borgare, der äfven någre af de polske munkarne infunno sig; der kommo ordens angelägenheter på tal och det visade sig, att man ifrigt önskade att från Vadstena erhålla nödig undervisning och ledning i regeln. I Sandomir träffade han en dominikan-munk, som 10 år varit birgittin, »men kunde aldrig få veta regeln». — Johannes Nicolai synes hafva varit en ganska trätlysten man och gjorde sig ej mycket omtyckt bland bröderne i Vadstena. Det var sannolikt kort efter återkomsten som han fick erfara, att han blifvit från klostrets predikstol excommunicerad af generalkonfessorn. Det framgår ej tydligt af urkunderna, huruvida det var en tvist af enskild natur, som vållat detta, eller möjligen underrättelsen om, att han i Polen utspridt onda rykten om Vadstena. Han vågade ej återkomma utan lejd och besvarade generalkonfessorns åtgärd med trotsiga hotelser. — Emellertid upptogs han åter i konventet. När sedan, 1510, en munk från Lublin infann sig i Vadstena med begäran, att moderklostret måtte komma dottern till hjälp, var man i Vadstena förberedd derpå, hvarföre ock Johannes Nicolai blef ^{16/5} 1511 tillsammans med Olaus Johannis (146) afsänd till Triumphus Mariæ. Någre af munkarne voro dock missnöjde dermed, enär de icke hyste förtroende till Johannes. Visserligen kvarstodnade de båda munkarne i det polska klostret nära två år och utfärdade ordningsregler, af hvilka framgår hvilket sjelfsväld med gästabud och öppna dörrar der förut rådt, men Diariet säger, då de ^{28/6} 1513 återkommo, att de föga uträttat, emedan de sins emellan varit oense. — Det sista man om Johannes Nicolai vet, är, att han ^{3/12} 1532 fördes bort ur Vadstena kloster (»extractus est de monasterio») af konung Gustafs fogdar, Peter Svenske och Anders Månsson, samt sändes till Norge.

136. **Jöns Johansson**; föreståndare för klostrets borgaregård i Vadstena; blef ^{28/5} 1498 invigd i klostret »inter fratres servitores». Man skulle af detta Diariets uttryck kunna förmoda, att han tillhörde klostrets »focarii», men dels synes invigningen hafva förrättats af biskopen — då deremot tjänarne invigdes af generalkonfessorn — dels nämndes han sedermera och vid sin död »conversus» (ad intra), hvilket ord alltid användes för lekmunkar. — Hade 1506 ledningen af munkträd-

gårdens betydliga utvidgning emellan klostrets och stadens kyrkogårdar, hvilket arbete han med berömvärd klokhet skötte, trots de ganska svåra hinder nunnornas motvilja mot företaget och åtskilliga gårdars närhet framkallade. — Afsändes ^{20/8} 1510 jemte Laurentius Benedicti (142) till Munkalif, och, då den förre derifrån återvände, medförde han underrättelsen om att Jöns Johansson derstädes aflidit ^{12/1} 1511.

137. **Nicolaus Laurentii**; invigdes till lekmunk ^{28/12} 1498, och hade då länge tjänat klostret i allehanda förrättningar. Äfven efter inträdet utförde han ett ganska stort verk, i det han sammanskref en ny jordebok öfver största delen af klostrets gårdar, nämligen vid pass 800, hvilka voro spridda öfver de flesta landsdelar. Den är nu i tryck utgifven och härleder sig från år 1500, möjligen något år senare. — Aflod ^{23/4} 1509 af ett slags spetälska; »fuit valde devotus».

[138. **Birger Strale**; då ingen annan uppgift om denne munk i urkunderna eller Diariet förekommer, än om hans dödsfall ^{2/3} 1499, är det antagligt att med detta namn åsyftas munken Birgerus Johannis (se 112).]

139. **Petrus Magni**, — måhända mest känd under namnets svenska form: Peder Månsson —; uppgifves hafva tillhört en ädel och friboren släkt i Vestmanland; var dock född i Jönköping. Hans farsfars far Olof Ingesson och farfar Jöns Olofsson voro häradshöfdingar i Siende härad, Vestmanland, der de innehade gården Rebro; hans fader Måns Jönsson var fogde under Sten Sture d. y. på Vesterås slott, hvilket han vägrade att uppgifva till konung Kristiern; han blef derföre 1520 straffad med korsfästelse. — Var föreståndare för skolorna i Vadstena samt kapellan vid S. Petri kyrka derstädes, då han ^{6/6} 1499 invigdes till prestmunk, »vir matorus et seriusus». Utsändes ^{10/10} 1507 jemte Johannes Mathæi (se gen.-konf. 16) till Rom för att taga Birgittas hus i besittning, men de blefvo på sjön gripna af danske konungens folk och förda till Köpenhamn, men återvände till Vadstena omkr. ^{30/4} 1508. Samma år ^{10/8} begaf. han sig åter af, denna gång tillsammans med Petrus Ingemari (se gen.-konf. 21), och framkom till Rom i början af november trots alla faror, »ty skalkar göra alltid i vägen sin gerning» — skref han ^{7/12} hem¹ — »mördande och röfvande den, som färdas, och rädsla har gjort många grå hår, men edra gudliga böner ha fredat oss». I Köpenhamn antogo

¹ Petri Magni bref komma att intagas i det Diplomatarium Vadstenense som är afsedt att åtfölja klostrets historia.

de en tjenare som dagligen gick med dem och följde dem ända till Rom. Der funno de striderna om besittningen så väl af Birgittas hus som af flera dithörande lägenheter i full gång, men kunde intet uträtta, ehuru de dock ej kunde tänka på, att fara hem förr än på våren, »ty bergen äro onda att färdas denna tid på året». Äfven med underhandlingarna angående Katarinas kanonisation voro de sysselsatta, men ärendet hade ringa framgång, i synnerhet som påfven ej var i Rom. Den för frågan vigtiga codex »Processus canonisationis b. Katarinæ», som blifvit använd såsom säkerhet i en bank, hade de ej förmått utlösa. Petrus Ingemari återvände till Vadstena och kort efter hans afresa, våren 1509, insjuknade Petrus Magni i svår feber. »Frater Bartollus» (se 147 B.) förbittrade hans lif i Rom. Han skildrar sjelf $13\frac{1}{4}$ 1510, huru han efter tvister, i hvilka icke ens hillebardierer saknades, slutligen blef bortkörd ur huset och med sitt Breviarium under armen irrade omkring på gatorna och omsider styrde sina steg till ett herberge, der han händelsevis sammanträffade med magister Laurentius Andreae från Strengnäs, sedermera konung Gustafs namnkunnige kansler. Han tillbragte der 5 veckor. Kort derefter, $3\frac{3}{5}$ s. å., kunde han dock meddela klostret mera lugnande underrättelser från Rom, men om de italienska birgittinklostren hade han dåliga tankar; »förr skall hafvet torkas», skref han, »lodjuret blifva blindt, lejonet rädd och haren djerf innan det här blir god observans». Han brydde sig dock ej om att begifva sig till klostret i Genua, dit han blifvit kallad, emedan »der fans regeln och allt beskrifvet». Han klagade öfver, att han fick allt för få råd och upplysningar från Vadstena: »ty» värr papper och bläck är allt för dyrt hos eder», — och en annan gång bad han uttryckeligen om svar, »skulle papperet än kosta en dukat». Stundom fick dock klostret särskilda anledningar att skrifva till honom, nämligen för att inhemta den lagkloke mannens råd i afseende på egotvister, i hvilka klostret råkat. Det var ej lätt för Petrus Magni att på så långt afstånd ordna slika angelägenheter, men han svarade ($26\frac{1}{5}$ 1512), att, finge han allt väl ordnad i Rom, skulle fienderne, som der hemma gjorde klostret öfvervåld och orätt, väl gifva det igen, »om påfvens makt räcker dit hem till Sverige». Petrus Magni, som vid denna tid ifrigt studerade den kanoniska rätten och beredde sig till att taga doktorsgraden (enligt bref $24\frac{1}{5}$ 1512 till Nicolaus Amundi, gen.-konf. 19), sände samma år flera bref till klostret ($24\frac{1}{5}$ och $6\frac{1}{10}$); det var i synnerhet tvenne angelägenheter, som lågo honom om hjertat, nämligen att man ej måtte kalla eller anse Birgittas hus såsom ett hospital för de tre rikena, emedan det aldrig varit ernadt der till, utan till ett birgittinkloster, som ock borde inrättas der, samt att ej »verldsprester» måtte antagas till dess styresmän. Han ville dock ej att man skulle tro, det han önskade få förblifva der, eller säga, att han ville hafva »så långt grimskaff,

som han var van vid», utan försäkrade, att om han blefve hemkallad, skulle han nog bevisa sin lydnad. Samtidigt (^{6/10}) skref han ock till Rådet med begäran att förbud måtte utfärdas för kaniken Johannes Magni från Skeninge att göra intrång i husets besittning. Då konventen berättat honom huru några af borgarena i Vadstena tredskades vid erläggandet af den årliga kontributionen till klostret, sände han dem ^{20/6} 1513 ett litet af honom skrifvet häfte, späckadt af lagkunskap, hvori klostrets rättigheter af honom med vanlig värme häfdades. På samma gång varnade han för »novellus episcopus» (Hans Brask), som vid sina visitationer nog skulle hafva ögonen öppna, och uppmanade munkarne att vid sådana tillfällen undanröjda hvarje den minsta skymt af tvedrägt. Petrus Ingemari, som återvänt till Rom och vid denna tid återkallades, hade hotats med fängelse och motståndarne hade börjat sälja bort Vadstena klostrets fastigheter (enl. bref 1513). Ändtligen började det dock något att ljusna, hvarom han (^{15/2} 1515) under rättade Vadstena; äfven hvad kanonisationsfrågan angick, hoppades han, att »en dag skall gifva hvad många år nekats». — Då orden skulle hålla generalkapitel i Marienforst vid Köln, skrefvo konventen till honom ^{24/10} 1515 med uppdrag att begifva sig dit, men han erhöll ej brefvet förr än ^{5/4} 1516, och som kapitlet skulle öppnas ^{1/8} s. å. framhöll han (^{5/4}) svårigheterna att på denna korta tid hinna vidtaga några förberedelser dertill. Han begaf sig emellertid dit, men inga munkar från andra kloster hade hunnit infinna sig. — En annan gång framstälde klostret till honom förfrågningar angående aflat m. m.; i sitt svar visar han sig hafva haft öppet sinne för denna del af de reformatoriska rörelserna och skref (^{30/9} 1518): »Jak haffwer läsith huru afflath börjades försth oc är lösjordhadher grund, men poenitentia är tryggasthe wäghen, ther vil jak döo uppa». Hans hemlängtan växte nu med hvarje dag och han uttryckte den sålunda: »Jag har tappat bort af Breviariet psalmen 132, och därför beder jag hemkallas in nomine Jhesu Christi». Men klostret synes hafva ansett hans vistelse i Rom nödvändig. Sjelf framhöll han (^{12/8} 1519) vigten af att klostret ofta ombytte förvaltare i huset i Rom, enär detta var enda tillfället för munkarne att fullborda sina studier. I samma bref, liksom ock i några af de andra, berörde han äfven de politiska förhållandena; »framedelis för thidhande maghen I witha, ath konunghen aff Hispanielandh, konungh Karl, som ær drothnyngennas broder i Danmark, ær waldher til kejsara, hwilkith jak gissar ath nokre i Swærike göra ther aff nokra gissan, rædhandis ath han skal nokoth bistandh göra konungenom i Danmark moth Swærike etc. oc thy screffwer jak thessen punthen, wiljendes undherwisa edher, ath swenske men torffwa inthe rædhas före honum thy han haffwer meer bestyra æller geria aff sinom eghnom fiendom; thet undherwisen tryggelika werdzlikom herrom, som rikeno wilja wæl. Tha jak i Swærike war, gissadhe

jak som en fane ath kejsaradöme haffde mykith warith, oc ropade therum pa predikostolenom, bidjandis therfore som en daare, etc. Swa göra mange andre ther i Swærike, teslikes som the waro ther til pliktoghe, ej withandis annath æn undir kejsarenom borde wara all werlen etc., huilkith ekki ær, thy han haffwuer ingenstadhes lydno pa kesardömithz wæghna. —

Item, inthe ær thet, som swa mykith waare tarffelikit i Swærike, som thet ath then wælbyrdoghe herren, her Sten krönadhes til konungh i Swærike; jak undrar hwi the thet swaa förhalera æller hwi han ej wil bæra konungha namn öfwer Swærike, æller hwath som thet förhindra». — Det sista nu kända bref från honom under hans vistelse i Rom, är date-radt $\frac{4}{5}$ 1520; det är ej egenhändigt skrifvet af honom, utan efter hans diktamen af en dansk munk wid namn Hans Gum-messon och innehåller en uppmaning till samtliga birgittin-kloster att göra sammanskott till utverkandet af en bulla, som skulle stadga generalkapitels hållande inom orden hvar tredje eller femte år. — Ända till början af 1524 stadsnade Petrus Magni i Rom. Det blef då en särskild anledning för honom att återvända till Sverige, i det att konung Gustaf, som afsatt biskopen i Vesterås Peder Sunnanväder, utsett Petrus Magni till hans efterträdare. Han blef ock af en romersk kardinal dertill invigd och anlände till Vadstena $\frac{16}{7}$ 1524 efter 16 års vistelse i Rom. Den tid han hade öfrig från klostrets ange-lägenheter använde han till studier — han blef doktor — och till allehanda litterära sysselsättningar. Han uppdref i främ-mande land behandlingen af sitt svenska språk till höjdpunkten af hvad vår medeltid har att uppvisa. Många af hans öfversätt-ningar äro i behåll och alla, liksom hans bref, vittna derom. I läkarekonst öfversatte han ett arbete af Johannes af Rupe Scissa. Att »fäkunnig läkare gör tufvig kyrkobacke», hade han funnit och betecknade de sorgliga förhållandena i foster-landet, i detta afseende, på följande sätt:

»I Swærike ær thetta stor skam och skadhe,
Nær noker bliffwer sjuker, redes skofwel oc spadhe,
Um lækedom the alsinthe wilja tänkia,
Thet röna faderlös barn och hwar en ænkia.» —

Vidare bearbetade han skrifter i sjörätt (»Sjökonsulatet»), i stridskonst och stridslag, samt en »konstbok», innehållande allehanda kemiska och fysiska rön, sådana medeltiden kunde bjuda på. — När han återvände och kom inför konung Gustaf, var det två mäktiga andar, som möttes. Kändt är, huru konun-gen minskade prelatens makt, ökade den och åter minskade den. Under sin mångåriga vistelse i Rom hade Petrus Magni snart sagdt haft daglig öfning i att strida mot öfvermakten men slutligen lärt känna sin egen öfverlägsenhet. Modet bibehöll han ännu på gamla dagar — derom vittnar bäst den pro-test, han och biskop Magnus Sommar i Strengnäs $\frac{10}{s}$ 1531 af-

gåfvo mot den katolska kyrkans förtryckande — men åldern och konung Gustaf betogo honom slutligen stridslusten. — Han afled $17/5$ 1534. (Hans biskopssigill är afbildadt å planschen.)

140. **Karolus Benedicti**; se Generalkonfessorer, 20.

141. **Nicolaus Nicolai**; om honom gäller hvad som yttrats om Jöns Johansson (136) i afseende på invigningen; han upptogs visserligen bland »fratres servitores», men invigdes dock af biskopen, $6/6$ 1501; hade i Vadstena utöfvat skräddareyrket. Hans död omtalas ej i Diariet; han är ej uppförd på biskop Brasks »ordo fratrum Vadstenensium» 1524.

142. **Laurentius Benedicti**; född i Vestergötland; invigdes $19/1$ 1505 till diakon och »inter evangelistas». Utsändes $20/8$ 1510 jemte Jöns Johansson (136) till Munkalif, hvarifrån han omkr. $24/6$ återkom. $9/3$ 1513 begaf han sig till Rom för att slå sig ned i Birgittas hus och medförde bref till Petrus Magni (139); Petrus Ingemari (gen.-konf. 21) blef då återkallad. På utfärden sammanträffade han i Lübeck med Bartoldus (147 B.), som då hade för afsigt att segla öfver till Sverige och begifva sig till Vadstena. Laurentius uppmanade skriftligen konventen att intaga honom i klostret; vidare upplysningar skulle muntligen meddelas af Långe Benkt, (se fratres ab extra, 25) — en man som synes hafva varit en munkarnes följeslagare på åtskilliga resor. Laurentius anlände $21/5$ s. å. till Rom, som vanligt på hästryggen, och medförde äfven en häst, afsedd till gåfva åt en kardinal, hvars beskydd klostret eftersträfvade, men då Gustaf Trolle på erkebiskop Jakob Ulfssons uppdrag låtit tillverka ett silfverkärl, afsedt för samme man, afyttrade Petrus Magni Vadstena-hästen och använde pengarna till husets bästa. Under sin vistelse i Italien blef Laurentius af Petrus Magni sänd till ordens kloster vid Genua, der han vistades nära $3/4$ år och inträffade åter i Rom $1/2$ 1515. Han återvände aldrig till Vadstena, utan afled i Rom $8/7$ 1523.

143. **Johannes Rodgeri**; invigdes $19/1$ 1506 af biskop Inge-
marus Petri i Vexiö, till en af de tretton prestmunkarne, och afled $4/4$ 1543.

144. **Erlandus Sigvardi**; född i Norge. Blef $19/1$ 1506 invigd till lekmunk. Utsändes i början af oktober 1514 jemte

Nicolaus Amundi (se gen.-konf. 19) till Marienkrones kloster vid Stralsund; de återkommo $\frac{6}{10}$ 1515. Erlandus fortsatte äfven under denna tid sina studier och blef efter hemkomsten uppflyttad bland prestmunkarne. Då konung Gustaf 1544 lät kalla till sig till herredagen i Linköping några munkar från rikets betydelsefullaste kloster, var Erlandus en af dem. Att vid herredagen konungen afhandlat äfven religiösa spörsmål »pro unione facienda», är tydligt, äfven om det icke skulle hafva införts i herredagsakterna; tvenne af Vadstenamunkarne ätföljde konungen till Stockholm, sannolikt mera för att höra än höras. Erlandus återvände från Linköping till Vadstena $\frac{27}{7}$ 1544 efter något mera än 2 veckors frånvaro. Hans öden efter klostrets fall äro fördolda.

145. **Ericus Beronis**; se Generalkonfessorer, 22.

146. **Olavus Johannis**; född på Gotland. Studerade vid Upsala universitet 1477—1486; kallade sig denna tid »scolaris in artibus» och »suppositus» (student); under samma tid åhörde och upptecknade han en mängd föreläsningar, såsom af Ericus Olavi öfver »Regulæ sacræ Theologiæ» och Mathei evangelium, af Peter från Blois öfver bikten, Bonaventura, söndagsevangelierna m. m., samt vidare föreläsningar i filosofi (Aristoteles), astronomi och matematik. Hans flit har förvärfvat honom det omdömet: »om alsterna af hans flitiga penna gått förlorade med så många andra bokskatter från vår medeltid, skulle vi om universitetets arbete [då] vetat nästan rakt ingenting». Sannolikt är, att han i Upsala aflagt baccalaureats-examen 1486; han blef der prebendeprest. Kallades magister artium, då han $\frac{2}{8}$ 1506 vigdes till munk i Vadstena. Utsändes $\frac{16}{5}$ 1511 med Johannes Nicolai (135, se denne) till Triumphus Mariæ i Polen och återvände $\frac{28}{6}$ 1513. Utsändes ånyo till Polen $\frac{11}{4}$ 1515 tillika med munken Holmstanus Johannis (149) och afled i Triumphus Mariæ $\frac{28}{3}$ 1516.

147. **Haquinus Laurentii**; kyrkoprest i Ingatorp i S. Vedbo härad, Småland; invigdes $\frac{2}{8}$ 1506; afled $\frac{13}{12}$ 1527.

147 B. **Bartoldus Leonis**; född i Hildesheim, var Birgittinmunk, ehuru det är ovisst om han invigts i Vadstena. Intet nämnes ens om, att han någonsin vistats der någon längre tid; troligt är, att han endast mottagit konventens uppdrag att förestå Birgittas hus i Rom, men dessförinnan, före 1506, antagits till munk; han vistades då i Rom, och skildrade för konventen huru illa det der gått honom i Birgittas hus. Under

några år, då Petrus Magni vistades i Rom, sökte han taga skadan igen och förföljde nu i sin tur dem, som kommit dit. Han använde för egen räkning mycket af de penningar, som skulle användas till klostrets gagn. 1510 bortlade han munkhättan och visade ganska tydligt sin afsigt att sjelf komma till besittning af huset. Kort derefter visade han sig botfärdig, talade om att han önskade åter upptagas i orden och erhålla plats i Vadstena. För Petrus Magni föreföll han att vara en tvetydig person. Han for slutligen, 1511, till sin födelseort Hildesheim.

148. **Petrus Astronomus;** var tysk till börden; tiden för hans invigning är ej känd. Vistades i Upsala 1506, sannolikt förut, men var då redan munk. Der utförde han för domkyrkan sitt ryktbara astronomiska ur, som uppsattes antagligen i gången mellan högaltaret och Gustavianska grafkoret; det visade ej blott dagar och timmar, utan ock månens till- och aftagande samt planeternas gång, och kostade 700 mark. Det förstördes vid branden 1702. Då han återvände till Vadstena, sannolikt 1507, köpte han af en borgare i Upsala en häst, men blef sedan missnöjd med köpet och utfor i så häftiga ordalagemot denne, att borgmästare och råd måste hos klostret anhålla om upprättelse för borgaren. — Petrus återvände flera gånger till Upsala; hösten 1508 höll han der, med erkebiskopens samtycke, föreläsningar öfver »sphaera materialis». Detta väckte oro hos konventen, men erkebiskopen, Jakob Ulfsson, skref till dem $18\frac{1}{2}$ 1509 och sade, att Petrus tänkt återvända på hösten nämnda år, men då blifvit sjuk; vid öppet vatten skulle han afresa »oc haffuer han hafft siig her ej anners æn erlige oc skælige, oc inghen del brukat, ther eder orden ære til straff». Många åstundade hans undervisning. Huruvida han afrest till Rom 1513 (1514?) är ej fullt klart; åtminstone synes hans afsigt hafva varit det.

149. **Holmstanus Johannis;** hade varit kyrkoherre i Nykils församling, i Valkebo härad, Östergötland, och två år kapellan vid S. Petri kyrka i Vadstena, innan han $3\frac{1}{2}$ 1510 vigdes till prestmunk i klostret. Afsändes $11\frac{1}{4}$ 1515 tillsammans med Olavus Johannis (se 146) till det polska birgittinklostret och återkom $9\frac{1}{6}$ 1516. Blef ånyo utsänd $5\frac{1}{2}$ 1524 jemte Petrus Svenonis (162); då var hans uppdrag att aflösa den nyutnämnde biskopen i Vesterås, Petrus Magni (139), såsom föreståndare för Birgittas hus i Rom. Kort före den sistnämndes afresa $7\frac{1}{5}$ synes Holmstanus dit hafva anländt och kastade sig inom kort in i tvisterna om klostrets fastigheter; i första rummet gälde det en byggnad »in via papæ», som Bartoldus Leonis »utsatt» till fremmande personer (enl. bref $1\frac{1}{10}$ till Petrus Magni). I ett

bref, dat. Juni 1529, omtalade han pestens härjningar i Rom, antydde hvilka omfattande reparationer klostrets byggnader kräfde, samt önskade att erhålla afskrifter af de bullor, påvarne Urbanus och Clemens utfärdat, i hvilka de utlofvat skydd för ordens egendom. — I ett annat bref af 1531 klagade han, att klostret ej på fyra år meddelat honom några underrättelser; han kände sig öfvergifven och sade sig vilja utse några pålitliga personer, som vid hans död kunde taga affärerna om hand och försvara klostrets rättigheter, tills ändtligen någon munk från Vadstena kunde ditsändas. Lång tid återstod dock ännu för Holmstanus på hans post i Rom; han intog den ännu 1542; när han afled, vet man ej. Han var af Vadstena-munkar den siste föreståndaren för S. Birgittas hus.

150. **Olavus Erics**; invigdes $\frac{25}{8}$ 1510 bland prestmunkarne; rymde ur klostret på natten till $\frac{1}{7}$ 1512, »apostata pessimus»; Diariets ord om honom voro: »det hade varit den mannen bättre, om han aldrig blifvit född».

151. **Erius Johannis Broby**; tillnamnet betecknar, att han tillhörde en familj, som var bosatt i Broby i Strå socken, Östergötland; broder till nunnorna Ingeborg Johansdotter (198) och Katarina Johansdotter (? 208); invigdes $\frac{25}{8}$ 1510 till lek-munk. Begaf sig $\frac{22}{9}$ 1528 till Stockholm i följd af en sträng kallelse från konungen, och återkom $\frac{21}{10}$. Hvad konungen då hade att säga honom, är ej berättadt, men 1535 utfärdade konungen för denne munk ett slags förläningsbref på den af klostret underhållna bybadstugan, som han sedan förestod åtminstone till 1544; inkomsten, eller åtminstone en del deraf, erlade han då ännu till klostret. Hans dödsår är ej känt; i biskop Brasks munklängd upptages han såsom den sjuttonde i ordningen.

152. **Nils Kättilsson**; invigdes $\frac{25}{8}$ 1510 till lekmanna-munk; afled $\frac{19}{2}$ 1523.

153. **Johannes Jerspersson**; invigdes liksom nästföregående $\frac{25}{8}$ 1510 till lekmannamunk; afled $\frac{5}{11}$ 1534. Upptogs såsom den fjortonde i ordningen i biskop Brasks munklängd af år 1524.

154. **Andreas Petri**; född i Skeninge; kyrkoherre i Vånga, i Memmings härad, nu i Finnspångs län; blef, efter att liksom Holmstanus Johannis (149) två år hafva varit kapellan vid S. Petri kyrka i Vadstena, invigd till prestmunk $\frac{16}{8}$ 1512.

Nämnes 1524 i biskop Brasks munklängd såsom den sjette bland munkarne. Hans senare öden äro okända, liksom naturligtvis i allmänhet de munkars, som inträdde i klostret inemot förödelsens tid.

155. **Petrus Benedicti Gylta**; »nobilis»;¹ son af lagmannen i Vestergötland Benkt Gylta och Margareta, dotter af Anders Knutsson (*öra*) till Sjögerås; var den förste Vadstena-munk, som invigdes af biskop Hans Brask; detta skedde ¹⁹/₃ 1514; nämndes då »senex inter sacerdots». Hade varit gift med Ingeborg, dotter af Peter Larsson (*sparre*); fader till nunnan Ingrid Petersdotter (276) och farfader till abbedissan Katarina Benktsdotter (19). Afled ²⁴/₄ 1527.

156. **Arnerus Mathei**; klostrets förvaltare på Susenborg och Forsvik — den senare gården, en af klostrets största domäner —; invigdes till lekmunk ¹⁹/₃ 1514. Var den nittonde i ordningen af de 20 munkar, biskop Brask 1524 lät i sin munklängd införa.

157. **Andreas Tordsson**; borgare i Vadstena; arrenderade 1488 en af klostrets tomter derstädes. Invigdes ¹⁸/₅ 1516 till lekmunk; var gift, och hans hustru lefde ännu då i Vadstena, men hade för afsigt att låta viga sig till nunna, när någon plats blefve ledig. Detta synes dock ej hafva skett. Andreas afled ²⁸/₁₂ 1523.

158. **Anundus Ingonis**; kapellan hos riksföreståndaren Sten Sture, då han ⁷/₆ 1517 vigdes till prestmunk; »måtte det hafva skett till Guds heder» — säger Diariet. Sändes omkr. ¹⁰/₂ 1525 till Nådendal, hvarifrån han återkom ²⁴/₁₀ 1526 och »återupptogs i brödernes gemenskap på begäran af biskop Hans». Afvek ur klostret i midten af Maj 1529, »insalutato hospite».

159. **Benedictus Petri**; kanik i Skara; »en lärd och from man»; vigdes till prestmunk ⁸/₁₁ 1517; på konung Gustafs befallning begaf han sig ¹⁰/₁₀ 1525 till Lappland för att der vidare utbreda kristendomen.

160. **Laurentius Kenekesson**; lekmunk ⁸/₁₁ 1517; afled ³/₁₀ 1539.

¹ Nämnes väpnare och riksråd i Ugglas Rådslängd.

161. **Johannes Laurentii**; lekmunk $\frac{3}{1}$ 1524; afled $\frac{19}{4}$ 1533.

162. **Petrus Svenonis**; diakon i klostret, invigd före 1524. Afsändes till Rom $\frac{5}{2}$ 1524 jemte Holmstanus Johannis (149), hvarifrån han $\frac{14}{10}$ 1526 återkom med åtskilliga bref, men anträdde kort derefter, $\frac{21}{11}$, ånyo färden dithän med nya uppdrag; inträffade åter i Vadstena $\frac{7}{9}$ 1527; afled $\frac{24}{1}$ 1540.

163. **Petrus Nicolai**; prest från Vadstena; invigdes $\frac{28}{2}$ 1524 till diakon; afled $\frac{6}{6}$ 1532.

164. **Petrus Laurentii**; borgare i Vadstena; invigdes till lekbroder $\frac{16}{10}$ 1524, sedan enligt den kanoniska rätten skiljsmessa mellan honom och hans hustru egt rum.

165. **Thorstanus Petri**; kyrkoherre i Vårdsberg, i Bankekinds härad, Östergötland; invigdes $\frac{19}{4}$ 1525 till prestmunk. Begaf sig $\frac{26}{1}$ 1529 jemte generalkonfessorn Nicolaus Amundi (se 19) och munken Petrus Nicolaus (sedermera gen.-konf. 23) till mötet i Örebro. Afled plötsligt $\frac{7}{2}$ 1532.

166. **Johannes Cornelii Smith**. Då Petrus Svenonis (se 162) 1526 återkom från Rom, åtföljdes han af munken Johannes Cornelii från Marienkrona kloster vid Stralsund. Efter att fyra år hafva vistats i Vadstena, begaf han sig $\frac{15}{6}$ 1530 derifrån för att fara till Danzig, men återkom efter en månad, emedan höfvidsmannen på Stäkeborg hindrat hans afresa. Han synes sedan hafva upptagits i Vadstenakonventet. Det sista man om honom vet, är att han 1541 bekostade kakelugnen («kåkilen») i klostrets »nya stuga».

167. **Laurentius Thorberni**; altarprest i Vadstena; invigdes $\frac{21}{5}$ 1526 till prestmunk. Sannolikt samme munk, som under namnet Laurentius Torsson af Diariet omtalas såsom en af dem, hvilka 1544 sändes till konung Gustaf i Linköping (se gen.-konf. Petrus Nicolai, 23).

168. **Petrus Nicolai**; se Generalkonfessorer, 23.

169. **Franciscus Martini**; kyrkoherre i Hvarf, i Aska härad, Östergötland; invigdes till diakon $21/5$ 1526; afled $16/4$ 1532.

170. **Petrus Magni**; från Skeninge; invigdes $15/5$ 1541 till lekmunk; invigningen förrättades nu af konfessorn, ej som förr af en biskop. Han omnämnes ofta i klostrets räkenskapsböcker, enär han försträckte eller skänkte medel till klosterfolkets underhåll; äfven hans »deja» var gifmild mot klostret. 1559 afled han.

171. **Nicolaus Michaelis**; skraddare; om denne lekmunk förtäljes intet mera, än att han afled $13/4$ 1542.

172. **Laurentius Petri**; den siste munk, hvars invigning i Diariet omtalas; den förrättades $12/3$ 1542 af konfessorn, vid högaltaret. Hans provent utgjordes af 40 mark penningar och dessutom silfver, kött, fläsk, spannmål, en bryggeripanna samt en häst, alltsammans uppgående till 100 mark. Åtföljde 1544 generalkonfessorn Petrus Nicolai (23) m. fl. till konung Gustaf i Linköping, för de kyrkliga angelägenheterna.

173. **David**; magister; abbedissan kallade honom »vår käre broder, herr David», då hon 1555 i sin uppbördsbok införde hans »provent», som bestod af två silfverskedar, ett litet stycke silfver samt penningar. Under åren 1556, 1566 och 1568 omnämnas i samma uppbördsbok hans gåfvor till konventet. Sannolikt var han en af de prestmunkar, som vid munkkonventets upplösning qvarstannade i klostret för gudstjenstens upprätthållande.

Han var den siste Vadstenamunken.

Det är här icke tillfälle att utförligare förtälja om Vadstena klostrens nunnor och munkar. Hvad här antecknats, torde vittna om, att då deras lif bäst varit hafver, så hafver det möda och arbete varit. Den reformationens fackla, för hvilken de veko, var för visso icke tänd af människohand, men det är rätt lämpligt att, vid tanken på den nyare tidens framfart öfver deras grifter, äfven erinra sig skaldens ord: »Ringa är människodom».

Fratres ab extra.

(Familiares).

1. **Laurentius Romare**; åtföljde $1/5$ 1394 generalkonfessorn Magnus Petri (3) till Rom och torde deraf hafva erhållit sitt namn. Då föreskriften i Revelationes om att fyra tjenande bröder skulle för konventet anställas, hvilka egde att bära på sina kåpor ett rödt kors,¹ blefvo Laurentius och de tre nästföljande fratres ab extra dertill utsedde; hade uppsigt öfver den gård, der nunnekonventet utförde sin slöjd. Afled $15/11$ 1431.

2. **Hemmingus**; kyrkoprest i Östra Eneby, och prost, Östergötland, 1351—1384; var derjemte 1379 syssloman för Askaby kloster och för Vadstena kloster 1395, 1400; ingick sannolikt 1384 i klostret såsom frater ab extra, ehuru han var en gammal kyrkans tjenare; han förde då med sig till klostret allt hvad han egde. Var under 20 år förvaltare öfver klostrets alla gods och ådagalade största trohet och redbarhet i sina mångahanda göromål. Af sjukdom, utan tvifvel ryggmergslidande, fjettrades han 5 år vid bädden och afled, ständigt tålig, $24/4$ 1411.

3. **Jakobus Bikare**; sålde $10/6$ 1379 en qvarn i Nerike till Vadstena kloster; inträdde i klostrets tjenst sannolikt på samma gång som de två nästföregående samt den nästföljande; var ombud för klostret vid en tvist, som $23/2$ 1397 afgjordes vid råfsteting; kallas »nobilis genere sed virtutibus nobilior». Var mycket skicklig i konstruktionen af träbyggnader och användes derföre vid uppförandet af klostrets äldsta hus; »outtröttlig i sitt arbete, anspråkslös och from». Var fader till nunnorna Ragnhild (32) och Birgitta (73). Afled $15/4$ 1404.

4. **Arnika** (Arnold); om honom förtäljes intet annat, än att han var en af de 4 första fratres ab extra, som 1398 »möttogo det röda korset».

¹ Dock utan den hvita rundelen i midten, som fans å munkarnes kors, betecknande »brödet».

5. **Claus Klockare;** den förste klockaren i klostret och på samma gång den, som hopsamlade kollekten (»collector oblationum»). Afled $17/2$ 1408.

6. **Botvidus;** afled på en färd till Uppland i klostrets ärenden $25/2$ 1408.

7. **Tidemannus Blakke;** skänkte $27/3$ 1385 jord i Ullevi i S. Lars' socken, Östergötland, till klostret; troligtvis blef han då upptagen der; var en rik man, och då han efter åtskilliga års vistelse inom klostret, kände sitt slut nalkas, uppgjorde han sitt testamente till klostrets förmån; han afled $13/4$ 1408.

8. **Frölekinus;** det är antagligt, att denne frater ab extra var Frölekinus Rafn från Örebro, hvilken der egde en källare, som $24/8$ 1402 omtalas såsom tillhörande klostret. Måhända var det vid denna tid han i klostret upptogs; afled der omkr. $29/9$ 1410.

9. **Johannes;** var gift med Dotir (se nunnor utanför koret, 7); var skicklig hjul- och vagnmakare och förestod den afdelningen af klostrets slöjd. Afled omkr. 1390.

10. **Vasto;** »frater ab extra», som $15/2$ 1411 anlade såsom »familiaris» det röda kors¹, »med abbedissans och båda konventens bifall». Det säges, att han efterträdde Jakobus Bikare (3); afled $17/8$ 1421, »vir bonus et justus», som var de pelgrimer, hvilka kommo till Vadstena, till stor uppbyggelse, i det han, som var en studerad man, plägade läsa för dem.

11. **Gregorius Skräddare;** sannolikt från Torshälla, ty han skänkte till klostret en der belägen tomt; anställdes i klostrets tjänst omkr. 1384; då generalkonfessorn Magnus Petri (3) 1390 begaf sig till Rom i och för Birgittas kanonisation, erhöi han af Gregorius 150 nobler, som denne »med mycken möda» tigt ihop i Norge. Afled $30/9$ 1411.

12. **Johannes Vargh;** efter att många år hafva troget tjänat klostret, afled han i slutet af Mars 1412.

¹ Diariet anför såsom grund för ett sådant teckens anläggande de s. k. »Additiones prioris», men redan Revelationes Extravagantes XXXIX (sv. texten) handlar härom; man jämföre ock »Constitutiones».

13. **Michael**; förestod den verkstad, der kopparplåtarna till kyrkotaket bearbetades; vid hans död ¹³/₁₁ 1422 fruktade man, att detta arbete skulle för en längre tid afstadna.

14. **Jönis Mathisson**; afled ³⁰/₁₀ 1423; »vir magnæ devotionis et abstinentiæ».

15. **Birgherus Piscator** (fiskare); afled ¹⁸/₁₁ 1425.

16. **Peter** i Orlunda; förvaltare på nämnda, klostret tillhöriga gård, belägen i Göstrings härad; var gift med soror ab extra Estrid (12). Peter afled ²⁷/₃ 1429.

17. **Hemmingus Romare**; binamnet erhöi han helt visst därför, att han, »för sina synders förlåtelse», besökt Rom; detta skedde enligt konventens pass 1416. Han kallades deri »homo bonæ famæ et conversationis honestæ», och i Diariet »homo simplex». Afled ¹¹/₁₂ 1431.

18. **Ragvaldus**, Sutor, (skomakare); afled ³/₂ 1432.

19. **Hans Rydh**; sannolikt fader till nunnan Kristina Hansdotter (130); afled ³/₄ 1434.

20. **Jöns Amundsson**; förde under många år till klostret gårde-oxar och får, »quorum non est numerus»; afled ²⁸/₁₂ 1435.

21. **Suno**; skötte allehanda sysslor i hjongården och äfven vid S. Birgittas altare; afled ¹⁹/₆ 1438.

22. **Magnus Haqvonsson**; invigdes af konfessøren ¹³/₃ 1447 afled ¹⁶/₄ 1454.

23. **Jöns Olofsson**; samt

24. **Claes Klockare**, eller kyrkovaktare, invigdes ²⁹/₄ 1459 af generalkonfessorn Magnus Unnonis (9); de stodo då i drottningens kapell och konfessorn »innanför gallret». Desse båda äro de siste fratres ab extra, om hvilka Diariet har något att förmäla.

25. **Långe Benkt**; munkarnes följeslagare till Rom, dit han synes hafva gått flere gånger; fader till nunnan Katarina Benktsdotter (289).

26. **Arvid Johansson**; omtalas såsom anställd i klostrets tjenst 1530—1545. Reste landet omkring — från Norrbotten till Öland — för att uppbära klostrets räntor och gåfvor.

REQUIESCANT IN PACE.

REGISTER.

Abbedissor.

	N:o.		N:o.
Anna Fickesdotter Bylow	13.	Katarina Eriksdotter	15.
Anna Girmundsdotter	14.	Katarina Matsdotter	17.
Anna Paulsdotter	11.	Katarina Olofsdotter	21.
Benkta Gunnarsdotter	5.	Katarina Petersdotter	9.
Birgitta Botolfsdotter	16.	Katarina Ulfsdotter	1.
Gerdeka Hartlefsdotter	4.	Katarina Ulfsdotter	8.
Ingeborg Gerhardsdotter	6.	Margareta Bosdotter	2.
Ingegerd Knutsdotter	3.	Margareta Claesdotter	10.
Ingegerd Larsdotter	20.	Margareta Nilsdotter	18.
Katarina Benktsdotter	7.	Margareta Turesdotter	12.
Katarina Benktsdotter Gylta	19.		

Nunnor.

Agnès från Norge	38.	Beata Fickesdotter Bylow	219.
Agneta Venzelsdotter	228.	Benkta Eskilsdotter	157.
Angerd Nilsson	223.	Benkta Magnusdotter	159.
Anna Benktsdotter	283.	Birgitta Albertsdotter	142.
Anna Claesdotter	115.	Birgitta Andersdotter	229.
Anna Hansdotter Dortman	182.	Birgitta Andersdotter	266.
Anna Henriksdotter	164.	Birgitta Claesdotter	194.
Anna Henriksdotter	309.	Birgitta Claesdotter	261.
Anna Johansdotter Brun	226.	Birgitta Farmansdotter	235.
Anna Johansdotter Bylow	106.	Birgitta Gudlögsdotter	103.
Anna Karlsdotter	74.	Birgitta Gunnarsdotter	120.
Anna Larsdotter	211.	Birgitta Hansdotter	184.
Anna Larsdotter	321.	Birgitta Ingesdotter	282.
Anna Matsdotter Kart	243.	Birgitta Jakobsdotter	73.
Anna Månsdotter	269.	Birgitta Johansdotter	90.
Anna Nilsson	187.	Birgitta Johansdotter	183.
Anna Nilsson	239.	Birgitta (Jo)hansdotter Dortman	163.
Anna Olofsdotter	209.	Birgitta Johansdotter Vinter	234.
Anna Olofsdotter	247.	Birgitta Jönsdotter	149.
Anna Olofsdotter fr. Skeninge	263.	Birgitta Jönsdotter	201.
Anna Petersdotter Spjut	153.	Birgitta Jönsdotter	303.
Anna Petersdotter fr. Åland	213.	Birgitta Karlsdotter	168.
Anna Petersdotter	298.	Birgitta Lindormsdotter	268.
Anna Svensdotter	212.	Birgitta Olofsdotter	132.
Asa	31.	Birgitta Olofsdotter	138.
Barbara Jakobsdotter	206.	Birgitta Olofsdotter	238.
Barbara Magnusdotter	291.	Birgitta Petersdotter	165.
Barbara Torkilsdotter	299.	Birgitta Petersdotter Jercho	170.

Birgitta Petersdotter	216.	Ingeborg Hennekesdotter	126.
Birgitta Petersdotter fr. V.-vik	244.	Ingeborg Hermansdotter	190.
Birgitta Spoledotter	116.	Ingeborg Johansdotter	81.
Birgitta Stensdotter Sture	218.	Ingeborg Johansdotter i Broby	198.
Botilda Jonsdotter	13.	Ingeborg Johansdotter	242.
Botilda Magnusdotter	49.	Ingeborg Larsdotter	105.
Botilda Petersdotter	92.	Ingeborg Laurensdotter	58.
Botilda Petersdotter	152.	Ingeborg Laurensdotter	192.
Brynild Josefsdotter	59.	Ingeborg Laurensdotter	285.
Cecilia Andersdotter	39.	Ingeborg Magnusdotter	253.
Cecilia Gerhardsdotter	65.	Ingeborg Nilsdotter	147.
Cecilia Petersdotter	94.	Ingeborg Petersdotter	240.
Cecilia Svendsdotter	196.	Ingeborg Petersdotter	305.
Dorothea Nilsdotter	233.	Ingeborg Svendsdotter	143.
Dorothea Nilsdotter	245.	Ingeborg Thordsdotter	8.
Elisabet Albrektsdotter	162.	Ingeborg Thorsdotter	258.
Elisabet Gjordsdotter	215.	Ingeborg Torstensdotter	265.
Elisabet Matsdotter	297.	Ingegerd Azersdotter	113.
Elseby Hansdotter	97.	Ingegerd Hökersdotter	160.
Elseby Hennekesdotter	87.	Ingegerd Magnusdotter	15.
Elseby Hermansdotter	154.	Ingegerd Månsdotter	312.
Elsef Olofsdotter fr. Jutland	108.	Ingegerd Olofsdotter	123.
Ermegard Laurensdotter	158.	Ingegerd Olofsdotter	199.
Estrid Gudmundsdotter	45.	Ingegerd Petersdotter	174.
Gertrud Andersdotter	42.	Ingegerd Petersdotter Gylta	276.
Gertrud Benktsdotter	48.	Ingegerd Petersdotter	316.
Gia Johansdotter	200.	Ingegerd Stefansdotter	167.
Gyrid	252.	Ingegerd Tostesdotter	251.
Gyrid Gudlefsdotter	60.	Ingrid Ambersdotter	250.
Helena Andersdotter	67.	Ingrid Andersdotter	267.
Helena Andersd. Skytte	77.	Ingrid Jonsdotter	319.
Helena Benktsdotter	195.	Ingrid Nilsdotter	52.
Helena Eriksdotter	315.	Ingrid Sigvidsdotter	17.
Helena Ernilsdotter	35.	Juliana Andersdotter	69.
Helena Haquonsdotter	287.	Katarina Algotsdotter	204.
Helena Haraldsdotter	63.	Katarina Andersdotter	171.
Helena Helgesdotter	137.	Katarina Benktsdotter	289.
Helena Hinzsdotter	117.	Katarina Birgersdotter	27.
Helena Håkansdotter	224.	Katarina Brynolfsdotter	3.
Helena Jakobsdotter	275.	Katarina Dansdotter	100.
Helena Matsdotter Brask	255.	Katarina Erengislesdotter	173.
Helena Matsdotter	308.	Katarina Eriksdotter	127.
Helena Månsdotter	271.	Katarina Eriksdotter	290.
Helena Nilsdotter	72.	Katarina Ervastsdotter	191.
Helena Petersdotter	230.	Katarina Gerekesdotter	37.
Helena Petersdotter	236.	Katarina Gudmundsdotter	119.
Helena Siggesdotter	279.	Katarina från Halland	28.
Helena Sonadotter	33.	Katarina Ingemarsdotter	2.
Helena Svendsdotter	241.	Katarina Ingevaldsdotter	264.
Helena Tykesdotter	91.	Katarina Ingvarsdotter	205.
Helena Vivastersdotter	172.	Katarina Johansdotter	189.
Helga Simonsdotter	66.	Katarina Johansdotter	208.
Hillica Hansdotter	278.	Katarina Johansdotter	320.
Iliana Mattsdotter	146.	Katarina Jönsdotter	140.
Ingeborg Ascersdotter	101.	Katarina Jönsdotter	197.
Ingeborg Benktsdotter	203.	Katarina Jönsdotter	207.
Ingeborg Benktsdotter	294.	Katarina Källarsdotter	12.
Ingeborg Björnsdotter	61.	Katarina Larsdotter	222.
Ingeborg Erenbjörnsdotter	14.	Katarina Lydekesdotter Vipa	148.
Ingeborg Hansdotter	306.	Katarina Magnusdotter	36.
Ingeborg e. e. Hartlev Bolk	68.	Katarina Magnusdotter	137.

Katarina Nilsdotter	179.	Margareta Bodgersdotter	128.
Katarina Nilsdotter	217.	Margareta fr. Finland	55.
Katarina Nilsdotter fr. V.götland .	254.	Margareta Gregersdotter	75.
Katarina Olofsdotter	304.	Margareta Gunnarsdotter	10.
Katarina Paulsdotter Kyle	288.	Margareta Gunnarsdotter fr. Jutland	133.
Katarina Petersdotter	185.	Margareta Haquonsdotter	188.
Katarina Petersdotter Bagge	225.	Margareta Helgesdotter	307.
Katarina Petersdotter	281.	Margareta Ingevaldsdotter	6.
Katarina Svensdotter	249.	Margareta Jakobsdotter	317.
Katarina fr. Söderköping	25.	Margareta Johansdotter fr. Italien	44.
Katarina Tomasdotter	24.	Margareta Johansdotter	296.
Katarina Tydekesdotter	181.	Margareta Johansdotter	311.
Katarina Tyrgilsdotter	256.	Margareta Jönsdotter	46.
Katarina Vämundsdotter	54.	Margareta Karlsdotter	36.
Kristina	18.	Margareta Karlsdotter fr. Lödöse	134.
Kristina Andersdotter	129.	Margareta Karlsdotter (vase)	169.
Kristina Anundsdotter	178.	Margareta Könikedotter	96.
Kristina Elofsdotter	270.	Margareta Larsdotter	29.
Kristina Eriksdotter	150.	Margareta Laurensdotter	80.
Kristina Erlendsdotter	231.	Margareta Laurensdotter	246.
Kristina Eshjörnsdotter	79.	Margareta Mattsdotter	319.
Kristina Finvidsdotter	53.	Margareta Nilsdotter	57.
Kristina Gunnarsdotter	292.	Margareta Nilsdotter	193.
Kristina Hansdotter	130.	Margareta Nilsdotter Kista	76.
Kristina Hansdotter	180.	Margareta Nilsdotter	237.
Kristina Henriksdotter	220.	Margareta Nilsdotter	272.
Kristina Hermansdotter	64.	Margareta Olofsdotter	114.
Kristina Johansdotter fr. Kalmar .	78.	Margareta Olofsdotter	122.
Kristina Johansdotter	176.	Margareta Olofsdotter	260.
Kristina Johansdotter Brask	177.	Margareta Olofsd. fr. Kopparberget	274.
Kristina Johansdotter	214.	Margareta Olofsd. fr. Söderköping	286.
Kristina Jönsdotter	56.	Margareta Paulsdotter	155.
Kristina Jönsdotter	86.	Margareta Petersdotter	47.
Kristina Jönsd. fr. Småland	175.	Margareta Petersdotter Kyle	107.
Kristina Karlsdotter	151.	Margareta Ulfsdotter	139.
Kristina Lindormsdotter	95.	Matilda Petersdotter	144.
Kristina Magnusdotter	277.	Matilda Thorsdotter	109.
Kristina Nilsdotter	27.	Ragna Johansdotter	43.
Kristina Nilsdotter fr. Skeninge .	131.	Ragnild Eshjörnsdotter	71.
Kristina Nilsdotter	161.	Ragnild Hennikesdotter	62.
Kristina Olofsdotter	273.	Ragnild Jakobsdotter	32.
Kristina Petersdotter	22.	Ragnild Karlsdotter	7.
Kristina Petersdotter fr. Danmark	83.	Ragnild Laurensdotter	40.
Kristina Petersdotter	156.	Ragnild Magnusdotter	112.
Kristina Petersdotter	314.	Ragnild Nilsdotter	110.
Kristina Rörriksdotter	70.	Ragnild Nilsdotter	300.
Kristina Sigurdsdotter	99.	Ragnild Petersdotter	221.
Kristina Simonsdotter	295.	Ragnild Tidekesdotter	98.
Kristina Staffansd. Stangenberg .	9.	Ragnild Torsdotter	85.
Kristina Stensdotter	104.	Ragnild Tyrgilsdotter	111.
Kristina Svensdotter	310.	Ragnild Unnesdotter	166.
Kristina Tokadotter	19.	Ramborg Andersdotter	82.
Kristina Övidsdotter	210.	Ramborg Birgersdotter	257.
Lucia	51.	Ramborg Bruddesdotter	11.
Lucia Buggesdotter	141.	Ramborg Magnusdotter	121.
Magdalena Paulsdotter	262.	Ramborg Staffansdotter Stangenberg	20.
Margareta Amundsdotter	284.	Ramborg Svensdotter	5.
Margareta Andersdotter	93.	Sigrid Bosdotter	41.
Margareta Andersd. fr. Vadstena .	280.	Sigrid Henriksdotter	102.
Margareta Arvidsdotter	118.	Sigrid Laurensdotter	23.
Margareta, Benkt Glasmästares d.	30.	Tala	88.

Generalkonfessorer.

Botolphus Haquini	10.	Magnus Unnonis	9.
Clemens Petri	15.	Martinus Olavi	14.
Ericus Beronis	22.	Michael Sunonis	11.
Ericus Johannis	5.	Nicolaus Amundi	19.
Gervinus Petri	7.	Nicolaus Ragvaldi	17.
Johannes Borquardi	8.	Olaus Johannis	12.
Johannes Johannis	13.	Petrus Ingemari	21.
Johannes Mathæi	16.	Petrus Nicolai	23.
Johannes Petri	4.	Petrus Olavi	1.
Johannes Prest	2.	Sveno Thordonis	18.
Karolus Benedicti	20.	Ulpho Birgeri	6.
Magnus Petri	3.		

Munkar.

Ako Johannis	57.	Holmstanus Johannis	149.
Andreas från Strengnäs	94.	Ingemarus Johannis	120.
Andreas Christmanni	111.	Ingevaldus Anundi	23.
Andreas Jacobi	54.	Ingolphus	19.
Andreas Lydekini	28.	Ingolphus	64.
Andreas Olavi	6.	Jacobus Johannis	108.
Andreas Petri	154.	Jacobus Laurentii	88.
Andreas Thordsson	157.	Jacobus Magni Sartor	72.
Anundus Ingonis	158.	Jaspar Nicolai	81.
Arnerus Mathei	156.	Johannes Benekini	59.
Arvidus Nicolai	114.	Johannes Bernhardi	63.
Asmundus	58.	Johannes Cornelii Smith	166.
Bartoldus Leonis	147 B.	Johannes Haquini	52.
Benedictus	21.	Johannes Hildebrandi	56.
Benedictus Nicolai	113.	Johannes Jaspersson	153.
Benedictus Petri	159.	Johannes Johannis	41.
Birgerus Johannis	112.	Johannes Karoli	27.
Birger Strale	138.	Johannes Kylonis	74.
Bondo Johannis	79.	Johannes Laurentii	161.
Clemens	68.	Johannes Magni	71.
Clemens Martini	131.	Johannes Nicolai Rääf	135.
David	173.	Johannes Petri	10.
Ericus (se gen. konf. 5)	40.	Johannes Petri	15.
Ericus Gudmundi Buza	31.	Johannes Rodgeri	143.
Ericus Johannis	118.	Johan(nes) Skrifvare	107.
Ericus Johannis Broby	151.	Johannes Svenonis	26.
Ericus Simonis	85.	Johannes Svenonis	125.
Ericus Svenonis	124.	Johan(nes) Torstensson	106.
Erlandus Sigvardi	144.	Jöns Johansson	136.
Finvidus Simonis	9.	Jöns Jonsson	109.
Folco	8.	Jöns Pedersson	76.
Franciscus Martini	169.	Karolus Andreae	51.
Gerhardus	126.	Karolus Andreae	83.
Gerhardus Andreae Ryning	53.	Karolus Ketilvasti	25.
Gregorius Jacobi	13.	Katillus Thorberni	32.
Gudmarus Frederici	7.	Ketilmundus	3.
Gudzerus	102.	Knut Hvæssing	110.
Gunnarus Beronis	99.	Laurentius	90.
Haquinus Laurentii	147.	Laurentius Benedicti	142.
Henekinus från Jönköping	80.	Laurentius Boëtii	22.
Henricus Magni	119.	Laurentius Erici Jercho	132.

Laurentius Haquini	62.	Petrus Astronomus	148.
Laurentius Juthe	105.	Petrus Gjorderi	134.
Laurentius Kenekini	160.	Petrus Gylta	155.
Laurentius Michaelis	98.	Petrus Johannis	35.
Laurentius Nicolai	104.	Petrus Johannis Stekare	17.
Laurentius Petri	172.	Petrus Karoli	117.
Laurentius Thorberni	167.	Petrus Laurentii	164.
Laurentius Ojari	42.	Petrus Magni	139.
Lucas Jacobi	36.	Petrus Magni	170.
Magnus Haquini	86.	Petrus Nicolai	103.
Magnus Hemmingi	55.	Petrus Nicolai	163.
Magnus Nicolai	49.	Petrus Olavi	50.
Martinus Anundi Djeken	19.	Petrus Sartor	15.
Martinus Laurentii	14.	Petrus Svenonis	162.
Mathias Laurentii	92.	Ragvaldus Olavi	34.
Michael Gudmundi	130.	Ragvaldus Svenonis	18.
Michael Nicolai	127.	Ricardus Benedicti	87.
Nicolaus	11.	Simon	67.
Nicolaus Elavi	48.	Simon	128.
Nicolaus Laurentii	30.	Simon Ingevasti	70.
Nicolaus Laurentii	137.	Sten Stensson	37.
Nicolaus Michaelis	17.1	Stephanus Laurentii	38.
Nicolaus Nicolai	141.	Stephanus Liogasson	43.
Nicolaus Petri	45.	Stephanus Petri	39.
Nicolaus Ricardi	75.	Störkarus	12.
Nils Kättilsson	152.	Sveno	66.
Olavus	44.	Thorgillus Elavi	101.
Olavus	61.	Thorirur Andreae	33.
Olavus Erici	150.	Thorstanus Johannis	122.
Olavus Gunnari	77.	Thorstanus Laurentii	60.
Olavus Johannis	93.	Thorstanus Petri	165.
Olavus Johannis	146.	Thuro Magni	89.
Olavus Olavi	95.	Tydekinus	24.
Olavus Petri	78.	Tyrnerus Andreae	46.
Olavus Petri	123.		

Rättelser och tillägg.

- Sid 18 r. 10 nedifrån står: Torp, bör vara Påtorp.
» 34 r. 2 » » uti, läs ute.
» 42 r. 4 » » (Ragnild Magnusdotter) tillägg: invigd $\frac{28}{5}$ 1420.
» 86 r. 13 uppifrån » $\frac{5}{11}$, läs $\frac{5}{9}$.
» » r. 10 nedifrån » 1460(?), läs 1459(?).
» 92 r. 20 » » baccalaurens, läs baccalaureus.
« 109 r. 5 » » origtigt, läs oriktigt.

Dessutom har professor *L. Daae* haft vänligheten att meddela följande upplysningar:

- Sid. 33. **Brynild Josefsdotter** (59); var 1370 gift med Valthjof Baardsson; afstod 1389, före sin invigning, jord till sina fränder;
Sid. 37. **Ragnild Torsdotter** (85); var sannolikt syster till Gardar Torsson i Norge, som var gift med Ramborg Knutsdotter, syster till abbedissan Ingegerd Knutsdotter (3). Han var ombudsman för arvingarne efter riksrådet Ögmund Findsens enka, fru Katarina Knutsdotter.
Sid. 60. **Dorothea Nilsdotter** (233); tillhörde sannolikt någon framstående släkt, eftersom hon hade så förnäma förespråkare; den ende adelsman i Norge denna tid, hvars dotter man kan anse henne hafva varit, är riddaren och Norges rikets råd, Nils Kane (*kors snedt öfver skölden, en ros i hvarje fält*).
Sid. 16 r. 11 och 10 nedifrån. Messenii uppgift, att k. Gustaf sände munkar från Vadstena till Munkalif, är oriktig; konventet i Munkalif var då redan sekulariseradt.

Bilderna sid. 162 föreställa, den öfversta nunnornas »krona», hvit med 5 röda fläckar, den nedersta munkarnes kors, rödt med hvit rundel i midten (»brödet»). Å den i *Hist. Tidskrift* 1883, sid. 356, afbildade tafla, som framställer Birgitta och hennes dotter Katarina, kännetecknas den senare såsom birgittin-nunna genom denna krona. Äfven på Fra Bartolomeos tafla (nu i Florens, förut i klostret Paradisus), der Birgitta är afbildad, omgifven af birgittiner. — på hvilket konstverk professorn friherre G. Cederström haft godheten fästa förf. ns uppmärksamhet — bära nunnorna och munkarne dessa i ordensregeln föreskrifna tecken.

(52) JOHANNES HAQVINI

Munk 1411; erkebiskop i Upsala 1421.

(57) ACHO JOHANNIS

Munk 1416; biskop i Vesterås 1442.

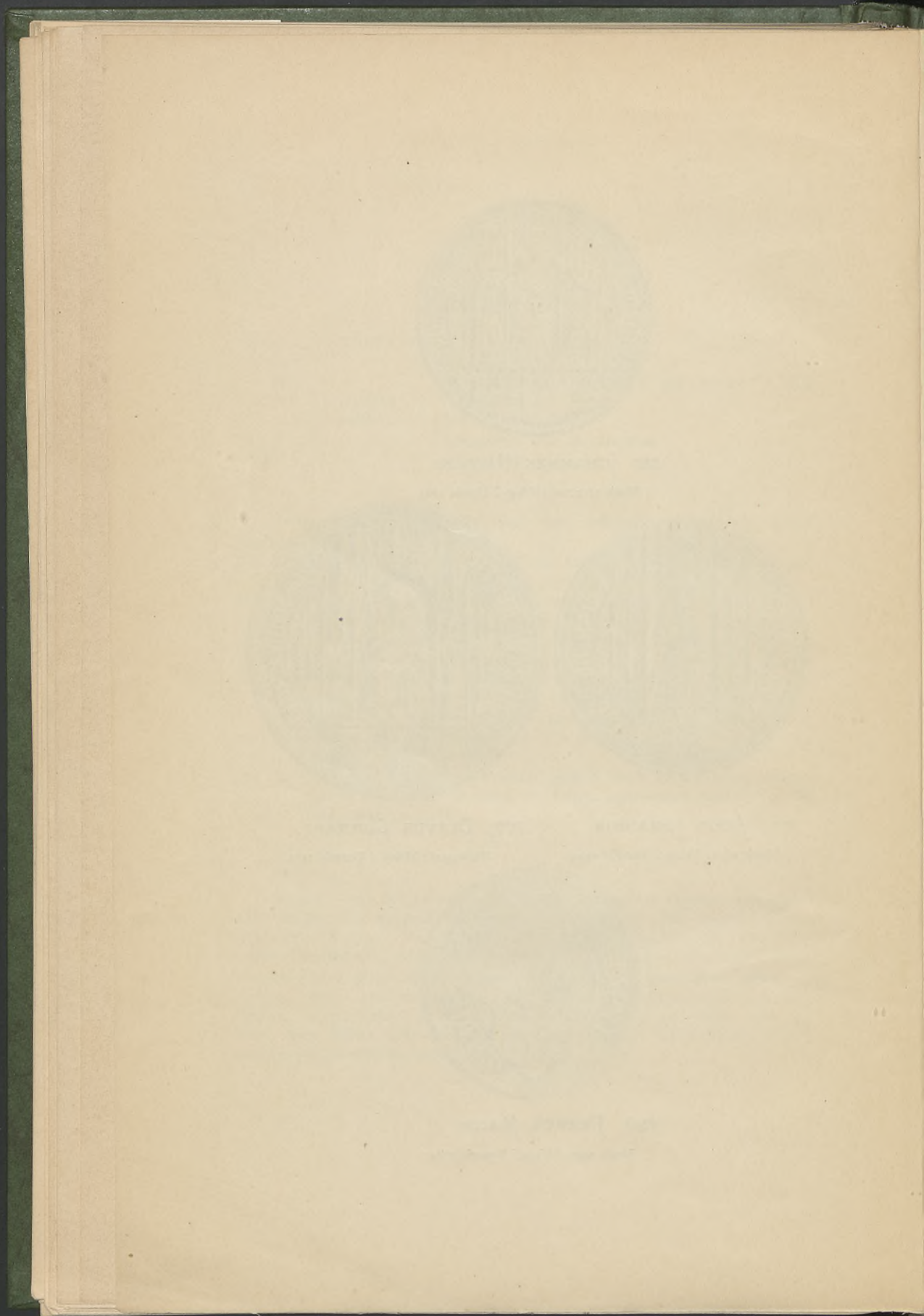
(77) OLAVUS GUNNARI

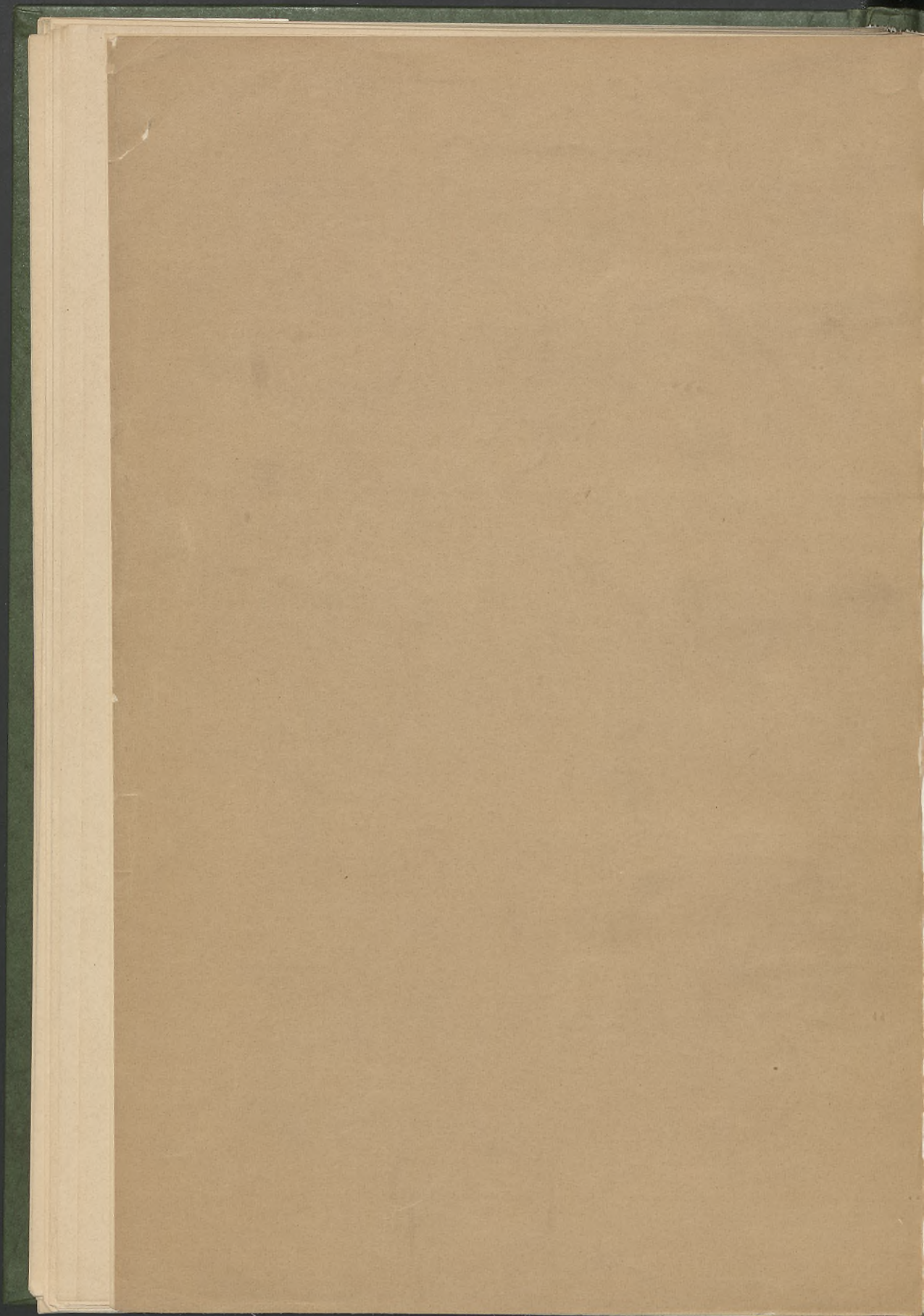
Munk 1438; biskop i Vesterås 1454.

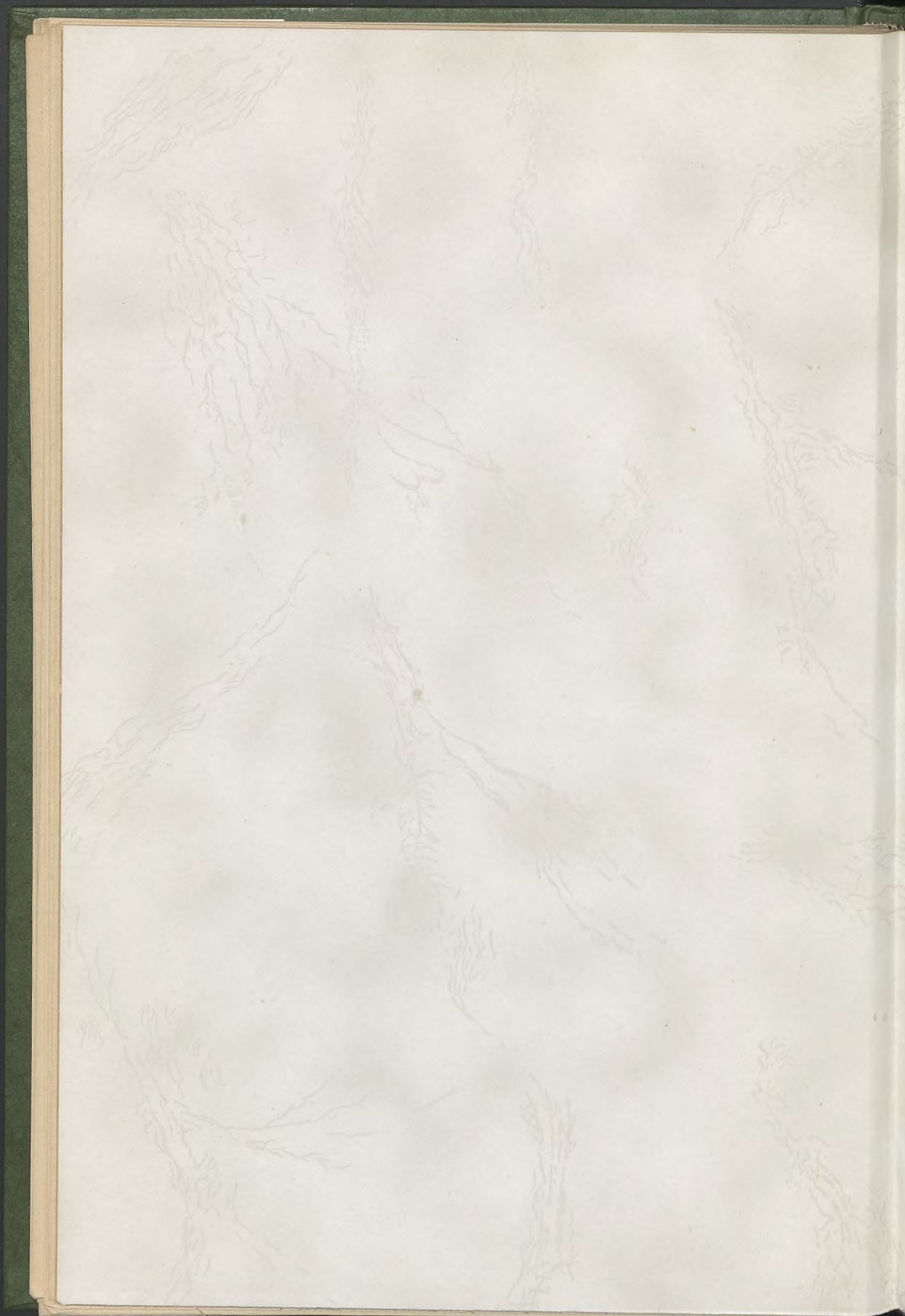

(139) PETRUS MAGNI

Munk 1499; biskop i Vesterås 1524.

6000169764

Göteborgs universitetsbibliotek

